

СЬОГОДНІ ВОНИ ЗНАЙДУТЬ ЇЇ ТІЛО...
І ЗРОЗУМІЮТЬ, ЩО ВІН ПОВЕРНУВСЯ

ТЕСС ГЕРРИТСЕН ХІРУРГ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЧИТАННЯ В МОЄМУ ДОМІ
СТІВЕН КІНГ

**СЬОГОДНІ ВОНИ ЗНАЙДУТЬ ЇЇ ТІЛО...
І ЗРОЗУМІЮТЬ, ЩО ВІН ПОВЕРНУВСЯ**

ТЕСС ГЕРРИТСЕН ХІРУРГ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЧИТАННЯ В МОЄМУ ДОМІ
СТІВЕН КІНГ

Тесс Геррітсен

Хірург

© Tess Gerritsen, 2001

© DepositPhotos.com / Elenven, shalunx13, обкладинка, 2016

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2016

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2016

Пролог

«Я знаю, як це станеться. У моїй голові яскрава картинка, я чітко уявляю послідовність подій, які приведуть до знахідки. О дев'ятій ранку ці самозакохані дамочки з туристичної агенції „Кендалл та Лорд“ сидітимуть за своїми столами, а їхні пальці з бездоганим манікюром вистукуватимуть клавіатурою, резервуючи середземноморський круїз для місіс Сміт, гірськолижний курорт Клостерс^[1] для містера Джонса, а для містера та місіс Браун цього року щось особливе, екзотичне – приміром, Чіанг-Май^[2] або Мадагаскар, однак жодних незручностей, о ні, мандрівка перш за все має бути комфортною. Адже девіз агенції „Кендалл та Лорд“: „Пригоди з комфортом“. Це відома агенція, і телефон тут майже не змовкає.

Невдовзі дамочки помітять, що Діани немає на робочому місці.

Одна з них зателефонує до помешкання Діани в районі Бек-Бей, але дзвінок залишиться без відповіді. Може, Діана в душі і не чує телефон. Або вже їде на роботу і спізнюється. У голові дамочки промайнуть десятки різних цілком безневинних припущень. Та день хилитиметься до вечора, на повторні дзвінки ніхто не відповідатиме, і на думку їй спадуть інші, значно тривожніші припущення.

Гадаю, що саме управитель будинку впустив співробітницю Діани до квартири. Я бачу, як він нервово перебирає пальцями в'язку ключів і каже: „Ви її подруга, так? Ви впевнені, що вона не буде проти? Бо я мушу повідомити їй про те, що впустив вас“.

Вони заходять до квартири, і співробітниця гукає: „Діано? Ти вдома?“ Вони рушають коридором, минають туристичні плакати в гарних рамах, управитель ні на крок не відстає і слідкує, аби вона часом нічого не поцупила.

Тоді крізь прочинені двері він зазирає до спальні. Він бачить Діану Стерлінг – і його більше не хвилюють такі дрібниці, як крадіжка. Єдине його бажання – якомога швидше залишити цю квартиру, доки не знудило.

Мені б хотілося бути там, коли приїде поліція, але я не такий дурний. Я знаю, що вони перевірятимуть кожну автівку, яка проїде

повз, кожне обличчя, яке витріщатиметься з юрби глядачів на вулиці. Вони знають, як сильно я хочу повернутися. Навіть зараз, коли сиджу в кав'ярні „Старбакс“ і споглядаю, як за вікном займається день, я відчуваю, що та кімната кличе мене. Та я ніби Одиссей, міцно прив'язаний до щогли свого корабля, аби вберегти себе від знадливих пісень сирен. Я не дозволю собі розбитися об скелі. Я не припущуся такої помилки.

Натомість я сиджу і потягую свою каву, а за вікном прокидається Бостон. Я присмачив каву трьома ложками цукру. Я люблю солодку каву. Я люблю, щоб усе було правильно. Щоб усе було бездоганно.

Удалині пронизливо кричить сирена, вона кличе мене. Я почувуюся Одиссеєм, що рветься зі своїх пут, але вони міцно тримають мене.

Сьогодні вони знайдуть її тіло.

Сьогодні вони дізнаються, що ми повернулися.»

Один рік по тому

Детектив Томас Мур не терпів запаху латексу, і щойно він натягнув рукавички, здмухнувши з них хмарку тальку, як відчув уже знайомий напад нудоти. Той осоружний запах був пов'язаний із найнеприємнішим аспектом його роботи, і, ніби для однієї з собак Павлова, натренованої за сигналом виділяти слину, для нього той запах гуми незмінно асоціювався з кров'ю та іншими рідинами людського організму. Таке собі нюхове попередження опанувати себе.

Так він і зробив, зупинившись перед входом до прозекторію. Увійшов туди прямисінько зі спеки й одразу відчув, як на чолі замерзають крапельки поту. У п'ятницю, 12 липня, після опівдня було спекотно, і місто огорнув задушливий серпанок. По всьому Бостону гуркотіли кондиціонери, люди знемагали від задухи. На мості Тобін уже скупчилися автівки – усі прямували на північ, до прохолоди лісів Мену. Але Муру не пощастило так, як їм. Його викликали з відпустки, і зараз він мав зустрітися з жахом, якого не хотів бачити.

Він уже накинув хірургічний халат, який узяв із лікарняного візка для розвезення білизни. Тоді надягнув медичну шапочку, щоб сховати неслухняне волосся, а на ноги натягнув бахіли – він бачив, що іноді може впасти зі столу на підлогу. Кров, клапті тканин. Його важко було назвати чистуном, однак Мур не мав ані найменшого бажання на своїх підощвах принести додому якусь гидоту з прозекторію. Він затримався на кілька секунд і глибоко вдихнув. А тоді, подумки приготувавшись до випробування, увійшов до приміщення.

На столі лежав накритий простиралом труп. За обрисами – жіночий. Мур старався надто довго не дивитися на жертву й зосередився на живих людях, які були в прозекторії. Патологоанатом доктор Ешфорд Тірні та працівник моргу розкладали на таці інструменти. Через стіл навпроти Мура стояла Джейн Ріццолі, ще один детектив із бостонського відділу розслідування убивств. Тридцятитрирічна Ріццолі була невисокою жінкою з різьбленим

квадратним підборіддям. Її неслухняні кучері ховалися під медичною шапочкою, і без темного волосся, що згладжувало її риси, на обличчі проступали самі лише гострі кути, а темні очі були проникливі й пильні. Півроку тому її перевели сюди з відділу боротьби з наркотиками. Вона була єдиною жінкою в їхньому колективі і вже встигла погаркатися з одним із детективів – звинувачення в сексуальних домаганнях, зустрічні звинувачення в нестерпній стервозності. Мур і сам не знав, чи подобається йому Ріццолі, а тим більше – чи він подобається їй. Дотепер у них були виключно ділові стосунки, і йому здавалося, що це її влаштовує.

Біля Ріццолі стояв її напарник, Баррі Фрост, неймовірно життєрадісний коп. З добродушним чисто виголеним обличчям він виглядав молодшим за свої тридцять років. Фрост ось уже два місяці без жодних нарікань працював із Ріццолі. Він був єдиним чоловіком у відділі, який спокійнісінько витримував її паскудний характер.

Коли Мур підійшов до столу, Ріццолі сказала:

– А ми вже й не знали, коли ви з'явитесь.

– Я їхав трасою, коли ви надіслали повідомлення на мій пейджер.

– Ми чекаємо тут від п'ятої години.

– А я тільки починаю внутрішній огляд, – озвався доктор Тірні. –

Тож детектив Мур прибув саме вчасно.

Один чоловік заступається за іншого. Він грюкнув дверцятами шафи, кімнатою пронісся лункий брязкіт. То був один із тих рідкісних випадків, коли він дозволяв собі показувати роздратування. Доктор Тірні, галантний джентльмен родом із Джорджії, притримувався думки, що леді мають поводитися як леді. Його теж не тішила робота з колючою Ріццолі.

Працівник моргу прикотив до столу візок із інструментами, і на мить його погляд зустрівся з поглядом Мура, недвозначно промовляючи: *«Ти можеш повірити цьому стерву?»*

– Шкода, що зіпсували вашу риболовлю, – звернувся Тірні до Мура. – Схоже, що ваша відпустка скасовується.

– Ви впевнені, що це знову наш хлопець?

У відповідь на запитання Тірні простягнув руку до столу і відкинув простирадло, відкриваючи тіло.

– Її звати Елена Ортіз.

Хоч Мур і налаштувався на те, що видовище буде не з приємних, перший погляд на жертву був для нього ніби удар кулаком. Сплутане чорне волосся жінки позлипалося від крові і стирчало, ніби голки дикобраза, навколо її обличчя кольору голубого мармуру. Губи були напіввідкриті, наче застигли саме тієї миті, коли вона намагалася щось сказати. Кров уже змили з її тіла, і рани зяли рожевуватими прорізами на сірому полотнищі шкіри. У неї було дві видимі рани. Глибокий поріз на шиї, що тягнувся від лівого вуха, перетинав сонну артерію і відкривав гортанний хрящ. Coup de grace, смертельний удар. Інший поріз проходив у нижній частині живота. Цю рану було завдано не для вбивства. Її мета була зовсім інша.

Мур із зусиллям ковтнув.

– Тепер я розумію, чому ви викликали мене з відпустки.

– Я головний детектив у цій справі, – зауважила Ріццолі.

У її словах вчувалися застережливі нотки – вона хотіла захистити свою територію. Мур добре знав, звідки це береться. Постійні кпини і скептицизм, з якими стикаються жінки-поліцейські, викликають у них таку гостру реакцію. Правду кажучи, він не мав бажання з нею змагатися. Їм доведеться разом вести це розслідування, тому зараз не найкращий час боротися за лідерство.

У спілкуванні з нею він завбачливо дотримувався ввічливого тону.

– Чи не могли б ви ознайомити мене з усіма обставинами?

Ріццолі коротко кивнула.

– Жертву знайшли сьогодні о дев'ятій ранку в її квартирі на вулиці Ворчестер, що в Південному районі. Зазвичай вона приходить на роботу о шостій ранку. Квіткова крамниця «Селебрейшн Флористс», де вона працювала, розташована за кілька кварталів від її дому. Це сімейний бізнес, яким володіють її батьки. Коли вона не прийшла до крамниці, вони почали хвилюватися. Її брат пішов до квартири, аби перевірити, що з нею. Він знайшов її у спальні. Лікар Тірні припускає, що смерть настала десь між північчю і четвертою ранку. Як стверджують родичі, вона ні з ким не зустрічалася, і ніхто з сусідів не бачив, щоб до неї заходили чоловіки. Звичайнісінька працююча католичка.

Мур глянув на зап'ястя жертви.

– Її знерухомили.

– Так. Скотчем на зап'ястях і щиколотках. Її знайшли оголеною. На ній були тільки прикраси.

– Які прикраси?

– Ланцюжок. Перстень. Маленькі сережки. Зі шкатулки з коштовностями у спальні нічого не зникло. Пограбування не було мотивом злочину.

Мур глянув на горизонтальну смужку синців на стегні жертви.

– Тулуб теж знерухомили.

– Скотч на талії і стегнах. А ще їй заклеїли рот.

Мур важко зітхнув.

– Господи. – Мур дивився на Елену Ортіз, і його бентежив спогад про іншу молоду жінку. Про іншу жертву – білявку з багряними порізами на шиї і животі.

– Діана Стерлінг, – пробурмотів він.

– Я отримав протокол розтину Діани Стерлінг, – зауважив Тірні. – Якщо вам необхідно ще раз його переглянути.

Але Мур не мав такої потреби. Розслідування вбивства Стерлінг, у якому він був головним детективом, засіло в його думках.

Рік тому тридцятирічну Діану Стерлінг, працівницю туристичної агенції «Кендалл та Лорд», знайшли оголеною в її спальні – жінка була прикута скотчем до свого ліжка. У неї були порізи на шиї і в нижній частині живота. Це вбивство досі не розкрили.

Лікар Тірні спрямував лампу на живіт Елени Ортіз. Рану вже промили від крові, і краї порізу були блідо-рожевого кольору.

– Знайшли якісь зачіпки? – запитав Мур.

– Перед тим як помити тіло, ми зняли з нього кілька волокон. А також на краю рани була волосина.

Мур підняв на нього зацікавлений погляд.

– Вона належить жертві?

– Набагато коротша за її волосся. Світло-каштанового кольору.

Елена Ортіз мала чорне волосся.

– Ми вже попросили надати нам зразки волосся усіх, хто працював з її тілом, – додала Ріццолі.

Тірні звернув їхню увагу на рану:

– Тут ми можемо бачити поперечний розріз. Хірурги називають його розрізом Майларда. Передньобокову стінку живота розтинали

шар за шаром. Спершу шкіру, тоді поверхневу фасцію^[3], м'язи і нарешті очеревину^[4].

– Як і в Діани Стерлінг, – сказав Мур.

– Так. Як у Діани Стерлінг. Але є й певні відмінності.

– Які?

– У Діани Стерлінг місцями була рвана рана, що може свідчити про вагання або невпевненість убивці. Тут такого немає. Бачите, як рівно розрізана шкіра? Жодних обривів. Він упевнено робив свою справу. – Тірні і Мур зустрілися поглядами. – Наш убивця вчиться. Він покращив свою техніку.

– Якщо це той самий злочинець, – зауважила Ріццолі.

– Тут є ще й інші збіги. Бачите загнутий край рани? Це означає, що різали справа наліво. Як і в Стерлінг. Лезо, яке використовували для розрізу, гостре, без зубців. Як і те, яким убили Стерлінг.

– Скальпель?

– Схоже на те. Рівний розріз вказує на те, що лезо не сіпалося. Або жертва знепритомніла, або ж її міцно зв'язали і вона не могла рухатись, не могла вириватися. Вона не могла завадити лезу, воно плавно рухалося по прямій.

Баррі Фрост виглядав так, ніби його зараз знудить.

– Ой. Боже. Будь ласка, скажіть, що вона вже була мертва, коли він робив це.

– Боюсь, що це не посмертна рана. – Понад хірургічною маскою виднілися тільки зелені очі лікаря Тірні, і вони горіли люттю.

– Перед смертю в неї була кровотеча? – запитав Мур.

– Внутрішня кровотеча в черевній порожнині. А це означає, що на той час її серце ще працювало. Вона була ще жива, коли... відбувалася ця процедура.

Мур глянув на посмуговані синцями зап'ястя. Схожі синці вкривали її щиколотки, а на стегнах – смужка маленьких підшкірних крововиливів. Елена Ортіз намагалася вирватися зі своїх пут.

– Є й інші докази того, що під час розрізу вона ще була жива, – сказав Тірні. – Запхайте руку в її рану, Томасе. Гадаю, ви вже знаєте, що знайдете всередині.

Мур неохоче просунув руку в черевну порожнину. Тіло було холодне, крижане від кількох годин лежання в холодильнику. Це нагадувало йому відчуття, коли він запахав руку всередину тушки

індички, намагаючись витягти звідти тельбухи. Він занурив руку по зап'ястя і почав обмацувати стінки рани. Це було грубе втручання до найінтимнішої частини жіночого тіла. Він намагався не дивитися на обличчя Елени Ортіз. Лише так він міг зберігати спокій і зосередитися на суто технічному аспекті того, що сталося з її тілом.

– Немає матки. – Мур подивився на Тірні.

Патологоанатом кивнув.

– Її вирізали.

Мур вийняв руку і пильно глянув на рану, роззявивши рота від здивування. Тепер Ріццолі запхала всередину свою руку, намагаючись дослідити рану своїми короткими пальцями.

– Більше нічого не вирізали? – запитала вона.

– Тільки матку, – сказав Тірні. – Сечовий міхур і кишечник він не чіпав.

– А що це таке я намацала? Твердий вузлик, з лівого боку, – сказала вона.

– Це шов. Він зробив його для того, щоб зчепити кровоносні судини.

Ріццолі підняла на нього очі, приголомшена.

– Тобто, це *хірургічний шов*?

– Звичайний кетгут 2/0, – припустив Мур і глянув на Тірні, чекаючи його підтвердження.

Тірні кивнув.

– Точно такий шов ми знайшли і в Діани Стерлінг.

– Кетгут 2/0? – слабким голосом запитав Фрост. Він відійшов від столу і стояв у кутку, готовий щомиті кинутися до умивальника. – Це що, назва якогось бренду?

– Ні, це не назва бренду, – відказав Тірні. – Кетгут – це вид хірургічної нитки, виготовленої з кишок корів або овець.

– Тоді чого вона називається кетгут? – запитала Ріццолі.

– Ця назва сягає ще часів Середньовіччя. Тоді з кишок тварин робили струни для музичних інструментів. Це слово вигадали тодішні музика. У хірургії такі нитки використовують для зшивання глибоких шарів сполучної тканини. З часом вони розсмоктуються в організмі.

– А де він міг узяти цей кетгут? – Ріццолі глянула на Мура. – Ви знайшли джерело його походження у справі Стерлінг?

– Майже неможливо визначити конкретне джерело, – сказав Мур. – Кетгут виробляють десятки компаній, більшість з яких в Азії. Його досі використовують у багатьох закордонних лікарнях.

– Лише в закордонних?

– Зараз є кращі матеріали, – зауважив Тірні. – Кетгут не такий міцний і довговічний, як синтетичні нитки. Сумніваюся, що в США є багато лікарів, які досі ним користуються.

– Навіщо вбивця взагалі зробив той шов?

– Щоб кров не заважала його огляду. Щоб якийсь час стримувати кровотечу і бачити, що він робить. Наш злочинець дуже охайний.

Ріцолі вийняла руку з рани. На її рукавичці залишився невеличкий згусток крові, схожий на червону намистинку.

– Що він уміє? Ми маємо справу з лікарем? Чи з м'ясником?

– Очевидно, що він знає анатомію, – відповів Тірні. – Я впевнений, що він робив таке й раніше.

Мур на крок відійшов від столу, відганяючи думки про те, які страждання довелося пережити Елені Ортіз, але ніяк не міг опанувати себе. Її понівечене тіло лежало перед ним із широко розплющеними очима.

На металевій таці забряжчали інструменти, і він рвучко обернувся. Працівник моргу підкотив візок до лікаря Тірні, який готувався зробити Y-подібний розріз. Тепер ще й працівник моргу схилився над столом, щоб зазирнути в рану.

– А що далі? – запитав він. – Він видалив матку, і що він з нею робить?

– Цього ми не знаємо, – відказав Тірні. – Органів ніколи не знаходили.

Мур стояв на тротуарі посеред одного з кварталів Південного району – там, де загинула Елена Ортіз. Колись на тутешніх вуличках тулилися невеликі понурі будинки, у яких можна було винайняти квартиру, – занедбаний бідний райончик, відмежований залізничною колією від заможнішої і престижнішої північної частини Бостона. Але місто, яке росте, нагадує ненажерливе чудовисько, яке постійно шукає нові землі, і залізничні колії не можуть стати йому на заваді. Нові покоління бостонців відкрили для себе південну частину міста, і поступово старі будиночки перетворювалися на великі багатоповерхівки.

Елена Ортіз жила в одній із них. Хоча вид із її квартири на другому поверсі був не дуже мальовничим – її вікна виходили на пральню через дорогу, – цей будинок міг похвалитися досить рідкісними для Бостона вигодами, як-от стоянкою на сусідній вулиці.

Мур пройшовся вуличкою, оглядаючи вікна горішніх квартир, і замислився, хто цієї миті міг дивитися на нього згори. За скляними очима вікон нічого не рухалося. Мешканців будинку, чиї вікна виходили на цю вуличку, вже опитали, та від жодного з них поліція не отримала корисної інформації.

Він зупинився під вікном ванної кімнати Елени Ортіз і глянув на драбину пожежного виходу, прикріплену біля нього. Драбину було складено і зафіксовано засувом. Тієї ночі, коли померла Елена Ортіз, авто одного з мешканців будинку стояло якраз під драбиною. Пізніше на даху автівки знайшли слід від взуття сорок другого розміру. Убивця використав авто як підставку, щоб дістатися до драбини.

Він бачив, що вікно ванної було зачинене. Однак тієї ночі, коли жінка зустріла свою смерть, вікно було відчинене.

Мур облишив огляд вулички, повернувся до парадних дверей і ввійшов до будинку.

На дверях до квартири Елени Ортіз була натягнута огорожувальна стрічка. Він взявся за клямку і замастив руки чорним, як сажа, порошком для зняття відбитків пальців. Переступив поріг – і відірвана стрічка сповзла йому на плече.

Вітальня була такою ж, як під час його попереднього візиту разом з Ріццолі. То був не вельми приємний візит, просякнутий атмосферою суперництва. Ріццолі було призначено головним детективом у розслідуванні справи Ортіз, і вона побоювалася, що хтось може зазіхати на її повноваження, особливо старший за віком полісмен-чоловік. Хоча зараз вони працювали в одній команді, яка нещодавно розширилася до п'яти детективів, Мур почувався так, ніби незаконно вдерся на її територію, тому поводився дуже обережно, намагаючись усі свої пропозиції висловлювати в якомога дипломатичнішій формі. Він не хотів устрявати в боротьбу характерів, але скидалося на те, що її не оминати. Учора він пробував зосередитися на сцені злочину, однак ворожість колеги щоразу його відволікала.

Лише зараз, на самоті, він міг зосередити всю свою увагу на квартирі, у якій убили Елену Ортіз. У вітальні він помітив розмаїті меблі, розставлені навколо плетеного журнального столика. Комп'ютер на столі в кутку. Бежевий килим з узором виноградної лози і рожевих квітів. За словами Ріццолі, від моменту вбивства ніхто не чіпав цих меблів. За вікном гаснули останні промені сонця, але він не вмикав світло. Якийсь час він стояв на місці, навіть не рухав головою, і чекав, доки в кімнаті запанує цілковита тиша. Він уперше прийшов сюди сам, і вперше його не відволікали чужі голоси й обличчя живих людей. Він уявляв, як молекули повітря, які він розворушив своїм приходом, сповільнюються і завмирають. Він хотів, щоб кімната озвалася до нього.

Він нічого не відчув. Ніякого зловісного запаху, ані тремтіння від болісного жаху.

Убивця проник сюди не через двері. І не розгулював квартирою, оглядаючи створене власними руками царство смерті. Весь свій час, усю свою увагу він зосередив на спальні.

Мур повільно минув невеличку кухню і вийшов до коридору. Він відчув, як волосся стає дибки. Зупинився перед першими дверима й зазирнув до ванної кімнати. Увімкнув світло.

«У четвер уночі було спекотно. Так спекотно, що по всьому місту люди залишили вікна відчиненими, аби впіймати кожен подих свіжого вітру. Ти присів біля пожежної драбини, стікаючи потом у своїй темній одежі, і розглядаєш ванну крізь вікно. Не чути ні звуку. Жінка спить у своїй спальні. Їй рано вставати на роботу у квітковій

крамниці, і цієї пори її сон переходить у найглибшу, майже непробудну фазу.

Вона не чує, як ти шкряботиши шпателем, відчіпляючи москітну сітку».

Мур глянув на шпалери з малесенькими бутонами червоних троянд. Жіночий візерунок, чоловік ніколи б не обрав такого. Це була жіноча ванна, в усіх сенсах – від шампуню з ароматом полуниці і пачки тампонів під умивальником, до шафки, заставленої різною косметикою. Схоже, вона любила блакитні тіні для повік.

«Ти пробираєшся крізь вікно, і на рамі залишаються волокна твоєї темно-синьої сорочки. Поліестер. Твої кросівки сорок другого розміру залишають сліди на білій лінолеумній підлозі. Дрібки піску змішані з кристаликами гіпсу. Типова суміш для бостонських доріг.

Можливо, ти зупинився, прислухаючись до темряви. Вдихаючи солодкий запах невідомої тобі жіночої обителі. А може, ти не гаєш часу і йдеш прямісінько до своєї цілі.

До спальні».

Він ішов слідами вбивці, і повітря здавалося густішим, задушливим. Це було щось більше за уявне передчуття чогось зловісного. Це був запах.

Він підійшов до дверей спальні. Волосся на його шиї вже стояло дибки. Він знав, що побачить у кімнаті. Він думав, що готовий до цього. Однак щойно він увімкнув світло, його знову скував жах, як і тоді, коли він вперше зайшов до цієї кімнати.

Минуло два дні, і кров уже засохла. Прибиральники з клінінгової компанії ще не приходили. Але навіть їхні мийні засоби і літри білої фарби ніколи не зможуть повністю очистити це місце від слідів страшного злочину, адже саме повітря назавжди сповнилося жахом.

«Ти переступаєш через поріг і заходиш до кімнати. Штори тонкі, з легеньким візерунком, і світло вуличних ліхтарів просочується крізь тканину, падає на ліжко. На сплячу жінку. Ти, звісно, на мить затримуєшся, оглядаєш її. Із задоволенням думаєш про роботу, за яку от-от візьмешся. Адже це так приємно, хіба ні? Ти все більше збуджуєшся. Адреналін, ніби наркотик, насичує твою кров, зачіпає кожен нерв, і твої пальці вже пульсують від передчуття».

Елена Ортіз не встигла скрикнути. Та навіть якби й закричала, ніхто б її не почув. Ні сім'я, що мешкає по сусідству, ні парочка

поверхом нижче.

Убивця приніс з собою все необхідне. Скотч. Шматину, змочену в хлороформі. Набір хірургічних інструментів. Він добре підготувався.

Катування мало тривати близько години. Принаймні, якийсь час Елена Ортіз була при тямі. На її зап'ястях і щиколотках були синці, а це означало, що вона виривалася. У паніці, в агонії, вона спорожнила сечовий міхур, і сеча, змішуючись із кров'ю, просочилася в матрац. Операція була дуже делікатною, і він не поспішав, він хотів усе зробити правильно, забрати тільки те, що йому потрібно.

Він не гвалтував її. Може, він просто не був здатний цього зробити.

Коли він закінчив свою жахливу екзекуцію, жінка ще була жива. Серце продовжувало працювати, черевна порожнина заповнювалася кров'ю. Як довго це тривало? Лікар Тірні припустив, що близько півгодини. Тридцять хвилин, які Елені Ортіз, напевно, здалися вічністю.

«Що ти робив у цей час? Збирав свої інструменти? Клав до банки свій трофей? Чи просто стояв там, насолоджувався видовищем?»

Останній штрих був швидким і точним. Мучитель Елени Ортіз отримав те, за чим прийшов, тож настав час закінчити свою справу. Він підійшов до узголів'я ліжка. Лівою рукою він схопив жінку за волосся і закинув назад її голову так сильно, що висмикнув ціле пасмо. Його помітили пізніше – волосся розсипалося по подушці й підлозі. Про його останні дії кричали плями крові. Знерухомивши голову жертви, він виставив її шию і зліва направо, глибоко захвавши лезо, розрізав їй горло. Він перерізав сонну артерію і трахею. Кров порснула фонтаном. Ліворуч над ліжком залишилися патьоки і крапельки крові, що рухалися вниз, – характерне явище для артеріальної кровотечі і пошкоджень трахеї. Подушки і простирадла намокли від струменів крові, що падала згори. Кілька краплинок, злетівши з леза, заплямували підвіконня.

Елена Ортіз була ще жива і встигла побачити, як її власна кров фонтаном порснула з шиї і захляпала стіну червоними бризками. Вона встигла втягнути кров розрізаною трахеєю, почула, як вона булькає у її легенях, і зайшлася страшним кашлем, а з горла вирвалися потоки багряної мокроти.

Вона була ще жива, і цього часу їй вистачило, щоб усвідомити, що зараз вона помре.

«Коли все закінчилося, коли вщухли її передсмертні муки, ти залишив нам свою візитку. Ти акуратно склав нічну сорочку жертви і залишив її на комоді. Чому? Це якийсь збочений вияв поваги до жінки, яку ти щойно зарізав? Чи це в тебе такий спосіб посміятися з нас? Сказати нам, що ти тут головний?»

Мур повернувся до вітальні й опустився в крісло. У квартирі було спекотно і задушливо, але він тремтів. Він не знав, чи це від холоду, чи від емоційного напруження. У нього нили руки і ноги, і Мур припустив, що міг підхопити якийсь вірус. Літній грип, найгірший з усіх. Він подумав про ті місця, де волів бути цієї миті. На човні посеред озера Мен, де він би зараз закидав вудочку. Або стояти на березі моря і дивитися, як повільно стелиться туман. Будь-де, аби не в цій оселі смерті.

Сигнал пейджера вирвав із задуми. Мур вимкнув його і відчув, як у грудях гупає серце. Він змусив себе заспокоїтися і лише тоді вийняв телефон і набрав номер.

– Ріццолі, – вона відповіла після першого ж гудка. Її привітання схоже на вистріл кулі.

– Ви телефонували на мій пейджер.

– Ви ніколи не казали мені, що знайшли важливі відомості у ПВНЗ, – сказала вона.

– Які відомості?

– У справі Діани Стерлінг. Я якраз її переглядаю.

ПВНЗ, Програма з відстеження насильницьких злочинів – національна база даних, яка містить інформацію про вбивства і замаху на життя з усіх кримінальних справ країни. Убивці часто повторюють свої дії, і з допомогою цих даних за схожими ознаками детективи можуть визначити злочинця, який скоїв низку злочинів. Мур і його тодішній напарник, Расті Стівак, у звичному порядку надіслали запит до ПВНЗ.

– У Новій Англії не було жодного схожого злочину, – відповів Мур. – Ми перевірили всі вбивства, що включали пошкодження тіла, нічне проникнення до помешкань і прив'язування скотчем. Жоден з них не мав нічого спільного з убивством Стерлінг.

– А як же серія убивств у Джорджії? Три роки тому, чотири жертви. Одна в Атланті, три інших у Саванні. Усі вони є в базі даних ПВНЗ.

– Я переглядав інформацію про ці справи. Той хлопець не може бути нашим убивцею.

– Тільки послухайте, Муре. Дора Чікконе, двадцять два роки, випускниця університету Еморі. Спершу жертву знерухомили рогіпнолом^[5], тоді прив'язали до ліжка нейловою мотузкою...

– Наш убивця використовував хлороформ і скотч.

– Він розрізав її живіт. Видалив матку. Виконав *coup de grace* – глибокий поріз на шії. І нарешті, зверніть увагу, він склав її піжаму і залишив на кріслі біля ліжка. Я кажу вам, це, в біса, дуже схоже на наш випадок.

– Справа в Джорджії закрита, – сказав Мур. – Ось уже два роки, як вона закрита. Убивця мертвий.

– А що, як поліція Саванни помилилася. А що, як вони взяли *не того* хлопця?

– У них було ДНК, яке підтверджувало його причетність. Волокна, волосся. До того ж був свідок. Жертва, яка вижила.

– А, так. Жертва, яка вижила. Жертва під номером п'ять. – У голосі Ріццолі пролунали в'їдливі нотки.

– Вона впізнала убивцю, – зауважив Мур.

– А ще вона дуже вдало застрелила його.

– То що тепер? Хочете заарештувати його привид?

– Ви коли-небудь говорили з тією вцілілою жертвою? – запитала Ріццолі.

– Ні.

– Чому?

– А яка від цього користь?

– А така, що ви могли б отримати якусь важливу інформацію. До прикладу, те, що вона покинула Саванну невдовзі після нападу. Здогадайтеся, де вона мешкає зараз?

Крізь шипіння в телефоні він чув, як лунко вистукує його пульс.

– У Бостоні? – ледь чутно запитав Мур.

– І ви нізащо не повірите, чим вона заробляє на життя.

Доктор Кетрін Корделл промчала лікарняним коридором, поскрипуючи підощвами по встеленій лінолеумом підлозі, і щосили штовхнула подвійні двері до відділення швидкої допомоги.

Медсестра вигукнула:

– Вони у другій травматології, докторе Корделл!

– Біжу, – кинула Кетрін і помчала вперед, ніби самонавідна ракета.

Вона переступила поріг – і з півдесятка облич звернули на неї очі, сповнені полегшення. Одним поглядом вона оцінила ситуацію: на таці лежали начищені до блиску інструменти, на крапельницях, наче стиглі фрукти на сталевих деревах, висіли пакети з лактатом Рінгера^[6], на підлозі валялися просочені кров'ю шматки марлі і розірвані пакети від інших перев'язочних матеріалів. На моніторі уривчасто смикалася синусоїдна крива – електронне зображення серцебиття, що намагається утекти від смерті.

– Що у нас тут? – запитала вона, коли персонал розступився, щоб пропустити її.

Рон Літман, старший інтерн хірургічного відділення, швидко видав їй основні дані.

– Невідомий пішохід, його збила машина. Привезли до нас без тям. Зіниці однакові, не реагують на світло, легені чисті, але живіт роздутий. Жодних звуків з кишечника. Тиск шістдесят на нуль. Я зробив проколювання. Його живіт заповнений кров'ю. Ми поставили крапельницю, вливаємо лактат Рінгера, але підняти тиск не вдається.

– Перша негативна і плазма вже в дорозі?

– От-от мають принести.

На столі лежав роздягнутий догола чоловік, всі інтимні частини його тіла безжалісно виставлені на огляд лікарів. На вигляд йому було за шістдесят. Він був під'єднаний до численних трубок та апарату штучного дихання. Кволі м'язи складками висіли на його сухорлявих кінцівках, гострі ребра випиналися, наче ножі. «Хронічне захворювання, – подумала вона. – Швидше за все, рак». Права рука і стегно були здерті до крові від удару об асфальт. Праворуч, у нижній

частині грудної клітки, виднівся синець – ніби фіолетова пляма на білому пергаменті шкіри. Проникаючих ран не було.

Вона взяла стетоскоп, аби самій пересвідчитись у словах інтерна. Жодного звуку в животі. Ні бурчання, ні булькання. Тиша травмованого кишечника. Вона підняла діафрагму стетоскопа до грудей і прислухалася до звуків дихання, щоб упевнитись, що ендотрахіальна трубка на місці і кисень доходить до обох легень. Серце пацієнта гупало так, наче хтось гатив кулаком у його грудях. Огляд тривав лише кілька секунд, але Кетрін здавалося, що вона рухається в уповільненому темпі, а персонал навколо неї ніби застиг у часі, очікуючи її наступних дій.

Озвалася медсестра:

– Систолічний тиск^[7] опустився до п'ятдесяти!

Час летів зі страхітливою швидкістю.

– Принесіть мені халат і рукавички, – сказала Кетрін. – Підготуйте все для лапаротомії^[8].

– Може, відвеземо його в операційну? – запитав Літман.

– Усі операційні зайняті. Ми не можемо чекати. – Хтось дав їй хірургічну шапочку. Вона мигцем сховала під неї своє руде, до пліч, волосся і вдягнула маску. Медсестра вже тримала наготові стерильний хірургічний халат. Кетрін просунула руки в рукави і запхала долоні в рукавички. Вона не мала часу мити руки, не мала часу вагатися. Від неї залежало життя пацієнта, і вона не могла зволікати.

Пацієнтові на груди натягнули стерильні простирадла. Кетрін схопила з таці затискачі і швидко зафіксувала краї тканини – зі знайомим клацанням зімкнулися залізні зуби.

– Де ж та кров? – гукнула вона.

– Уже зв'язуюся з лабораторією, – відповіла медсестра.

– Роне, ти перший асистент, – кинула Кетрін Літману. Вона роззирнулася і зупинила свій погляд на зблідлому молодик, який стояв біля дверей. На його бейджі було написано: *«Джеремі Барроус, студент-медик»*. – Ви, – сказала вона. – Ви другий асистент!

В очах хлопця зблиснула паніка.

– Але... я тільки на другому курсі. Я тут просто...

– Чи можна покликати ще якогось хірурга?

Літман похитав головою.

– Зараз усі зайняті. У першій травматології ушкодження голови, а далі по коридору зупинка серця.

– Добре. – Вона знову глянула на студента. – Барроус, ви з нами. Сестро, дайте йому халат і рукавички.

– Що я маю робити? Бо я насправді не знаю...

– Слухайте, ви хочете стати лікарем? Тоді *натягайте рукавички!*

Хлопець почервонів і відвернувся, щоб вдягти халат. Було видно, що він не на жарт перелякався, але Кетрін радше воліла працювати з таким боязким студентом, як Барроус, аніж із пихатими задаваками. Вона бачила, скільки пацієнтів померли через надмірну самовпевненість лікарів.

У внутрішньому телефоні затріщав голос:

– Алло, друга травматологія? Це лабораторія. У нас є гематокрит^[9] вашого пацієнта. П'ятнадцять.

«Він стікає кров'ю», – подумала Кетрін.

– Нам потрібна перша негативна, негайно!

– Кров уже в дорозі.

Кетрін простягнула руку і взяла скальпель. Вона відчула його вагу, сталеве лезо зручно розмістилося в її долоні. Скальпель був ніби продовженням руки, частиною її тіла. Вона поспіхом перевела подих, вдихаючи запах спирту і тальку хірургічних рукавичок. Тоді притисла лезо до шкіри і зробила надріз, точнісінько по центру живота.

Скальпель залишив яскраво-червону смугу на білому полотні шкіри пацієнта.

– Приготуйте відсмоктувач і тампони, – сказала вона. – У нас тут повний живіт крові.

– Тиск упав до п'ятдесяти, майже не прослуховується.

– Принесли кров і плазму! Вже підвішую.

– Прослідкуйте хтось за його серцевим ритмом. Кажіть, що з ним відбувається, – сказала Кетрін.

– Спостерігається тахікардія^[10]. Доходить до ста п'ятдесяти.

Вона прорізала шкіру та шар підшкірного жиру, не зважаючи на кров, що сочилася зі стінки черевної порожнини. Вона не могла гаяти часу на такі дрібниці. Набагато серйозніша кровотеча ховалася всередині, і її необхідно було спинити. Причиною кровотечі, найімовірніше, був розрив селезінки або печінки.

Очеревина випиналася під натиском зібраної всередині крові.

– Зараз буде багато крові, – застерегла вона і вже наготувала лезо. Хоча вона й приготувалася до сильної кровотечі, перший надріз очеревини вивільнив такі потоки крові, що на якусь мить її охопила паніка. Кров біла фонтаном, плямувала простирадла, лилася на підлогу. Розбризкалася на її халат. Кров була теплою, вона просочилася в її одяг. І продовжувала витікати червоними ріками.

Кетрін захвала всередину ранорозширювачі, щоб мати кращий огляд. Літман вставив відсмоктувач. Кров із бульканням потягнулася в трубку. Яскраво-червоний струмінь хлюпнувся до скляного резервуару.

– Дайте ще тампонів! – Кетрін перекиувала булькання крові. Вона вже помістила до рани з півдесятка поглинаючих тампонів і дивилася, як вони стають червоними. Вони миттєво просочувалися кров'ю. Вона вийняла їх і замінила на нові, порозпихавши в усі боки.

Озвалася медсестра:

– На екрані екстрасистолія^[11]!

– Чорт, я вже відкачав два літри крові до резервуара, – сказав Літман.

Кетрін підняла голову і побачила, що вміст пакетів з кров'ю і плазмою швидко стікає крапельницею. Вони ніби вливали кров у сито. Та бігла венами і витікала в рану. Вони не могли з нею впоратися. Кетрін не могла затиснути судини, які ховалися в морі крові. Не могла оперувати наосліп.

Кетрін вийняла важкі просякнуті кров'ю тампони і замінила їх на нові. На кілька секунд їй вдалося роздивитися черевну порожнину. Кров витікала з печінки, але ніде не було видно місця поранення. Здавалося, що кровоточить цілий орган.

– Тиск падає! – гукнула медсестра.

– Затискач! – сказала Кетрін, й інструмент одразу опинився у її руці. – Я хочу спробувати прийом Прінгла^[12]. Барроус, запхайте ще тампонів!

Ошелешений студент кинувся до таці, перекинув купку поглинаючих тампонів і налякано дивився, як вони падали на підлогу.

Медсестра відкрила нову пачку.

– Їх місце всередині пацієнта, а не на підлозі, – гаркнула вона. Медсестра зустрілася поглядом з Кетрін, і в очах обох жінок промайнула та сама думка.

«І він хоче бути лікарем?»

– Куди їх захвати? – запитав Барроус.

– Очистіть черевну порожнину. Я нічого не бачу в цьому морі крові!

Вона дала йому кілька секунд на очищення рани. Тоді захала всередину скальпель і розрізала малий сальник^[13]. Скориставшись затискачем, аби спинити кровотечу зліва, вона розгледіла гліссонову ніжку, через яку проходили печінкова артерія і ворітна вена. Це було тимчасовим засобом, але якщо вдасться спинити потік крові у цьому місці, можливо, вона зможе дати раду загальній кровотечі. Це дало б їм такий дорогоцінний час, щоб унормувати тиск і перелити пацієнту ще більше крові і плазми.

Кетрін міцніше стисла затискач, перекриваючи судини в ніжці.

Вона не на жарт схвилювалася, коли кров продовжила сочитися, як і раніше.

– Ти впевнена, що стисла ніжку? – запитав Літман.

– Я в цьому *впевнена*. А ще я впевнена, що кров витікає не з-за очеревини.

– Може, це ворітна вена?

Вона вхопила з таці два тампони. Цей прийом був її останньою надією. Приклавши тампони до поверхні печінки, вона стисла її обома руками.

– Що вона робить? – здивувався Барроус.

– Печінкову компресію, – пояснив Літман. – Іноді це допомагає закрити невидимі розриви. Запобігти знекровленню.

Усі м'язи її плечей і рук напружилися, вона щосили намагалася стабілізувати тиск, перетиснути притік крові.

– Досі тече, – зауважив Літман. – Це не допомагає.

Кетрін розглядала рану і побачила, що кров і далі стабільно заповнює черевну порожнину.

«Звідки ж вона, в біса, витікає?» – подумала вона.

Аж раптом помітила, що кров сочиться і з інших боків. Не тільки з печінки, а також зі стінок черевної порожнини і брижі^[14]. З країв надрізу.

Вона глянула на ліву руку пацієнта, що висунулася з-під простирадла. Марлева пов'язка, що тримала голку крапельниці, була просякнута кров'ю.

– Мені необхідна тромбоцитарна маса і свіжа плазма, негайно, – скомандувала Кетрін. – І починайте вливати йому гепарин. Десять тисяч одиниць зараз і по тисячі щогодини.

– Гепарин? – спантеличено перепитав Барроус. – Але ж він стікає кров'ю...

– У нього ДВС-синдром, – сказала Кетрін. – Треба припинити згортання.

Літтман витріщився на неї.

– У нас ще немає результатів аналізів. Звідки ти знаєш, що це ДВС-синдром?

– Поки ми отримуємо результати, буде вже запізно. Треба діяти *зараз*. – Вона кивнула медсестрі. – Вливайте гепарин.

Медсестра ввела голку у вену. Гепарин був її останньою надією. Якщо Кетрін правильно встановила діагноз, якщо пацієнт справді мав ДВС-синдром – дисеміноване внутрішньосудинне згортання крові, – то це означало, що в його кровоносній системі утворилася величезна кількість тромбів, які поглинають корисні коагуляційні фактори і тромбоцити. Важка травма, хронічна онкологія або навіть якась інфекція могли спричинити неконтрольований процес формування тромбів. Унаслідок того, що ДВС-синдром поглинав коагуляційні фактори і тромбоцити, необхідні для згортання крові, у пацієнта починалася кровотеча. Щоб зупинити цей процес, вони musiли ввести гепарин, який запобігав згортанню крові. Надзвичайно парадоксальний вид лікування. Кетрін йшла на величезний ризик. Якщо вона помилилася з діагнозом, гепарин міг тільки посилити кровотечу.

«Та куди вже гірше». У неї боліла спина, руки тремтіли від напруження, адже вона досі стискала печінку. Крапелька поту збігла по її щоці і всоталася в хірургічну маску.

У телефоні знову озвалася лабораторія:

– Друга травматологія, у мене є результати аналізів вашого невідомого.

– Слухаю, – сказала медсестра.

– Кількість тромбоцитів скоротилася до тисячі. Протромбіновий час^[15] сягає тридцяти, і присутні продукти розпаду фібрину^[16]. Схоже, у вашого пацієнта важкий випадок ДВС-синдрому.

Кетрін упіймала на собі приголомшений погляд Барроуса.

«На студентів-медиків так легко справити враження».

– Шлуночкова тахікардія! У нього шлуночкова тахікардія!

Кетрін миттю глянула на монітор. Уривчаста лінія з гострими зубцями простягнулась на екрані.

– Тиск?

– Немає. Я втратила його.

– Починайте серцево-легеневу реанімацію. Літман, ти відповідальний.

Хаос перетворювався в ураган, він вирував навколо неї, створюючи все більше сум'яття. До операційної залетів кур'єр зі свіжою плазмою і тромбоцитами. Кетрін чула, як Літман вигукував розпорядження щодо кардіологічних препаратів, бачила, як медсестра поклала руки пацієнтові на груди і почала робити непрямий масаж серця, киваючи в такт своїм рухам, наче механічна пташка. З кожним натиском на серце вони підтримували роботу мозку, не давали йому завмерти. А на додачу підживлювали внутрішню кровотечу.

Кетрін вдивлялася в черевну порожнину пацієнта. Вона досі стискала в руках його печінку, досі стримувала наплив крові. Це їй ввижалося, чи кров, що яскравими тоненькими струмками текла поміж її пальців, справді сповільнилася?

– Треба зробити дефібриляцію, – сказав Літман. – Сто джоулів...

– Ні, зажди. Серцевий ритм відновився!

Кетрін глянула на монітор. Синусоїдна крива показувала тахікардію! Серце знову працювало, а це означало, що кров закачується в артерії.

– Кров переливається? – вигукнула вона. – Що там з тиском?

– Тиск... дев'яносто на сорок. *Так!*

– Серцевий ритм стабільний. Тримається синусова тахікардія^[17].

Кетрін зазирнула до розрізаної черевної порожнини. Кровотеча майже припинилася. Вона стояла, тримаючи в руках печінку, й прислухалася до розміреного пікання монітора. Для неї то була найкраща музика.

– Командо, – сказала Кетрін. – Гадаю, ми його врятували.

Кетрін зняла закривавлений халат, стягнула рукавички і слідом за каталкою, на якій лежав її пацієнт, вийшла з другої травматології. М'язи рук затекли від втоми, але це було приємне відчуття.

Виснаження після здобутої перемоги. Медсестра вкатила каталку до ліфта, щоб відвезти пацієнта до відділення хірургічної реанімації. Кетрін теж збиралася зайти до ліфта, коли почула, як хтось назвав її ім'я.

Вона озирнулась і побачила, що до неї наближаються чоловік і жінка. Жінка була невисокою і мала вельми грізний вигляд – брюнетка з вугільно-чорними очима і поглядом, що прошиває ніби лазером. На ній був строгий синій костюм, що робив її схожою на воєнного. Поряд із значно вищим напарником вона здавалася карликом. Чоловікові було трохи за сорок, у його темному волоссі де-не-де траплялися сріблясті пасма. Зрілість залишила легенькі зморшки на його напрочуд гарному обличчі. Але саме його очі привернули увагу Кетрін. Світло-сірі, таємничі.

– Доктор Корделл? – запитав він.

– Так.

– Я детектив Томас Мур. Це детектив Ріццолі. Ми з відділу розслідування вбивств. – Він показав своє посвідчення, яке могло б бути дешевою пластиковою підробкою. Вона навіть не глянула на нього. Вона не зводила погляду з Мура.

– Ми можемо поговорити з вами наодинці? – запитав він.

Вона озирнулась на медсестер, що разом з пацієнтом чекали на неї в ліфті.

– Їдьте, – сказала Кетрін. – Доктор Літман призначить лікування.

Тільки після того, як стулилися двері ліфта, вона звернулася до детектива Мура:

– Це стосується нещасного випадку на дорозі, який стався з моїм пацієнтом? Я думаю, що він виживе.

– Ні, ми тут не через вашого пацієнта.

– Але ж ви казали, що ви з відділу розслідування убивств?

– Так. – Її непокоїв саме цей його тихий голос. Ніби м'яке застереження, що слід підготуватися до найгіршого.

– Це... о Боже, сподіваюся, це не стосується когось із моїх знайомих.

– Ми тут через Ендрю Капру. І те, що сталося з вами в Саванні.

На якусь мить їй перехопило подих. Ноги раптово підкосилися, і вона притулилася до стіни, наче от-от могла впасти.

– Докторе Корделл? – сказав детектив із тривогою в голосі. – З вами усе добре?

– Гадаю... гадаю нам краще поговорити в моєму кабінеті, – прошепотіла вона, різко повернулася і вийшла з відділення швидкої допомоги. Вона не озиралася, аби перевірити, чи детективи йдуть за нею. Вона просто йшла, тікала до безпечних стін власного кабінету, що розташовувався в прилеглий до лікарні будівлі. Вона пробиралася лабіринтом медичного комплексу «Пілгрім Медікал Сентер» і чула позаду їхні кроки.

«Те, що сталося з вами в Саванні».

Кетрін не хотіла говорити на цю тему. Вона сподівалася, що їй більше ні з ким не доведеться говорити про Саванну, ніколи. Але до неї навідалися детективи, і вона ніяк не могла уникнути їхніх запитань.

Нарешті вони дісталися до дверей кабінету, на яких висіла табличка:

*Пітер Фалько, доктор медичних наук
Кетрін Корделл, доктор медичних наук
Загальна і судинна хірургія*

Вона увійшла в приймальню, і секретарка привітала її звичною усмішкою, яка застигла на губах, щойно вона побачила мертвотно-біде обличчя Кетрін і двох незнайомих, які увійшли за нею.

– Докторе Корделл? Щось сталося?

– Ми будемо в кабінеті, Гелен. Будь ласка, ні з ким мене не з'єднуй.

– Ваш перший пацієнт записаний на десяту. Містер Цанг, планове обстеження після видалення селезінки...

– Скасууй.

– Але він їде аж із Ньюбері. Він уже, мабуть, у дорозі.

– Добре, тоді нехай зачекає. Але, будь ласка, ні з ким мене не з'єднуй.

Не звертаючи уваги на приголомшення в очах Гелен, Кетрін пішла прямісінько до свого кабінету, а за нею – Мур та Ріццолі. Вона відразу простягнула руку, щоб узяти свій лікарський халат. Але на дверному гачку, де вона завжди його залишала, халата не було. Ця дрібниця і тривога, що охопила її раніше, ледь не вивели Кетрін з рівноваги. Вона

роззирнулася кабінетом, шукаючи халат, ніби від нього залежало її життя. Вона помітила, що він висів на краю картотечної шафи, і відчула незрозуміле полегшення, коли зірвала його звідти і сіла за свій стіл. Там Кетрін почувалася захищеною, відгороджена від світу лискучою дерев'яною поверхнею. Вона була в безпеці, вона тримала себе в руках.

Усе в кабінеті було бездоганно впорядковано. Утім, таким само впорядкованим було і її життя. Вона не терпіла безладу, і її папки лежали на столі двома акуратними стосиками. Книжки вишикувалися на полицях в алфавітному порядку за авторами. Тихенько гудів її комп'ютер, монитором пропливали геометричні фігури. Кетрін одягла халат, щоб приховати криваві плями на своїй футболці. Додатковий шар лікарської уніформи був для неї ще одним щитом, ще одним бар'єром, який захищав від складних і небезпечних життєвих перипетій.

Вона сиділа за столом і спостерігала за Муром і Ріццолі, що роззиралися кабінетом, безперечно оцінюючи його власницю. Може, то була якась машинальна реакція полісменів – таке от швидке візуальне обстеження, оцінка особистості співрозмовника? Від цього Кетрін почувалася незахищеною і вразливою.

– Я розумію, що це для вас болюча тема, – сказав Мур, опускаючись на стілець.

– Ви навіть уявити собі не можете, наскільки болюча. Минуло вже два роки. Чому ви питаєте про це саме зараз?

– Це пов'язано з двома нерозкритими вбивствами, тут, у Бостоні.

Кетрін насупила брови.

– Але на мене напали в Саванні.

– Так, нам це відомо. Є така національна база даних кримінальних злочинів, яка називається ПВНЗ. Коли ми скористалися нею, щоб знайти злочини, схожі на бостонські убивства, нам трапилося ім'я Ендрю Капри.

Якусь мить Кетрін мовчала, обдумувала щойно почуте. Збирала всю свою мужність, щоб поставити наступне логічне запитання. Їй вдалося опанувати себе, і вона спокійно продовжила:

– Про яку схожість ідеться?

– Спосіб, у який знерухомили і контролювали жертву. Тип знаряддя убивства. І... – Мур зупинився, намагаючись дібрати потрібні

слова, щоб наступна фраза звучала якомога делікатніше. – І спосіб ушкодження, – тихенько додав він.

Кетрін ухопилася руками за край столу, щосили намагаючись стримати раптовий напад нудоти. Її погляд зачепився за стосики папок, акуратно поскладаних перед нею. На рукаві свого халата вона розгледіла синю чорнильну риску. *«Хай би як ти старалася впорядковувати своє життя, хай би як намагалася захистити себе від помилок, завжди знайдеться якась пляма, якийсь дефект, невидимий для неозброєного ока. Він чекає свого часу, щоб заскочити тебе зненацька».*

– Розкажіть про них, – озвалася Кетрін. – Про тих жінок.

– Ми не маємо права розголошувати багато інформації.

– Що ви можете розказати?

– Лише те, що було надруковано в недільному номері «Глоуб».

Кілька секунд вона обдумувала його слова. Тоді насторожилась і недовірливо перепитала:

– Ці бостонські убивства – вони сталися *нещодавно*?

– Останнє – минулої п'ятниці.

– Тоді це ніяк не пов'язано з Ендрю Капрою! Ніяк не пов'язано зі мною.

– Але є дуже схожі деталі.

– Тоді це чиста випадковість. Так, випадковість. Я думала, що ви маєте на увазі старі злочини. Те, що Капра зробив кілька років тому. А не минулого тижня. – Вона різко відсунулася від столу. – Не розумію, чим я можу вам допомогти.

– Докторе Корделл, цей убивця знає такі деталі, яких ніколи не розголошували. Він знає такі подробиці злочинів Ендрю Капри, які відомі лише детективам з Саванни.

– То, може, вам варто звернутися до них. До тих людей, які знають.

– Ви одна з них, докторе Корделл.

– Якщо ви забули, то хотілося б нагадати, що я була *жертвою*.

– Ви комусь розповідали подробиці нападу?

– Тільки поліції Саванни.

– Ви не розказували подробиць своїм друзям?

– Ні.

– Сім'ї?

– Ні.

– Мусить бути хтось, кому ви довірили цю таємницю.

– Я не говорю на цю тему. Я ніколи не говорю на цю тему.

Мур не зводив із неї підозріливого погляду.

– Ніколи?

Вона відвернулася.

– Ніколи, – прошепотіла Кетрін.

Між ними повисло тривале мовчання. Тоді Мур лагідно запитав:

– Ви коли-небудь чули ім'я Елена Ортіз?

– Ні.

– Діана Стерлінг?

– Ні. То це ті жінки...

– Так. Це жертви.

Вона важко ковтнула.

– Мені невідомі їхні імена.

– Ви не чули про ці убивства?

– Я намагаюся не читати трагічних новин. Це занадто для мене. –

Вона стомлено зітхнула. – Розумієте, я щодня бачу в операційній стільки жахливого. Ввечері, коли повертаюся додому, я хочу спокою. Я хочу почуватися в безпеці. А те, що стається у світі, – всі ті звірства... Я не хочу про них читати.

Мур сягнув рукою до кишені, вийняв дві фотокартки і поклав на стіл перед нею.

– Ви впізнаєте котрись із цих жінок?

Кетрін вивчала їхні обличчя. Та, що ліворуч, мала темні очі, на її губах застигла усмішка, а вітер ворушив її волосся. Інша жінка була делікатною білявкою із замріяним і далеким поглядом.

– Темноволоса жінка – Елена Ортіз, – пояснив Мур. – Білявка – Діана Стерлінг. Діану вбили минулого року. Вам не знайомі їхні обличчя?

Вона похитала головою.

– Діана Стерлінг жила в районі Бек-Бей, лише за милю від вашого дому. Квартира Елени Ортіз розташовується за два квартали від лікарні. Цілком можливо, що ви їх десь бачили. Ви точно впевнені, що не впізнаєте жодну з них?

– Я ніколи раніше їх не бачила. – Кетрін простягнула фотографії Муру і помітила, що в неї тремтить рука. Він, без сумніву, теж помітив

це, коли брав фотокартки, коли торкнувся її пальців. Напевне, він помітив багато чого, на те він і поліцейський. Вона заглибилася у свої переживання і майже не звертала на нього уваги. Він говорив тихим і спокійним голосом, і поряд з ним Кетрін не відчувала жодної загрози. І лише зараз вона збагнула, що він уважно її розглядав, намагаючись углядіти бодай частинку справжньої Кетрін Корделл. Не успішного хірурга, не холодну рудоволосу красуню, а звичайну жінку, що ховалася всередині неї.

Тепер заговорила детектив Ріццолі, і, на відміну від Мура, вона не надто старалася пом'якшувати свої питання. Вона прагнула отримати відповіді і не збиралася гаяти часу на ласкаві слова.

– Коли ви переїхали сюди, докторе Корделл?

– Я покинула Саванну через місяць після нападу, – відповіла Кетрін, намагаючись притримуватись ділової манери спілкування Ріццолі.

– Чому ви обрали Бостон?

– А чом би й ні?

– Це досить далеко від південних штатів.

– Моя матір виросла у Массачусетсі, і щоліта вона привозила нас до Нової Англії. У мене було таке відчуття... ніби я повернулася додому.

– Отже, ви тут уже два роки.

– Так.

– Чим займаєтесь?

Спантеличена її запитанням, Кетрін насупилася.

– Працюю тут, у «Пілгрім», разом з доктором Фалько. У травматологічному відділенні.

– То, мабуть, у газеті «Глоуб» щось наплутали.

– Перепрошую?

– Кілька тижнів тому я читала статтю про вас. Про жінок-хірургів. До речі, ви дуже гарно вийшли на фото. Так от, у газеті зазначено, що ви працюєте в лікарні тільки рік.

Кетрін трохи зачекала, а тоді спокійно пояснила:

– Ні, все правильно. Після Саванни мені знадобилося трохи часу, щоб... – Вона кашлянула. – Я приєдналася до доктора Фалько в липні минулого року.

– А як же ваш перший рік у Бостоні?

– Я ніде не працювала.

– То чим же ви займалися?

– Нічим. – Вона спромоглася лише на таку недолугу, але категоричну відповідь. Вона не збиралася відкривати їм принизливу правду про свій перший рік у Бостоні. Про дні, які розтягувалися в тижні, коли вона боялася навіть вийти з квартири. Про ночі, коли від найменшого звуку її трясло від паніки і страху. Про повільне і болісне повернення до зовнішнього світу, коли проїхатися ліфтом чи підійти вночі до своєї автівки вартувало їй неабиякої сміливості. Вона соромилася своєї вразливості, вона досі соромилася, але гордість не дозволяла їй визнати це.

Кетрін глянула на годинник.

– Мене чекають пацієнти. Мені справді нема чого додати.

– Дозвольте ще раз уточнити деякі факти. – Ріццолі відкрила маленький записник на спіральці. – Майже два роки тому, вночі п'ятнадцятого червня, у вашому будинку на вас напав лікар Ендрю Капра. Ви знали нападника. Він був інтерном, ви працювали з ним в одній лікарні. – Вона підняла очі на Кетрін.

– Ви вже знаєте всі відповіді.

– Він підмішав вам щось, і ви знепритомніли. Він роздягнув вас. Прив'язав до ліжка. Знущався з вас.

– Я не розумію, до чого ви...

– Згвалтував вас. – Слова, хоча й промовлені тихо, вдарили її сильніше за ляпас.

Кетрін нічого не відповіла.

– І це не все, що він хотів з вами зробити, – продовжила Ріццолі.

«Господи, нехай вона замовкне».

– Він збирався найжахливішим способом покалічити вас. Як він зробив це з чотирма іншими жінками в Джорджії. Він розпанахав їх. Відібрав у них те, що робило їх жінками.

– Досить, – сказав Мур.

Однак Ріццолі не вгавала:

– Це могло статися і з вами, докторе Корделл.

Кетрін похитала головою.

– Навіщо ви це кажете?

– Докторе Корделл, понад усе на світі я хочу спіймати цього чоловіка, і я подумала, що ви захочете нам допомогти. Щоб подібне не

трапилося з іншими жінками.

– Але ж це не має до мене жодного стосунку! Ендрю Капра *мертвий*. Уже два роки він мертвий.

– Так, я читала протокол розтину.

– Я можу вас запевнити, що він мертвий, – випалила Кетрін. – Бо саме я пристрелила того бісового сина.

Мур та Ріццолі стікали потом у автівці, а з кондиціонера на них ще й дмухало тепле повітря. Вони вже десять хвилин стояли в заторі, але в автівці не ставало прохолодніше.

– Платники податків отримують те, на що заслуговують, – озвалась Ріццолі. – А це авто – купа брухту.

Мур вимкнув кондиціонер і опустив віконне скло. Усередину ввірвалися запахи розпеченого асфальту і вихлопних газів. З нього градом котився піт. Він не міг збагнути, як Ріццолі могла сидіти в піджаку. Свій він скинув одразу, як вони вийшли з «Пілгрім Медікал Сентер» і їх огорнуло спекотне повітря. Він був переконаний, що вона мусить відчувати спеку, бо помітив крапельки поту, що виступили над її верхньою губою, якої, мабуть, ніколи не торкалася помада. Ріццолі не була потворною, але в той час, як інші жінки робили макіяж чи вдягали прикраси, Ріццолі, здавалося, навмисне ховала свою вроду. Вона носила похмурі темні костюми, що не пасували до її делікатної фігури, а на голові в неї незмінно була недбала кучма неслухняних чорних кучерів. Такою вона була, і всім залишалося або прийняти її такою, як вона є, або йти під три чорти. Мур розумів, чому Ріццолі обрала цю демонстративну суворість – напевно, таким чином вона намагалася вижити в середовищі поліцейських-чоловіків. Адже вона, перш за все, боролася за своє право бути серед них.

Як і Кетрін Корделл. Утім, доктор Корделл обрала іншу стратегію. Вона тримала дистанцію. Під час їхньої розмови у Мура з'явилося відчуття, ніби він дивиться на неї крізь матове скло – такою далекою вона йому здавалася.

Саме ця її відстороненість найбільше дратувала Ріццолі.

– З нею щось не так, – сказала вона. – Чогось бракує в спектрі емоцій.

– Вона ж хірург травматологічного відділення. Вона навчилася зберігати холонокровність.

– Є холонокровність, а є лід. Два роки тому її прив'язали до ліжка, згвалтували і ледь не випотрошили. А вона так спокійно про це говорить. Це мене дивує.

Мур запинився на світлофорі й дивився на скупчення автівок на перехресті. З шиї піт стікав на спину. Йому погано думалося в спеку. При високих температурах він ставав млявим і нетямущим. Йому хотілося, щоб літо якомога швидше скінчилося, він прагнув прохолоди першого зимового снігу...

– Агов, – сказала Ріццолі. – Ви мене слухаєте?

– Вона дуже стримана, – врешті озвався Мур. «Але не крижана», – подумав він, пригадуючи, як тремтіла рука Кетрін, коли та віддавала фотографії жінок.

Уже сидячи за своїм робочим столом, він потягував прохолодну колу і ще раз перечитував статтю «Жінки зі скальпелями», яку кілька тижнів тому надрукували в «Бостон Глоуб». У ній ішлося про трьох бостонських жінок-хірургів, про їхні перемоги і труднощі, про проблеми, які трапляються в роботі. Фотографія Корделл вийшла найгарнішою. Не лише обличчя було привабливим, привертав увагу і її погляд – такий гордий і прямий, ніби вона кидала виклик фотокамері. Її фото, як і стаття, лише посилювали враження, що ця жінка контролювала власне життя.

Мур відклав статтю і замислився над тим, наскільки помилковим може бути перше враження. Як легко вдається приховати біль за усмішкою, за піднятим підборіддям.

Тоді він розгорнув іншу папку. Глибоко вдихнув і ще раз прочитав звіт поліції Саванни стосовно справи Ендрю Капри.

Капра здійснив своє перше відоме поліції вбивство, ще коли був студентом медичного факультету університету Еморі в Атланті. Жертвою була Дора Чікконе, двадцятидворічна аспірантка того ж університету, чиє тіло знайшли прив'язаним до ліжка у її квартирі за межами студмістечка. Під час розтину в її крові виявили залишки сильного транквілізатора рогіпнолу. У квартирі не зафіксували жодних ознак незаконного вторгнення.

Жертва запросила вбивцю до себе додому.

Коли Дора знепритомніла під дією транквілізатора, її прив'язали до ліжка нейловою мотузкою, а рота заклеїли скотчем. Спочатку вбивця згвалтував її. Тоді порізав.

Під час операції вона була ще жива.

Після того, як закінчив ексекують і забрав свій сувенір, вбивця здійснив *coup de grace*, глибокий поріз на шиї, зліва направо. Хоча

поліція отримала ДНК убивці з його сперми, у них не було інших зачіпок. До того ж розслідування ускладнювалося тим, що Дора Чікконе любила гучні вечірки, частенько відвідувала місцеві бари і нерідко приводила додому ледь знайомих чоловіків.

Тієї ночі, коли вона померла, Дора привела додому студента-медика Ендрю Капру. Однак його ім'я не потрапляло в поле зору поліції, доки не вбили трьох жінок у Саванні, за дві сотні миль ^[18] від Атланти.

Нарешті задушливої червневої ночі убивства припинилися.

Тридцятидворічна Кетрін Корделл, головний інтерн хірургічного відділення лікарні «Ріверленд» у Саванні, вельми здивувалася, коли хтось постукав у її двері. Вона відчинила і побачила на порозі Ендрю Капру, одного з підлеглих їй інтернів. Раніше того дня у лікарні вона відшпетила його через помилку, якої він припустився, тож зараз інтерн прийшов, аби перепросити і спокутувати свою провину. Чи міг би він зайти і поговорити про це?

За пивом вони обговорили роботу Капри в інтернатурі. Усі його помилки, пацієнтів, яким він міг нашкодити через своє недбальство. Вона не пом'якшувала правди, казала так, як є: він погано виконував свою роботу, і йому не дозволять закінчити хірургічну інтернатуру. Якоїсь миті Кетрін вийшла з кімнати до туалету, а тоді повернулася, щоб допити пиво і продовжити розмову.

Коли вона прийшла до тями, її, голу, нейлоною мотузкою вже прив'язали до ліжка.

У звіті поліції в жахливих подробицях описувалося те страхіття, яке було далі.

Фотографії Кетрін, які зробили в лікарні, показували жінку з переляканими очима, синцями і підпухлою щокою. Те, що Мур побачив на цих фотографіях, було підсумовано одним загальним словом: *жертва*.

Однак це слово аж ніяк не стосувалося сильної жінки, яку він бачив сьогодні.

Зараз, перечитуючи свідчення Корделл, він згадував її голос. Слова вже не належали незнайомій жертві, то були слова жінки зі знайомим обличчям.

«Я не знаю, як мені вдалося вивільнити руку. Моє зап'ястя подряпане, мабуть, я якось витягла його з мотузки. Вибачте, але ці

спогади трохи затуманились у моїй голові. Я лише пам'ятаю, як потягнулася до скальпеля. Я знала, що мушу взяти його з таці. Мушу перерізати мотузку, поки Ендрю не повернувся...

Я пригадую, як скотилася на край ліжка. Перехилилася, впала на підлогу і вдарилася головою. Тоді спробувала знайти пістолет. Татів пістолет. Після того, як убили третю жінку, тато наполіг, щоб я тримала його при собі.

Я пам'ятаю, як захала руку під ліжко. Схопила пістолет. Пригадую, що чула кроки з іншої кімнати. Тоді... я не впевнена. Мабуть, тоді я вистрелила. Так, гадаю, я вистрелила. Мені сказали, що я зробила два постріли. Певно, так воно й було».

* * *

Мур відклав звіт і замислився над останнім реченням. Балістична експертиза підтвердила, що обидві кулі було випущено зі зброї, зареєстрованої на батька Кетрін. Пістолет лежав біля ліжка. Аналіз, який зробили у лікарні, підтвердив наявність у крові рогіпнолу – препарату, що спричиняє амнезію, тому й не дивно, що у Кетрін були провали в пам'яті. Лікарі з відділення швидкої допомоги, куди привезли Корделл, казали, що вона плуталася у своїх словах, а це могло бути наслідком або дії рогіпнолу, або можливого струсу мозку. Лише сильний удар головою міг залишити їй стільки синців і підпухлу щоку. Вона не пам'ятала, як і коли отримала удар.

Мур повернувся до фотографій зі сцени злочину. На підлозі спальні на спині лежав мертвий Ендрю Капра. Він отримав дві кулі – одну в живіт, іншу в око, обидва постріли було здійснено з близької відстані.

Він довго роздивлявся фотографії, вивчаючи положення тіла Капри, оглядаючи місця, куди розбризкала кров.

Тоді взяв протокол розтину. Двічі прочитав його.

«Щось було не так», – подумав Мур. Він підняв очі і здивувався, побачивши перед собою Ріццолі.

– Ви вже бачили ось це? – запитала вона.

– Що це?

– Протокол результатів аналізу тієї волосини, яку знайшли біля рани Елени Ортіз.

Мур пробіг очима текст, до останнього речення. А тоді сказав:

– Я й гадки не маю, що це означає.

У 1997 році всі відділи бостонської поліції зібрали під одним дахом усередині новенького комплексу «Шредер Плаза» в метушливому кварталі Роксбері. Копи називали свій новий офіс «мармуровим палацом» – весь хол було викладено лискучим гранітом. «Дайте нам кілька років, щоб ми гарненько тут насмітили, – і ми почуватимемося, як удома», – любили жартувати вони. «Шредер Плаза» не мав нічого спільного із захаращеними поліційними відділками, які всі звикли бачити в телевізійних серіалах про копів. То була гарна, сучасна і світла будівля з великими вікнами і скляною стелею. Відділ розслідування убивств із його килимовими покриттями і комп'ютерним обладнанням легко можна було сприйняти за офіс якоїсь великої корпорації. Але найбільше у «Шредер Плаза» копам подобалося те, що всі відділи були по сусідству.

Щоб потрапити до лабораторії, детективам з відділу розслідування злочинів треба було лишень пройти в інший кінець коридору до південного крила.

У відділі аналізу волосся і волокон Мур та Ріццолі спостерігали, як Ерин Волчко, судово-медичний експерт, перебирала всю свою колекцію конвертів з речовими доказами.

– Для аналізу в мене була тільки ця волосина, – сказала Ерин. – Це просто дивовижно, скільки всього вона може нам розказати. Так, ось він. – Вона знайшла конверт з номером Елени Ортіз і вийняла з нього мікропрепарат^[19]. – Я хочу показати вам, як вона виглядає під мікроскопом. Цифрові дані записано в протоколі.

– Ці дані? – запитала Ріццолі, розглядаючи сторінку з довгими стовпчиками кодів.

– Саме так. Кожен код позначає окрему характеристику волосини, від її кольору і завитка до мікроскопічних ознак. Волосина, яку я досліджувала, має код А01 – темний блонд. Її завиток – В01. Вигнутий, з діаметром завитка менше вісімдесяти. Майже, але не зовсім пряма. Довжина стрижня чотири сантиметри. На жаль, ця волосина перебуває у фазі телогену, і на ній немає жодної епітеліальної тканини.

– Отже, у нас немає ДНК.

– Правильно. Телоген – це кінцева стадія росту волосся. Ця волосина випала сама по собі, внаслідок природного процесу випадіння. Іншими словами, її не висмикнули. Якщо б на корені була епітеліальна тканина, ми змогли б зробити аналіз ДНК. Але на цій волосині таких клітин немає.

Ріццолі та Мур обмінялися розчарованими поглядами.

– Утім, – додала Ерин, – у нас таки є дещо збіса важливе. Це, звичайно, не ДНК, але й ці відомості можна буде використати як доказ у суді, коли ви затримаєте підозрюваного. Дуже шкода, що в нас немає для порівняння жодної волосини з тіла Діани Стерлінг. – Вона налаштувала окуляр мікроскопа і відійшла. – Гляньте.

Мікроскоп мав два окуляри, тож Ріццолі і Мур могли розглядати об'єкт одночасно. Зазирнувши в окуляр, Мур побачив однісіньку волосину, покриту дрібненькими вузликами.

– А що це за маленькі шишечки? – запитала Ріццолі. – Схоже на якусь аномалію.

– Це не лише аномалія, а ще й дуже рідкісне явище, – сказала Ерин. – Це вузлувата трихоклазія, або, іншими словами, «бамбукове волосся». Гадаю, ви вже зрозуміли, звідки взялася така назва. Ця волосина справді нагадує стебло бамбуку, хіба ні?

– А що означають ці шишечки? – поцікавився Мур.

– Це локальні дефекти волосяного волокна. Слабкі місця, у яких волосяний стрижень ніби згортається всередину й утворює ось такі дрібненькі вузлики і потовщення.

– Що спричинює таку аномалію?

– З часом вона може розвинутися від надмірного впливу на волосся різних речовин. Від постійного фарбування, висвітлення і подібних процедур. Однак, зважаючи на те, що ми, ймовірно, маємо справу з чоловіком, до того ж я не бачу явних ознак висвітлення чи фарбування, я схильюся до думки, що причиною такого стану волосся є якесь генетичне відхилення.

– Наприклад?

– Приміром, синдром Незертонна. Це аутосомно-рецесивне відхилення, що впливає на вироблення кератину. Кератин – це міцний волокнистий протеїн, який міститься у волоссі й нігтях. А також у верхньому шарі нашої шкіри.

– Якщо є генетичний дефект і кератин не виробляється в достатній кількості, це означає, що волосся стає слабким і ламким?

Ерин кивнула.

– Це може стосуватися не тільки волосся. Люди з синдромом Незертона можуть також мати проблеми зі шкірою. Висипи і лущення шкіри.

– Тобто нам потрібен чоловік з лупою? – запитала Ріццолі.

– Можуть бути й очевидніші ознаки. У деяких людей може спостерігатися важка форма такого захворювання, як іхтіоз. Їхня шкіра може бути надзвичайно сухою і скидатися на луску крокодила.

Ріццолі засміялася.

– То виходить, що ми шукаємо *чоловіка-рептилію!* Це значно зменшує кількість підозрюваних.

– Не зовсім. Адже зараз літо.

– А до чого тут це?

– Спека і висока вологість повітря покращують стан сухої шкіри. Цієї пори року він може виглядати цілком нормально.

Ріццолі і Мур перезирнулися, їх одночасно вразила одна й та ж думка.

«Обох жертв убили влітку».

– Поки надворі стоятиме така спека, – зауважила Ерин, – йому, швидше за все, вдаватиметься не вирізнитися серед інших людей.

– Зараз у нас тільки липень, – сказала Ріццолі.

Мур кивнув.

– Його сезон полювання тільки-но розпочався.

У невідомого пацієнта з'явилося ім'я. Медсестри відділення швидкої допомоги знайшли бейдж із іменем, прикріплений до його в'язки ключів. Чоловіка звали Герман Гвадовскі, і йому було шістдесят дев'ять років.

Кетрін стояла в його палаті у відділенні хірургічної реанімації й прискіпливо вивчала показники моніторів та інших приладів, нагромаджених навколо ліжка. Осцилоскоп показував нормальний серцевий ритм. Артеріальний тиск закріпився на позначці 110 на 70, а лінія венозного тиску підіймалася і падала, ніби гнана вітром морська хвиля. Усі показники свідчили про те, що операція містера Гвадовскі пройшла успішно.

«Але він не прокидається», – подумала Кетрін, посвітивши ліхтариком спершу на ліву, а тоді на праву зіницю. Минуло майже вісім годин після операції, а він і далі залишався в глибокій комі.

Вона випросталась і дивилася, як у такт із роботою апарату штучної вентиляції легенів підіймається і опускається його грудна клітка. Вона врятувала його від смертельної втрати крові. Але що вона насправді зберегла? Тіло, у якому б'ється серце, але не працює мозок.

Вона почула, як хтось постукав по склу. Крізь вікно, що виходило в коридор, Кетрін побачила свого партнера, доктора Пітера Фалько. Він махав їй рукою, а на його завше веселому обличчі застиг занепокоєний вираз.

Одні хірурги схильні показувати в операційній свій норов. Інші гордовито заходять і вдягають хірургічний халат так, ніби то королівська мантія. А хтось поводить як холоднокровний механік, для якого пацієнти – лише купка запчастин, які необхідно відремонтувати.

А є такі хірурги, як Пітер Фалько. Веселий, життєрадісний Пітер, який фальшивить в операційній пісні Елвіса, аж усім закладає вуха, який організовує змагання із запуску паперових літаків і з радістю опускається на коліна, щоб побавитися конструктором «Лего» зі своїми маленькими пацієнтами з відділення педіатрії. Вона вже звикла бачити його усміхненим. А помітивши, як він супиться, Кетрін одразу вийшла до нього в коридор.

– Усе гаразд? – запитав він.

– Якраз закінчую огляд.

Пітер кинув погляд на трубки й різноманітні прилади, що обступили ліжко містера Гвадовскі.

– Я чув, що ти сьогодні зробила неймовірно. Врятувала його від страшної кровотечі.

– Не впевнена, що це можна назвати порятунком. – Вона знову повернулася до свого пацієнта. – Працює все, крім сірої речовини.

Якусь мить вони мовчали, обоє спостерігали, як підіймається і опускається грудна клітка містера Гвадовскі.

– Гелен казала, що сьогодні до тебе приходили двоє поліцейських, – озвався Пітер. – У чому справа?

– Нічого важливого.

– Забула сплатити штраф за неправильне паркування?

Кетрін вимушено посміхнулася.

– Угадав. І я сподіваюся, що ти внесеш за мене заставу.

Вони залишили відділення хірургічної реанімації і пішли коридором. Довгов'язий Пітер ступав поряд з нею своїм розмашистим кроком. Вони якраз підходили до ліфта, коли він запитав:

– Кетрін, з тобою все добре?

– Чому питаєш? Я погано виглядаю?

– Чесно? – Він вдивлявся в її обличчя, пильний погляд його блакитних очей примушував її ніяковіти. – Ти виглядаєш так, ніби тобі не завадить келих вина і гарна вечерея у якомусь ресторані. Може, хочеш приєднатися до мене?

– Спокуслива пропозиція.

– Але?..

– Але краще я залишуся сьогодні вдома.

Пітер схопився за груди, наче йому завдали смертельної рани.

– Ти знову поцілила мені прямісінько в серце! Скажи, як я можу тебе вмовити?

Кетрін усміхнулася.

– Це ти вже сам думай.

– А як тобі таке? Сорока принесла на хвості, що в суботу в тебе день народження. Давай я покатаю тебе на своєму літаку.

– Не можу. У мене чергування.

– Ти можеш помінятися з Еймсом. Я поговорю з ним.

– Не треба, Пітере. Ти ж знаєш, що я не люблю літати.

– Тільки не кажи, що в тебе фобія.

– Просто я не люблю потрапляти в ситуації, які не можу контролювати.

Він похмуро кивнув.

– Типовий хірург.

– Ввічливий спосіб сказати, що я невблаганна.

– Отже, наше побачення в літаку відміняється? І я ніяк не зможу тебе переконати?

– Боюся, що ні.

Пітер зітхнув.

– Ну все, я вже не знаю, що казати. Я вичерпав свій репертуар.

– Я помітила. Ти інколи повторюєшся.

– Гелен теж так каже.

Вона здивовано глянула на нього.

– Гелен дає тобі поради, як запросити мене на побачення?

– Вона казала, що не може дивитися на цю жалюгідну виставу, у якій чоловік б'ється головою об неприступну стіну.

Обоє засміялися, вийшли з ліфта і попрямували до своїх кабінетів. То був щирий сміх двох співробітників, які прекрасно розуміли, що їхня розмова – лише жартівлива гра. Поки їхні стосунки трималися на такому рівні, між ними не було жодних образ чи скривджених почуттів. Невеличкий безневинний флірт, який ні до чого не зобов'язував. Він жартома запрошував її на побачення. Вона жартома відмовляла йому, і весь колектив сміявся разом з ними.

Годинник показував пів на шосту, і більшість співробітників уже збиралися йти додому. Пітер зник за дверима свого кабінету, Кетрін пішла до свого – щоб повісити халат і взяти сумку. Вона повісила халат на дверний гачок – і враз її осяяла одна думка.

Вона перетнула приймальню і просунула голову до кабінету Пітера. Він переглядав картки пацієнтів, окуляри сповзли йому на носа. На відміну від її впорядкованого кабінету, кабінет Пітера виглядав так, наче тут нещодавно пронісся ураган. Сміттєве відро заповнювали паперові літачки. На кріслах стосами лежали книжки і медичні журнали. Одну стіну майже заліпили густі зарості філодендрону. Поміж тими листяними джунглями де-не-де проглядали Пітерові дипломи: інженера аеронавтики Массачусетського технологічного інституту, доктора медицини Гарвардської медичної школи.

– Пітере? Це якесь безглузде запитання...

Він глянув на неї поперх своїх окулярів.

– Тоді ти прийшла за адресою.

– Ти заходив до мого кабінету?

– Мені зателефонувати адвокату, перш ніж відповісти на твоє запитання?

– Та ну. Я серйозно.

Він випростався й уважно подивився в її очі.

– Ні, не заходив. А що?

– Пусте. Не переймайся. – Кетрін обернулася, щоб вийти, і почула за спиною рипіння крісла, коли Пітер підвівся. Він пройшов за нею до її кабінету.

– Чим не перейматися? – запитав він.

– У мене просто якась параноя, ось і все. Мене дратує, коли мої речі не на своєму місці.

– Це ти про що?

– Мій халат. Я завжди вішаю його на дверях, а він якимось дивом опиняється на картотечній шафі або на спинці крісла. Я знаю, що ні Гелен, ні інші секретарі його не перевішували. Я питала їх.

– Може, це прибиральниця?

– А ще мене страшенно дратує те, що я ніде не можу знайти свій стетоскоп.

– Ти досі його не знайшла?

– Мені довелося позичити інший у старшої медсестри.

Насупившись, Пітер роззирнувся навколо.

– Так ось же він. На полиці. – Він підійшов до книжкової шафи, де біля однієї з книжок лежав її згорнутий стетоскоп.

Кетрін мовчки взяла його з Пітерових рук і дивилася на нього так, ніби то був якийсь геть невідомий їй об'єкт. Чорна зміюка, що обвилася навколо її руки.

– Агов, що сталося?

Вона глибоко вдихнула.

– Мабуть, я просто втомилася. – Вона поклала стетоскоп до лівої кишені халата – туди, де завжди його залишала.

– Ти впевнена, що більше нічого не сталося? Може, тебе тривожить щось іще?

– Мені вже пора додому. – Вона вийшла з кабінету, і він пішов за нею.

– Це якось пов'язано з тими поліцейськими? Послухай, якщо у тебе якісь проблеми... якщо я можу чимось тобі допомогти...

– Я не потребую *нічиєї* допомоги, дякую. – Її відповідь прозвучала холодніше, ніж вона того хотіла, і Кетрін одразу пожалкувала про свої слова. Пітер не заслуговував на таке ставлення.

– Знаєш, я був би радий хоч іноді чимось тобі допомогти, – тихенько додав він. – Ми ж працюємо разом. Ми партнери. Чи ти так не думаєш?

Кетрін нічого не відповіла.

Він розвернувся, щоб іти до свого кабінету.

– Побачимося зранку.

- Пітере?
- Так?
- Стосовно тих двох поліцейських. І причини, чому вони приходили до мене...
- Ти не мусиш мені розказувати.
- Ні, мушу. Ти будеш шукати якісь пояснення, якщо я не розповім. Вони приходили, щоб запитати мене про одне вбивство. У четвер уночі вбили жінку. Вони думали, що я могла її знати.
- Ти її знала?
- Ні. Вони помилилися, от і все. – Вона зітхнула. – Вони помилилися.

Кетрін повернула ключ і почула, як замок із приємним клацанням став на своє місце. Затягнула дверний ланцюжок. Ще одна лінія оборони від незвіданих кошмарів, що чигають за її стінами. Безпечно забарикадувавшись у своїй квартирі, вона роззулася, поклала сумку і ключі від автівки на тумбочку з вишневого дерева, що стояла в передпокої, і босоніж, ступаючи пухнастим білим килимом, пішла до вітальні. Завдяки дивовижній системі центрального кондиціонування у квартирі панувала приємна прохолода. Надворі було тридцять градусів, а в її квартирі температура ніколи не перевищувала двадцяти двох градусів влітку і не падала нижче двадцяти взимку. У житті було стільки невизначено і непевного, що Кетрін щосили намагалася дотримуватись бодай якогось порядку у визначених рамках свого життя. Вона обрала цей дванадцятиповерховий кондомініум^[20] на Коммонвелс-авеню тільки через те, що будівля була новою і мала захищену підземну стоянку. Хоча вона й не була такою колоритною, як червоні цегляні будинки історичної забудови в районі Бек-Бей, але могла гарантувати своїм мешканцям, що ті не матимуть жодних проблем із електрикою чи водопостачанням, як нерідко бувало в старих будівлях. Кетрін не терпіла жодних непевностей. У її квартирі була ідеальна чистота, і, за винятком кількох кольорових плям, вона надавала перевагу білому кольору в інтер'єрі. Біла канапа, білі килими, біла плитка. Колір чистоти. Ніким неторканої, цнотливої.

У спальні вона роздягнулася, повісила спідницю, відклала блузку, щоб потім здати її в хімчистку. Натягнула широкі штани і шовкову сорочку без рукавів. До моменту, коли вона босоніж зайшла до кухні,

Кетрін уже почувалася спокійною, вона знову контролювала своє життя.

Раніше того дня її переповнювали зовсім інші почуття. Після візиту поліцейських її охопила тривога, і до кінця дня вона помічала за собою безглузді помилки. То взяла не той рецепт, то написала в медичній картці не ту дату. Дрібниці, які були для неї наче брижі, що збурюють поверхню, здавалося б, спокійної води, котра насправді десь на глибині вже вирувала. За останні два роки їй майже вдалося витіснити зі своєї голови думки про те, що з нею сталося в Саванні. Час від часу, без попередження, з'являлися якісь спогади, образи, що різали, наче ножем, але їй завжди вдавалося втекти від них, мигцем переключити увагу на інші думки. Та сьогодні вона не змогла втекти від тих споминів. Сьогодні їй не вдалося вдати, ніби Саванні ніколи не було у її житті.

Плитка на підлозі холодила її ноги. Вона приготувала собі «викрутку» з невеликою кількістю горілки і потягувала її, поки терла пармезан і нарізала помідори, цибулю та зелень. Вона нічого не їла від самого сніданку, й алкоголь вливався прямісінько у її кров. Вона трохи захмеліла, і це відчуття було приємним, розслаблюючим. Її заспокоювало рівномірне постукування ножа по дерев'яній дошці, аромат свіжих трав і часнику. Така собі кулінарна терапія.

За вікном її кухні Бостон скидався на перегрітий казан, заповнений автівками і роздратованими пасажирами, але тут, заховавшись за склом, Кетрін неспішно обсмажила на оливковій олії помідори, налила собі трохи червоного вина і поставила на плиту каструлю з водою для спагеті. З кондиціонера зі свистом виривалося прохолодне повітря.

Вона поставила на стіл спагеті, салат і вино і взялася за їжу під музику Дебюссі^[21], що лунала з програвача. Незважаючи на голод і ретельність, з якою вона готувала вечерю, їжа чомусь не мала смаку. Вона насилу запихала її в себе, але їжа ставала їй в горлі, ніби вона ковтала щось гливіке. Навіть другий келих вина не зміг звільнити її від цього відчуття. Кетрін опустила виделку і глянула на свою недоїдену вечерю. Музика наростала, накривала її розкотистими хвилями.

Вона обхопила обличчя долонями. Спершу не було чути ні звуку. Наче їй горе так довго ховалося в закоркованій пляшці, що тепер його годі було звідти випустити. Аж раптом з її уст зірвався стогін,

тихенький, ледь чутний. Вона перевела подих – і з її горла вирвався крик, вихлюпнувся весь той біль, який вона носила в собі ці два роки. Вибух емоцій налякав її, бо вона вже не могла їх стримати, вона й сама не могла збагнути, яких глибин сягав її біль, не знала, чи він коли-небудь зникне. Вона кричала, доки не охрипла, доки легені не надірвалися від натуги. Вона плакала, і схлипування губилися в стінах її герметично замкненої квартири.

Нарешті, коли вже скінчилися сльози, Кетрін лягла на канапу і миттєво поринула в глибокий змучений сон.

Вона раптово прокинулася у цілковитій темряві. Серце гупало в грудях, сорочка промокла від поту. Їй причувся якийсь шум? Тріскання скла, чиїсь кроки? Може, саме це й вирвало її з такого глибокого сну? Вона не сміла поворухнутися, боялася пропустити найменший звук чиєїсь присутності.

У вікнах пропливали вогні автівок. На мить її вітальня посвітліла, а тоді знову поринула в темряву. Кетрін прислухалася до свисту повітря, що вилітало з кондиціонера, до гудіння холодильника на кухні. Нічого дивного. Нічого такого, що могло спричинити напад такого всепоглинаючого жаху.

Вона сіла, зібрала всю свою сміливість й увімкнула лампу. Уявні жахіття розчинилися в м'якому світлі, що заповнило кімнату. Кетрін підвелася з канапи і пройшла усіма кімнатами, вмикаючи світло, перевіряючи шафи. Мозок підказував їй, що ніхто не міг проникнути до її квартири, оснащеної сучасною системою сигналізації, міцними замками і щільно зачиненими вікнами. Тут вона була у безпеці. Та вона не могла заспокоїтись, доки не провела цю перевірку, доки не оглянула всі темні закутки. І лише пересвідчившись, що їй нічого не загрожує, Кетрін дозволила собі полегшено видихнути.

Годинник показував пів на одинадцять. Середа. *«Мені потрібно з кимось поговорити. Сьогодні я не зможу впоратися з цим сама».*

Вона сіла за стіл, увімкнула комп'ютер і дивилась, як засвітився екран. Він був її рятівним колом, її психологом – ця купа переплетених дротів і шматків пластмаси була єдиним безпечним слухачем, з яким вона могла поділитися своїм болем.

Вона ввела свій нікнейм SCORD, з'єдналася з Інтернетом, поклацала мишкою, надрукувала кілька слів і перейшла на сторінку приватного чату з нехитрою назвою «womanhelp»^[22].

Там уже було з півдесятка знайомих нікнеймів. Безликі, незнайомі жінки, усі вони тягнулися до цієї безпечної анонімної інтернет-гавані. Якийсь час Кетрін сиділа і спостерігала, як екраном пробігають повідомлення. У її голові лунали зранені голоси жінок, яких вона ніколи не зустрічала, хіба тільки в цьому віртуальному чаті.

LAURIE45: То що ти зробила?

VOTIVE: Я сказала йому, що не готова. Мене досі переслідують спогади. Я сказала йому, що, якщо йому не байдуже до моїх почуттів, він має зачекати.

HBREAKER: Молодчина.

WINKY98: Не дозволяй йому квапити тебе.

LAURIE45: І що він на це сказав?

VOTIVE: Він сказав, що мені просто треба ЗАБУТИ ПРО ЦЕ. Ніби я якась занудна плаксійка, чи щось таке.

WINKY98: Чоловіків теж треба гвалтувати!!!

HBREAKER: Я змогла пережити це аж через два роки.

LAURIE45: А я трохи більше, ніж за рік.

WINKY98: Чоловіки тільки й думають, що про свої члени. Весь їхній світ крутиться навколо них. Все, чого вони прагнуть, – задовольнити цю ШТУКОВИНУ.

LAURIE45: Ой. Бачу тебе сьогодні хтось не на жарт розізлив, Wink.

WINKY98: Може, й так. Іноді мені здається, що Лорена Боббіт^[23] мала рацію.

HBREAKER: Wink уже витягає свого ножа!

VOTIVE: Мені здається, він не захоче чекати. Я думаю, що він мене кине.

WINKY98: Ти варта того, щоб тебе чекали. Ти ВАРТА ТОГО!

Минуло кілька секунд, більше ніхто не писав. Тоді:

LAURIE45: Привіт, SCord. Рада знову тебе бачити.

Кетрін почала друкувати.

SCORD: Я бачу, що ми знову обговорюємо чоловіків.

LAURIE45: Ага. І чого це ми ніяк не можемо облишити цю набридливу тему?

VOTIVE: Тому що вони завдають нам болю.

Повисла ще одна тривала пауза. Кетрін глибоко вдихнула і написала.

CCORD: У мене був поганий день.

LAURIE45: Розкажи, СС. Що сталося?

Кетрін майже чула щебетання жіночих голосів, у повітрі витало їхнє тихеньке, заспокійливе шепотіння.

CCORD: Сьогодні в мене трапився напад паніки. Я вдома, замкнена на всі замки, де ніхто не зможе мене скривдити, але тривога не минає.

WINKY98: Не дозволяй йому перемогти. Не дозволяй йому ув'язнити тебе у твоєму власному домі.

CCORD: Занадто пізно. Він уже ув'язнив мене. Тому що сьогодні я збагнула жахливу річ.

WINKY98: Яку?

CCORD: Зло не помирає. Ніколи. Воно лише міняє обличчя, міняє імена. Те, що воно торкнулося нас одного разу, зовсім не означає, що воно не скривдить нас ще раз. Блискавка може двічі вдаряти в те саме місце.

Більше ніхто не писав. Їй ніхто не відповів.

«Хай якими обережними ми будемо, злу відомо, де ми живемо, – подумала Кетрін. – Воно знає, як нас знайти».

Крапля поту сповзла їй по спині.

«Я відчуваю його зараз. Воно наближається».

«Ніна Пейтон нікуди не ходить, ні з ким не бачиться. Вона вже кілька тижнів не була на роботі. Сьогодні я зателефонував до її офісу в Брукліні, де вона працює торговим представником, і співробітниця сказала мені, що не знає, коли вона вийде на роботу. Вона нагадує мені пораненого звіра, що сховався до своєї нори і затемна боїться навіть висунутись звідти. Вона знає, що чигає на неї вночі, те зло уже торкнулося її, і навіть зараз вона відчуває, як воно, ніби туман, просочується крізь стіни її будинку. Штори щільно закриті, але

тканина тонка, і я бачу, як вона ходить усередині. Вона згорблена, руки схрещені на грудях, наче її тіло згорнулося всередину. Вона ходить вперед-назад, її рухи уривчасті, механічні.

Вона перевіряє замки на дверях, засувки на вікнах. Намагається відгородитися від темряви.

Мабуть, усередині того невеличкого будинку страшенно спекотно. Ніч парує, а крізь її вікна не видно жодного кондиціонера. Вона весь вечір була вдома, із зачиненими вікнами, хоча надворі задуха. Я уявляю, як вона обливається потом, потерпає від денної спеки, яка не припиняється навіть уночі, як вона прагне впустити всередину хоч трішки свіжого повітря, але боїться, що разом з повітрям впустить щось іще.

Вона знову проходить повз вікно. Зупиняється. Затримується в озерці світла. Раптом вона розпинає штори і простягає руку, щоб відчинити засувку. Підіймає вікно. Стоїть перед ним, жадібно ковтає свіже повітря. Вона вреїті-реїт здалася під натиском спеки.

Немає нічого приємнішого для мисливця, ніж запах пораненої здобичі. Я майже відчуваю, як він тягнеться від її вікна, запах закривавленої жертви, оскверненої плоті. Вона вдихає нічне повітря, а я вдихаю її запах. Її страх.

Моє серцебиття пришвидшується. Я запихаю руку до сумки, погладжую свої інструменти. Навіть сталь тепліє під моїм дотиком.

Вона з ляскотом зачиняє вікно. Кілька глибоких ковтків свіжого повітря – це все, на що вона намілилась, і тепер буде ї далі нидіти у своєму маленькому задушливому будиночку.

За якийсь час я змиряюся з розчаруванням і йду геть, залишаючи її знемагати у тій перегрітій спальні.

Завтра, подекують, буде ще спекотніше».

– Цей злочинець – типовий пікерист, – сказав доктор Лоренс Цукер. – Це той, хто використовує ніж для сексуального задоволення. Пікеризм – це проколювання або різання, або будь-який інший вид проникнення в шкіру за допомогою гострого предмета. Ніж – це фалічний символ, який заміняє чоловічий статевий орган. Замість того, щоб здійснювати звичний статевий акт, наш убивця отримує задоволення від того, що завдає своїм жертвам болю, мучить їх. Його розпалює влада. Необмежена влада над життям і смертю.

Детектив Джейн Ріццолі була не з лякливих, але навіть їй ставало моторошно в присутності доктора Цукера. Він скидався на блідого і незграбного Джона Малковича^[24], а його голос, що звучав як шепіт, можна було прийняти за жіночий. Поки він говорив, його пальці постійно рухалися і звивалися. Він не був копом. Він був кримінальним психологом з Південно-Східного університету і консультував бостонську поліцію. Ріццолі якось доводилося працювати з ним під час розслідування одного вбивства, і вже тоді в неї були мурашки від його присутності. І не лише через його вигляд, але й через те, як він щосили намагався проникнути в мозок убивці, та очевидне задоволення, яке він отримував від оглядин того демонічного світу. Він *насолоджувався* цими мандрами. Вона майже чула те підсвідоме задоволення в його голосі.

Ріццолі роззирнулася конференц-залом, оглянула чотирьох інших детективів, загадуючись про себе, чи когось із них теж лякає цей дивакуватий психолог, але їй вдалося розгледіти тільки їхню втому і кількадечну щетину.

Вони всі страшенно втомилися. Вона й сама вчора спала якихось чотири години. Сьогодні вранці прокинулася вдосвіта, і її мозок одразу ж переключився на четверту передачу, перебираючи міради картинок і голосів. Справа Елени Ортіз так глибоко проникла в її підсвідомість, що навіть уві сні Ріццолі розмовляла з жертвою, нехай і про якісь безглузді речі. Не було ніяких надприродних відкриттів, ніяких підказок з потойбіччя, лишень картинки, викликані в її уяві посмикуванням мозкових клітин. Утім, для Ріццолі ті сни все одно

мали значення. Вони показували, якою важливою була для неї ця справа. Бути головним детективом розслідування, яке набуло загального розголосу, – це можна було порівняти з ходінням по канату без страхування. Затримаєш злочинця – і всі аплодуватимуть. Оступишся – і весь світ спостерігатиме за твоїм падінням.

А її справа таки набула розголосу. Два дні тому перші шпальти місцевих газет рясніли заголовком: «Хірург знову ріже». Завдяки «Бостон Глоуб» їхній убивця отримав прізвисько, і тепер навіть копи називали його *Хірургом*.

На Бога, та вона була готова ступити на канат, готова піти на ризик – або зійти на п'єдестал, або упасти донизу і розбити всі свої сподівання. Минулого тижня, коли зайшла до квартири Елени Ортіз як головний детектив, вона одразу збагнула, що ця справа може зробити їй кар'єру. Вона понад усе прагнула показати себе.

Як швидко все помінялося.

За день її справа розрослася до великого розслідування, яким тепер керував начальник відділу лейтенант Маркетт. Справу Елени Ортіз об'єднали з нерозкритим убивством Діани Стерлінг, а команда детективів збільшилася до п'яти осіб: окрім самого Маркетта, до неї входили Ріццолі та її напарник Баррі Фрост, Мур і його кремезний напарник Джеррі Сліпер, а п'ятим детективом був Даррен Кроу. У їхній команді Ріццолі була єдиною жінкою. Насправді ж, вона була єдиною жінкою у всьому відділі розслідування убивств, і деякі чоловіки ніколи не давали їй про це забути. Вона була в нормальних відносинах з Баррі Фростом, хоча іноді її й дратував його постійний оптимізм. Джеррі Сліпер був занадто флегматичним, аби кого-небудь розлютити, та й його самого було не так уже й легко вивести з рівноваги. А щодо Мура... вона мала визнати, що, всупереч своїй початковій настороженості, він таки починав їй подобатись, і вона справді поважала його за спокій та послідовність у роботі. Та найважливіше, що він, здавалося, теж її поважав. Завжди, коли вона щось говорила, Ріццолі була впевнена, що Мур слухає.

А от із п'ятим копом їхньої команди, Дарреном Кроу, у неї були проблеми. Великі проблеми. Він сидів за столом навпроти неї, на його засмаглому обличчі була вже звична східна посмішка. Вона виростила з такими хлопцями, як він. Хлопцями з горою м'язів і купою подружок. І неабияким самолюбством.

Вони з Кроу зневажали одне одного.

На стіл поклали стос паперів. Ріццолі взяла копію і побачила, що це психологічний портрет убивці, який щойно склав доктор Цукер.

– Знаю, дехто з вас вважає, що мої висновки взяті з неба, – сказав Цукер. – Отож дозвольте пояснити мої міркування. Про нашого злочинця ми знаємо таке. Він проникає до помешкань своїх жертв крізь відчинене вікно. Він робить це пізно вночі, десь між дванадцятою і другою. Він зненацька нападає на жертву в ліжку. Одразу ж присипляє її хлороформом. Роздягає. Знерухомлює, прив'язуючи руки і ноги скотчем до ліжка. Закріплює тіло, прив'язуючи до ліжка ще й стегна і талію. Тоді заклеює їй рота. Цілковитий контроль – ось чого він досягає. Коли за якийсь час жертва опритомнює, вона не може рухатись, не може кричати. Її ніби паралізовано, але в той же час вона при тямі і добре розуміє, що з нею станеться. А те, що стається потім, без сумніву можна назвати найстрашнішим у житті кошмаром. – Голос Цукера став монотонним.

Що жахливішими ставали деталі, то тихішим робився його голос, і всі нахилилися вперед, щоб розчути слова.

– Убивця починає різати, – продовжив Цукер. – Як свідчить протокол розтину, він не поспішає. Він дуже ретельний. Він розрізає нижню частину живота, шар за шаром. Спершу шкіру, тоді підшкірний жир, фасцію і м'язи. Для контролю кровотечі він використовує хірургічний шов. Він знаходить і вирізає тільки потрібний йому орган. Більше нічого. А потрібна йому матка.

Цукер оглянув детективів за столом, відзначаючи їхню реакцію. Його погляд зупинився на Ріццолі, єдиній людині в цій кімнаті, у кого був той орган, про який він говорив. А вона втупилась у нього, обурена, що він витріщився на неї лише через її стать.

– Що ці відомості розказують нам про вбивцю, детективе Ріццолі?

– Він ненавидить жінок, – сказала вона. – Він вирізає те єдине, що робить їх жінками.

Цукер кивнув, і вона здригнулася від його посмішки.

– Саме це Джек-Різник зробив із Енні Чепмен. Забираючи матку, він позбавляє жінку її природи. Забирає її силу. Йому не потрібні прикраси чи гроші. Йому потрібна одна-єдина річ, і, забравши свій сувенір, він може переходити до фінальної сцени. Але перед тим він робить паузу, щоб отримати ще більше задоволення. Розтин обох жертв

показує, що на цьому моменті він зупиняється. Можливо, минає година, а за цей час його жертва продовжує повільно стікати кров'ю. Черевну порожнину заповнює кров. Що він робить у цей час?

– Отримує задоволення, – тихим голосом припустив Мур.

– Ти маєш на увазі, мастурбує? – запитав Даррен Кроу з притаманною йому грубістю.

– Ні на одній сцені злочину не знайдено слідів еякуляту, – зауважила Ріццолі.

Кроу кинув на неї погляд з натяком «*яка ж ти у нас розумниця*».

– Відсутність *е-я-ку-ля-ту*, – сказав він, навмисне із сарказмом наголошуючи кожен склад, – зовсім не виключає мастурбації.

– Я не думаю, що він *мастурбував*, – сказав доктор Цукер. – Цей убивця не дозволив би собі втратити контроль над ситуацією в чужому для нього середовищі. Мені здається, що він чекає, доки добереться до безпечного місця, і вже там дозволяє собі отримати сексуальне задоволення. Усі деталі сцени злочину чітко вказують на *контроль*. Коли він доходить до фінального акту, то виконує його впевнено, владно. Він розсікає горло жертви одним глибоким порізом. А тоді здійснює свій останній ритуал.

Цукер сягнув до свого портфелю, вийняв дві фотографії сцен злочину і поклав їх на стіл перед детективами. На першому знімку була спальня Діани Стерлінг, на другому – Елени Ортіз.

– Він акуратно складає їхні піжами і кладе поряд з тілами. Ми точно знаємо, що він складає одяг уже після вбивства, бо плями від крові виявлено на внутрішніх складках.

– Навіщо він це робить? – запитав Фрост. – Який тут символізм?

– У цьому теж проявляється контроль, – сказала Ріццолі.

Цукер кивнув.

– Без сумніву. Цим ритуалом він демонструє свій контроль над ситуацією. Але, в той же час, цей ритуал контролює *його*. Це імпульс, якому він не може протистояти.

– А що, якби хтось завадив йому зробити це? – запитав Фрост. – Приміром, якби хтось налякав його і він не встиг закінчити ритуал?

– Це б його роздратувало і розлютило. І може, навіть змусило б негайно розпочати пошуки нової жертви. Але поки що йому завжди вдавалося закінчити ритуал. І кожне вбивство приносило йому достатньо задоволення, якого вистачало на довгий час. – Цукер

оглянув присутніх. – Це найгірший тип злочинців з усіх, із ким нам доводилося мати справу. Він дочекав цілий рік до наступного убивства – це надзвичайно рідкісне явище. Це означає, що він може місяцями жити без своїх полювань. Ми можемо щосили розшукувати його, а він тим часом терпляче вичікуватиме свою наступну жертву. Він дуже обережний. Організований. Залишає небагато зачіпок, якщо взагалі їх залишає. – Він глянув на Мура, очікуючи підтвердження своїх слів.

– Ні на одній зі сцен злочину ми не виявили відбитків пальців чи матеріалів для проведення аналізу ДНК, – озвався Мур. – Усе, що ми знайшли, – одну волосину в рані Ортіз. І кілька темних волокон поліестеру на віконній рамі.

– Наскільки я зрозумів, свідків теж немає.

– У справі Стерлінг ми опитали тисячу триста людей. У справі Ортіз на сьогодні опитано сто вісімдесят осіб. Ніхто не бачив убивцю. Ніхто не помічав, аби хтось стежив за жертвами.

– Але в нас було три зізнання, – додав Кроу. – Невідомі з вулиці самі прийшли до відділку. Ми вислухали їхні свідчення і послали куди подалі. – Він засміявся. – Психи.

– Наш убивця не божевільний, – зауважив Цукер. – Припускаю, що він здається цілком нормальним. Я думаю, що це білий чоловік, близько тридцяти чи трохи за тридцять. Доглянутий, з середнім рівнем інтелекту. Найімовірніше, має гарну освіту, можливо, закінчив коледж або навіть університет. Дві сцени злочину лежать за милю одна від одної, а вбивства було здійснено в той час, коли на вулицях уже немає громадського транспорту. А це означає, що він має авто. Його автівка чиста і в гарному стані. Швидше за все, у нього не було жодних психічних розладів у минулому, хіба що якісь проблеми з поліцією у підлітковому віці, скажімо, за крадіжку чи підглядання. Якщо він працює, то на такій роботі, яка вимагає розуму і ретельності. Ми знаємо, що він планує свої дії – це пояснюється тим фактом, що він має при собі інструменти: скальпель, шовний матеріал, скотч, хлороформ. А також якийсь контейнер для транспортування свого «сувеніра». Це може бути навіть пластиковий пакет на застібці. Він працює в галузі, що вимагає уваги до деталей. Оскільки у нього, без сумніву, є знання анатомії, а також певні хірургічні навички, імовірно, що ми маємо справу з медиком.

Ріццолі та Мур презирнулися, обоє вражені тією ж думкою: у Бостоні чи не найбільше лікарів на душу населення, ніж у будь-якому іншому місті.

– Він розумний, – продовжив Цукер, – а отже, знає, що ми будемо вести спостереження за місцями злочинів. І він чинитиме опір бажанню повернутися. Але це бажання є, тому варто й далі вести спостереження за квартирою Ортіз, принаймні найближчим часом. А ще він доволі обережний у тому плані, що не обирає жертв, які мешкають з ним в одному районі. Його радше можна назвати «мандрівником», а не «мародером». Він полює за межами свого району. Поки ми не отримаємо більше відомостей, я, на жаль, не зможу визначити навіть приблизних географічних координат його перебування. Я не можу вказати, на які саме частини міста вам потрібно звернути увагу.

– Яка кількість даних вам потрібна? – запитала Ріццолі.

– Як мінімум п'ять локацій.

– Тобто, вам потрібно п'ять убивств?

– Програма з визначення географічних координат перебування злочинців, якою я користуюся, потребує не менше п'яти локацій, щоб видати бодай якусь ймовірну інформацію. Я опрацьовував програмою і чотири локації, й інколи можна отримати точний результат навіть за таких умов, однак це буває вкрай рідко. Нам треба більше відомостей про його пересування. Про місця, у яких він полює, куди його тягне. Кожен убивця здійснює злочини в рамках своєї зони комфорту. Вони полюють, як м'ясоїдні тварини. У них є своя територія, свої «рибні місця», де вони шукають здобич. – Цукер оглянув детективів за столом, їхні зовсім не вражені обличчя. – У нас недостатньо інформації про цього убивцю, ще зарано робити якісь висновки. Тому варто зосередитися на його жертвах. Ким вони були, чому він обрав саме їх.

Цукер знову потягнувся до свого портфеля і вийняв дві папки – одну з написом «Стерлінг», іншу з написом «Ортіз». Дістав з десяток фотографій і розклав їх на столі. На знімках були зображені обидві жінки ще за життя, серед них траплялися і дитячі фотографії.

– Деякі з цих фотографій ви раніше не бачили. Я попросив їх у родичів жінок, щоб ми могли ознайомитись із їхнім життям. Роздивіться їхні обличчя. Спробуйте здогадатися, якими людьми вони

були. Чому вбивця обрав саме їх? Де він міг їх бачити? Що в них було такого, що привернуло його увагу? Сміх? Усмішка? А може, те, як вони ходили?

Він почав читати з роздруківки.

– Діана Стерлінг, тридцять років. Блондинка, блакитні очі. Зріст п'ять футів^[25] сім дюймів^[26], вага сто двадцять п'ять фунтів^[27]. Професія: туристичний агент. Місце роботи: вулиця Ньюбері. Місце проживання: вулиця Мальборо в районі Бек-Бей. Випускниця коледжу Сміт. Обоє її батьків адвокати, які мешкають в Коннектикуті в будинку вартістю два мільйони доларів. Хлопці: на час смерті ні з ким не перебувала в стосунках.

Він відклав аркуш і взяв інший.

– Елена Ортіз, двадцять два роки. Латиноамериканка. Чорне волосся, карі очі. Зріст п'ять футів два дюйми, вага сто чотири фунти. Професія: продавець у сімейній квітковій крамниці в Південному районі. Місце проживання: квартира в Південному районі. Освіта: закінчила середню школу. Все життя прожила у Бостоні. Хлопці: на час смерті ні з ким не перебувала в стосунках.

Цукер підняв голову.

– Дві жінки, що жили в одному місті, але крутилися в зовсім різних світах. Робили покупки в різних крамницях, їли в різних ресторанах, не мали спільних друзів. Як наш убивця натрапив на них? Де він знайшов їх? Вони не лише різняться між собою, вони відрізняються від типових жертв сексуального насильства. Більшість злочинців нападають на вразливих членів суспільства. Повій або тих, хто любить їздити автостопом. Як і м'ясоїдні хижакі, вони нападають на тих, хто загубився десь у самому хвості отари. То чому він обрав саме цих двох жінок? – Цукер похитав головою. – Я не знаю.

Ріццолі глянула на фотографії, розкидані на столі, і її увагу привернуло зображення Діани Стерлінг. Дівчина зі сліпучою усмішкою, новоспечена випускниця коледжу Сміт у мантиї й академічній шапочці. «Золота» дівчинка. «Цікаво, як це, бути „золотою“ дівчинкою», – подумала Ріццолі. Вона й гадки не мала. Молодша сестра двох сильних і вродливих братів, вона завжди відчувала їхнє презирство і постійно боролася за своє право належати до їхньої компанії. А от Діана Стерлінг з її аристократичними вилицями і лебединою шиєю, звісно, не могла знати, як це, коли

завжди відштовхують, коли не приймають до свого кола. Їй, безперечно, ніколи не доводилося відчувати чужої байдужості.

Погляд Ріццолі затримався на золотому кулоні, що висів на шії Стерлінг. Вона взяла фотографію і придивилася. Відчуваючи, як дедалі швидше б'ється серце, вона оглянула присутніх, аби перевірити, чи хтось із копів заперимітив те, що побачила вона, але жоден з них не дивився на знімки чи на неї. Усі звернули погляди на доктора Цукера.

Він розгорнув карту Бостона. Серед павутини міських вулиць виділялися дві заштриховані зони. Одна позначала Бек-Бей, інша – Південний район.

– Це відомі нам місця діяльності обох жертв. Райони, у яких вони мешкали і працювали. Усі ми схильні займатися нашими щоденними справами в знайомих нам місцевостях. У нас, кримінальних психологів, навіть побутує приказка: «Куди ми йдемо, залежить від того, що ми знаємо, а те, що ми знаємо, залежить від того, куди ми йдемо». Це стосується і жертв, і злочинців. На цій карті ви можете бачити два окремі світи, у яких існували ці жінки. Вони не накладаються один на одного. Немає жодної точки, у якій би перетиналися їхні життя. І саме це найбільше збиває мене з пантелику. Адже це і є ключем до розгадки нашої справи. Який зв'язок між Стерлінг та Ортіз?

Ріццолі знову глянула на фото. На золотий кулон, що висів на шії Діани. *«Я можу помилятися. Я не можу робити припущень, доки не буду цілком упевнена, бо тоді Даррен Кроу отримає ще один привід насміхатися з мене».*

– Вам відомо, що в цій справі є ще одне відгалуження? – запитав Мур. – Лікар Кетрін Корделл.

Цукер кивнув.

– Жертва, яка вижила після нападу в Саванні.

– Деякі подробиці про манеру вбивства Ендрю Капри ніколи не повідомляли громадськості. Приміром, використання ним хірургічних швів. Складання піжами своєї жертви. А наш убивця відтворює всі ці деталі.

– Убивці іноді спілкуються між собою. Це у них таке збочене братерство.

– Але Капра вже два роки як мертвий. Він не може ні з ким спілкуватися.

– А може, він ще за життя розказував нашому убивці всі страхітливі подробиці своїх злочинів. Я сподіваюся, що все було саме так. Тому що інші варіанти виглядають значно гірше.

– Або наш убивця мав доступ до бази даних поліції Саванни, – сказав Мур.

Раптом запала тиша. Ріццолі не змогла втриматись і обвела поглядом своїх колег – усі вони були чоловіками. Вона подумала про тип чоловіків, яких притягує робота в поліції. Такий чоловік любить силу і владу, зброю і посвідчення, яке дає йому повноваження. Можливість контролювати інших. *«Саме те, чого прагне наш убивця».*

Коли нарада закінчилася, Ріццолі зачекала, поки інші детективи вийдуть, і підійшла до доктора Цукера.

– Можна взяти цю фотографію? – запитала вона.

– Чи можу я поцікавитись, навіщо?

– Маю деякі підозри.

Цукер показав їй свою моторошну посмішку в стилі Джона Малковича.

– Не хочете поділитися?

– Я ні з ким не ділюся своїми підозрами.

– Погана прикмета?

– Захищаю свою територію.

– Але ж у нас командне розслідування.

– Дуже цікава річ, це командне розслідування. Щоразу, коли я ділюся своїми підозрами, хтось інший їх привласнює й отримує всю славу. – З фотографією в руці вона вийшла за двері й одразу пошкодувала про свої останні слова. Але ж її цілими днями дратували колеги-чоловіки, насмішки й ущипливі слова доповнювали загальну картину їхньої неприязні. Останньою краплею стало опитування сусідки Елени Ортіз, яке вона проводила разом з Дарреном Кроу. Він постійно перебивав її, щоб поставити свої запитання. Коли вона виштовхала його за двері і зробила зауваження стосовно поведінки, Кроу відповів їй типовою чоловічою образою:

– Я так бачу, настали «ці дні».

Е ні, вона не збиралася розказувати всім про свої підозри. Якщо вони виявляться хибними, то ніхто не буде з неї сміятися. А якщо виправдаються, вона заслужено отримає своє визнання.

Вона повернулася на робоче місце і сіла за стіл, щоб уважніше роздивитися випускне фото Діани Стерлінг. Шукаючи збільшувальне скло, вона раптом зачепилась поглядом за пляшку мінеральної води, яка завжди стояла на її столі, і закипіла від люті, коли побачила, що було всередині.

«Не реагуй, – сказала про себе Ріццолі. – Не показуй, що це тебе зачепило».

Проігнорувавши пляшку з водою і той огидний предмет, який плавав усередині, вона розглядала в збільшувальне скло шию Діани Стерлінг. У приміщенні було надивовижу тихо. Вона майже відчувала на собі погляд Даррена Кроу, який тільки й чекав, коли вона вибухне.

«Не дочекаєшся, падлюко. Цього разу я триматиму себе в руках».

Вона зосередилася на кулоні Діани. Ріццолі ледь не оминула його, бо спершу її увагу привернуло обличчя жінки, ці її неперевершені вилиці й витончено вигнуті брови. А зараз вона розглядала два підвіски на тоненькому ланцюжку. Одна з них мала форму замка, інша – невеличкого ключа. «Ключ до серця», – подумала Ріццолі.

Вона переглянула папери, що лежали на столі, і знайшла серед них фотографії зі сцени злочину у квартирі Елени Отріз. З допомогою збільшувального скла вона оглянула тіло жертви. Під шаром засохлої на шиї крові їй вдалося розгледіти золотий ланцюжок. Обриси підвісок були нечіткі.

Вона взяла телефон і набрала номер кабінету патологоанатома.

– Доктора Тірні не буде до кінця дня, – сказала його секретарка. – Чим я можу вам допомогти?

– Я щодо розтину, який він проводив минулої п'ятниці. Елена Отріз.

– Так?

– Коли її привезли до моргу, жертва мала на шиї якусь прикрасу. Вона досі у вас?

– Хвилиночку, зараз перевірю.

Ріццолі чекала, постукуючи олівцем по столі. Пляшка води була прямісінько перед очима, але вона щосили намагалась її не помічати. Її люті поступилася місцем запалу, азарту мисливця.

– Детективе Ріццолі?

– Я тут.

– Особисті речі забрали її родичі. Пару золотих сережок, кулон на ланцюжку і перстень.

– Хто розписався за отримання?

– Анна Гарсія, сестра жертви.

– Дякую. – Ріццолі поклатала слухавку і глянула на свій годинник.

Анна Гарсія жила аж у Денвері, а це означало, що доведеться їхати до неї в годину пік...

– Ви не знаєте, де Фрост? – запитав Мур.

Ріццолі підняла голову, заскочена зненацька його появою біля свого столу.

– Ні, не знаю.

– Його не було в офісі?

– Я не тримаю хлопця на повідку.

Обоє якийсь час мовчали. Тоді він запитав:

– Що це таке?

– Фотографії зі сцени злочину у квартирі Ортізі.

– Ні, ця штука у вашій пляшці.

Вона знову глянула на нього і побачила, що він насупився.

– А на що воно схоже? Це чортів тампон. У *когось* із присутніх ексклюзивне почуття гумору. – Вона подивилася прямисінько на Даррена Кроу, який засміявся в кулак і відвернувся.

– Я подбаю про це, – сказав Мур і взяв пляшку.

– *Агов! Агов!* – вигукнула Ріццолі. – Чорт забирай, Мур. Нічого не чіпайте!

Він зайшов до кабінету лейтенанта Маркетта. Крізь скляну перегородку вона бачила, як Мур поставив на його стіл пляшку з тампоном. Маркетт повернувся і глянув у бік Ріццолі.

«Знову те саме. Тепер вони скажуть, що це стерво не розуміє жартів».

Вона схопила свою сумку, згребла фотографії й вийшла з офісу.

Вона вже дійшла до ліфта, коли її гукнув Мур:

– Ріццолі?

– Заради Бога, не треба за мене заступатися! – гаркнула вона.

– Але ж ви нічого не робили. Просто сиділи з тою... з тою штукою на столі.

– Тампон. Невже так важко сказати це вголос?

– Чому ви сердитесь на мене? Я намагаюся вас захистити.

– Послухайте, *Святий Томас*, так завжди з жінками в цьому великому світі. Я пишу скаргу, а потім мене за це ще й вичитують. У мою особову справу заносять догану. «*Не ладнає в чоловічому колективі*». Якщо я знову пожаліюся – кінець моїй репутації. Скиглійка Ріццолі. Слабачка Ріццолі.

– Якщо *не* пожалієтесь, вважайте, що вони перемогли вас.

– Я вже пробувала. Не спрацювало. Тому, будь ласка, більше не треба заступатися за мене, домовились? – Вона закинула ремінець сумки на плече і зайшла до ліфта.

Тієї миті, коли двері ліфта стулилися, Ріццолі захотілося забрати свої слова назад. Мур не заслуговував на її докори. Він завжди був ввічливим, завжди тримався джентльменом, а вона в пориві люті кинула прізвиськом, яким його нарекли у відділі, прямисінько йому в обличчя. *Святий Томас*. Коп, який ніколи не переходив межі, ніколи не лаявся, завжди тримав себе в руках.

А ще були трагічні обставини його особистого життя. Два роки тому у його дружини Мері стався внутрішньомозковий крововилив. Півроку вона перебувала в комі, але Мур до останнього дня не опускав рук і все сподівався, що вона одужає. Навіть зараз, коли минуло вже півтора року після її смерті, він, здавалося, досі із цим не змирився. Він досі носив обручку, на його столі досі стояла її фотографія. Ріццолі бачила, як розпадалися шлюби стількох поліцейських, як на столах її колег фотографії жінок змінювали одна одну. А на столі Мура завжди була фотографія Мері, на її обличчі навіки застигла усмішка.

Святий Томас? Ріццолі скептично похитала головою. Якщо в цьому світі і були справжні святі, то аж ніяк не серед копів.

Один хотів, щоб він жив, інша хотіла, щоб він помер, і обоє навперебій запевняли, що люблять його більше. Син і донька Германа Гвадовскі стояли по обидва боки батькового ліжка і дивилися одне на одного, жоден з них не бажав поступатися.

– Це ж не ти доглядав тата, – сказала Мерилін. – Я готувала йому. Прибирала в його будинку. Щомісяця возила його до лікаря. Коли ти востаннє *відвідував* його? У тебе завжди була купа важливіших справ.

– Я живу в Лос-Анджелесі, якщо ти забула, – гаркнув Іван. – У мене там бізнес.

– Ти міг би приїхати, бодай раз на рік. Невже це було так важко?

– Я приїхав, як бачиш.

– А, так, Містер Діловитість спустився до нас, щоб усіх врятувати. Раніше тобі було не до таких дрібниць. А зараз ти заявився і чогось тут *вимагаєш*.

– Я не можу повірити, що ти готова ось так просто його відпустити.

– Я не хочу, щоб він страждав.

– А може, ти хочеш, щоб він припинив спустошувати твій банківський рахунок?

Усі м'язи на обличчі Мерилін напружились.

– Ти справжній мерзотник.

Кетрін більше не могла цього слухати і втрутилася в їхню суперечку:

– Це не місце для таких розмов. Будь ласка, обоє покиньте палату.

Якусь мить брат із сестрою в сповненій ворожості тиші міряли одне одного поглядами і вичікували, так, ніби той, хто вийде першим, автоматично зазнає поразки. Тоді Іван пішов до дверей – загрозлива постать у дорогому костюмі. Його сестра, Мерилін, що мала вигляд втомленої хатньої господині з передмістя, якою вона й була, стисла батькову руку і вийшла за братом.

У коридорі Кетрін розказала їм усі невтішні новини.

– Ваш батько перебуває в комі з часу нещасного випадку. У нього відмовляють нирки. Через тривалий діабет робота нирок погіршилась, а травма лише ускладнила ситуацію.

– А скільки шкоди йому завдала операція? – запитав Іван. – Ваша анестезія?

Кетрін уже закипала, але стрималась і спокійно відповіла:

– До нас його доправили без тями. Анестезія тут ні до чого. А от пошкодження тканин спричинює додаткове навантаження на нирки, а нирки вашого батька й без того відмовляють. До того ж йому діагностували рак простати, який уже поширив метастази в кістки. Навіть якщо він вийде з коми, ця проблема залишиться.

– Ви хочете, щоб ми відмовилися від подальшого лікування, так? – запитав Іван.

– Я просто хочу, щоб ви ще раз подумали про його стан. Тоді, якщо його серце зупиниться, ми не будемо його реанімувати. Ми дамо йому можливість спокійно відійти.

– Ви хочете сказати – дозволимо йому померти.

– Так.

Іван пирхнув.

– Я вам розкажу дещо про мого батька. Він ніколи не здавався. І я не буду.

– Заради Бога, Іване, тут не йдеться про те, хто виграє, а хто програє! – крикнула Мерилін. – Тут ідеться про те, коли відпустити його.

– А ти так квапишся зробити це, чи я помиляюся? – відповів він, повертаючись до сестри. – Перші ознаки труднощів – і маленька Мерилін біжить до тата, який усе вирішить за неї. А знаєш, він ніколи не вирішував моїх проблем.

В очах Мерилін забриніли сльози.

– Справа не в татові, правда ж? Ти поводишся так тільки через те, що хочеш мене перемогти.

– Ні, я лише хочу дати йому шанс поборотися за власне життя. – Іван глянув на Кетрін. – Я хочу, щоб ви зробили для мого батька все можливе. Сподіваюся, ви зрозуміли мене.

Мерилін втирала сльози і дивилася, як її брат ішов геть.

– Як він може казати, що любить його, якщо ніколи його не відвідував? – Вона повернулася до Кетрін. – Я не хочу, щоб мого тата реанімували. Можете записати це до його картки?

Перед Кетрін постала етична дилема, якої боялися всі лікарі. Хоча вона й була на боці Мерилін, останні слова її брата несли в собі чітку погрозу.

– Я не можу змінити процедуру, доки ви з братом не домовитесь, – відповіла вона.

– Він ніколи не погодиться. Ви ж чули його.

– Тоді вам доведеться ще раз з ним поговорити. Переконати його.

– Ви боїтеся, що він подасть на вас до суду, адже так? Саме тому ви не хочете міняти процедуру.

– Я бачу, що він дуже розлютився.

Мерилін сумовито кивнула.

– Ось так він і перемагає. Завжди так.

«Я можу зшити до купи людське тіло, – подумала Кетрін. – Але не можу склеїти цю розбиту сім'ю».

Коли за півгодини вона виходила з лікарні, ще пригадувала ту зустріч, сповнену болем і ворожості. Була п'ятниця, і на неї чекали безтурботні вихідні, однак, повертаючись додому, вона чомусь не відчувала втіхи. Надворі було спекотніше, ніж учора, коли термометр показував за тридцять, і Кетрін прагнула якомога швидше опинитися у власній прохолодній квартирі, сидіти зі склянкою холодного чаю і дивитися канал Discovery.

Вона зупинилася на першому перехресті й чекала, поки спалахне зелене світло, аж раптом її погляд привернув вказівник із назвою вулиці. Вулиця Вустер.

На тій вулиці мешкала Елена Ортіз. Адреса жертви згадувалась у статті «Бостон Глоуб», яку Кетрін врешті-решт примусила себе прочитати.

Загорілося зелене світло. Раптом, невідь-чому, вона звернула на вулицю Вустер. У неї не було жодної причини їхати туди, але щось тягнуло її в той бік. Якась нездорова потреба побачити те місце, куди вразив убивця, побачити будинок, у якому її власні кошмари ожили в житті іншої жінки. Її руки спітніли, вона відчувала, як пришвидшувався пульс, коли збільшувалися цифри на табличках з номерами будинків.

Вона зупинилася біля будинку Елени Ортіз.

Звичайнісінька будівля, нічого такого, що кричало б про жахіття і смерть. Перед нею був пересічний триповерховий будинок.

Кетрін вийшла з автівки і глянула на вікна горішніх поверхів. Яка квартира належала Елені? Ось ця зі смугастими шторами? Чи, може, та, що захована за густими джунглями вазонів? Вона підійшла до парадного входу і кинула погляд на імена мешканців. Тут було шість квартир. Навпроти квартири 2А імені не було. Елену вже стерли, жертву викреслили зі списку живих. Ніхто не хотів бачити нагадувань про смерть.

За інформацією «Глоуб», убивця потрапив до квартири з допомогою пожежної драбини. Повернувшись на тротуар, Кетрін помітила металеву драбину, прикріплену до бічної стіни будинку, яка виходила на провулок. Вона зробила кілька кроків у бік тінистого провулку і різко зупинилася. Відчула поколювання в потилиці. Озирнулася на вулицю за спиною і побачила, як поряд проїхала вантажівка, недалеко від неї пробігла жінка в спортивному одязі.

Парочка сідала до автівки. Жодних причин для тривоги, однак Кетрін ніяк не могла втихомирити німий напад паніки.

Вона повернулася до автівки, замкнула двері й сиділа, стискаючи обома руками кермо, повторюючи про себе: «Усе добре. Усе добре». З кондиціонера виривалося прохолодне повітря, і Кетрін потроху заспокоїлась. Тоді зітхнула і відкинулася на спинку крісла.

Її погляд знову повернувся до будинку Елени Ортіз.

І лише тоді вона помітила автівку, що стояла в провулку. І номерний знак на задньому бампері.

POSEY5.

За мить вона вже нишпорила в своїй сумці, намагаючись знайти візитку детектива. Тремтячими руками вона набрала номер.

Він відповів у діловій манері:

– Детектив Мур.

– Це Кетрін Корделл, – сказала вона. – Ви приходили до мене кілька днів тому.

– Так, докторе Корделл.

– Скажіть, Елена Ортіз їздила на зеленій «Хонді»?

– Перепрошую?

– Мені потрібно знати, який у неї номерний знак.

– Вибачте, але я не розумію...

– Просто *скажіть його!* – Її різкий наказовий тон вразив Мура.

На іншому кінці дроту запала довга тиша.

– Зараз перевірю, – врешті озвався він. Кетрін чула далекі чоловічі голоси, дзвінки телефонів. Тоді слухавку знову взяв Мур.

– Цей номерний знак виготовлено на замовлення, – сказав він. – Гадаю, він якимось стосується сімейної квіткової крамниці.

– ПОУЗІ П'ЯТЬ, – прошепотіла вона.

Пауза.

– Так, – підтвердив Мур дивним тихим голосом. Стривожено.

– Коли ви говорили зі мною, кілька днів тому, ви питали, чи знала я Елену Ортіз.

– Ви сказали, що не знали.

Тремтячи, Кетрін важко видихнула.

– Я помилилася.

Вона крокувала вперед-назад по приймальні відділення швидкої допомоги, її обличчя було напруженим і блідим, а мідне волосся за плечима скидалося на сплутану лев'ячу гриву. Вона глянула на Мура, що якраз заходив до приймальні.

– Я мала рацію? – запитала вона.

Він кивнув.

– Поузі П'ять – це її нікнейм, який вона використовувала в Інтернеті. Ми перевірили її комп'ютер. А тепер скажіть мені, звідки вам це відомо?

Вона озирнулася метушливою приймальнею і сказала:

– Давайте пройдемо до якоїсь ординаторської.

Кімнатка, у яку вона його привела, нагадувала невеличку темну печеру: без вікон, а з меблів – лише ліжко, стілець і стіл. Та виснаженому лікарю, єдине бажання якого – виспатись, такої кімнатки було цілком достатньо. Двері за ними зачинилися, і Мур побачив, якою маленькою була ця кімнатка насправді, і навіть подумав, чи Кетрін, бува, не чувається ніяково через цю їхню вимушену близькість. Обоє озирнулися навколо, шукаючи, де присісти. Врешті вона опустилася на ліжко, а Мур сів на стілець.

– Насправді я ніколи не зустрічала Елену, – озвалася Кетрін. – Я навіть не знала, як її звали. Розумієте, ми перебували в одному й тому ж чаті. Ви знаєте, що таке чат?

– Це ніби живе спілкування через комп'ютер.

– Так. Групки людей, які одночасно перебувають у мережі, можуть поспілкуватися між собою. Однак це приватний чат, лише для жінок. Щоб потрапити туди, потрібно знати паролі. На екрані ви бачите тільки нікнейми. Жодних справжніх імен, жодних облич, усі аноніми. Так ми чуваємось у безпеці і можемо ділитися своїми таємницями. – Вона зупинилася. – Ви ніколи не спілкувалися у чаті?

– Розмовляти із безликими незнайомцями – гадаю, це не зовсім моє.

– Іноді, – тихенько продовжила вона, – безликий незнайомиць – єдина у світі людина, з якою ви *можете* говорити.

У цих словах він почув усю глибину її болю, але не знав, що відповісти.

За якусь мить Кетрін глибоко вдихнула і відвела погляд від Мура, зосередившись на своїх руках, складених на колінах.

– Ми зустрічаємося раз на тиждень, у середу, о дев'ятій годині вечора. Я заходжу в Інтернет, обираю сайт, вписую ПТСР, тоді *womanhelp*. І потрапляю до чату. Я спілкуюся з іншими жінками, друкуючи повідомлення. Наші слова з'являються на екрані, де всі можуть їх бачити.

– ПТСР? Я так розумію, воно розшифровується...

– Посттравматичний стресовий розлад. Буденний медичний термін, який описує те, від чого потерпають учасниці чату.

– Про яку травму йдеться?

Вона підняла голову і глянула йому в очі.

– Згвалтування.

Здавалося, що це слово повисло між ними, самим своїм звучанням електризуючи повітря. Одне жорстоке слово, а відчуття таке, ніби хтось ударив.

– Ви заходите до чату через Ендрю Капру, – ледь чутно сказав Мур. – Через те, що він зробив з вами.

Вона здригнулась і відвела погляд.

– Так, – прошепотіла Кетрін.

Вона знову дивилася на свої руки. Мур спостерігав за нею, а в самого всередині закипала лють на того, хто зробив це з нею. Адже Капра розтерзав її душу. І Мур раптом замислився над тим, якою Кетрін була до нападу. Лагіднішою, дружелюбнішою? А може, вона завжди цуралася близьких контактів із людьми, наче квітка, скута кригою?

Вона випросталась і продовжила:

– Саме там я і зустріла Елену Оргіз. Звісно, тоді я не знала її справжнього імені. Я бачила тільки її нікнейм, Поузі П'ять.

– Скільки жінок перебуває в цьому чаті?

– По-різному. Деякі зникають. Час від часу з'являється кілька нових імен. У будь-який вечір нас може бути від трьох до десяти.

– Як ви дізналися про цей чат?

– З брошури для жертв згвалтування. Її роздають у всіх міських жіночих консультаціях і лікарнях.

– То виходить, що всі жінки в чаті – з Бостона або його околиць?

– Так.

– А Поузі П'ять часто бувала в чаті?

– Час від часу заходила, особливо останні два місяці. Вона рідко щось писала, але я бачила її нікнейм на екрані й знала, що вона читає нашу розмову.

– Вона щось казала про своє зґвалтування?

– Ні. Просто була там. Ми писали їй привіти, і вона відповідала на наші привітання. Але нічого не писала про себе. Складалося враження, що вона боялась. Або занадто соромилася, щоб про це розказати.

– Тобто, ви не знаєте напевне, чи її зґвалтували?

– Знаю.

– Звідки?

– Елені Ортіз надавали допомогу в цьому відділенні швидкої допомоги.

Мур здивовано витріщився на неї.

– Ви знайшли запис про її візит?

Кетрін кивнула.

– Я подумала, що після нападу вона потребувала медичної допомоги. Це найближча до її дому лікарня. Тож я перевірила комп'ютерний реєстр. Туди вносять імена всіх пацієнтів, які потрапляють до відділення. Там було і її ім'я. – Вона підвелася. – Я покажу вам той запис.

Він вийшов за нею до приймальні. Був вечір п'ятниці, і приміщення заповнювали травмовані пацієнти. П'яний любитель святкувати закінчення робочого тижня в барі незграбно прикладав пакет із льодом до побитого обличчя. Неподалік сидів нетерплячий підліток, який не встиг перебігти дорогу на жовте світло. П'ятнична армія покалічених і закривавлених пацієнтів стікалася до приймальні. Лікарня «Пілгрім Медікал Сентер» була однією із найзавантаженіших у Бостоні, і Мур почувався так, ніби потрапив у саме серце хаосу, коли пробирався поміж медсестрами, що сновигали туди-сюди, й оминав каталки і свіжі плями крові на підлозі.

Кетрін привела його до реєстратури – невеличкої кімнати завбільшки з комірчину, всі стіни якої були заставлені стелажми з папками.

– Тут тимчасово зберігаються записи про візити пацієнтів, – пояснила Кетрін. Вона витягла папку із позначкою «7—14 травня». – Для кожного пацієнта, який потрапляє до відділення швидкої допомоги, створюють такий запис. Зазвичай це один аркуш, що містить примітки лікаря і його рекомендації щодо лікування.

– А як щодо медичної картки?

– Якщо це одноразовий прийом, ми не заводимо пацієнту медичну картку. Єдині відомості про нього містяться в цьому записі. З часом усі записи переміщують до загальнолікарняної реєстратури, а тоді сканують і зберігають на дисках. – Вона відкрила папку «7—14 травня». – Ось її запис.

Мур стояв за її спиною і зазиравав через плече. Раптом його увагу відволік запах її волосся, тож йому довелося примусити себе зосередитись на читанні. Прийом відбувся 9 травня о першій годині ночі. Угорі було надруковано ім'я, адресу і контактний телефон пацієнта. Інші записи було зроблено від руки. «Медичні закарлючки», – подумав він, намагаючись розібрати слова, проте йому вдалося прочитати тільки перший абзац, написаний медсестрою:

«22-річна латиноамериканка стала жертвою сексуального насильства дві години тому. Алергій немає, ліків не приймала. Кров'яний тиск 105/170, пульс 100, температура 37,2».

Решту записів годі було розібрати.

– Вам доведеться перекладати мені, – сказав Мур.

Вона повернула голову і глянула на нього, їхні обличчя раптом опинилися так близько одне від одного, що йому перехопило подих.

– Ви не можете розібрати слів? – запитала Кетрін.

– Я можу прочитати сліди від шин і плями від крові. А от лікарський почерк мені не під силу.

– Цей запис зробив Кен Кімбалл. Я впізнаю його підпис.

– Як на мене, це навіть не схоже на англійську.

– Але іншим лікарям тут усе зрозуміло. Просто треба знати скорочення і коди.

– Такого вчать у медичному університеті?

– Еге ж, а ще секретного рукостискання й розшифрування таємних записів.

Було якось дивно обмінюватися жартами на таку похмуру тему, а ще дивніше ці жарти звучали з уст доктора Корделл. То був перший проблиск тієї жінки, яка ховалася від світу у своїй шкаралущі. Тієї жінки, якою вона була до того, як Ендрю Капра зламав її.

– У першому абзаці йдеться про фізичний огляд пацієнта, – пояснила вона. – Кімбалл використовував медичні скорочення. *ГВОНГ* означає «голова, вуха, очі, ніс і горло». На лівій щоці в неї був синець. Легені чисті, ніяких шумів і стрибків серцевого ритму.

– Це означає?..

– Усе в нормі.

– А лікар не міг просто написати: «Серце в нормі»?

– А чому копи замість «транспортний засіб» не кажуть просто «автівка»?

Він кивнув.

– Зрозумів.

– Живіт плоский, м'який, без органомегалії^[28]. Іншими словами...

– Усе в нормі.

– А ви схоплюєте на льоту. Далі він описує... огляд органів малого таза. Тут є відхилення від норми. – Вона затнулась, а коли знову заговорила, її голос був тихий, без найменшого натяку на попередню жартівливість. Кетрін перевела подих, ніби збираючи всю свою сміливість, щоб продовжити. – У піхві була кров. Подряпини і синці на стегнах. Розрив піхви свідчить про те, що це був насильницький статевий акт. На цьому, пише доктор Кімбалл, він припинив огляд.

Мур зосередився на останньому абзаці. Його він міг прочитати, бо там не було медичних скорочень.

«Пацієнтка стривожилась. Не дозволила взяти на аналіз ДНК гвалтівника. Відмовилась від складання акту про згвалтування і подальшого огляду. Після здачі аналізу на ВІЛ та сифіліс одягнулась і покинула лікарню, не дочекавшись виклику поліції».

– То виходить, що вона не заявляла про своє згвалтування, – сказав Мур. – У неї не взяли мазок з фрагментами ДНК.

Кетрін мовчала. Вона стояла, опустивши голову, і стискала в руках папку.

– Докторе Корделл? – сказав він, торкаючись її плеча. Вона здригнулася, ніби його дотик обпік її, і Мур одразу забрав свою руку. Вона глянула на нього, і Мур побачив лють у її очах. Тієї миті вона випромінювала таку силу, якої бракувало багатьом чоловікам.

– У травні згвалтували, а в липні зарізали, – мовила вона. – Який прекрасний світ для жінок, еге ж?

– Ми опитали всіх її родичів. Ніхто з них не згадував про згвалтування.

– Отже, вона не розказала їм.

«Скільки жінок мовчали про таке?» – подумав Мур. Скільки жінок мали такі болючі таємниці, що навіть не могли поділитися ними із тими, кого любили? Дивлячись на Кетрін, він думав, що вона теж шукала розради в компанії незнайомих.

Вона вийняла з папки аркуша, щоб він міг зробити собі копію. Мур узяв його і раптом звернув увагу на ім'я лікаря, який зробив цей запис, і його осяяла ще одна думка.

– Що ви можете сказати про лікаря Кімбалла, який оглядав Елену Ортіз? – запитав він.

– Він чудовий лікар.

– Він зазвичай працює в нічну зміну?

– Так.

– Може, ви знаєте, чи він був на чергуванні минулого четверга?

Кілька секунд вона зважувала значення цього запитання. А тоді здригнулася від усвідомлення того, що він мав на увазі.

– Ви ж не думаєте, що...

– Це звичайне запитання. Ми перевіряємо всіх, з ким жертва контактувала.

Насправді то не було звичайне запитання, і Кетрін розуміла це.

– Ендрю Капра був лікарем, – тихенько зауважила вона. – Ви ж не думаєте, що інший лікар...

– Ми розглядали таку можливість.

Вона відвернулася. Важко зітхнула.

– Коли вбили тих жінок у Саванні, я думала, що не знаю вбивцю. Я думала, що знатиму, хто він, коли зустріну його. Відчую, хто він. Ендрю Капра показав, як сильно я помилялася.

– Ось таким банальним може бути зло.

– Саме це я тоді зрозуміла. Яким звичайним на вигляд може бути зло. Як чоловік, якого я бачила кожного дня, віталася з ним, міг усміхатися мені у відповідь... – І ледь чутно додала: – А тим часом вигадувати найрізноманітніші способи, як мене вбити.

Уже смеркалося, коли Мур повертався до автівки, однак асфальт досі парував од денної спеки. Попереду ще одна тривожна ніч. Жінки по всьому місту спатимуть з відчиненими вікнами, впускаючи всередину легенький нічний вітерець. І нічне зло.

Він зупинився і повернув голову до лікарні. Він бачив яскраво-червоні підсвічені літери напису «Швидка допомога», що горіли, наче смолоскип. Символ надій і зцілення.

«Це і є зона твого полювання? Місце, куди жінки ідуть за зціленням?»

З темряви з миготливими вогнями виїхала карета «швидкої допомоги». Мур подумав про всіх людей, які проходять через відділення за день. Фельдшери, лікарі, санітари, прибиральники.

«І копії». Йому не хотілося навіть розглядати таку можливість, але він не міг її відкидати. Професія захисників порядку якимось дивним чином приваблює тих, кому подобається полювати на людей. Зброя, посвідчення полісмена – це заманливі символи влади. А що може бути більшим за контроль над людьми, за право мучити і вбивати? Для такого мисливця весь світ стає неосяжною долиною, що кишить здобиччю.

Усе, що йому залишається, – обрати.

Діти були повсюди. Ріццолі стояла посеред кухні, що пахла кислим молоком і дитячою присипкою, й чекала, поки Анна Гарсія повитирає підлогу, заляпану яблучним соком. Один малюк повис в Анни на носі. Інший витягав з кухонної тумбочки кришки і траскав ними, ніби музичними тарілками^[29]. На дитячому стільці сиділо немовля і сяяло усмішкою на замурзаному від протертого шпинату обличчі. А ще одна дитина з явними ознаками дерматиту повзала по підлозі, вишукуючи, що б такого забороненого запхати до свого маленького жадібного ротика. Ріццолі не любила дітей, тому

почувалася вельми незатишно поряд з ними. Як Індіана Джонс^[30] у ямі зі зміями.

– Не всі діти мої, – квапливо пояснила Анна, продираючись до умивальника, а малюк не відпускав її ногу і висів на ній, як прикуте ланцюгом ядро. Жінка викрутила брудну губку і помила руки. – Мій тільки цей. – Вона вказала на дитину, що вчепилася за її ногу. – Той з кришками і той, що на стільці, – діти моєї сестри Луп. А по підлозі повзає малюк моєї кухні. Оскільки я й так сиджу вдома зі своїм, то подумала, що можу приглянути ще за кількома.

«Еге ж, божевільна ідея», – подумала Ріццолі. Але, хоч як дивно, Анна зовсім не виглядала нещасною. Здавалося, що вона геть не помічала живе ядро, яке повисло на її нозі, і брязкіт кришок та каструль, що грюкалися об підлогу. У ситуації, яка б спричинила в Ріццолі нервовий зрив, Анна залишалася спокійною і виглядала цілком задоволеною, ніби була саме там, де й хотіла бути. Ріццолі подумала про те, чи Елена Ортіз, якби була жива, теж обрала б таке життя. Любляча матуся, що з радістю витирає розлитий на підлозі сік. Анна була дуже схожа на свою молодшу сестру, хіба що трохи повніша. Коли вона повернулася до Ріццолі і сонячне світло впало їй на чоло, у Ріццолі закралось якесь моторошне відчуття, ніби вона дивилася на ту саму жінку, яка з розплющеними очима лежала в морзі.

– Із цими маленькими бешкетниками я зовсім не маю часу на хатні справи, – сказала Анна. Вона нахилилася до малюка, який чіплявся за її ногу, і хвацько посадила собі на руки, притримуючи стегном. – Так, то що там у нас? Ви питали про кулон. Зараз принесу шкатулку. – Вона вийшла з кухні, і Ріццолі, залишившись наодинці з трьома дітьми, на мить запанікувала. Липка ручка торкнулася її щиколотки. Вона глянула вниз і побачила, що малий повзун жує манжети її штанів. Вона легенько струсила малюка і відсунулася подалі від його беззубого рота.

– Ось вона, – сказала Анна, поставивши шкатулку на кухонний стіл. – Ми не хотіли залишати її в квартирі, адже там постійно ходять прибиральники. Мій брат подумав, що краще нехай вона побуде в мене, доки ми всі разом вирішимо, що робити з прикрасами. – Вона підняла кришку, і забриніла тихенька мелодія. «Somewhere, My Love»^[31]. Здавалося, що Анна одразу ж поринула в музику. Вона сиділа нерухомо, її очі наповнювали сльози.

– Місіс Гарсія?

Анна видихнула.

– Вибачте. Мабуть, мій чоловік завів її. Я не сподівалася почути...

Мелодія сповільнилася, прозвучали останні солодкі ноти, і музика стихла. У тиші, скорботно опустивши голову, Анна дивилася на прикраси. Сумовито й неохоче вона відкрила одне із вистелених оксамитом відділень і вийняла звідти кулон.

Ріццолі відчула, як пришвидшилось серцебиття, коли взяла кулон із рук Анни. Він був точнісінько таким, як той, що вона бачила на шії Елени в морзі, – на тонкому золотому ланцюжку висіли невеликий замочок і ключик. Вона обернула замочок і побачила штамп «18 карат».

– Звідки цей кулон у вашої сестри?

– Не знаю.

– Можливо, ви знаєте, як давно він у неї був?

– Це, мабуть, щось нове. Я ніколи не бачила його до того дня...

– Якого дня?

Анна важко ковтнула і тихенько додала:

– До того дня, коли забрала його з моргу. Разом з іншими прикрасами.

– На ній також були сережки і перстень. Ви раніше бачили їх?

– Так. Вона вже давно їх носила.

– Але не цей кулон.

– Чому ви постійно про нього питаєте? Який він має стосунок до... – Анна затнулася, широко розплющивши очі від жахливого здогаду. – О Боже. Ви думаєте, що це *він* одягнув на неї той кулон?

Малюк, який сидів на дитячому стільці, ніби відчув її тривогу, і розплакався. Анна опустила на підлогу свого сина і поквапилася взяти на руки заплакане немовля. Міцно притискаючи його до себе, вона відвернулася від кулона, наче хотіла захистити малого від того зловісного талісману.

– Будь ласка, заберіть його, – прошепотіла вона. – Я не хочу, щоб він був у моєму домі.

Ріццолі поклала кулон до пластикового пакета.

– Я напишу вам розписку.

– Не треба, просто заберіть його! Можете залишити собі.

Ріццолі все одно написала розписку і залишила її на столі поряд із тарілочкою з протертим шпинатом.

– Я маю ще одне запитання, – обережно сказала Ріццолі.

Анна міряла кроками кухню, схвильовано погойдуючи малюка.

– Будь ласка, перегляньте прикраси в шкатулці вашої сестри, – продовжила Ріццолі. – І скажіть, чи нічого не зникло.

– Минулого тижня ви вже питали мене про це. Усе на місці.

– Не так уже й легко помітити *відсутність* чогось. Замість того ми схильні звертати увагу на те, чого раніше не бачили. Необхідно, щоб ви ще раз переглянули прикраси. Будь ласка.

Анна з зусиллям ковтнула. Вона неохоче посадила дитину на коліна і глянула на шкатулку. Одну за одною почала виймати прикраси і розкладати їх на столі. То був невибагливий і досить скромний асортимент біжутерії з універмагу. Гірський кришталь, бісер і штучні перли. Як видно, Елена любила яскраві та витіюваті прикраси.

Анна поклала на стіл останній предмет – перстеник з бірюзою. Намить вона замислилася, а тоді насупила брови.

– Браслет, – озвалася Анна.

– Який браслет?

– Бракує браслета з маленькими підвісками у вигляді коней. Вона носила його щодня, коли була в школі. Елена дуже любила коней... – Вона підняла голову, приголомшено глянула на Ріццолі. – То була дешева дрібничка! Простий металевий браслет. Навіщо він забрав його?

Ріццолі подивилася на пластиковий пакет, у якому лежав кулон, – тепер вона була впевнена, що він належав Діані Стерлінг. *«Я точно знаю, де ми знайдемо браслет Елени – на зап'ясті наступної жертви».*

Ріццолі стояла на ганку Мура й тріумфально розмахувала в нього перед носом пластиковим пакетом, у якому лежав кулон.

– Він належав Діані Стерлінг. Я щойно розмовляла з її батьками. Вони не знали, що кулон зник, доки я їм не зателефонувала.

Він узяв пакет, але не розкривав його. Просто тримав і роздивлявся золотий ланцюжок, що лежав на самому дні.

– Це фізичний зв'язок між двома убивствами, – сказала Ріццолі. – Він забирає сувенір в одної жертви і залишає його на іншій.

– Як ми могли пропустити таку деталь?

– Агов, ми *не пропустили* її.

– Маєте на увазі, що *ви* не пропустили її. – Він кинув на неї погляд, від якого Ріццолі відчула себе на десять футів вищою. Мур був не з тих, хто може ляснути по плечу або голосно вихвалити чийсь заслуги. Насправді ж вона ніколи не чула, щоб він хоч коли-небудь підвищував голос, чи то від радості, чи то від злості. Та він удостоїв її *такого* погляду – схвально підняв брови, злегка всміхнувся, – і це була для неї найкраща похвала.

Зашарівшись від задоволення, вона підняла пакет із їжею, яку купила дорогою сюди.

– Не хочете повечеряти? Я заїхала до китайського ресторанчика, що в кінці вулиці.

– Вам не треба було цього робити.

– Так, але я вже зробила. Я подумала, що маю попросити у вас вибачення.

– За що?

– За свою сьогоднішню поведінку. За ту дурнувату ситуацію з тампоном. Ви просто заступилися за мене, поводитись як джентльмен. Я неправильно зрозуміла.

Повисла ніякова тиша. Вони стояли на ганку і не знали, що сказати, – двоє людей, які ще добре не знають одне одного й намагаються подолати перші труднощі спілкування.

Тоді Мур усміхнувся, і його зазвичай серйозне обличчя враз помолоділо.

– Я помираю з голоду, – сказав він. – Заносьте цю їжу всередину.

Засміявшись, вона переступила через поріг. Ріццолі була тут уперше, тож вона трохи затрималась, щоб оглянути будинок, і всюди помічала жіночу присутність. Ситцеві штори, шпалери із квітковим візерунком. Такого вона не очікувала. Чорт забирай, та цей будинок був набагато жіночнішим за її власну квартиру.

– Ходімо до кухні, – запросив Мур. – Там усі мої папери.

Він провів її через вітальню, у якій стояло фортепіано.

– Нічого собі. Ви вмієте грати? – запитала Джейн.

– Ні, воно належить Мері. Мені ведмідь на вухо наступив.

Належить Мері. У теперішньому часі. Тоді до неї дійшло, чому в будинку така жіноча атмосфера – тут досі є Мері, і будинок чекає, коли

повернеться його господиня. На кришці фортепіано стояла її фотографія – засмагла жінка з веселими очима і розвіяним вітром волоссям. Мері, чий ситцеві штори досі висять у будинку, до якого вона вже ніколи не повернеться.

На кухні Ріццолі поставила пакет із їжею на стіл, поряд зі стосами паперів. Мур перебрав кілька папок і знайшов те, що шукав.

– Запис про прийом Елени Ортіз у відділення швидкої допомоги, – сказав він, простираючи їй папку.

– Корделл знайшла його?

Він іронічно посміхнувся.

– Скидається на те, що мене оточують жінки, набагато компетентніші за мене.

Вона розгорнула папку і побачила копію аркуша з лікарськими закарлючками.

– У вас є переклад цього зашифрованого письма?

– Загалом, це те, про що я розказував вам телефоном. Незаявлене згвалтування. Немає мазка, немає ДНК. Навіть її родичі не знали про це.

Вона закрила папку і поклала на купку інших паперів.

– Господи, Мур. У вас тут такий же безлад, як на моєму обідньому столі. Навіть немає місця, де б поїсти.

– Ця справа заповнила й ваше життя, правда ж? – запитав він, відсуваючи папери, щоб звільнити трохи простору для їхньої вечері.

– Яке там життя. Ця справа – усе, що в мене є. Сплю. Їм. Працюю. А якщо пощастить, то випадає ще й годинку перед сном провести в компанії мого старого друга Дейва Леттермана^[32].

– А як же хлопці і побачення?

– Хлопці? – пирхнула вона, витягаючи картонні коробки з їжею й розкладаючи на столі серветки і палички для їжі. – Та де там. Здається, я їх відлякую. – Тільки сказавши це, вона зрозуміла, якими жалюгідними були ці слова. І поквапилась додати: – Але я не скаржуся. Якщо мені треба попрацювати на вихідних, я можу собі це дозволити, і ніхто не буде через це скиглити. Не люблю скигліїв.

– Воно й не дивно, адже ви теж не скиглійка. І сьогодні я це засвоїв.

– Так, так. Здається, я вже перепросила за це.

Він вийняв з холодильника дві банки пива і сів навпроти неї. Ріццолі ніколи не бачила його таким – із заковченими рукавами, розслабленого. Таким він їй подобався. Не стриманий і суворий Святий Томас, а чоловік, з яким можна поговорити на будь-які теми, з яким можна щиро посміятися. Чоловік, який, якби тільки захотів використати свою харизму, міг би звести з розуму не одну жінку.

– А знаєте, ви не мусите завжди бути сильнішою за інших, – сказав Мур.

– Ні, мушу.

– Чому?

– Тому що *вони* думають, що я слабка.

– Хто так думає?

– Такі, як Кроу. І лейтенант Маркетт.

Він знизав плечима.

– Такі люди є завжди.

– То чому я постійно опиняюся з ними в одному колективі? – Вона відкрила свою банку пива і зробила великий ковток. – Тому ви перший, кому я розказала про кулон. Ви не будете приписувати собі чужі заслуги.

– Дуже сумно, коли все зводиться до того, хто краще зробив те чи інше.

Вона підняла палички і взялася за курку «Кунг-Пао». Страва була такою гострою, що обпікало рота – якраз так, як вона любила. Коли доходило до гострого перцю, Ріццолі теж не була скиглією.

– Під час розслідування своєї першої великої справи у відділі боротьби з наркотиками я працювала в команді з п'ятьма детективами-чоловіками. Коли ми розкрили справу, скликали прес-конференцію. Телекамери і все таке. І знаєте, що сталося? Згадали всі імена членів команди, окрім мого. Кожнісіньке бісове ім'я. – Вона знову ковтнула пива. – А зараз я зроблю все, щоб таке більше не повторилося. Ви, хлопці, можете з легкістю зосередити всю свою увагу на цій справі і доказах. А мені доводиться витратити купу часу на те, щоб мене почули.

– Я добре вас чую, Ріццолі.

– Ви один такий.

– А як же Фрост? У вас із ним теж якісь непорозуміння?

– Ні, з Фростом усе добре. – Вона підморгнула і насмішкувато додала: – Дружина добре його вимуштрувала.

Обоє засміялися. Усі, кому доводилось чути його покірне «*так, люба, ні, люба*», коли він говорив з дружиною по телефону, не мали жодних сумнівів стосовно того, хто був головним у сімействі Фростів.

– Саме тому він не проб'є собі дорогу на верхні щаблі кар'єрної драбини, – сказала Ріццолі. – У нього немає запалу. Зразковий сім'янин, одним словом.

– А мені здається, що не так уже й погано бути зразковим сім'янином. Шкодную, що я не був таким.

Вона відірвалась від м'яса по-монгольськи і побачила, що Мур не дивився на неї, а втупився в пакет з кулоном. У його голосі вчувався біль, і вона не знала, що йому відповісти. Тому подумала, що краще нічого не казати.

Ріццолі відлягло від серця, коли він знову повернувся до розслідування. У їхньому світі убивство завжди було безпечною темою для розмови.

– Тут щось не так, – мовив Мур. – Я не можу зрозуміти, навіщо йому ті прикраси.

– Він збирає сувеніри. Досить поширена звичка серед убивць.

– Але який сенс брати сувенір, якщо він потім залишає його іншій жертві?

– Деякі злочинці забирають прикраси своїх жертв і віддають їх своїм дружинам або подружкам. Вони відчують збудження, коли бачать цей сувенір на шії своєї подружки, адже тільки вони знають, звідки він узявся.

– А наш убивця робить по-іншому. Він залишає сувенір на *наступній* сцені злочину. А це означає, що він більше його не побачить. Не відчуватиме збудження від нагадування про вбивство. Я не бачу тут жодного емоційного чинника.

– Може, це символізує право власності. Ніби собака, який мітить свою територію. А він використовує прикраси, щоб позначати своїх жертв.

– Ні, не те. – Мур узяв пакет із кулоном і зважив його на долоні, ніби це могло допомогти йому розгадати цю загадку.

– Головне, що ми визначили його схему, – додала Ріццолі. – Тепер ми точно знатимемо, що шукати на наступній сцені злочину.

Він глянув на неї.

– Ви щойно знайшли відповідь на запитання.

– Тобто?

– Він позначає не жертв. Він позначає сцени злочину.

Ріццолі на мить розгубилась, та одразу ж збагнула, у чому полягає різниця.

– Господи. Позначаючи сцену злочину...

– Це не сувенір. І не символ права власності. – Мур відклав кулон – золоту прикрасу філігранної роботи, яка торкалася шкіри двох убитих жінок.

Ріццолі здригнулася.

– Це візитна картка, – тихенько сказала вона.

Мур кивнув.

– Хірург говорить з нами.

«Місце сильних вітрів і небезпечних припливів.

Так Едіт Гамільтон у свої книзі „Міфологія“ описує грецький порт Авліду. Тут лежать руїни стародавнього храму Артеміди, богині полювання. Саме в Авліді зібралися тисячі чорних грецьких кораблів, готових виступати на Трою. Але дув північний вітер, і кораблі не могли вийти в море. День за днем вітер не вщухав, і грецькі воїни під проводом царя Агамемнона сердились і ремствували. Провидець розкрив причину несприятливих вітрів: богиня Артеміда розлютилася на Агамемнона за те, що він убив одну з її улюблених тварин, білого зайця. Тож вона не дозволить відплисти грецьким кораблям, доки Агамемнон не принесе їй жахливу жертву – свою дочку Іфігенію.

І він послав по Іфігенію, сказавши, що готує для неї пишне весілля з Ахіллесом. Дівчина не знала, що йде назустріч своїй смерті.

Ті шалені північні вітри не дули того дня, коли ми з тобою гуляли берегом моря поблизу Авліди. Погода була спокійною, вода скидалася на смарагдове скло, а пісок під нашими ногами був гарячим, як білий попіл. Ох, як ми заздрили грецьким хлопчиськам, які босоніж бігали по обпаленому сонцем берегу! Хоча пісок обпікав нашу білу непривичасну шкіру, ми отримували від цього задоволення, ми хотіли бути схожими на тих хлопчиськів із зашкарубленими ступнями. Мозолі з'являються тільки через біль і довгу ходьбу.

Увечері, коли повітря трохи охолело, ми пішли до храму Артеміди.

Ми походжали поміж довгими тінями і наблизились до віттаря, на якому принесли в жертву Іфігенію. Дівчина молила, вона кричала: „Батьку, пощади!“ – та воїни тягли її до жертовника. Розтягнули на холодному камені, підставили її білу шию під ніж. Давньогрецький драматург Еврипід пише, що солдати Атрея та всі інші грецькі воїни опустили голови, вони не хотіли бачити, як проллється невинна кров. Не хотіли бачити того жахіття.

Ех, а я би подивився! І ти теж. Та ще й із захватом.

Я уявляв мовчазне і похмуре воїнство. Чув, як б'ють у барабани, але то не весела мелодія весільної церемонії, а похмурий похоронний марш. Бачив процесію, що повільно рухалася до місця жертвопринесення. Дівчину, білу, як лебідь, оточену солдатами і жерцями. Барабанний бій стихає.

Вона кричить, а вони тягнуть її до віттаря.

У моїй уяві ніж у руці стискає сам Агамемнон, бо інакше яке це жертвопринесення, якщо сам не пролеш кров? Я бачу, як він підходить до віттаря, на якому лежить його дочка, її ніжне тіло у всіх на виду. Вона благає пощадити її, та все марно.

Жрець хапає дівчину за волосся і виставляє її шию. Під білою шкірою пульсує артерія, ніби позначає ціль для ножа. Агамемнон стоїть біля своєї дочки і дивиться на обличчя, яке він так любить. У її жилах тече його кров. У її очах він бачить свої. Розрізавши їй горло, він уб'є частину себе.

Агамемнон заносить ножа. Солдати стоять, безмовні й скам'янілі, наче статуї серед дерев священного гаю. Артерія на шиї дівчини пульсує все швидше.

Артеміда вимагає жертви, і він мусить її принести.

Він притискає лезо до шиї дочки і робить глибокий надріз.

Виринається фонтан червоної крові, гарячим дощем падає на його обличчя.

Іфігенія досі жива, її очі закотилися від жаху, а кров усе рине з її шиї. У людському тілі міститься п'ять літрів крові, тож треба трохи часу, щоб такий об'єм вилився з однієї розрізаної артерії. Поки серце не зупинилося, кров продовжує текти. Протягом кількох секунд,

може, хвилини, чи й навіть довше, мозок ще працює. Кінцівки судомно смикаються.

З останніми ударами серця Іфігенія бачить, як небо темніє, і відчуває власну гарячу кров, що заливає її обличчя.

Стародавні люди стверджують, що північні вітри враз ущухли. Артеміда була задоволена. Нарешті грецькі кораблі відчалили, армії билися і Троя впала. На тлі такого великого кровопролиття жертвопринесення однієї незайманої дівчини нічого не означало.

Утім, коли я думаю про Троянську війну, мені уявляється не дерев'яний кінь, не брязкіт мечів чи тисячі чорних кораблів з розгорнутими вітрилами. Ні, я бачу тіло дівчини, бліде й безкровне, і батька, що стоїть біля неї, стискаючи в руці закривавлений ніж.

Шляхетного Агамемнона зі сльозами на очах».

– Він пульсує, – сказала медсестра.

Кетрін витріщалася на чоловіка, що лежав на операційному столі.

Від жаху їй пересохло у горлі. Із його грудей стримів залізний прут не менше фути завдовжки. Один з інтернів уже знепритомнів від такого видовища, а три медсестри із роззявленими ротами застигли на місці. Прут заходив глибоко в грудну клітку чоловіка і пульсував у ритм із його серцебиттям.

– Який у нього тиск? – запитала Кетрін.

Здавалося, що її голос вивів усіх із шокового стану й налаштував на роботу. На руку пацієнта уже натягнули манжету тонометра і почали закачувати всередину повітря.

– Сімдесят на сорок. Пульс підскочив до ста п'ятдесяти.

– Відкрийте обидві крапельниці повністю.

– Готуйте все для торакотомії^[33]...

– Покличте хтось доктора Фалько, негайно. Мені потрібна допомога. – Кетрін одягнула хірургічний халат і рукавички. Її долоні вже були слизькими від поту. З того, що прут пульсував, вона зробила висновок, що його кінець недалеко від серця або, ще страшніше, проник у нього. Найгіршим рішенням було б витягнути прут. Тоді може утворитися діра, і пацієнт за лічені хвилини помре від втрати крові.

Бригада швидкої допомоги, яка приїхала на виклик, прийняла правильне рішення: вони поставили крапельницю, зробили інтубацію^[34] і привезли потерпілого до лікарні, не виймаючи прут із рани. Усе решта тепер залежало від Кетрін.

Вона якраз узяла скальпель, коли відчинилися двері до операційної. Вона глянула в той бік і полегшено зітхнула, коли побачила Пітера Фалько. Він зупинився, розглядаючи грудну клітку пацієнта, з якої стримів металевий прут, ніби кілок у грудях вампіра.

– Не щодня таке побачиш, – сказав він.

– Тиск падає до критичної межі! – крикнула медсестра.

– Немає часу зволікати. Я починаю, – мовила Кетрін.

– Я з тобою. – Пітер повернувся і сказав цілком буденним тоном: –
Подайте, будь ласка, халат.

Кетрін швидко зробила передньо-зовнішній розріз, щоб отримати доступ до життєво важливих органів грудної порожнини. Зараз, коли поряд був Пітер, вона почувалася значно спокійніше. Адже його присутність означала більше, ніж просто ще одну пару досвідчених рук. Це був Пітер. Тільки він умів так зайти до операційної й оцінити ситуацію, кинувши на пацієнта однісінький погляд. Він ніколи не підвищував голос в операційній, ніколи не впадав у паніку. У нього було на п'ять років більше досвіду в перших лавах відділення травматології, і саме в таких жахливих випадках, як цей, його досвід ставав у пригоді.

Він зайняв своє місце навпроти Кетрін, його блакитні очі націлились на розріз.

– Добре. Уже є щось веселе?

– Лускаємось від сміху.

Він взявся до справи, його руки злагоджено працювали разом з руками Кетрін, мало не грубо проникаючи до грудної порожнини пацієнта. Вони з Кетрін уже стільки разів оперували як одна команда, тож кожен із них наперед знав, що кому потрібно, і міг передбачити дії свого партнера.

– Що тут сталося? – запитав Пітер.

Струменем вдарила кров, і він спокійно клацнув затискачем, перетискаючи джерело кровотечі.

– Працював на будівництві. Перечепився і впав, наштрикнувшись на залізний прут.

– Поганенький у нього видався день. Подайте, будь ласка, ретрактор^[35].

– Ретрактор.

– Що там у нас з кров'ю?

– Чекаємо на першу негативну, – відповіла медсестра.

– Доктор Мурата зараз у лікарні?

– Його бригада скоро буде.

– Отже, нам треба виграти йому трохи часу. Що з серцевим ритмом?

– Синусова тахікардія, сто п'ятдесят. Спостерігається екстрасистолія.

– Систолічний тиск опустився до п'ятдесяти!

Кетрін глянула на Пітера.

– Він не дотягне до шунтування^[36], – сказала вона.

– Тоді подивимось, що ще ми можемо зробити.

Він вдивлявся в розріз, а навколо них раптом запала тиша.

– О Боже, – озвалася Кетрін. – Він застряг у передсерді.

Край прута пробив стінку серця і з кожним новим ударом з проколу сочилася кров. Чимало крові вже зібралось в грудній порожнині.

– Якщо ми витягнемо прут, кров заб'є фонтаном, – сказав Пітер.

– Але в нього вже внутрішня кровотеча.

– Систолічний тиск майже не прослуховується, – повідомила медсестра.

– Добре, – сказав Пітер. Навіть натяку на паніку в його голосі. Жодних ознак переляку. Він звернувся до одної з медсестер: – Знайдіть мені катетер Фолея з балоном на 30 мл.

– Ем, докторе Фалько, ви сказали *катетер Фолея*?

– Так. Сечовий катетер.

– А ще нам знадобиться шприц з десятьма кубиками фізіологічного розчину, – додала Кетрін. – Стійте тут, будете вводити. – Їм з Пітером навіть не довелося що-небудь пояснювати одне одному. Обоє зрозуміли, який у них план.

Пітеру передали катетер Фолея – трубку, яку вводять до сечового міхура для виведення сечі. Вони збиралися застосувати його для цілком інших цілей.

Він глянув на Кетрін.

– Готова?

– Давай.

Її серце гупало в грудях, коли вона спостерігала за Пітером. Він узяв залізний прут. Почав обережно виймати його. Із дірки у стінці серця одразу вирвалися потоки крові. Кетрін миттю встромила в отвір катетер.

– Накачайте балон! – скомандував Пітер.

Медсестра ввела шприц і випустила десять кубиків фізіологічного розчину всередину балона.

Пітер відтягнув катетер, притискаючи балон до внутрішньої стінки передсердя. Потоки крові зупинилися. Тільки тонесенька

цівочка сочилася з дірки.

– Життєві показники?

– Систолічний тиск досі п'ятдесят. Принесли першу негативну. Починаємо переливання.

Ще не заспокоївшись, вона глянула на Пітера і побачила, що за склом захисних окулярів він підморгнув їй.

– Було весело, хіба ні? – запитав він і простягнув руку, щоб узяти затискач і хірургічну голку. – Хочеш виконати почесну роботу?

– Ще питаєш.

Він передав їй голкотримач. Вона мала зшити докупи краї проникнення, тоді вийняти катетер і зашити дірку повністю. З кожним глибоким швом вона відчувала на собі схвальний погляд Пітера. Відчувала, як обличчя зашарілося від передчуття успіху. Те відчуття пробрало її до кісток – вона точно знала, що цей пацієнт виживе.

– Чудовий спосіб розпочати день, еге ж? – сказав Пітер. – Розпанахати грудну клітку.

– Цей день народження я не забуду ніколи.

– Моя пропозиція щодо сьогоднішнього вечора досі в силі. Що скажеш?

– Я сьогодні чергую.

– Я попрошу Еймса замінити тебе. Ну ж бо. Вечеря і танці.

– Я думала, що ти пропонував мені покататися на твоєму літаку.

– Усе, чого забажаєш. Чорт забирай, ми навіть можемо дозволити собі сандвічі з арахісовим маслом. Я прихоплю баночку.

– Ого! Я завжди знала, що ти марнотратник.

– Кетрін, я серйозно.

Вловивши зміну в його голосі, вона підняла голову і зустріла його твердий погляд. Раптом вона помітила, що всі в операційній стихли і слухали їх, очікуючи тієї миті, коли неприступна доктор Корделл врешті піддасться на чари доктора Фалько.

Вона наклала ще один шов, роздумуючи над тим, наскільки Пітер подобався їй як колега, наскільки сильно вона поважала його, а він поважав її. Вона не хотіла, щоб це мінялося. Вона не хотіла ризикувати тими особливими дружніми стосунками через один невдалий крок до близькості.

Але ж вона так сумувала за тими днями, коли могла дозволити собі вечірні розваги. Коли з нетерпінням чекала вечора, а не боялася

його.

Операційна досі мовчала. Чекала.
Нарешті вона підняла очі на Пітера.
– Заїдеш по мене о восьмій.

Кетрін налила в бокал червоного вина і потягувала його, розглядаючи крізь вікно нічне місто. Вона чула сміх і бачила людей, які прогулювалися Коммонвелс-авеню. Фешенебельна вулиця Ньюбері була лише за квартал від неї, і влітку по п'ятницях цей район Бек-Бей притягував до себе туристів. З тієї причини Кетрін і обрала квартиру у Бек-Бей. Її заспокоювало те, що навколо було багато людей, нехай навіть незнайомих. Звук сміху і музики запевняв її, що вона не сама, не ізольована від світу.

Утім, зараз вона стояла, захована від інших за вікном, тримала свій самотній бокал вина й намагалася переконати себе в тому, що готова поринути в цей метушливий світ за вікном.

«Світ, який Ендрю Капра вкрав у неї».

Вона притисла руку до скла і напружила пальці, ніби хотіла розбити його на друзки і вирватись зі своєї бездоганно чистої в'язниці.

Тоді одним махом допила вино і поставила бокал на підвіконня. «Я не буду жертвою, – подумала Кетрін. – Я не дозволю йому перемогти».

Вона пішла до спальні і взялася переглядати одяг у шафі. Вийняла зелену шовкову сукню і приміряла її. Скільки часу минуло, відколи вона востаннє вдягала її? Вона й сама вже не пригадувала.

З іншої кімнати долинуло радісне «Ви отримали повідомлення!» – сповіщення її комп'ютера. Кетрін пропустила його повз вуха і пішла до ванної кімнати, щоб зробити макіяж. «Бойове розфарбування», – подумала вона, наносячи туш і губну помаду. З кожним змахом щіточки вона накладала на себе впевненість. Вона ледь упізнала жінку, яка дивилася на неї із дзеркала. Жінку, якої вона не бачила ось уже два роки.

– З поверненням, – пробурмотіла Кетрін і всміхнулася.

Вона вимкнула світло і повернулася до вітальні, примушуючи свої ноги заново звикати до тортур високих підборів. Пітер спізнювався. Годинник показував чверть на дев'яту. Вона згадала про «Ви отримали

повідомлення!», яке чула зі спальні, і відкрила на комп'ютері свою електронну пошту.

Там було одне повідомлення від відправника на ім'я SavvyDoc із заголовком: «Лабораторний звіт». Вона відкрила його.

*Докторе Корделл,
у прикріпленому файлі ви знайдете фотографі
патологій, які можуть вас зацікавити.*

Підпису не було.

Вона навела курсор на «завантажити файли» і на мить завагалась, її палець застиг над клавішою мишки. Вона не знала відправника і зазвичай не завантажувала файлів, надісланих незнайомцями. Але це повідомлення, без сумніву, стосувалося її роботи і було адресовано їй.

Кетрін натиснула «завантажити».

На екрані з'явилася кольорова фотографія.

Затамувавши подих, вона, ніби ошпарена, відсахнулась від комп'ютера, перекинувши стілець. Позадкувала, прикриваючи рота рукою.

А тоді кинулася до телефону.

Томас Мур стояв на порозі її квартири, не зводячи погляду з її обличчя.

– Фото досі на екрані?

– Я не торкалася його.

Вона відійшла, і Мур зайшов до кімнати, діловитий, як завжди, зразковий полісмен. Він одразу зосередився на чоловікові, який стояв біля комп'ютера.

– Це доктор Пітер Фалько, – відрекомендувала Кетрін. – Мій колега з лікарні.

– Докторе Фалько, – сказав Мур, і обоє потисли руки.

– Ми з Кетрін планували сьогодні піти кудись повечеряти, – пояснив Пітер. – Я трохи затримався в лікарні. Приїхав сюди щойно перед вами і... – Він затнувся і глянув на Кетрін. – Я так розумію, вечеря скасовується?

Вона ледь кивнула.

Мур сів за комп'ютер. Активувався режим збереження енергії, й екраном попливли барвисті тропічні рибки. Він клацнув мишкою.

З'явилася завантажена фотографія.

Тієї самої мить Кетрін відвернулася і пішла до вікна. Вона стояла там, обхопивши себе руками, й намагалася вигнати з-перед очей ту страшну фотографію, яку щойно побачила на екрані. Вона чула, як позаду Мур щось набирає на клавіатурі. Чула, що він кудись зателефонував і сказав: «Я щойно надіслав файл. Отримали?» Темрява за вікном незвично стихла. «Хіба вже так пізно?» – здивувалася вона. Роздивляючись безлюдну вулицю, вона не могла повірити, що якусь годину тому була готова вийти в цю темряву і знову поринути в цей світ.

А тепер вона хотіла замкнути двері на всі замки і сховатися.

– Хто, в біса, надсилатиме таке? Хіба якийсь псих, – сказав Пітер.

– Я не хочу про це говорити, – відповіла Кетрін.

– Ти раніше отримувала щось схоже?

– Ні.

– Тоді чому тут поліція?

– Пітере, будь ласка, *припини*. Я не хочу про це говорити!

Пауза.

– Ти маєш на увазі, що не хочеш говорити про це зі мною.

– Не зараз. Не сьогодні.

– Але будеш говорити про це з поліцією?

– Докторе Фалько, – втрутився Мур, – я гадаю, буде краще, якщо ви підете.

– Кетрін? Чого хочеш ти?

Вона почула образу в його голосі, але не обернулася, щоб глянути на нього.

– Я хочу, щоб ти пішов. Будь ласка.

Він нічого не відповів. Грюкнули двері, і вона зрозуміла, що Пітер пішов.

Запала тривала тиша.

– Ви не розповіли йому про Саванну? – запитав Мур.

– Ні. Я ніяк не могла зважитись на це. – *«Зтвалтування – це дуже особисте, про таке соромно говорити. Навіть із тими, кому ви небайдужі»*. – Хто та жінка на фотографії?

– Я думав, що ви мені скажете.

Кетрін похитала головою.

– Відправника я теж не знаю.

Рипнув стілець, і Мур підвівся. Вона відчула його руку на своєму плечі, його тепло проникало крізь зелений шовк. Вона не перевдягалась і досі була в сукні, причепурена для вечері. Тепер сама ідея кудись іти і розважатися здавалась їй жалюгідною. Та що вона собі думала? Що зможе знову стати такою, як раніше? Що зможе загоїти свою рану?

– Кетрін, – сказав він. – Ви мусите розповісти мені про це фото.

Його пальці міцніше стисли її плече, і вона раптом усвідомила, що він звернувся до неї на ім'я. Він стояв доволі близько, і вона відчувала його теплий подих на своєму волоссі, але, на диво, не почувала загрози. Дотик іншого чоловіка вона сприйняла б за домагання, але така турбота Мура заспокоювала її.

Вона кивнула.

– Я спробую.

Він присунув ще один стілець, і вони разом сіли перед комп'ютером. Вона примусила себе подивитися на фото.

Жінка мала кучеряве волосся, воно спіральками розметалося на подушці. Її губи було заклеєно шматком сріблястого скотчу, але очі були широко розплющені, з усвідомленим поглядом і червоними від спалаху камери зіницями. На фотографії була тільки верхня частина її тіла, без одягу. Вона лежала, прив'язана до ліжка.

– Ви впізнаєте її? – запитав Мур.

– Ні.

– Чи є на цьому фото щось таке, що ви могли бачити раніше? Можливо, кімната чи меблі?

– Ні. Але...

– Що?

– Він теж робив таке зі мною, – прошепотіла Кетрін. – Ендрю Капра фотографував мене. Прив'язану до ліжка... – Вона ковтнула, відчуваючи, як червоніє від сорому, ніби то її тіло було на тій фотографії, перед очима Мура. Вона піймала себе на тому, що схрестила руки на грудях, ніби хотіла захистити їх від чужих поглядів.

– Цей файл було надіслано за чверть до восьмої. Відправник SavvyDoc – ви знаєте його?

– Ні. – Вона знову глянула на жінку, що дивилася на них своїми червоними зіницями. – Вона при тямі. Вона знає, що він збирається зробити. Він чекає цього. Він *хоче*, щоб вона була при тямі, щоб вона відчувала біль. Вона мусить бути при тямі, інакше у нього не буде задоволення... – Хоча вона говорила про Ендрю Капру, Кетрін чомусь вживала теперішній час, ніби він досі був живий.

– Звідки він знає адресу вашої електронної пошти?

– Я навіть не знаю, хто цей *він*.

– Він надіслав це *вам*, Кетрін. Він знає, що з вами сталося в Саванні. Можливо, є хтось, кого ви підозрюєте?

«Тільки один, – подумала вона. – Але він мертвий. Ендрю Капра мертвий».

Озвався телефон Мура. Кетрін мало не підскочила.

– Господи, – сказала вона, а її серце несамовито калатало.

Він відкинув кришку телефону.

– Так, я зараз з нею... – Якийсь час він слухав, а тоді зненацька зиркнув на неї. Його погляд неабияк стривожив її.

– Що сталося? – запитала Кетрін.

– Це детектив Ріццолі. Вона каже, що вдалося визначити, звідки надіслали листа.

– Хто надіслав його?

– Ви.

Він міг би просто дати їй ляпаса – ефект був би той самий. Вона лише хитала головою, занадто приголомшена, щоб здобути на відповідь.

– Ім'я «SavvyDoc» створили цього вечора, використавши ваш обліковий запис в AmericaOnline, – пояснив Мур.

– Але в мене є два окремих облікових записи. Один – для особистого користування...

– А інший?

– Робочий, ним я користуюся... – Вона замовкла. – У кабінеті. Він скористався комп'ютером з мого *кабінету*.

Мур приставив слухавку до вуха.

– Ви почули, Ріццолі? – Пауза, а тоді він додав: – Зустрінемося там.

Детектив Ріццолі чекала на них перед входом до кабінету Кетрін. У коридорі уже зібралася група людей – охоронець, двоє полісменів і кілька чоловіків у цивільному. «Детективи», – припустила Кетрін.

– Ми обшукали кабінет, – повідомила Ріццолі. – Він давно втік.

– Але він точно був там? – перепитав Мур.

– Обидва комп'ютери ввімкнено. Ім'я SavvyDoc досі записано у вікні реєстрації в AmericaOnline.

– Як він проник до кабінету?

– На дверях немає слідів злому. Клінінгова компанія, з якою лікарня підписала договір, прибирає всі кабінети, а це означає, що в них на руках є кілька запасних ключів. Плюс працівники, які працюють тут.

– Так, тут працюють бухгалтер, секретар і двоє асистентів, – підтвердила Кетрін.

– А ще ви і доктор Фалько.

– Так.

– Тоді виходить, що у нас є шість додаткових ключів, які могли загубитись чи хтось міг їх позичити, – різко сказала Ріццолі. Кетрін не подобалася ця жінка, і вона навіть подумала, чи це відчуття, бува, не взаємне.

Ріццолі вказала на кабінет.

– Добре, а тепер пройдемося всіма кімнатами, докторе Корделл, і ви скажете, чи нічого не зникло. Тільки нічого не торкайтеся, домовились? Ні дверей, ні комп'ютерів. Ми зніматимемо з них відбитки пальців.

Кетрін кинула погляд на Мура, який заспокійливо поклав руку їй на плече. Вони зайшли до кабінету.

Вона похапцем оглянула приймальню і пішла до секретаріату, де працював персонал. Комп'ютер бухгалтера було ввімкнено. Дисковод був пустий, злочинець не залишив жодної дискети чи диска.

Ручкою Мур натиснув на клавішу мишки, щоб вийти з режиму збереження енергії, і на екрані з'явилося вікно реєстрації в AmericaOnline. «SavvyDoc» досі було в стрічці із позначкою «обране ім'я».

– Подивіться навколо, у цій кімнаті щось змінилося? – запитала Ріццолі.

Кетрін похитала головою.

– Добре. Тоді пройдемо до вашого кабінету.

Вони пройшли коридором, минули дві оглядові кімнати, і з кожним кроком серце Кетрін билось все швидше. Вона ввійшла до свого кабінету. Її погляд одразу злетів до стелі. Затамувавши подих, вона відсахнулася і мало не наскочила на Мура. Він упіймав її й допоміг втриматися на ногах.

– Саме там ми і знайшли його, – сказала Ріццолі, вказуючи на стетоскоп, що звисав із люстри. – Гойдався нагорі. Я так розумію, це не ви залишили його там.

Кетрін похитала головою.

– Він бував тут раніше, – озвалася вона ледь чутним від приголомшення голосом.

Ріццолі примружилася і вдивлялася в її обличчя.

– Коли?

– Останніми днями. У мене постійно пропадали речі. Чи опинялися не на своєму місці.

– Які речі?

– Стетоскоп. Лікарняний халат.

– Роззирніться кімнатою, – сказав Мур, лагідно підштовхуючи її. – Можливо, ще щось змінилося?

Вона уважно оглянула книжкові полиці, свій стіл, картотечну шафу. Цей кабінет був її особистим простором, і вона бездоганно організувала кожен його сантиметр. Вона знала, де мають бути її речі, а де їм не місце.

– Комп'ютер ввімкнено, – сказала Кетрін. – Я завжди вимикаю його перед тим, як піти додому.

Ріццолі клацнула мишкою, і з'явилося вікно AmericaOnline із нікнеймом Кетрін «SCord» у стрічці з іменем користувача.

– Ось як він дізнався адресу вашої електронної пошти, – зауважила Ріццолі. – Усе, що йому знадобилося, – просто увімкнути ваш комп'ютер.

Кетрін дивилася на клавіатуру. *«Він торкався цих клавiш. Він сидів у моєму кріслі».*

Голос Мура вирвав її із задуми.

– Щось пропало? – запитав він. – Це може бути щось маленьке, щось дуже особисте.

– Звідки ви знаєте?

– Такий у нього почерк.

«То виходить, що таке вже було з іншими жінками, – подумала Кетрін. – З іншими жертвами».

– Це може бути щось із того, що ви вдягали, – продовжив Мур. – Щось таке, що могли носити тільки ви. Якась прикраса. Гребінець чи брелок.

– О Боже. – Зненацька вона кинулася до столу і рвонула на себе шухляду.

– Стійте! – крикнула Ріццолі. – Я просила вас нічого не торкатися.

Але Кетрін вже запхала руки до шухляди й гарячково перебирала ручки та олівці.

– Їх немає.

– Чого немає?

– У цій шухляді я тримаю в'язку запасних ключів.

– Яких саме ключів?

– Запасний ключ від автівки. Від моєї шафки в роздягальні... – Вона затнулася, у неї раптово пересохло у горлі. – Якщо вдень він відчиняв мою шафку, значить, у нього був доступ до моєї сумки. – Вона глянула на Мура. – І ключів від мого дому.

Коли Мур повернувся до кабінету, експерти уже знімали з поверхонь відбитки пальців.

– Вклали її в ліжечко? – запитала Ріццолі.

– Вона залишиться на ніч в ординаторській. Не хочу, щоб вона поверталася додому, доки там не буде безпечно.

– Ви збираєтесь особисто поміняти всі замки?

Він насупився, вивчаючи її обличчя. Йому не сподобалося те, що він побачив.

– Якісь проблеми?

– Вона красива жінка.

«Я знаю, до чого вона веде», – подумав про себе Мур і важко зітхнув.

– Трішки скривджена. Трішки вразлива, – озвалася Ріццолі. – Господи, це примушує чоловіків кидатися стрімголов на її захист.

– Хіба це не наша робота?

– Невже це тільки робота?

– Я не збираюся говорити на цю тему, – сказав він і вийшов з кабінету.

Ріццолі вискочила за Муром у коридор і, ніби бульдог, попленталась за ним з кусючими запитаннями.

– Вона фігурує в цій справі, Мур. Ми не знаємо, чи вона нічого від нас не приховала. Будь ласка, тільки не кажіть, що ви закохалися.

– Я не закохався.

– Я не сліпа.

– І що ви бачите?

– Я бачу, як ви дивитесь на неї. І як вона дивиться на вас. Я бачу копа, який втрачає безсторонність. – Вона зробила паузу. – Я бачу копа, якому можуть завдати болю.

Якби вона підняла голос або сказала це ворожим тоном, він міг би відповісти в тій самій манері. Але вона промовила ті останні слова дуже тихо, і в нього не знайшлося люті, щоб огризнутися у відповідь.

– Я б не казала цього комусь іншому, – додала Ріццолі. – Але мені здається, що ви один із небагатьох гарних людей. Якби на вашому місці був Кроу або якийсь інший козел, я б сказала – аякже, вперед, нехай тобі вирвуть серце, мені начхати. Але я не хочу, щоб таке сталося з вами.

Якусь мить вони дивилися одне на одного. І Мур відчув сором від того, що не міг розгледіти в Ріццолі привабливої жінки. Хай би як він захоплювався її гострим розумом, її непереборним прагненням домогтися успіху, він завжди бачив лише її абсолютно пересічне обличчя і безформні брючні костюми. У якомусь сенсі він був не кращим за Даррена Кроу і тих кретинів, які запхали тампон у її пляшку з водою. Він не заслуговував на її захоплення.

Вони почули, як хтось кашлянув, і обоє озирнулися. У дверях стояв один із експертів.

– Жодних відбитків пальців, – сказав він. – Я перевірів обидва комп'ютери. Клавіатури, мишки, дисководи. Усе ретельно витерли.

Задзвонив телефон Ріццолі. Відкидаючи кришку, вона пробурмотіла:

– А чого ми чекали? Ми ж маємо справу не з ідіотом.

– А що на дверях? – запитав Мур.

– Є кілька слідів, – відповів експерт. – Однак, зважаючи на кількість людей, які заходять і виходять з кабінету за день – пацієнти,

працівники, – нам, швидше за все, не вдасться встановити особу злочинця.

– Агов, Муре, – гукнула Ріццолі, закриваючи кришку телефону. – Ходімо.

– Куди?

– До відділку. Броуді каже, що хоче показати нам чудеса, на які здатні пікселі.

– Я завантажив файл із зображенням у програму Photoshop, – пояснив Шон Броуді. – Вона займає три мегабайти, а це означає, що на фотографії є багато деталей. Цей злочинець не любить розмитих фотографій. Він надіслав якісне зображення, на якому можна роздивитися навіть вії жертви.

Броуді, хлопчина трохи за двадцять з блідим кольором шкіри, вважався технічним генієм Бостонського відділу поліції, і зараз він сидів за комп'ютером, а його рука майже зрослася із мишкою. Мур, Ріццолі, Фрост і Кроу стояли за його спиною і з-поза його плеча вдивлялися в зображення на екрані. У Броуді був бридкий, як у шакала, сміх, і він щоразу пирхав від задоволення, проводячи маніпуляції з фотографією.

– Це повноформатне фото, – сказав Броуді. – Жертву прив'язано до ліжка. При тямі, очі розплющені, червоні зіниці від спалаху. Схоже, що рота заклясно скотчем. А тепер зверніть увагу на лівий кут фотографії, там видно край тумбочки. Можна розгледіти будильник, що стоїть на двох книжках. Збільшимо і – бачите час?

– Двадцять по другій, – сказала Ріццолі.

– Так. Але питання в тому, дня чи ночі? Перейдімо до верхньої частини фотографії, де можна побачити шматок вікна. Штори запнуті, але можна розгледіти невеличкий просвіт, де краї тканини трохи не сходяться. Сонячне світло не проникає. Якщо той будильник показує правильний час, то це фото було зроблено двадцять по другій уночі.

– Добре, але який то був день? – запитала Ріццолі. – Це могло бути вчора або й рік тому. Чорт забирай, ми навіть не знаємо, чи це фото зробив Хірург.

Броуді кинув їй роздратований погляд.

– Я ще не закінчив.

– Добре, що ще?

– Опустімося трохи нижче. Гляньте на праве зап'ястя жінки. Його заліплено скотчем, але бачите ось цю невеличку темну цятку? Як гадаєте, що це таке? – Він провів мишкою, клацнув – і деталь збільшилася.

– Я все одно не можу розгледіти, – озвався Кроу.

– Добре, збільшимо ще раз. – Бруді знову клацнув мишкою. Темна цятка набула знайомих обрисів.

– Господи, – протягнула Ріццолі. – Це схоже на маленьку конячку. Це браслет Елени Ортіз!

Бруді повернувся до неї з широкою усмішкою.

– Я молодчина, еге ж?

– Це його робота, – сказала Ріццолі. – Хірурга.

– Поверніться до тумбочки, – сказав Мур.

Бруді клацнув, щоб фото повернулося до звичного розміру, а тоді провів курсором до краю лівого кута.

– Що ви хочете там побачити?

– У нас є будильник, який показує двадцять по другій. А також дві книжки, на яких він стоїть. Погляньте на їхні корінці. Бачите, як палітурка верхньої книжки відбиває світло?

– Ага.

– У неї точно є прозора захисна пластикова обкладинка.

– Добре... – сказав Бруді, явно не розуміючи, до чого він веде.

– Збільште корінець верхньої книжки, – сказав Мур. –

Подивимось, чи зможемо прочитати її назву.

Бруді навів курсор і клацнув.

– Здається, там одне слово, – сказала Ріццолі. – Я бачу літеру «г».

Бруді знову клацнув, збільшуючи зображення.

– Слово починається на літеру «г», – підтвердив Мур. – Погляньте на це. – Він постукав пальцем по екрану. – Бачите цей маленький білий квадратик, унизу корінця?

– Я знаю, що ви маєте на увазі! – сказала Ріццолі схвильованим голосом. – Назва. Ну ж бо. Нам потрібна клята назва!

Бруді клацнув останній раз.

Мур пильно вдивлявся в екран і слово на книжковому корінці. Тоді раптово обернувся і вихопив свій телефон.

– Що я пропустив? – здивувався Кроу.

– Книжка називається «Горобець», – відповів Мур, набираючи номер. – А цей невеличкий квадратик на корінці – б'юсь об заклад, що це її шифр.

– Це бібліотечна книжка, – пояснила Ріццолі.

У телефоні озвався голос.

– Оператор.

– Це детектив Томас Мур з Бостонського відділу поліції. Мені потрібен екстрений контактний номер Бостонської публічної бібліотеки.

– Єзуїти в космосі, – сказав Фрост, який сидів на задньому сидінні. – Ось про що ця книжка.

Мур сидів за кермом, і з ввімкненою мигавкою вони мчали Центральною вулицею. Два патрульних автомобілі вказували їм дорогу.

– Просто моя дружина відвідує читальний клуб, – продовжив Фрост. – Пригадую, як вона розказувала мені про цього «Горобця».

– Це якась наукова фантастика? – запитала Ріццолі.

– Ні, радше якась глибоко релігійне читиво. Яка природа Бога і таке інше.

– Тоді мені не варто її читати, – сказала Ріццолі. – Я й так знаю всі відповіді. Я католичка.

Мур зазирнув у бічну вуличку і сказав:

– Ми вже близько.

Адреса, яку вони шукали, була в Джамайка-Плейн, західному районі Бостона, між парком Франкліна та сусіднім містечком Бруклін. Жінку звали Ніна Пейтон. Минулого тижня вона взяла примірник «Горобця» в місцевій філії Бостонської публічної бібліотеки. З усіх відвідувачів Бостона та його околиць, які мали в себе примірники книжки, лише Ніна Пейтон о другій ночі не відповіла на дзвінок.

– Це тут, – сказав Мур, коли патрульне авто перед ними звернуло на вулицю Еліота. Він рушив слідом, минув один квартал і припаркувався позаду.

Мигавка на даху автівки освітлювала ніч блакитними спалахами, коли Мур, Ріццолі та Фрост пройшли браму і попрямували до будинку. Всередині жевріло слабеньке світло.

Мур кинув погляд на Фроста, який кивнув і обійшов будинок ззаду.

Ріццолі постукала у двері і крикнула:

– Поліція!

Вони почекали кілька секунд.

Ріццолі знову постукала, цього разу сильніше.

– Міс Пейтон, це поліція! Відчиніть двері!

Тривала пауза. А тоді в раці затріщав голос Фроста:

– Із заднього вікна вирізана москітна сітка!

Мур та Ріццолі обмінялися поглядами і без зайвих слів прийняли рішення.

Іншим боком свого ліхтарика Мур розбив скляну шибу на дверях, просунув руку і відімкнув замок.

Ріццолі першою кинулася всередину і, повільно переступаючи, з пістолетом наготові, пішла вперед. Мур ішов одразу за нею, у крові бухав адреналін, аналіз усього навколо відбувався миттєво. Дерев'яна підлога. Відчинена шафа. Попереду кухня, праворуч вітальня. На тумбочці жевріла одна-єдина увімкнена лампа.

– Спальня, – озвалася Ріццолі.

– *Вперед.*

Вони мчали коридором. Ріццолі йшла попереду і крутила головою, коли вони минали ванну і ще одну кімнату, у яких нікого не було. Двері в кінці коридору було прочинено. Вони не могли бачити, що всередині, бо в кімнаті було темно.

Серце вистрибувало Муру з грудей, коли він, тримаючи спітнілими руками зброю, повільно підходив до дверей. Штовхнув їх ногою.

На нього накотився запах крові, гарячий і нудотний. Він намацав умикач і ввімкнув світло. Він знав, що побачить, ще до того, як місце злочину постало перед очима. Та все одно не був готовий до цього жахіття.

Живіт жінки розпанахали. Петлі кишок вивалювалися з рани і бридкими стрічками звисали з ліжка. Кров витікала з розтятого горла, і на підлозі вже утворилася чимала калюжа.

Мур не одразу оговтався від побаченого. Минув якийсь час, поки він відзначив усі деталі, і лише після того зрозумів їхню важливість.

Кров досі свіжа, досі тече. Відсутність на стінах бризок і плям від крові. Тільки темна калюжа, яка постійно розросталась.

Мур кинувся до жінки, ступаючи прямісінько в криваву калюжу.

– Агов! – крикнула Ріццолі. – Ви порушуете сцену злочину!

Він притис пальці до шиї жертви.

Труп розплющив очі.

«Дякувати Богу. Вона ще жива».

Кетрін перекидалася з боку на бік, її серце нестямно билосся, і всі нерви напружилися від страху. Вона вдивлялася в темряву, щосили намагаючись приборкати паніку.

Хтось постукав у двері ординаторської.

– Докторе Корделл?

Кетрін упізнала голос однієї з медсестер відділення швидкої допомоги.

– Докторе Корделл!

– Що сталося? – запитала Кетрін.

– До нас везуть пацієнта з важкою травмою! Значна втрата крові, рани в ділянці шиї і живота. Я знаю, що сьогодні у відділенні чергує доктор Еймс, але він затримується. Доктору Кімбаллу не завадить допомога!

– Скажіть йому, що я скоро буду. – Кетрін увімкнула світло і глянула на годинник. За чверть третя. Вона проспала лише три години. Зелене шовкове плаття досі висіло на спинці стільця. Зараз воно здавалося їй якимось далеким, ніби з життя іншої жінки, а не її власного.

Хірургічний костюм, який вона одягнула перед сном, був мокрим від поту, але часу на перевдягання не було. Вона зібрала заплутане волосся у хвостик і пішла до умивальника, щоб освіжити обличчя холодною водою. Жінка, яка дивилася на неї з дзеркала, скидалася на контужену незнайомку. *«Зосередься. Час забути про страх. Час братися до роботи»*. Вона запхала босі ноги в кросівки, які раніше дістала зі своєї шафки, і, глибоко вдихнувши, вийшла з ординаторської.

– Приїдуть за дві хвилини! – гукнули з реєстратури. – Лікарі кажуть, що систолічний тиск упав до сімдесяти!

– Докторе Корделл, оперуватимуть у першій травматології.

– Хто в команді?

– Доктор Кімбалл і двоє інтернів. Дякувати Богу, що ви теж тут. У автомобіля доктора Еймса якісь проблеми з двигуном, і він не може приїхати...

Кетрін помчала до першої травматології. Мигцем глянула на команду і зрозуміла, що вони приготувалися до найгіршого. До крапельниці було підвішено три пакети з лактатом Рінгера. Усі дроти і трубки наготові. Кур'єр уже чекав на пробірки з кров'ю, щоб віднести їх до лабораторії. Двоє інтернів стояли по обидва боки від операційного столу, стискаючи в руках внутрішньовенні катетери, а доктор Кімбалл, який цього дня був на чергуванні, уже приготував усі інструменти.

Кетрін натягнула хірургічну шапочку й просунула руки в рукави халата. Медсестра зав'язала його за її спиною і приготувала першу рукавичку. З кожним предметом уніформи Кетрін вдягала на себе новий шар упевненості, і зараз почувалася сильнішою, вона опанувала себе. В операційній вона була рятівником, а не жертвою.

– Яка історія пацієнта? – запитала Кетрін Кімбалла.

– Напад. Поранення шиї і живота.

– Вогнепальні поранення?

– Ні. Колоті рани.

Кетрін застигла, натягаючи другу рукавичку. Всередині усе перевернулося. *«Шию і живіт. Колоті рани».*

– «Швидка» під'їжджає! – з коридору крикнула медсестра.

– А зараз будуть кров і нутрощі, – сказав Кімбалл, виходячи назустріч пацієнту.

Кетрін, одягнена в стерильну уніформу, не зрушила з місця. Раптово операційна поринула в тишу. Ні двоє інтернів, що стояли по обидва боки від столу, ні медсестра, яка наготувалася подавати Кетрін інструменти, – ніхто не промовив і слова. Усі зосередилися на тому, що відбувалося за дверима.

Вони почули, як Кімбалл крикнув:

– Уперед, швидше, швидше!

Двері операційної відчинилися навстіж, і всередину вкотили каталку. Кетрін мигцем розгледіла просякнуті кров'ю простирадла, сплутане каштанове волосся жінки і її обличчя, заховане під клейкою стрічкою, яка втримувала трубку апарату штучного провітрювання легень.

На *раз-два-три* вони перенесли пацієнтку на операційний стіл.

Кімбалл розкрив простирадла, оголюючи груди жінки.

У хаосі, який заповнив операційну, ніхто не чув, як Кетрін різко втягнула повітря. Ніхто не помітив, як вона відсахнулась і тремтячими ногами відступила від столу. Вона не могла відірвати очей від шиї жінки, пов'язка на якій уже повністю забарвилася багряною кров'ю. Вона перевела погляд на живіт, з якого знімали похапцем накладену пов'язку, а цівки крові стікали на простирadlo. Навіть тоді, коли інші взяли до роботи – хто ставив крапельницю, хто під'єднував кардіостимулятор, хто закачував повітря в легені пацієнтки, – Кетрін стояла на місці, скута жахом.

Кімбалл зняв пов'язку з живота. З рани на стіл вивалилися петлі кишок.

– Систолічний тиск упав до шістдесяти і майже не прослуховується! Синусова тахікардія...

– Я не можу поставити крапельницю. Не видно вени!

– Спробуйте підключичну вену!

– Передайте хтось ще один катетер!

– Докторе Корделл? Докторе Корделл?

Усе ще приголомшена, Кетрін повернулась до медсестри, яка її кликала, і побачила насуплені брови жінки, що виднілися понад хірургічною маскою.

– Потрібні тампони?

Кетрін ковтнула і важко перевела подих.

– Так. Тампони. І відсмоктувач... – Вона зосередилася на пацієнтці. Молода жінка. Аж раптом їй пригадалась інша операційна і та ніч у Саванні, коли вона сама лежала на такому столі.

«Я не дозволю тобі померти. Я не віддам тебе йому».

Вона схопила жменю тампонів і відсмоктувач. Тепер вона повністю сконцентрувалася, вона знову була професіоналом, який тримає все під контролем. Усі роки хірургічної практики автоматично керували її діями. Вона почала з рани на шиї й здерла закривавлену пов'язку. Темна кров полилася на підлогу.

– Сонна артерія! – скрикнув один із інтернів.

Кетрін приклала до рани тампон і глибоко вдихнула.

– Ні. Ні, якби це була сонна артерія, вона б уже була мертва. – Глянула на медсестру. – Скальпель.

Інструмент одразу опинився в її руці. Кетрін на мить зупинилась, аби приготуватися до такої делікатної роботи, а тоді приклала лезо до

шиї. Затискаючи тампоном рану, вона різко провела скальпелем вгору до підборіддя, відкриваючи доступ до внутрішньої яремної вени.

– Він зробив неглибокий поріз і не пошкодив сонну артерію, – сказала вона. – Але таки зачепив яремну вену. Її надрізана частина ввійшла в м'які тканини. – Вона відклала скальпель і взяла хірургічні щипці. – Інтерне? Потрібно, щоб ви затискали рану тампоном. *Ніжно!*

– Ви збираєтеся робити анастомоз^[37]?

– Ні, ми просто перекриємо вену. Їй поставлять дренаж. Мені потрібно отримати доступ до вени, щоб я могла накласти шов. Судинний затискач.

Їй миттєво передали інструмент.

Кетрін розмістила затискач і заклацнула його на вени. Тоді перевела подих і глянула на Кімбалла.

– Я перекрила цю кровотечу. Я зашию її пізніше.

Тепер вона зосередилася на животі. Кімбалл та інший інтерн уже очистили рану з допомогою тампонів і відсмоктувача. Кетрін обережно запхала всередину кишки й уважно вивчала поріз. Те, що вона побачила, розлютило її.

Вона зустріла приголомшений погляд Кімбалла, який стояв навпроти.

– Хто міг зробити таке? – ледь чутно запитав він. – З ким, на біса, ми маємо справу?

– З чудовиськом, – відповіла Кетрін.

– Жертва досі в операційній. Вона досі жива. – Ріццолі закрила кришку телефону і глянула на Мура і доктора Цукера. – Тепер у нас є свідок. Наш злочинець стає необачним.

– Ні, це не схоже на необачність, – сказав Мур. – Швидше за все, він поспішав. У нього не було часу, щоб закінчити свою роботу. – Він стояв біля дверей спальні й розглядав криваві сліди на підлозі. Кров досі була свіжа, мінилася на світлі. *«Ще не встигла висохнути. Зовсім недавно Хірург іще був тут».*

– Корделл надіслали фотографію за чверть до восьмої, – сказала Ріццолі. – Годинник на ній показує двадцять по другій. – Вона вказала на годинник, що стояв на тумбочці. – Маємо точний час. А це означає, що він зробив фотографію *минулої* ночі. Він тримав жертву живою в цьому будинку понад добу.

«Подовжував насолоду».

– Він стає занадто самовпевненим, – озвався доктор Цукер, і в його голосі прозвучала геть недоречна нотка захоплення. Визнання того, що йому трапився гідний суперник. – Він не тільки тримає жертву живою цілий день, а й *залишає* її тут на якийсь час, щоб надіслати ту фотографію. Хлопчина грає з нами в інтелектуальні ігри.

– Або з Кетрін Корделл, – зауважив Мур.

Сумка жертви лежала на комоді. У рукавичках Мур переглянув її вміст.

– Гаманець із тридцятьма чотирма доларами. Дві кредитні картки. Картка Американської автомобільної асоціації. Іменний бейдж працівника відділу продажів «Лоуренс Сайнтифік Сиплайз». Водійські права на ім'я Ніни Пейтон, двадцять дев'ять років, п'ять футів чотири дюйми зросту, вага сто тридцять фунтів. – Він перевернув права на інший бік. – Донор органів.

– Гадаю, вона вже віддала один, – сказала Ріццолі.

Мур розстебнув бічну кишеню.

– Тут є щоденник.

Ріццолі обернулась і кинула йому зацікавлений погляд.

– І що в ньому?

Він розкрив щоденник на поточному місяці. Там не було жодного запису. Він проглянув його, доки не натрапив на запис, зроблений за вісім тижнів до того: *«Сплатити оренду»*. Прогорнув ще кілька сторінок назад і знайшов більше записів: *«Д. народження Сіда»*, *«Хімчистка»*, *«Концерт о 18: 00»*, *«Нарада»*. Усі ці буденні справи, з яких складається наше життя. Чому ж записи раптово закінчилися вісім тижнів тому? Мур подумав про жінку, яка акуратно, синім чорнилом, вивела на папері ці слова. Про жінку, яка, мабуть, поглядала на пусті сторінки грудня й уявляла собі Різдво, припорошене снігом, і не мала жодних причин думати, що може до нього не дожити.

Він закрив щоденник. Його охопив неймовірний смуток, і якийсь час він не міг промовити й слова.

– На ліжку немає ніяких зачіпок, – озвався Фрост, який сидів навпочіпки. – Ні обривків хірургічної нитки, ні інструментів, нічого.

– Як на того, хто поспішав утекти, – зауважила Ріццолі, – він гарненько прибрав після себе. І гляньте. Йому вистачило часу, щоб

скласти нічну сорочку. – Вона вказала на бавовняну нічну сорочку, що акуратно лежала на кріслі. – Якось не схоже, щоб він поспішав.

– Але він залишив жертву живою, – сказав Мур. – Найгірша помилка, яку тільки можна уявити.

– Тут щось не так, Муре. Він склав нічну сорочку, прибрав після себе. А тоді з якогось дива став легковажним і залишив нам свідка? Він занадто розумний, аби припускатися такої помилки.

– Навіть найрозумніші можуть помилятися, – зауважив Цукер. – Тед Банді^[38] зрештою теж почав легковажити.

Мур глянув на Фроста.

– Це ви телефонували до жертви?

– Так, коли ми перевіряли той перелік номерів, який нам надала бібліотека. Я зателефонував сюди близько другої, п'ятнадцять по другій. Увімкнувся автовідповідач. Я не залишав повідомлення.

Мур роззирнувся кімнатою, але не помітив автовідповідача. Він вийшов до вітальні і побачив на тумбочці телефон, який мав визначник номера, а кнопка пам'яті була вимазана кров'ю.

Кінчиком олівця він натиснув на кнопку – і на екрані з'явився номер останнього дзвінка.

«Поліція Бостона, 2: 14».

– Це й налякало його? – запитав Цукер, який пройшов за ним до вітальні.

– Він був тут, коли зателефонував Фрост. На кнопці пам'яті сліди від крові.

– Отже, телефон задзвонив. А наш злочинець ще не закінчив свою роботу. Не отримав задоволення. А телефонний дзвінок посеред ночі напевне сполохав його. Він пішов до вітальні і побачив номер на визначнику. Зрозумів, що телефонують з поліції, намагаючись зв'язатися з жертвою. – Цукер зробив паузу. – А що б ви *зробили* на його місці?

– Утік.

Цукер кивнув, його губи смикнулися в подобі посмішки.

«Це для тебе лише гра», – подумав Мур. Він підійшов до вікна і визирнув на вулицю, яку зараз заповнювали міради блакитних спалахів. З півдесятка патрульних автівок стояли перед будинком.

Журналісти теж були тут. Він розгледів фургони місцевих телеканалів, які налаштовували свої антени та обладнання.

– Він не встиг отримати задоволення, – продовжив Цукер.

– Він закінчив операцію.

– Ні, він просто взяв свій сувенір. Невеличку згадку про візит. Але він прийшов сюди не тільки для того, щоб вирізати її орган. Він прийшов, щоб відчутти максимальне збудження, відчутти, як життя покидає тіло цієї жінки. Та цього разу йому не вдалося. Його перервали, відволікли, налякали, що от-от приїде поліція. Він не міг залишитися тут надовго і спостерігати, як помирає його жертва. – Цукер зупинився. – Дуже скоро з'явиться наступна жертва. Наш убивця розлючений, напруга стає нестерпною. А це означає, що він уже полює, шукає нову здобич.

– Або вже її знайшов, – сказав Мур. І подумав: «Це Кетрін Корделл».

На небі спалахнули перші проблиски світанку. Мур не спав майже добу і більшу частину ночі провів на ногах, підкріплюючи свої сили кавою. Втім, коли він глянув, як надворі розвиднюється, його охопила аж ніяк не втома, а нова тривога. Існував якийсь зв'язок між Кетрін і Хірургом, але він не міг збагнути, який саме. Якась невидима нитка пов'язувала її і цього нелюда.

– Мур.

Він озирнувся, побачив Ріццолі й одразу ж помітив її задоволений погляд.

– Щойно телефонували з відділу розслідувань сексуальних злочинів, – повідомила вона. – Нашій жертві дуже не пощастило.

– Що ви маєте на увазі?

– Два місяці тому Ніну Пейтон згвалтували.

Ця новина приголомшила Мура. Він подумав про чисті сторінки щоденника. Записи обірвалися вісім тижнів тому. Саме тоді життя Ніни Пейтон зупинилося.

– Є протокол про вчинення злочину? – запитав Цукер.

– Не тільки протокол, – сказала Ріццолі. – У нас є важливі зачіпки.

– Двоє згвалтованих жінок? – здивувався Цукер. – Невже все так просто?

– Гадаєте, що гвалтівник повертається, щоб убити їх?

– Можу стверджувати, що це точно не випадковість. Десять відсотків серійних гвалтівників через якийсь час повертаються до своїх жертв. Це у них такий спосіб продовжити їхні муки. Ніби одержимість.

– Згвалтування як прелюдія до вбивства. – Ріццолі пирхнула від огиди. – Просто чудово.

Раптом у Мура з'явилася ідея.

– Ви казали, що в нас є зачіпки. У неї взяли вагінальний мазок?

– Так. Очікуємо результатів тесту ДНК.

– Хто брав мазок? Вона зверталась до відділення швидкої допомоги? – Він майже не сумнівався, що зараз Ріццолі скаже: *«Її оглядали в лікарні „Пілгрім“»*.

Та Ріццолі похитала головою.

– Ні. Вона ходила до жіночої клініки «Форест Гілз». Це тут, у кінці вулиці.

На стіні в приймальні жіночої клініки висіли кольорові плакати із зображенням статевих органів жінки під заголовком: *«Жінка. Неймовірна краса»*. Хоча Мур погоджувався, що жіноче тіло справді було дивовижним творінням, споглядаючи ці детальні малюнки, він почувався брудним збоченцем. Він помітив, що кілька жінок у приймальні дивилися на нього, як газелі на хижака. І навіть те, що його супроводжувала Ріццолі, ніяк не міняло того, що тут він був небажаним і чужим.

Йому аж відлягло від серця, коли реєстратор нарешті сказала:

– Зараз вона вас прийме, детективи. Останній кабінет праворуч.

Ріццолі попрямувала коридором, минаючи плакати *«Десять ознак того, що ваш партнер проявляє жорстокість»* та *«Як визначити, чи це згвалтування?»* З кожним кроком Мур відчував, як до нього, мов багно до черевиків, чіплялися нові чоловічі злочинства. Ріццолі такого не відчувала. Тут вона була на своїй території. Території жінок. Вона постукала у двері з табличкою «Сара Дейлі, практикуюча медсестра».

– Проходьте.

Жінка, яка підвелася привітати їх, виглядала доволі молодою і стильною. Під білим халатом вона була в блакитних джинсах і чорній футболці, а хлопчача стрижка підкреслювала її темні грайливі очі й витончені вилиці. Але Мур ніяк не міг відвести погляду від маленького

золотого кільця в її лівій ніздрі. Більшу частину їхньої розмови йому здавалося, що він говорить з тим кільцем.

– Після вашого дзвінка я переглянула її медичну картку, – сказала Сара. – Я знаю, що в поліції склали протокол про зґвалтування.

– Ми читали його, – підтвердила Ріццолі.

– То з якої причини ви прийшли?

– Минулої ночі на Ніну Пейтон напали у її будинку. Зараз вона в критичному стані.

Першої реакцією жінки був шок. А тоді він раптово змінився люттю. Мур зрозумів це по тому, як затремтіло її підборіддя, як зблиснули її очі.

– То був він?

– Він?

– Той чоловік, який зґвалтував її?

– Ми розглядали таку можливість, – мовила Ріццолі. – На жаль, жертва досі не отямилася, тому ми не змогли поговорити з нею.

– Не називайте її *жертвою*. У неї є ім'я.

У Ріццолі теж почало смикатися підборіддя, і Мур здогадався, що вона от-от вибухне. Не найкращий початок розмови. Тому він вирішив втрутитись:

– Міс Дейлі, це був надзвичайно жорстокий напад, і нам необхідно...

– Нічого надзвичайного, – заперечила Сара. – Особливо коли йдеться про те, що чоловіки роблять з жінками. – Вона взяла зі столу папку і простягнула йому. – Її медична картка. Наступного ранку після зґвалтування вона прийшла до клініки. Того дня вона потрапила на прийом до мене.

– Ви також оглядали її?

– Я робила все. Говорила з нею, оглядала. Взяла вагінальний мазок і після огляду під мікроскопом підтвердила наявність сперми. Вичесала лобкове волосся, взяла зразки нігтів. Дала їй протизаплідну таблетку.

– Вона не зверталася до іншої лікарні, щоб зробити якісь аналізи?

– Жертви зґвалтування, які приходять до нас, отримують усю необхідну допомогу в цій будівлі, в одного лікаря. Навіщо влаштовувати їм парад облич? Я взяла кров на аналіз і відправила її до лабораторії. Я навіть телефоную до поліції. Якщо жінка цього хоче.

Мур розгорнув папку і побачив аркуш із інформацією про пацієнтку – датою народження Ніни Пейтон, її адресою, контактним номером телефону та місцем роботи. Перегорнув сторінку і побачив, що вона заповнена дрібним почерком. Перший запис датувався 17 травня.

«Причина звернення: згвалтування.

Історія хвороби: 29-річна біла жінка вважає, що її згвалтували. Минулого вечора, коли вона була в пабі „Грамерсі“, вона відчула нудоту і пішла до жіночого туалету. Подальших подій не пам’ятає...»

– Вона прокинулася вдома, у власному ліжку, – сказала Сара. – Але не пам’ятала, як потрапила додому. Не пам’ятала, як роздягалася. І точно не пригадувала, щоб роздирала на собі блузку. Але прокинулася в ліжку, без одягу. Її стегна були вимазані, як вона подумала, спермою. Одне око підпухло, на обох зап’ястях були синці. Тому вона відразу збагнула, що сталося. І в неї була така ж реакція, як і в інших жертв сексуального насильства. Вона подумала: «Це моя провина. Я була занадто легковажною». Жінки завжди так думають. – Вона глянула прямисінько на Мура. – Ми у всьому звинувачуємо себе, навіть тоді, коли гвалтує чоловік.

У нього не знайшлося відповіді на таке гнівне зауваження. Він опустил очі в медичну картку і читав далі.

«Пацієнтка неуважна і замкнута, говорить без емоцій. Її ніхто не супроводжував, вона прийшла до клініки з дому сама...»

– Вона постійно говорила про ключі від своєї автівки, – продовжила Сара. – Вона була побита, одне око так підпухло, що навіть не розплющувалось, а в неї на думці було тільки те, що вона загубила ключі від автівки і мусить знайти їх, бо не зможе поїхати на роботу. Мені не відразу вдалося припинити ці одноманітні повтори і примусити її говорити зі мною. Ніколи раніше з нею не ставалося нічого поганого. Вона була освіченою незалежною жінкою. Працювала у відділі продажів «Лоуренс Сайнтифік Сиплайз». Вона щодня працювала з людьми. А тоді сиділа переді мною, мов заціпеніла. І

постійно торочила про свої кляткі ключі. Врешті-решт ми відкрили її сумочку, обнишпорили всі кишені і знайшли ті ключі. Лише після цього вона змогла зосередити свою увагу на мені і розповісти, що сталося.

– Що вона вам розповіла?

– Вона пішла до пабу «Грамерсі» близько дев'ятої вечора, щоб зустрітися з подругою. Подруга так і не з'явилася, тож Ніна вирішила посидіти там якийсь час. Піла мартіні, познайомилася з кількома чоловіками. Слухайте, я була там, і щовечора у тому пабі ніде яблуку впасти. Там жінка може почуватися в безпеці. – І з гіркотою в голосі додала: – Ніби є таке місце, де жінка може почуватися в безпеці.

– Вона не пам'ятала чоловіка, який відвіз її додому? – запитала Ріццолі. – Нам дуже важливо це знати.

Сара перевела погляд на неї.

– Вас цікавить тільки той мерзотник, хіба ні? Це все, про що хотіли дізнатися двоє копів із відділу розслідування сексуальних злочинів. Уся увага злочинцю.

Мур відчував, як кабінет нагрівається від гарячої вдачі Ріццолі. І швидко додав:

– Детективи казали, що вона не змогла його описати.

– Я була в кабінеті, коли вони допитували її, тому чула всю розповідь двічі. Вони вчепилися до неї з описом зовнішності, але вона не могла пригадати. Вона справді нічого не пам'ятала про нього.

Мур перегорнув наступну сторінку.

– Вона приходила до вас удруге, в липні. Тиждень тому.

– Вона приходила, щоб зробити повторний аналіз крові. Тест на ВІЛ може показати позитивний результат тільки через шість тижнів після зараження. Це ще одне жахіття. Спочатку тебе згвалтували, а потім дізнаєшся, що той мерзотник заразив тебе невиліковною хворобою. Ці жінки проходять через шість тижнів нестерпних очікувань, аби дізнатися, чи не заразили їх СНІДом, потерпають від страшних припущень, що вірус уже всередині, розповзається їхніми жилами. Коли вони приходять на повторний аналіз, мені доводиться втішати і заспокоювати їх. Я обіцяю, що повідомлю результати, щойно вони опиняться в мене на столі.

– Ви не перевіряєте кров тут?

– Ні. Ми надсилаємо всі аналізи до лабораторії «Інтерпас».

Мур перегорнув останню сторінку картки і побачив аркуш із результатами аналізу. «*ВІЛ: негативний. Сифіліс: негативний*». Аркуш був тонкий, майже просвічувався. «Чомусь найважливіші новини в нашому житті, – подумав Мур, – ми завжди отримуємо на таких нікчемних папірцях. Телеграми. Результати іспитів. Результати аналізів».

Він закрив картку і поклав її на стіл.

– Коли ви бачили Ніну вдруге, того дня, коли вона прийшла на повторний аналіз, якою вона вам здалась?

– Ви хочете знати, чи вона ще була травмованою?

– Навіть не сумніваюся.

Здавалося, від його спокійної відповіді луснула бульбашка люті, що оточувала Сару. Вона відкинулася на спинку стільця, ніби разом із люттю її покинули сили. Якусь мить вона обдумувала його питання.

– Коли я побачила Ніну вдруге, вона нагадувала живого мерця.

– Тобто?

– Вона сиділа там, де зараз сидить детектив Ріццолі, і в мене було таке враження, що я можу бачити крізь неї. Ніби вона була прозорою. Після згвалтування вона так і не повернулася на роботу. Гадаю, їй було важко спілкуватися з людьми, особливо з чоловіками. Вона оточила себе різноманітними фобіями. Боялася пити проточну воду чи будь-який інший напій, якщо він не був герметично закритий. Це мала бути невідкоркована пляшка або бляшана банка, куди не можна додати наркотики чи отруту. Вона боялася, що чоловіки подивляться на неї й одразу побачать, що її згвалтували. Вона була переконана, що гвалтівник залишив сперму на її простирадлах та одязі, і вона щодня годинами прала. Хай би ким була Ніна Пейтон раніше, ця жінка померла. Від неї залишилась тільки тінь. – Голос Сари затремтів і затих. Вона сиділа нерухомо і дивилася на Ріццолі, але бачила на її стільці іншу жінку. Вервечка жінок, різні обличчя, різні тіні, процесія поламаних життів.

– Вона не казала, що її хтось переслідує? Що нападник знову з'явився в її житті?

– Гвалтівник ніколи не зникне з вашого життя. До кінця життя ви належите йому. – Сара затнулася. І гірко додала: – Може, цього разу він прийшов вимагати прав на свою власність.

«Вікінги приносили в жертву не цнотливих дівчат, а повій.

Року Божого 922 арабський дипломат ібн Фадлан був свідком такого жертвопринесення, яке здійснив народ, що його він називав русами. Він описував їх як високих і світловолосих чоловіків атлетичної статури. Зі Швеції вони спускалися вниз руськими річками до південних ринків Хазарії та Халіфату, де обмінювали янтар і хутро на шовк і срібло з Візантії. Під час однієї з таких подорожей, поблизу поселення під назвою Булгар на закруті річки Волги, померлого знатного вікінга готували до останньої подорожі до Вальгалли.

Ібн Фадлан був присутній на тому похороні.

Човен з мертвим вікінгом витягли на берег і розмістили на підвищенні, викладеному зі стовбурів беріз. На палубі розмістили шатро, а всередині поставили ложе, устелене грецькою парчею. Труп, який пролежав у землі десять днів, відкопали.

На подив, ібн Фадлана, почорніла плоть не смерділа.

Заново викопаний труп одягнули в дорогу одіж: штани і панчохи, чоботи і туніку, парчевий жупан із золотими тудзиками. Поклали його на ложе в шатрі і підперли подушками, щоб він був у сидячому положенні. Навколо порозкладали хліб, м'ясо та цибулю, порозставляли п'янки напої і пахучі рослини. Зарізали собаку, двох коней, півня і курку, і всіх їх також розмістили в шатрі, щоб служили померлому у Вальгаллі.

Останньою привели рабиню.

Протягом десяти днів, поки померлий лежав у землі, дівчину передавали з рук у руки. Захмелілу, її тягли з одного намету в інший для насолоди всіх чоловіків у таборі. Вона лежала, розставивши ноги для незліченної кількості спітнілих і стогнучих чоловіків, її зношене тіло перетворилося на спільну посудину для сімені всіх одноплемінників. Таким способом вони оскверняли її, псували її тіло, готували до жертвопринесення.

На десятий день у супроводі старої жінки, яку називали Янголом Смерті, її привели до човна. Дівчина зняла свої браслети і персні, напилася до забуття. Тоді її завели до шатра, у якому сидів покійник.

Там, на встеленому парчею ложі, її ще раз осквернили. Шість разів шість чоловіків передавали її тіло одне одному, як шматок м'яса. Коли все закінчилося, коли чоловіки задовольнилися, її розтягнули біля покійника. Двоє чоловіків тримали її ноги, двоє – руки, а Янгол Смерті обв'язав її шию мотузкою. Коли чоловіки міцно затягнули мотузку, Янгол заніс широкий кинджал і встромив його в груди дівчини.

Раз за разом опускаючись, лезо розбризувало кров, як чоловіки розбризкують своє сім'я. Кинджал впивався в м'яку плоть, відтворюючи сцену попереднього насилля.

Звірячі ігрища, кульмінацією яких стала смерть».

* * *

– Вона потребує значного переливання крові і плазми, – сказала Кетрін. – Нам вдалося стабілізувати її тиск, однак вона досі без тямі і підключена до апарату штучного провітрювання легень. Вам треба набратися терпіння, детективе. Будемо сподіватися, що вона прокинеться.

Кетрін і детектив Кроу стояли біля скляного вікна палати Ніни Пейтон у відділенні реанімації й спостерігали за трьома лініями, що пробігали серцевим монітором. Кроу чекав під дверима операційної, коли пацієнтку вкотили туди на каталці, потім стояв біля неї в післяопераційній палаті, згодом супроводжував її до відділення реанімації. Але він не просто захищав її. Йому кортіло отримати її свідчення, і протягом кількох останніх годин він усім набридав, вимагаючи нової інформації про її стан, і тинявся туди-сюди біля її палати.

І зараз уже вкотре повторював питання, яким докучав від ранку:

– Вона виживе?

– Усе, що я можу сказати: її життєві показники стабільні.

– Коли я зможу з нею поговорити?

Кетрін втомлено зітхнула.

– Здається, ви не розумієте, у якому критичному стані вона до нас поступила. Вона втратила майже третину крові ще до того, як потрапила в операційну. Можливо, її мозок погано функціонує від

такої втрати крові. Коли і якщо *взагалі*, вона отямиться, цілком можливо, нічого не пам'ятатиме.

Кроу глянув крізь скло до палати.

– Тоді нам від неї ніякої користі.

Кетрін дивилась на нього з неприязню, яка щосекунди тільки посилювалася. Ніна Пейтон хвилювала його тільки як свідок, якого можна використати. Він називав її *жертвою* або *свідком* і жодного разу за весь ранок не назвав її імені. Він дивився на неї крізь скло і бачив не жінку, а лише спосіб закрити справу.

– Коли її переведуть з реанімації? – запитав він.

– Ще занадто рано про це говорити.

– Чи можна перевести її до приватної палати? Якщо ми замкнемо двері й обмежимо кількість персоналу, ніхто не дізнається, що вона нічого не розказала.

Кетрін добре знала, до чого він хилить.

– Я не дозволю використовувати свою пацієнтку як наживку. Вона має залишатися у відділенні реанімації для цілодобового нагляду. Бачите ці лінії на моніторі? Це її ЕКГ^[39], центральний венозний та артеріальний тиск. Я мушу бачити будь-які зміни її стану. І це єдине місце, де я маю таку змогу.

– Скількох жінок ми зможемо врятувати, якщо зупинимо його зараз? Ви думали про це? З усіх людей, докторе Корделл, саме *вам* добре відомо, що довелося пережити цій жінці.

Вона заціпеніла від люті. Він вдарив у її найболючіше місце. Те, що зробив з нею Ендрю Капра, було таким особистим, таким інтимним, що вона не могла говорити про це навіть зі своїм батьком. Детектив Кроу роз'ятрив її рану.

– Вона може бути нашим єдиним шансом спіймати його, – продовжив Кроу.

– Не змогли вигадати нічого кращого? Будете використовувати непритомну жінку як приманку? Наражатимете на небезпеку інших пацієнтів, запрошуючи сюди убивцю?

– Звідки вам знати, що його вже тут немає? – кинув Кроу, розвернувся і пішов.

«*Вже тут*». Кетрін незчулась, як почала озиратися навколо. Вона побачила медсестер, які снували поміж пацієнтами. Групку хірургів, що зібралися навколо моніторів. Працівника лабораторії з тацею

пробірок для аналізів крові та шприців. Скільки людей заходять і виходять з лікарні кожного дня? Скількох із них вона добре знала? Нікого. Ендрю Капра показав їй, що ніколи не можна знати напевне, що ховається в людському серці.

Її гукнув черговий:

– Докторе Корделл, вас до телефону.

Вона підійшла до сестринського посту і взяла слухавку.

Телефонував Мур.

– Я чув, що ви витягли її з того світу.

– Так, вона досі жива, – різко відповіла Кетрін. – І ні, вона досі не говорить.

Запала мовчанка.

– Я так розумію, що зателефонував невчасно.

Вона опустила на стільця.

– Вибачте. Я щойно розмовляла з детективом Кроу, і зараз у мене не найкращий настрій.

– Він часто так впливає на жінок.

Обоє засміялися втомленим сміхом, який стер усю ворожість між ними.

– Як ви, Кетрін? Тримаєтесь?

– Було кілька критичних моментів, але гадаю, нам вдалося стабілізувати її стан.

– Я маю на увазі вас. Як ви почуваетесь?

Це було щось більше, ніж просте запитання. Вона відчула в його голосі непідробну тривогу і не знала, що відповісти. Але їй було надзвичайно приємно, що хтось дбає про неї, і від його слів вона аж зашарілася.

– Ви ж не підете додому, правда? – запитав Мур. – Доки не поміняють усі замки.

– Це мене так дратує. Він відібрав у мене єдине місце, де я почувалася в безпеці.

– Воно знову стане безпечним. Я подбаю про те, щоб сьогодні поміняли замки.

– У суботу? Та ви чарівник.

– Ні. Просто я маю велику колекцію візиток.

Вона подалася вперед, напруга поступово відпускала її тіло. Навколо неї кипіла робота, а всю свою увагу Кетрін зосередила на

цьому чоловікові, чий голос заспокоював, додавав їй упевненості.

– А як ви? – запитала вона.

– Боюся, мій робочий день тільки починається. – Невеличка пауза, доки він відповідав на чиєсь запитання, до якого пакета класти докази. До неї долітали далекі голоси його співробітників. Вона уявила його в спальні Ніни Пейтон, а навколо – жахливі докази скоєного злочину. Утім, його голос був спокійним.

– Ви зателефонуйте, щойно вона прокинеться? – запитав Мур.

– Детектив Кроу кружляє тут, як стерв'ятник. Упевнена, що він дізнається про це навіть швидше від мене.

– Як думаєте, вона *прокинеться*?

– Чесно? – сказала Кетрін. – Я не знаю. Я повторюю це детективу Кроу, а він і далі про це питає.

– Докторе Корделл? – То була медсестра Ніни Пейтон, вона кликала її з палати. Її голос не на жарт стривожив Кетрін.

– Що сталося?

– Ви маєте це побачити.

– Щось трапилося? – запитав Мур.

– Заждїть хвильку. Мушу дещо перевірити. – Вона відклала слухавку і пішла до палати.

– Я якраз обмивала її, – сказала медсестра. – Її привезли з операційної всю в крові. Коли я обернула її на бік, то побачила це. Ззаду, на лівому стегні.

– Покажіть.

Медсестра взяла пацієнтку за плече і за ногу й обернула на бік.

– Ось, – тихенько мовила вона.

Страх скував Кетрін, вона не могла поворухнутися. Тільки дивилась на веселе повідомлення, написане чорним фломастером на шкірі Ніни Пейтон.

«З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ. СПОДОБАВСЯ МІЙ ПОДАРУНОК?»

Мур знайшов її в лікарняному кафетерії. Вона сиділа за крайнім столиком, прихилившись спиною до стіни – у позі людини, яка відчуває загрозу і хоче бачити, звідки вона прийде. Вона досі не зняла хірургічний костюм, а її волосся, зібране у хвостик, підкреслювало

гострі риси її ненафарбованого обличчя і блиск в очах. Напевно, вона була так само втомленою, як і він, але страх посилював її настороженість, і вона скидалася на здичавілу кішку, що не зводила погляду з кожного його кроку, поки він підходив до столу. Перед нею стояла наполовину порожня чашка кави. «Скільки таких чашок вона уже випила?» – подумав Мур і помітив, як тремтіла рука, коли вона простягнула її, щоб узяти каву. Не залишилось і сліду від твердої руки хірурга, тепер це були руки наляканої до смерті жінки.

Він сів навпроти неї.

– Біля вашого будинку всю ніч чергуватиме патрульний автомобіль. Ви отримали нові ключі?

Вона кивнула.

– Слюсар привіз їх. Він сказав, що поставив найкращі замки.

– Усе буде добре, Кетрін.

Вона опустила очі на свою чашку.

– Те повідомлення було для мене.

– Ми не знаємо цього напевне.

– Учора був мій день народження. Він знав про це. А ще він знав, що я мала бути на чергуванні.

– Якщо це він написав його.

– Не задурюйте мені голову. Ви добре *знаєте*, що то був він.

Минуло кілька секунд, і Мур кивнув.

Якийсь час вони сиділи мовчки. Уже було далеко за полудень, і більшість столів пустували. За прилавком працівники кафетерію витирали таці і посуд. Самотня касирка відкрила нову пачку монет, і вони із дзенькотом посипались до ящика касового апарату.

– А що з моїм кабінетом? – запитала Кетрін.

– Він не залишив відбитків пальців.

– Тобто, у вас немає зачіпок.

– Жодної, – визнав Мур.

– Він заходить і виходить з мого життя, наче вітер. Ніхто його не бачить. Ніхто не знає, як він виглядає. Я можу заградувати всі свої вікна, та все одно боятимусь лягати спати.

– Ви не мусите йти додому. Я відвезу вас до готелю.

– Не має значення, де я заховаюся. Він знатиме, де мене знайти. З якоїсь причини він обрав саме мене. Він попередив мене, що я наступна.

– Я так не думаю. Це було б дуже нерозумно з його боку – попереджати свою наступну жертву. Хірург не такий дурний.

– Тоді чому він написав мені? Чому написав те повідомлення на... – Вона важко ковтнула.

– Може, він хоче кинути виклик *поліції*. Поглузувати з нас.

– Тоді той мерзотник мав би написати *вам!* – Її голос прозвучав так дзвінко, що медсестра, яка наливала каву, озирнулась і глянула на неї.

Зашарівшись, Кетрін зірвалася на рівні ноги. Вона почувалася ніяково через вибух емоцій і всю дорогу мовчала. Вони йшли лікарняними коридорами, і Мур хотів взяти її за руку, але подумав, що вона відштовхне його, сприйнявши цей жест за прояв жалощів. Менше за все він хотів, щоб вона відчувала його жалість. З усіх жінок, яких він зустрічав, вона найбільше заслуговувала на повагу.

Уже в його автівці Кетрін сказала:

– Я втратила самовладання. Вибачте.

– Хто б не втратив за таких умов.

– Ви.

Він іронічно посміхнувся.

– Я, звісно ж, ніколи не виходжу з себе.

– Так, я помітила.

«І що це мало означати?» – подумав Мур, поки вони їхали до Бек-Бей. Вона вважає, що йому не знайомі ті шторми, які вирують у людському серці? Відколи це чітка логіка означає відсутність емоцій? Він знав, що колеги з відділу розслідування убивств називають його Святим Томасом Незворушним. Тим, до кого можна звернутися, коли ситуація стає вибухонебезпечною і всім бракує заспокійливого голосу. Та вони не знали іншого Томаса Мура, того, який уночі стояв перед шафою дружини і вдихав ледь чутний запах її одягу. Вони бачили тільки ту маску, яку він дозволяв їм бачити.

З ноткою образи в голосі Кетрін сказала:

– Вам легко бути таким спокійним. Адже він полює не на вас.

– Спробуймо подумати про це раціонально...

– Про мою смерть? *Аякже*, я можу думати про це раціонально.

– Хірург виробив для себе зручний почерк. Він нападає вночі, а не вдень. Насправді він боягуз, він не може протистояти жінці на рівних

умовах. Він хоче, щоб його здобич була вразливою. У ліжку, спляча. Щоб вона не могла опиратися.

– То ви пропонуєте мені ніколи не лягати спати? Простіше не буває.

– Я лише кажу, що він не нападатиме вдень, коли жертва може себе захистити. Усе міняється тільки після заходу сонця.

Він зупинив автівку перед її будинком. Хоча будівлі бракувало чарівності старих цегляних будинків з Коммонвелс-авеню, він міг похвалитися добре освітленим підземним гаражем з міцними воротами. Щоб відчинити входні двері, одного ключа було мало, потрібно було ввести правильний код, що Кетрін і зробила.

Вони ввійшли до вестибюлю, прикрашеного дзеркалами і лискучим білим мармуром. Вишукано, але досить строго. Холодно. Тривожно безшумний ліфт підняв їх на другий поверх.

Біля дверей квартири Кетрін, вагаючись, зупинилась із новими ключами наготові.

– Я можу зайти першим і все оглянути, якщо вам так буде спокійніше, – запропонував Мур.

Здавалося, що вона сприйняла його слова за особисту образу. У відповідь Кетрін встромила ключа до замкової шпарини, відчинила двері й переступила поріг. Складалося враження, ніби вона мала довести собі, що Хірург її не переміг. Що вона досі контролювала своє життя.

– Чому б нам не оглянути всі кімнати, одну за одною, – сказав він. – Аби пересвідчитись, що все на місці.

Вона кивнула.

Вони разом оглянули вітальню і кухню. Нарешті ввійшли до спальні. Кетрін знала, що Хірург забирав у інших жертв якісь сувеніри, тому ретельно перебрала вміст шкатулки з прикрасами та всіх шухляд, вишукуючи сліди чужого втручання. Мур стояв біля дверей і дивився, як вона перебирала блузки, светри і білизну. Аж раптом йому пригадалися речі іншої жінки, далеко не такі елегантні, складені у валізі. Сірий светр, вицвіла рожева блузка. Бавовняна нічна сорочка з волошковим візерунком. Нічого модного, нічого дорогого. Чому він ніколи не купував Мері нічого вишуканого? На що вони відклали гроші? Аж ніяк не на те, на що їх витратили. Лікарів, доглядальниць і фізіотерапію.

Мур відвернувся, вийшов до вітальні й опустився на канапу. Пізніше пообіднє сонце кидало проміння крізь вікно і пропікало йому очі. Він потер їх й обхопив обличчя долонями, прибитий відчуттям провини, що ні разу не згадував Мері протягом цілого дня. За це йому було соромно. А тоді почуття сорому тільки посилилось, коли він підняв голову, глянув на Кетрін і всі думки про Мері враз розвіялися. Він подумав – це найкрасивіша жінка з усіх, що я бачив.

Найвідважніша жінка з усіх, що я знав.

– Нічого не пропало, – сказала вона. – Принаймні я не помітила.

– Ви впевнені, що хочете залишитись тут? Я з радістю відвезу вас до готелю.

Вона підійшла до вікна і визирнула на вулицю, золоте сонячне проміння освітлювало її профіль.

– Останні два роки я провела у страху. Замикалася від світу на всі замки. Постійно озиралася, заглядала в усі комірчини. З мене досить. – Кетрін глянула на нього. – Я хочу повернутися до нормального життя. Цього разу я не дозволю йому перемогти.

«Цього разу» – сказала вона так, ніби це була тільки битва в тривалій війні. Ніби Хірург та Ендрю Капра з'єдналися в одній людині, яку вона на якийсь час знешкодила два роки тому, але не здолала остаточно. Капра. Хірург. Дві голови одного чудовиська.

– Ви казали, що вночі біля дому чергуватиме патрульний автомобіль, – пригадала вона.

– Саме так.

– Ви гарантуєте?

– Звісно.

Вона глибоко вдихнула і, зібравши всю свою мужність, усміхнулася.

– Тоді мені немає чого хвилюватися, правда ж?

Відчуття провини спонукало його того вечора перед поверненням додому заїхати до Ньютона. Його спантеличила власна реакція на Кетрін Корделл і дуже стривожило те, що тепер вона заповонила його думки. Протягом півтора року, що минули після смерті Мері, він жив як чернець, не відчуваючи будь-якого потягу до інших жінок – горе притупило всі його відчуття. Тому він і гадки не мав, що має робити із цим неочікуваним спалахом бажання. Він лише знав, що за цих

обставин його почуття були геть недоречними. А ще були проявом зради жінці, яку він кохав.

Тож він їхав до Ньютона, щоб спокутувати свою провину. Щоб заспокоїти сумління.

Він зайшов на подвір'я з букетом ромашок у руках і зачинив за собою залізну хвіртку. «Це те саме, що везти вугілля до Ньюкасла», – подумав Мур, оглядаючи пишний сад, який уже огортали вечірні сутінки. Здавалося, що з кожним його візитом квітів на цьому клаптику землі ставало все більше. Блакитна іпомея і стебла троянд вилися по стінах будинку, та й інші квіти теж тягнулися до неба. Несподівано йому стало соромно за свій жалюгідний букетик ромашок. Але Мері найбільше з усіх квітів любила ромашки, і він уже давно звик обирати в квітковій крамниці саме їх. Їй подобалась їхня життєрадісна простота, вінець білих пелюсток навколо сонячно-лимонної серединки. Вона любила їхній запах – не солодкий і нудотний, як в інших квітів, а різкуватий, пряний. Вона завжди захоплювалась тим, як дикі ромашки проростають на пустищах та обабіч дороги, нагадуючи нам, що справжня краса спонтанна та нездоланна.

Як і сама Мері.

Він натиснув на дзвоник. За мить двері відчинилися, і обличчя, яке всміхалося до нього, так нагадувало йому Мері, що його пронизало вже знайоме відчуття болю. Роуз Коннеллі мала такі ж блакитні очі й круглі щоки, як її донька. І хоча її волосся вже повністю посивіло, а вік залишив свої відмітини на обличчі, не могло бути й сумніву, що вона була матір'ю Мері.

– Дуже рада тебе бачити, Томасе, – сказала вона. – Ти вже давненько не заходив.

– Вибачте, Роуз. Дуже багато роботи останнім часом. Навіть не знаю, який сьогодні день тижня.

– Чула про вашу справу по телевізору. Яке непросте у тебе розслідування.

Мур переступив поріг і вручив їй ромашки.

– Квітів вам і так не бракує, – ніяково додав він.

– Багато квітів не буває. А ти ж знаєш, як я люблю ромашки. Може, хочеш холодного чаю?

– Залюбки, дякую.

Вони сиділи у вітальні і потягували холодний чай. На смак він був солодким і сонячним, як і той, який вони пили в Південній Кароліні, де народилася Роуз. Зовсім не схожий на темне вариво, яке він з дитинства звик пити в Новій Англії. У кімнаті було затишно і безнадійно старомодно, як для бостонських стандартів. Забагато ситцю і різних дрібничок. Але як вона нагадувала йому про Мері! Вона була повсюди. Її фотографії висіли на стінах. На книжкових полицях стояли її кубки зі змагань із плавання. Трохи далі стояло її дитяче фортепіано. Привид тієї маленької дівчинки досі залишався в будинку, де вона виросла. А ще тут була Роуз, берегиня домашнього вогнища, така схожа на свою доньку, що Муру іноді здавалося, ніби її блакитними очима на нього дивиться Мері.

– Ти виглядаєш утомленим, – сказала жінка.

– Справді?

– Ти так і не був у відпустці, правда ж?

– Мене викликали. Я вже сидів у автівці та їхав у бік Мену. Спакував свої вудки. Придбав нові снасті. – Він зітхнув. – Я сумую за озером. Весь рік я чекаю цієї поїздки.

Мері теж завжди з нетерпінням чекала тієї поїздки. Він кинув погляд на її кубки. Мері була верткою русалкою, і якби мала зябра, із задоволенням жила б у воді. Він пригадав, якими плавними і сильними були її рухи, коли вона одного разу перепливала озеро. І пригадав, як потім у лікарні її сильні руки перетворилися на сухі гілочки.

– Коли розкриєте справу, – озвалася Роуз, – ти ще можеш поїхати на озеро.

– Я не знаю, чи вдасться нам її розкрити.

– Це зовсім на тебе не схоже. Куди поділася твоя впевненість?

– Нам трапився зовсім інший тип злочину, Роуз. Я ніяк не можу зрозуміти логіку вбивці.

– Але тобі завжди це вдавалося.

– Завжди? – Він похитав головою і всміхнувся. – Ви переоцінюєте мої можливості.

– Це Мері завжди так казала. Знаєш, вона любила вихвалити тебе. *«Він завжди знаходить злочинця».*

«Але якою ціною», – подумав Мур, і усмішка зійшла з його вуст. Він пригадав усі ті ночі, коли виїжджав на сцени злочину, пропущені вечери, вихідні, коли в його думках була сама лише робота. А поруч

була Мері, яка завжди терпляче чекала на його увагу. *«Якби я міг заново прожити бодай один день, я б кожну хвилину провів поряд з тобою. Цілий день не випускав би тебе з ліжка. І під теплими ковдрами шепотів би тобі на вухо всілякі таємниці».*

Але Господь не дає других шансів.

– Вона так пишалася тобою, – сказала Роуз.

– А я пишався нею.

– Ви прожили разом двадцять гарних років. Не всім так щастить.

– Я жадібний, Роуз. Я хотів більше.

– Тому ти й сердишся, що не зміг цього отримати.

– Так, гадаю. Я серджуся через те, що саме в неї стався крововилив. Що саме її не змогли врятувати. І я серджуся, що... – Він затнувся. Важко перевів подих. – Вибачте. Просто це дуже важко. Чомусь останніми днями мені дуже важко.

– Нам обом важко, – лагідно мовила вона.

Вони мовчки дивилися одне на одного. Звісно, овдовілій Роуз пережити смерть єдиної доньки було значно важче. Він подумав, чи вона коли-небудь пробачить йому, якщо він вирішить одружитися вдруге. Чи вважатиме це зрадою? Чи вважатиме, що він вирішив поховати навіть пам'ять про її доньку?

Несподівано він відчув, що не може дивитися їй в очі, й відвів погляд, сповнений почуття провини. Тієї самої провини, яка гризла його раніше, коли він дивився на Кетрін Корделл і відчув до неї потяг.

Мур відставив порожню склянку й підвівся.

– Мені треба йти.

– Знову повертаєшся на роботу?

– Так, доки не спіймаємо його.

Вона провела його до дверей і стояла на порозі, поки він минав її невеличкий садочок. Біля хвіртки він озирнувся і сказав:

– Замкніть усі двері, Роуз.

– Ой, ти завжди так кажеш.

– І завжди серйозно. – Він помахав їй і пішов, подумавши: *«А сьогодні серйозніше, ніж будь-коли».*

«Куди ми йдемо, залежить від того, що ми знаємо, а те, що ми знаємо, залежить від того, куди ми йдемо».

Ті слова крутилися в голові Ріццолі, як набридлива дитяча пісенька, а вона тим часом розглядала карту Бостона, причеплену до великої коркової дошки на стіні її квартири. Почепила карту наступного дня після того, як знайшли тіло Елени Ортіз. Розслідування просувалося, і вона щоразу прикріплювала нові кольорові кнопки. Три різних кольори для трьох жінок. Білий для Елени Ортіз. Блакитний для Діани Стерлінг. Зелений для Ніни Пейтон. Кожна кнопка позначала місце на карті, які стосувалися їхнього життя. Будинок, роботу. Житло близьких друзів або родичів. Медичні заклади, які вони відвідували. Іншими словами, середовище існування здобичі. У якійсь точці світи цих жінок перетиналися зі світом Хірурга.

«Куди ми йдемо, залежить від того, що ми знаємо, а те, що ми знаємо, залежить від того, куди ми йдемо».

«Куди ходив Хірург, – замислилася Ріццолі. – З чого складався його світ?»

Вона їла холодну вечерю із сандвічу з тунцем і картопляних чіпсів, запивала все пивом і на ходу вивчала карту. Вона повісила її на стіні біля столу, і щоранку, коли пила каву, щовечора, коли вечеряла – за умови, що вона вечеряла вдома, – Ріццолі незмінно розглядала ті кольорові кнопки. Якщо інші жінки прикрашали свої стіни картинами з квітами чи пейзажами або ж плакатами з кінофільмів, вона дивилася на карту смерті, вивчала напрямки пересування загиблих жінок.

Ось до цього й зводилося її життя: їсти, спати і працювати. Вона вже три роки мешкала в цій квартирі, але на стінах майже не було ніяких прикрас. Не було й вазонів (хіба у неї є час їх поливати?) чи безглузких дрібничок, і навіть штор. Тільки жалюзі. Як і її життя, помешкання Ріццолі було організоване для роботи. Вона любила і жила для своєї роботи. Вона хотіла стати копом з дванадцяти років, після того як до їхньої школи на День кар'єри прийшла жінка-детектив. Спочатку перед класом виступали медсестра і юрист, тоді банкір та інженер. Учні почали бешкетувати. Класом почали літати паперові кульки, випущені зі саморобних рогаток. Тоді піднялася жінка-поліцейська із кобурою на поясі – і всі учні раптово затихли.

Ріццолі ніколи не забуде цього моменту. Вона ніколи не забуде, як навіть хлопці з трепетом дивилися на ту *жінку*.

А тепер вона була тією жінкою-копом і, хоча й могла викликати захват у дванадцятирічних школярів, їй рідко вдавалося заслужити

повагу своїх дорослих колег-чоловіків.

«*Бути найкращою*» – ось її стратегія. Працювати краще за них, бути успішнішою. Так і сталося, і зараз вона працювала навіть за вечерею. Убивства і сандвіч з тунцем. Вона зробила чималий ковток пива, відкинулася на спинку стільця і глянула на карту. Було щось моторошне в цьому розгляданні географії пересування померлих жінок. Тих місць, де вони мешкали, тих місць, які були важливими для них. На вчорашніх зборах кримінальний психолог доктор Цукер засипав їх професійними термінами. Пункти постійного перебування. Точки постійної діяльності. Місце дії. Зрештою, вона не потребувала вигадливих словечок Цукера і його комп'ютерної програми, щоб зрозуміти, що і як їй шукати на карті, яку вона уявляла саваною, що кишить легкою здобиччю. Кольорові кнопки позначали особисті світи трьох нещасливих газелей. Діана Стерлінг перебувала на півночі, у Бек-Бей і Бікон-Гілл. Елена Ортіз була в Південному районі. Ніна Пейтон – на південному заході, в районі Джамайка Плейн. Три окремих світи, які ніде між собою не перетиналися.

«*А де ж твоє середовище існування?*»

Вона спробувала глянути на місто очима вбивці. Побачити каньйони хмарочосів. Зелені парки, схожі на галявини і пасовища. Стежки, що ними проходять отари тупої здобичі, які навіть не підозрюють, що за ними слідкує мисливець. Хижий мандрівник, що вбиває в різних місцях у різний час.

Задзвонив телефон, і вона стрепенулась, перекинувши пляшку з пивом. Дідько! Вона схопила рулон паперових рушників і почала витирати пляму, одночасно розмовляючи по телефону.

– Ріццолі.

– Привіт, Джені?

– Ой. Привіт, ма.

– Ти так і не зателефонувала.

– Що?

– Я телефонувала кілька днів тому. Ти сказала, що перетелефонуєш – і пропала.

– Якось вилетіло з голови. Роботи по горло.

– Наступного тижня приїжджає Френкі. Хіба не чудово?

– Угу, – зітхнула Ріццолі. – Чудово.

– Ти бачиш свого брата раз на рік. Невже не можеш хоч трохи порадіти?

– Ма, я втомилася. Ця справа з Хірургом забирає весь мій час.

– Поліція досі не впіймала його?

– Я і є поліція.

– Ти ж знаєш, про що я.

Аякже, вона знала. Напевно, її мама уявляла, як маленька Джені відповідає на телефонні дзвінки і приносить каву всім тим поважним детективам-чоловікам.

– Ти ж приїдеш на вечерю, правда? – запитала мама, швидко змінюючи тему. – Наступної п'ятниці.

– Точно не скажу. Все залежить від ходу розслідування.

– Ой, ну ти ж можеш приїхати заради свого брата.

– Якщо буде багато роботи, я приїду іншим разом.

– Ти не можеш приїхати іншим разом. Майк уже погодився приїхати в п'ятницю.

«Ну звісно. Тепер будемо підлаштовуватися під брата Майкла».

– Джені?

– Добре, ма. У п'ятницю.

Вона поклала слухавку, а всередині все аж перекидалося від люті – такого знайомого відчуття. Господи, та як вона взагалі пережила своє дитинство?

Вона взяла пляшку з пивом і допила кілька крапель, які не встигли вилитись. Знову глянула на карту. Тієї миті в її житті не було нічого важливішого за бажання впіймати Хірурга. Свій гнів за всі роки, коли її заледве чи помічали на фоні неперевершених старших братів, Ріццолі спрямувала на *нього*.

«Де ти? Де ти?»

На мить вона застигла і прикипіла поглядом до карти. Думала. Тоді взяла пакет із кнопками й обрала ще один колір. Червоний. Пришпилила одну червону кнопку на Коммонвелс-авеню, іншу – на лікарню «Пілгрім» у Південному районі.

Червоні кнопки позначали місця перебування Кетрін Корделл. Її світ перетинався зі світами Діани Стерлінг та Елени Ортіз. Корделл була спільною точкою. Вона проходила через життя обох жертв.

«А життя третьої жертви, Ніни Пейтон, тепер теж у її руках».

Навіть у понеділок у пабі «Грамерсі» було людно. Годинник показував сьому вечора, і сюди вже сходились самотні офісні працівники, готові вступити в гру. Тут вони шукали нових знайомств.

Ріццолі сіла за столик неподалік від входу, відчуваючи на собі гаряче міське повітря щоразу, як двері відчиняв черговий чоловік ніби з обкладинки журналу «GQ» або типова Барбі на височенних шпильках. Ріццолі, одягнена у свій звичний безформний костюм і туфлі на низьких підборах, почувалася наглядачкою на шкільній дискотеці. Вона провела поглядом двох елегантних жінок, що рухалися граційно, наче кішки, й залишали за собою шлейф дорогих парфумів. Сама вона ніколи не користувалася парфумами. У неї був один тюбик губної помади, що ховався десь у закутках шафки у ванній разом із засохлою тушшю і баночкою тонального крему. Вона придбала всю цю косметику в універмазі ще п'ять років тому, гадаючи, що навіть у її випадку правильний макіяж зможе перетворити її на зірку глянцевого обкладинок Елізабет Герлі^[40]. Продавчиня довго втирала в неї креми, наносила пудру, тіні і туш і, коли нарешті закінчила, з тріумфом передала Ріццолі дзеркальце й усміхнено запитала: «Що ви думаєте про свій новий вигляд?»

Розглядаючи власне відображення, Ріццолі подумала, що ненавидить Елізабет Герлі за те, що та дає жінкам марну надію. А гірка правда була такою – є певна категорія жінок, які ніколи не будуть красивими, і Ріццолі була однією з них.

Тож вона сиділа, заледве чи хтось звернув на неї увагу, й потягувала імбирний ель, спостерігаючи, як поступово паб заповнювали люди. Переважно то була метушлива публіка, яку супроводжували гучні розмови, дзенькіт келихів з льодом і сміх – занадто дзвінкий і занадто удаваний.

Вона підвелася і пройшла до барної стійки. Показала бармену своє посвідчення і сказала:

– У мене є кілька запитань.

Він кинув на її посвідчення побіжний погляд і стукнув по клавішах касового апарату, пробиваючи ціну напою.

– Ага, питайте.

– Ви раніше бачили цю жінку? – Ріццолі поклала на стійку фотографію Ніни Пейтон.

– Угу, і ви не перший коп, який про неї питає. Десь місяць тому приходила інша жінка-детектив.

– З відділу розслідування сексуальних злочинів?

– Напевно. Питалася, чи я не бачив, щоб хтось знайомився з жінкою на фото.

– І що? Ви бачили?

Він знизав плечима.

– Та тут усі одне з одним знайомляться. Я не слідкую, хто з ким іде.

– Але ви пригадуєте, що бачили цю жінку? Її звати Ніна Пейтон.

– Бачив її тут кілька разів. Зазвичай з подругою. Я не знав, як її звали. Але вона вже давненько не заходила.

– Знаєте, чому?

– Ні. – Він узяв рушник і почав витирати стійку, втративши інтерес до Ріццолі.

– Я скажу вам чому, – вона підвищила голос від люті. – Бо якийсь мерзотник вирішив трохи розважитись. Тому він прийшов сюди, щоб знайти собі жертву. Роззирнувся, побачив Ніну Пейтон і подумав: «Он там сидить кралечка». І дивлячись на неї, він, звісно, не бачив перед собою людину, а тільки річ, якою можна побавитися і викинути.

– Послухайте, не треба мені цього розказувати.

– Треба. І ви мусите це почути, тому що це сталося прямісінько у вас під носом, а ви вирішили закрити на це очі. Якийсь негідник підсипав наркотиків у її напій. Невдовзі їй стало зле і вона пішла до туалету. А той мерзотник схопив її і вивів надвір. А ви *нічого* не бачили?

– Ні, – випалив бармен. – *Не бачив.*

Раптом усі затихли. Вона помітила, що люди витріщаються на неї. Без жодного слова Ріццолі відійшла від барної стійки і сіла за свій столик.

За якусь мить паб знову поринув у гомін голосів.

Вона дивилась, як бармен підсунув чоловікові дві склянки з віскі, одну з яких той передав жінці. Вона бачила, як келихи з «Маргаритою»

торкалися губ і язика злизували сіль із країв. Бачила, як закидалися голови, щоб залити в горло горілку, текілу або пиво.

Вона бачила, як чоловіки пожирали очима жінок. Ріццолі допила імбирний ель і відчула, що сп'яніла, та не від алкоголю, а від люті. Вона, самотня жінка в кутку, чітко розуміла, чим насправді був цей паб. Місцем, де зустрічалися хижакі і їхня здобич.

Завібрував її пейджер. То був Баррі Фрост.

– Що це за гармидер? – запитав він, а його голос майже губився в навколишньому шумі.

– Я сиджу в барі. – Вона обернулась і глянула на сусідній столик, компанія за яким якраз вибухнула сміхом. – Що ви казали?

– ...лікаря на вулиці Мальборо. У мене є копія її медичної картки.

– Чиєї?

– Діани Стерлінг.

Ріццолі раптово напружилась, дослухаючись до далекого голосу Фроста.

– Повторіть. Що це за лікар і навіщо Стерлінг ходила до нього?

– Це лікарка. Доктор Бонні Гіллеспі. Гінеколог, яка приймає на вулиці Мальборо.

Ще один вибух сміху поглинув його слова. Ріццолі затулила рукою інше вухо, щоб розчути наступні.

– Навіщо Стерлінг ходила до неї? – крикнула вона.

– Через згвалтування, – сказав Фрост. – Діану Стерлінг теж згвалтували.

– Усіх трьох жертв згвалтували, – сказав Мур. – Однак ні Елена Ортіз, ні Діана Стерлінг не зверталися до поліції. Ми довідалися про згвалтування Стерлінг тільки тому, що перевірили місцеву клініку та гінекологів, аби дізнатися, чи вона до них не зверталася. Стерлінг ніколи не розповідала батькам про згвалтування. Коли я зателефонував їм цього ранку, вони були шоковані, коли почули про це.

Ранок нещодавно розпочався, та обличчя за столом у конференц-залі виглядали виснаженими. Усім бракувало сну, а попереду на них чекав довгий робочий день.

Озався лейтенант Маркетт:

– То виходить, що єдиною людиною, яка знала про згвалтування Стерлінг, був гінеколог з вулиці Мальборо?

– Доктор Бонні Гіллеспі. Діана Стерлінг приходила до неї лише один раз. Вона пішла до лікаря, тому що боялась, що могла заразитися СНІДом.

– Що доктору Гіллеспі відомо про зґвалтування?

На питання відповів Фрост, який опитував лікаря. Він розгорнув папку з медичною картою Діани Стерлінг.

– Ось що написала доктор Гіллеспі: «Тридцятирічна біла жінка прийшла здати аналіз на ВІЛ. Незахищений секс шість днів тому. Інформації про захворювання партнера на ВІЛ немає. Коли я запитала, чи її партнер належав до групи значного ризику, пацієнтка втратила самовладання і розплакалась. Розповіла, що її зґвалтували, і вона не знає, хто це зробив. Не захотіла заявляти про це в поліцію. Відмовилась звертатися до служби з допомоги жертвам зґвалтування». – Фрост підняв голову. – Це вся інформація, яку змогла надати доктор Гіллеспі. Вона оглянула її, взяла кров для аналізу на сифіліс, гонорею та ВІЛ і сказала пацієнтці прийти через два місяці для повторного аналізу на ВІЛ. Але пацієнтка так і не повернулась. Тому що її вбили.

– І доктор Гіллеспі не зверталася в поліцію? Навіть після того, як дізналася про вбивство?

– Вона не знала, що її пацієнтку вбили. Вона не бачила про це у новинах.

– У неї взяли мазок? Виявили сперму?

– Ні. Пацієнтка, ем... – Фрост почервонів від сорому. Деякі теми навіть одруженому чоловікові, яким був Фрост, давалися нелегко. – Вона спринцювалася кілька разів після нападу.

– Нічого дивного, – озвалася Ріццолі. – Чорт забирай, та я б спринцювалася з допомогою концентрованих мийних засобів.

– Три жертви зґвалтування, – підсумував Маркетт. – Це не випадковість.

– Знайдете гвалтівника, – сказав Цукер, – і, гадаю, він і виявиться вашим убивцею. Є якась інформація стосовно аналізу ДНК у справі Ніни Пейтон?

– Якраз досліджують, – відповіла Ріццолі. – Цей зразок сперми пролежав у лабораторії два місяці, і ніхто його не перевіряв. Тож я їх трохи, так би мовити, поквапила. Нам залишається схрестити пальці й сподіватися, що наш гвалтівник уже є в базі даних КОДІС.

КОДІС, загальнонаціональна база даних ФБР, що містить зразки ДНК. Система перебувала на стадії розробки, і півмільйона генетичних даних засуджених злочинців ще не було внесено. Їхні шанси «поцілити в яблучко» і знайти серед наявних даних потрібні були мізерними.

Маркетт глянув на доктора Цукера.

– Наш убивця спочатку гвалтує своїх жертв. Тоді за якийсь час повертається і вбиває їх? Який у цьому сенс?

– Його поведінка може не мати ніякого сенсу для *нас*, – відказав Цукер. – Але має для нього. Досить часто гвалтівники повертаються і знову нападають на своїх жертв. Так вони проявляють своє право власності. Між ними є хоча й патологічні, але стосунки.

Ріццолі пирхнула.

– Ви називаєте це стосунками?

– Між гвалтівником і його жертвою. Це видається збоченим, але так воно є. Усе ґрунтується на владі. Спочатку він оскверняє її, перетворює на подобу людини. Вона стає для нього річчю. Він це знає, і, що важливіше, *вона* це знає. Той факт, що її поранили і осоромили, може примусити його повернутися. Спочатку він мітить її зґвалтуванням. Тоді повертається, щоб пред'явити на неї свої права.

«Зранені жінки», – подумав Мур. Ось що пов'язувало між собою жертв. Раптом він збагнув, що Кетрін теж була зраненою.

– Він ніколи не гвалтував Кетрін Корделл, – зауважив Мур.

– Але її *теж* раніше зґвалтували.

– Її гвалтівник уже два роки як мертвий. Як Хірург визначив, що вона теж була жертвою насильства? Як вона потрапила під його приціл? Вона ніколи не розповідала про зґвалтування, нікому.

– Вона розповідала про це в Інтернеті, хіба ні? У приватному чаті... – Цукер зупинився. – Боже, цілком можливо, що він *знаходить* своїх жертв в Інтернеті.

– Ми перевірили цю теорію, – сказав Мур. – У Ніни Пейтон немає комп'ютера. А Корделл ніколи не відкривала в чаті свого справжнього імені. Тому ми знову повертаємось до питання: «Чому Хірург зосередився на Корделл?»

– Складається враження, що він одержимий нею, – мовив Цукер. – Він робить усе, щоб подразнити її. Він навіть іде на ризик, щоб надіслати їй фотографію Ніни Пейтон. І це спричинює цілу вервечку подій. Фотографія приводить поліцію до дверей Ніни. Він поспішає

втекти і не може завершити вбивство, не може отримати задоволення. Навіть гірше, він залишає нам свідка. Найнеобачніша помилка, якої тільки можна припуститися.

– Це ніяка не помилка, – озвалась Ріццолі. – Він хотів, щоб вона вижила.

Її слова викликали у присутніх скептицизм.

– А як ви поясните такий промах? – продовжила вона. – Фотографія, яку він надіслав Корделл, мала привернути нашу увагу. Він надіслав її і чекав, коли у гру вступить поліція. Чекав, коли ми зателефонуємо до жертви. Він знав, що ми вже виїхали. А тоді поспіхом різонув її по горлу, тому що *хотів*, аби ми знайшли її живою.

– Ага, так, – пирхнув Кроу. – Це все було частиною його *плану*.

– Які у нього причини так чинити? – Цукер звернувся до Ріццолі.

– Причина написана на її стегні. Ніна Пейтон була його «подарунком» Корделл. І цей «подарунок» мав налякати її до смерті.

У кімнаті повисла пауза.

– Якщо так, то це йому вдалося, – сказав Мур. – Корделл нажахана.

Цукер трохи нахилився вперед, обмірковуючи теорію Ріццолі.

– Він занадто ризикував, щоб налякати одну жінку. Це може свідчити про манію величі. Це може означати, що він неврівноважений. Щось схоже трапилося з Джеффри Дамером^[41] і Тедом Банді. Вони втратили контроль над своїми фантазіями. Стали необачними. І саме тоді припустилися помилок.

Цукер підвівся і підійшов до схеми, яка висіла на стіні. Там було три імені жертв. Під іменем Ніни Пейтон він дописав четверте ім'я: Кетрін Корделл.

– Вона не є жертвою, поки що. Але він з якоїсь причини зацікавився нею. Чому він обрав її? – Цукер оглянув присутніх. – Ви опитували її колег? Хтось із них викликав бодай найменші підозри?

– Ми виключили Кеннета Кімбалла, лікаря з відділення швидкої допомоги, – відповіла Ріццолі. – Він був на чергуванні тієї ночі, коли напали на Ніну Пейтон. Ми також опитали більшість хірургів-чоловіків та інтернів.

– А як щодо партнера Корделл, доктора Фалько?

– Доктора Фалько ми не виключали.

Тепер увагу Цукера привернула Ріццолі, і він затримав погляд на ній, його очі світилися дивним блиском. Погляд «схибленого психіатра», так називали його між собою копи з відділення розслідування убивств.

– Розкажіть детальніше, – тихенько мовив він.

– Формально доктор Фалько має бездоганну репутацію. Диплом інженера аеронавтики Массачусетського технологічного інституту, диплом Гарвардської медичної школи. Проходив хірургічну інтернатуру в лікарні Пітера Бента Бріггема. Виховувався матір'ю-одиначкою, працював під час навчання в коледжі та медичній школі. Літає на власному літаку. Та ще й доволі привабливий. Не Мел Гібсон, але може закрутити голову.

Даррен Кроу розсміявся.

– Тільки погляньте, Ріццолі оцінює підозрюваних за їхньою зовнішністю. Жінки-поліцейські завжди так роблять?

Ріццолі кинула йому ворожий погляд.

– Я намагаюся *сказати*, – продовжила вона, – що цей чоловік міг би звести з розуму не одну жінку. Але, наскільки мені відомо від медсестер, єдина жінка, яка його цікавить, – це Корделл. Ні для кого не секрет, що він постійно запрошує її на побачення. А вона постійно йому відмовляє. Може, це вже почало його дратувати.

– За доктором Фалько варто приглянути, – сказав Цукер. – Але не будемо поспішати з висновками й обмежувати наш перелік підозрюваних. Повернімося до доктора Корделл. Можливо, є ще якісь причини, чому Хірург обрав її своєю жертвою?

Мур підійшов до цього питання з іншого боку:

– А що, як вона не просто наступна в переліку його жертв? А що, як вона *завжди* була його ціллю? Усі попередні напади були відтворенням того, що зробили з тими жінками в Джорджії. Того, що майже зробили із Корделл. Ми ніколи не думали про те, чому він імітує Ендрю Капру. Ми ніколи не думали про те, чому він націлився на його єдину жертву, яка вижила. – Він вказав на схему. – Ці інші жінки – Стерлінг, Ортіз і Пейтон – може, вони лише тимчасова забавка? Замінники головної жертви?

– Теорія відплати, – сказав Цукер. – Ви не можете вбити жінку, яку ненавидите, тому що вона занадто сильна для вас. Ви боїтеся її. Тому вбиваєте замітника, жінку, яка уособлює вашу основну мішень.

– Ви хочете сказати, що його справжньою ціллю завжди була Кетрін Кордел? Але він боїться її? – запитав Фрост.

– З тієї ж причини Едмунд Кемпер^[42] не міг убити свою матір аж до самого кінця своєї злочинної кар'єри, – відказав Цукер. – Саме вона була його основною мішенню, жінка, яку він зневажав. Та замість неї він зривав свою лють на інших жертвах. З кожним нападом він символічно раз-у-раз убивав свою матір. Він не міг убити її, принаймні не одразу, адже вона мала над ним владу. На якомусь підсвідомому рівні він навіть боявся її. Та з кожним новим убивством він підживлював упевненість у власних силах. Свою владу. І, врешті-решт, він досяг своєї основної мети. Розстроїв матері черепа, обезголовив і згвалтував її. А як останній акт осквернення, вирвав її гортань і викинув у смітник. Справжня причина його люті померла. Лише після цього він припинив убивати. Лише після цього Едмунд Кемпер здався поліції.

Баррі Фросту, якого зазвичай першим вивертало на сцені злочину, очевидно стало кепсько від історії про жорстокий фінал Едмунда Кемпера.

– То ви думаєте, що три перші напади, – спитав він, – можуть бути лише репетицією основної події?

Цукер кивнув.

– Убивства Кетрін Корделл.

Мур із болем дивився на усмішку Кетрін Корделл, коли вона вийшла до приймальні, щоб зустріти його. Він добре знав, що питання, з якими він прийшов, зіпсують її гарний настрій. Він дивився на неї і бачив не жертву, а милу і красиву жінку, яка одразу взяла його за руку і, здавалося, не хотіла відпускати.

– Сподіваюся, у вас зараз є час для розмови, – сказав Мур.

– Для вас у мене завжди знайдеться час. – І знову її чарівна усмішка. – Може, хочете чашечку кави?

– Та ні, дякую.

– Тоді пройдімо до мого кабінету.

Кетрін вмостилася за своїм столом і чекала на новини. За останні кілька днів вона навчилася довіряти йому, її погляд був беззастережним. Вразливим. Йому вдалося стати її другом, і тепер він збирався розбити цю дружбу на друзки.

– Цілком зрозуміло, – мовив Мур, – що Хірург полює на вас.
Кетрін кивнула.

– Але ми не можемо зрозуміти *чому*. Чому він повторює злочини Ендрю Капри? Чому ви стали центром його уваги? Ви знаєте відповідь?

Її очі зблиснули від подиву.

– Й гадки не маю.

– Ми думаємо, що ви знаєте.

– Звідки мені знати, що твориться у його голові?

– Кетрін, він міг би полювати на будь-яку іншу жінку в Бостоні. Він міг би обрати якусь непідготовлену жінку, котра б навіть не підозрювала, що на неї хтось полює. І це було б дуже логічно – знайти собі легку здобич. А ви найскладніший тип здобичі, ви завжди насторожі. А тоді він ще більше ускладнює свою роботу, попереджаючи вас. Дразнячи вас. Чому він це робить?

Гарного настрою як і не було, зникла її привітність. Раптом вона розправила плечі, стисла кулаки і поклала їх на стіл.

– Уже вкотре повторюю – я *не знаю*.

– Ви єдина людина, яка пов'язує між собою Ендрю Капру і Хірурга, – сказав Мур. – Спільна жертва. Таке враження, що Капра досі живий і вирішив продовжити те, на чому зупинився. А зупинився він на вас. Тільки вам вдалося вижити.

Вона опустила голову і дивилася на свій стіл, на стоси акуратно поскладаних папок. На медичну картку, заповнену її дрібним і чітким почерком. Вона сиділа нерухомо, її руки напружились, суглоби пальців побіліли і кольором нагадували слонову кістку.

– Що ви не розповіли мені про Ендрю Капру? – тихенько запитав він.

– Я нічого не приховала.

– Тієї ночі, коли він напав на вас, чому він прийшов до вас додому?

– Яке це має значення?

– Ви були єдиною жертвою, з якою Капра був добре знайомий. Інших жертв він не знав, то були жінки, з якими він знайомився в барі. Ви були іншою. Він *обрав* вас.

– Він... може, він розлютився на мене.

– Він прийшов поговорити з вами про роботу. Про помилку, якої припустився. Так ви сказали детективу Сінгеру.

Вона кивнула.

– То була не одна помилка. Серія лікарських помилок. Він зовсім не слідкував за результатами аналізів крові. Ця недбалість увійшла йому у звичку. Раніше того дня у лікарні я посварилася з ним.

– Що ви сказали йому?

– Я сказала, щоб він шукав собі іншу спеціальність. Тому що я не збиралася рекомендувати його для проходження другого року інтернатури.

– Він погрожував вам? Розсердився?

– Ні. І це мене здивувало. Він погодився з моїми зауваженнями. І... і посміхнувся.

– Посміхнувся?

Кетрін кивнула.

– Так, ніби це не мало для нього жодного значення.

Мур аж здригнувся, уявивши собі цю картину. Тоді вона не знала, що за посмішкою Капри ховалася страшна лють.

– Пізніше того вечора, у вашому будинку, – сказав Мур, – коли він напав на вас...

– Я вже розповідала про те, що сталося. Це є в моїй заяві. Усе написано в моїй заяві.

Мур зробив паузу. Йому не хотілося, але він продовжив:

– Є щось таке, про що ви не розповіли Сінгеру? Приховали від нього.

Вона глянула на нього, її щоки пашіли від гніву.

– Я нічого не приховувала!

Він ненавидів себе за те, що тиснув на неї своїми запитаннями, але не мав іншого виходу.

– Я читав протокол розтину Капри, – продовжив Мур. – Він не відповідає тому, що ви розказали поліції Саванни.

– Я розповіла детективу Сінгеру, як усе сталося.

– Ви казали, що лежали, перекившись через край ліжка. Тоді знайшли під ліжком пістолет. З цієї позиції ви прицілились в Ендрю Капру і вистрелили.

– Так і було. Присягаюся.

– Як зазначено в протоколі розтину, куля влетіла знизу йому в живіт і вилетіла через грудний відділ хребта, паралізувавши його. Ця частина відповідає вашим показам.

– То чому ви кажете, що я збрехала?

Мур знову зупинився, а серце йому стислося від того, що він був змушений продовжувати. Знову завдавати їй болю.

– Проблема з другою кулею, – сказав він. – Її вистрелили з близької відстані прямісінько у його ліве око. Але ви стверджуєте, що лежали на підлозі.

– Напевно, він нахилився, і саме тоді я вистрелила...

– Напевно?

– Я не знаю. Я не пам'ятаю.

– Ви не пам'ятаєте, як вистрелили другий раз?

– Ні. Так...

– Де правда, Кетрін? – Він сказав це тихо, але не зміг пом'якшити болю, завданого своїми словами.

Вона зірвалася на ноги.

– Я не буду вислуховувати таких запитань. Я тут жертва.

– А я намагаюся захистити вас. Мені потрібно знати правду.

– Я розказала вам правду! А зараз вам час іти. – Вона підійшла до дверей, відчинила їх і скрикнула від несподіванки.

За дверима стояв Пітер Фалько, тримаючись за дверну ручку.

– Кетрін, з тобою все гаразд? – запитав він.

– Усе чудово, – гаркнула вона.

Пітер звернув на Мура суворий погляд.

– Це що, домагання з боку поліції?

– Ми з доктором Корделл просто розмовляли, от і все.

– А з коридору мені почулося зовсім інше. – Пітер глянув на Кетрін. – Хочеш, щоб я виставив його за двері?

– Я сама впораюсь.

– Ти не зобов'язана відповідати на його запитання.

– Я й сама це знаю, дякую.

– Ну добре. Але, якщо знадобиться моя допомога, я поряд. – Пітер кинув Муру останній застережливий погляд, розвернувся і пішов до свого кабінету. З іншого кінця коридору на неї витріщалися Гелена і бухгалтер. Зняквівши, Кетрін зачинила двері. Якусь мить вона стояла

спиною до Мура. Тоді розправила плечі й обернулася. Зараз чи пізніше, але їй усе одно доведеться відповісти на його запитання.

– Я нічого від вас не приховала, – сказала вона. – Якщо я не можу пояснити всього, що сталося тієї ночі, це тому, що я не пам'ятаю.

– Отже, ваші покази поліції Саванни були не зовсім правдивими.

– Я була в лікарні, коли мене опитували. Детектив Сінгер обговорив зі мною те, що сталося, допомагаючи скласти докупи всі деталі. Я розказала йому все, що *вважала* правдою тієї миті.

– А зараз ви не впевнені.

Вона похитала головою.

– Мені важко зрозуміти, які спогади справжні. Я стільки всього не можу пригадати через дію наркотику, який мені підмішав Капра. Рогіпнол. Іноді в мене трапляються видіння. Але які з них правдиві, цього я не знаю.

– Ви досі бачите ці видіння?

– Було одне, минулої ночі. Уперше за кілька місяців. Я думала, що позбулася їх. Я думала, що вони зникли назавжди. – Вона підійшла до вікна і визирнула на вулицю. Її затіняла висока бетонна будівля. Вікна кабінету виходили на лікарню, і Кетрін бачила нескінченні ряди вікон до палат пацієнтів. Могла мигцем зазирнути до особистого світу хворих і помираючих.

– Два роки – це багато часу, – озвалася Кетрін. – Достатньо, щоб забути. Але насправді, два роки – це нічого. *Нічого*. Після тієї ночі я не могла повернутися до свого будинку. Не могла зайти до тієї кімнати, де це сталося. Батько сам спакував мої речі і відвіз мене до іншого місця. Хто б міг подумати, що я, старший інтерн, яка звикла до крові і людських нутрощів, так боятимусь. Та від самої лише думки про те, щоб знову пройти коридором і відчинити двері до спальні, я обливалася холодним потом. Батько намагався зрозуміти мене, але він був військовим старої школи. Він не мирився зі слабкощами. Він сприймав це як чергове бойове поранення, яке можна залікувати і жити далі. Він сказав мені подорослішати і забути про це. – Вона похитала головою і засміялась. – *Забути*. Ніби це так легко. Він і гадки не мав, як важко мені було щоранку виходити за двері. Йти до своєї автівки. Бути у всіх на виду. За якийсь час ми припинили спілкуватися, бо я знала, яку відразу викликає у нього моя слабкість. Я місяцями йому не телефонувала... Мені знадобилося два роки, щоб урешті навчитися

контролювати свій страх. Щоб жити нормальним життям й не озиратися на кожен кущ, тремтячи від страху, що звідти хтось вискочить і нападе на мене. Я повернула собі життя. – Різким рухом вона змахнула з обличчя сльози. Її голос стихився до шепоту: – А тепер я знову його втратила...

Вона тремтіла, намагаючись стримати сльози, обхопила себе руками, випалася нігтями у власну шкіру, намагаючись не втратити самовладання. Мур підвівся і наблизився до неї. Стояв за її спиною і роздумував, що станеться, якщо він зараз торкнеться її. Чи вона відсахнеться? Чи, може, сам лиш дотик чоловічої руки розгнівить її? Він безпорадно дивився, як Кетрін ще міцніше обхопила себе руками, і йому здалося, що вона от-от розсиплеться у нього на очах.

Він ніжно торкнувся її плеча. Вона не здригнулася, не відштовхнула його. Він повернув її до себе, обіймаючи за плечі, і пригорнув до своїх грудей. Глибина її болю приголомшила його. Він відчув, що все її тіло тремтіло, наче корабель перед наближенням бурі. Вона не промовила й слова, та він відчував її поривчасте дихання, її приглушені схлипування. Він поцілував її волосся. Він не міг стриматися. Її біль розворушив щось у його серці. Він взяв її обличчя обома руками і цілував її чоло, її брови.

Вона заціпеніла, і Мур подумав, що, напевно, перейшов межу. І відразу відпустив її.

– Вибачте, – сказав він. – Не варто було цього робити.

– Так. Не варто.

– Ви зможете забути все, що сталося?

– А ви зможете? – тихенько запитала Кетрін.

– Зможу. – Він випростався. І повторив, цього разу впевненіше, ніби хотів сам себе переконати. – Зможу.

Вона опустила погляд на його руку, і Мур добре знав, на що вона дивилася. На його обручку.

– Сподіваюся, що зможете, заради вашої дружини, – сказала вона. Її слова мали викликати у нього відчуття провини, і їм це вдалося.

Він розглядав свою обручку, просте золоте кільце, яке він носив так довго, що воно, здавалося, вгризлося йому в шкіру.

– Її звали Мері, – сказав Мур. Він знав, що подумала Кетрін: що він зраджував своїй дружині. І йому нестерпно захотілося все пояснити, знову піднятися в її очах. – Це сталося два роки тому.

Крововилив у мозок. Він не призвів до смерті, принаймні не одразу. Шість місяців я сподівався, чекав, що вона прокинеться... – Він похитав головою. – Лікарі називали це хронічним вегетативним станом. Господи, я терпіти не міг те слово, «*вегетативний*». Ніби вона була рослиною чи якимось деревом. Насмішка з тієї жінки, якою вона була раніше. Перед смертю я не міг її упізнати. Від колишньої Мері нічого не залишилось.

Її дотик приголомшив його, і він відсахнувся. За вікном уже сіріло, а вони в тиші дивилися одне на одного, і Мур подумав, що жоден поцілунок, жодні обійми так не зближують людей, як зараз їх зближує ця тиша. Найглибше почуття, яке можуть розділити між собою двоє людей, – це не кохання чи пристрасть, а біль.

Дзиччання внутрішнього телефону розвіяло всі чари. Кетрін кліпнула, ніби раптом пригадала, де вона є. Підійшла до столу і натиснула кнопку на телефоні.

– Так?

– Докторе Корделл, щойно телефонували з реанімації. Просять, щоб ви негайно прийшли.

У погляді Кетрін Мур прочитав ту ж підозру, яка з'явилася у нього: «*Щось сталося з Ніною Пейтон*».

– Це стосується дванадцятої палати? – запитала Кетрін.

– Так. Пацієнтка щойно прийшла до тями.

Очі Ніни Пейтон були широко розплющені і металися з боку в бік. Її зап'ястя і щиколотки утримувалися медичними ременями, а її сухожилля натягувалися, як мотузки, коли вона намагалася вивільнити руки.

– Вона прийшла до тями хвилини зо п'ять тому, – сказала Стефані, медсестра з відділення реанімації. – Спершу я помітила, що її серцевий ритм пришвидшився, тоді побачила, що вона розплющила очі. Я намагалася заспокоїти її, але вона продовжує вириватися.

Кетрін глянула на монітор і побачила пришвидшене серцебиття, але жодних ознак аритмії.

Дихання пацієнтки теж було швидким та уривчастим і час від часу обривалося протяжними хрипами і викидами мокроти крізь ендотрахіальну трубку.

– Це все через трубку, – пояснила Кетрін. – Вона викликає в неї приступи паніки.

– Може, ввести їй діазепам?

Втрутився Мур, який стояв біля дверей.

– Необхідно, щоб вона була при тямі. Якщо дасте їй транквілізатор, ми не отримаємо відповідей.

– Вона й так не буде з вами говорити. Принаймні доти, поки в її горлі трубка. – Кетрін глянула на Стефані. – Що показували останні аналізи газів крові? Ми можемо проводити екстубацію^[43]?

Стефані проглянула свої папери.

– Вони на межі. Рівень кисню в крові – шістдесят п'ять, вуглекислого газу – тридцять два. І це при подачі сорока відсотків кисню.

Кетрін насупилась, їй зовсім не сподобалося почуте. Не менше за поліцію вона хотіла, щоб Ніна була при тямі і могла говорити, однак її стан викликав у Кетрін побоювання. Відчуття трубки в горлі може в будь-кого викликати паніку, але Ніна так відчайдушно виривалася, що вже встигла натерти собі ременями зап'ястя. Та видалення трубки мало свої ризики. Після операції в її легенях назбиралася чимала кількість рідини, і навіть зараз, коли вона вдихала сорок відсотків кисню – а це

вдвічі більше, ніж було в палаті, – рівень кисню в її крові тримався на межі. Тому Кетрін і поставила їй трубку. Коли б вона не зробила цього, життя Ніни було б під загрозою. Якщо вона залишить її, Ніна й далі панікуватиме і вириватиметься. Якщо їй введуть транквілізатор, вона не зможе відповісти на запитання Мура.

Кетрін глянула на Стефані.

– Я буду проводити екстубацію.

– Ви впевнені?

– Якщо її стан погіршиться, я знову поставлю трубку. – *«Легше сказати, ніж зробити»*, – прочитала вона в очах Стефані. Після кількох днів із трубкою всередині гортань іноді підпухала, ускладнюючи повторну інтубацію. Єдиним варіантом у таких випадках залишалася невідкладна трахеотомія^[44].

Кетрін обійшла ліжко пацієнтки, стала у неї за головою й обережно взяла обома руками її обличчя.

– Ніно, я доктор Корделл. Зараз я витягну трубку. Адже ви хочете саме цього?

У відповідь пацієнтка кивнула, розпачливо і різко.

– Мені потрібно, щоб ви не рухались, добре? Щоб ми не пошкодили ваших голосових зв'язок. – Кетрін підняла голову. – Приготували маску?

Стефані простягнула пластикову кисневу маску.

Кетрін заспокійливо стисла плече Ніни. Відклеїла пластир, який утримував трубку, і випустила повітря з балончика.

– Глибоко вдихніть і видихніть, – сказала Кетрін. Вона бачила, як розширилась грудна клітка, а тоді Ніна видихнула. Тієї миті Кетрін вийняла трубку.

Ніна закашлялась і захрипіла, з гортані вихлюпнувся слиз. Кетрін гладила її волосся і щось лагідно бурмотіла, а Стефані прикріплювала кисневу маску.

– З вами все добре, – заспокоїла Кетрін.

Та лінії на моніторі продовжували стрибати. Ніна не зводила з Кетрін наляканого погляду, ніби та була її рятувальним колом і вона боялась втратити його з поля зору. Дивлячись в очі пацієнтки, Кетрін із тривогою відчула певну схожість. *«Два роки тому я була в такій же ситуації. Прокинулась у лікарні Саванни. З одного кошмару потрапила в інший...»*

Вона подивилася на ремені, що стримували зап'ястя і щиколотки Ніни, й пригадала, як жахливо вона почувалася зв'язаною. Коли її прив'язав Ендрю Капра.

– Зніміть ремені, – сказала Кетрін.

– Але вона може повіривати всі трубки.

– Я кажу вам *зняти* їх.

Стефані почервоніла від такого тону. Без жодного слова вона зняла ремені. Вона не розуміла. Ніхто, окрім Кетрін, не міг зрозуміти. Адже навіть через два роки після Саванни вона не могла носити блузки з тісними манжетами. Коли зняли останній ремінь, вона побачила, як губи Ніни заворушилися, беззвучно звертаючись до неї.

«Дякую».

Поступово лінії, що пробігали монітором, заспокоїлися. На фоні цього стабільного ритму дві жінки дивилися одна на одну. Кетрін побачила в очах Ніни частинку себе, а Ніна побачила свою часточку в очах Кетрін. Мовчазна солідарність двох жертв.

«Нас більше, ніж ви можете собі уявити».

* * *

– Заходьте, детективи, – сказала медсестра.

Мур і Фрост ввійшли до палати і побачили Кетрін, яка сиділа біля ліжка і тримала Ніну за руку.

– Вона попросила, щоб я залишилась, – сказала Кетрін.

– Я можу покликати жінку-детектива, – запропонував Мур.

– Ні, вона хоче, щоб тут була я, – відповіла Кетрін. – Я залишуся.

Вона дивилася прямисінько на Мура, не відводячи погляду, і він зрозумів, що перед ним не та жінка, яку він обіймав лише кілька годин тому. Зараз він бачив її іншу сторону, сильну і мужню, яка нізащо не збиралася поступатися.

Він кивнув і сів біля ліжка. Фрост вийняв диктофон і став у ногах пацієнтки. Саме через його ввічливість і спокійний характер Мур взяв його із собою. Зараз тільки бракувало привести Ніні Пейтон агресивного полісмена.

Їй зняли кисневу маску, залишивши тільки носові трубки, щоб повітря потрапляло у її ніздрі. Вона переводила погляд з одного

чоловіка на іншого, її очі пильно стежили за їхніми рухами, вишукували приховані загрози. З обережності Мур тихенько представив себе і Баррі Фроста. Спокійно обговорив усі формальності, уточнив її ім'я, вік та домашню адресу. Ця інформація вже була їм відома, але, записавши її на плівку, вони підтверджували нормальний стан її психіки і спроможність давати свідчення. Ніна відповідала на його запитання охриплим монотонним голосом, позбавленим будь-яких емоцій. Мура стурбувала її байдужість. Було відчуття, ніби він слухав мертво жінку.

– Я не чула, як він пробрався до будинку, – розпочала вона. – Я прокинулася вже тоді, коли він стояв над моїм ліжком. Не варто було залишати вікно відчиненим. Не варто було приймати ліки...

– Які ліки? – лагідно запитав Мур.

– Я страждала від безсоння. Усе через... – Її голос стих.

– Згвалтування?

Вона відвернула погляд, уникаючи його очей.

– Мені снилися кошмари. У клініці мені приписали ліки. Для кращого сну.

«І кошмар, справжній живий кошмар, прийшов до її спальні».

– Ви бачили його обличчя? – запитав Мур.

– Було темно. Я чула його подих, але не могла рухатися. Не могла кричати.

– Ви вже були прив'язані?

– Я не пам'ятаю, як він прив'язував мене. Я не пам'ятаю, як це сталося.

«Хлороформ, – подумав Мур, – щоб знерухомити жертву. Доки вона не прокинулась».

– Що сталося далі, Ніно?

Її дихання прискорилося. На кардіомоніторі знову застрибали лінії.

– Він сів на стілець біля мого ліжка. Я бачила його тінь.

– Що він робив?

– Він... говорив зі мною.

– Що він сказав?

– Він сказав... – Вона важко ковтнула. – Він сказав, що я брудна. Заражена. Він сказав, що мені має бути соромно за власну мерзенність. І він... він збирався вирізати мою зіпсовану частину і знову зробити

мене чистою. – Вона затнулася. А відтак прошепотіла: – Тоді я зрозуміла, що помру.

Кетрін пополотніла, а от Ніна здавалася цілком спокійною, ніби розказувала про страждання якоїсь іншої жінки, а не власні. Вона вже не дивилася на Мура, а втупилась у якусь точку за його спиною, і там, десь далеко, бачила жінку, прив'язану до ліжка. А на стільці, захований у темряві, сидів чоловік і неспішно описував ті жахіття, які планував зробити з нею пізніше. «Для Хірурга, – подумав Мур, – це була така собі прелюдія. Це заводить його. Запах жіночого страху. Він підживлює його. Чоловік сидить біля її ліжка і заповнює її думки картинами смерті. Її шкіра вкривається крапельками поту, і цей піт виділяє кислуватий запах страху. Екзотичний аромат, що зводить його з розуму. Він вдихає його і відчуває збудження».

– Що сталося далі? – запитав Мур.

Вона нічого не відповіла.

– Ніно?

– Він повернув лампу мені в обличчя. Світив мені в очі, щоб я не могла його роздивитися. Я бачила тільки яскраве світло. І він фотографував мене.

– А далі?

Ніна глянула на Мура.

– Тоді він зник.

– Він залишив вас саму в будинку?

– Не саму. Я чула його, чула, як він ходив. А ще – телевізор, він був увімкненим усю ніч, я чула телевізор.

Він змінив свій почерк, подумав Мур, і вони з Фростом обмінялися здивованими поглядами. Тепер Хірург почувався набагато впевненіше. Сміливіше. Замість того, щоб за кілька годин закінчити убивство, він відкладав його. Усю ніч і наступний день його жертва лежала, прив'язана до ліжка, і чекала на свій страшний кінець. Він не зважав на ризик, він смакував її страх. Отримував задоволення.

Лінії на моніторі знову прискорили свій біг. Хоча голос Ніни був монотонним і якимось неживим, за її маскою спокою ховався страх.

– Що сталося далі, Ніно? – запитав він.

– Десь у середині я, напевно, заснула. Коли прокинулась, у кімнаті знову було темно. Мені страшенно хотілося пити. Я більше ні про що не могла думати, тільки про те, як сильно мені хочеться води...

– Він на якийсь час залишав вас? Ви були сама вдома?

– Не знаю. Я чула тільки телевізор. Коли він вимкнув його, я зрозуміла, що зараз він прийде до спальні.

– Коли він прийшов, то увімкнув світло?

– Так.

– Ви бачили його обличчя?

– Тільки очі. Він був у масці. Такій, як у лікарів.

– Але ви бачили його очі.

– Так.

– Ви впізнали його? Ви бачили цього чоловіка раніше?

На якийсь час у палаті запала тиша. Мур відчув, як забилося його серце в очікуванні відповіді, на яку він так сподівався.

А тоді Ніна тихенько сказала:

– Ні.

Він відкинувся на спинку стільця. Напруга, яка сковувала палату, раптово розвіялась. Для цієї жертви Хірург був незнайомцем, безіменним чоловіком, а причина, чому він обрав саме її, залишалася таємницею.

Намагаючись приховати розчарування в голосі, Мур продовжив:

– Опишіть його, Ніно.

Вона глибоко вдихнула і заплющила очі, ніби хотіла викликати в уяві його образ.

– У нього... у нього коротке волосся. Акуратно підстрижене...

– Якого кольору?

– Каштанового. Світло-каштанового.

Відповідає кольору волосини, яку знайшли в рані Елени Ортіз.

– Тобто він був світлошкірим? – запитав Мур.

– Так.

– Якого кольору в нього очі?

– Світлі. Блакитні або сірі. Я боялася дивитися йому в очі.

– А форма обличчя? Кругла, овальна?

– Вузьке обличчя. – Вона зробила паузу. – Звичайне.

– Зріст і вага?

– Важко сказати...

– Бодай приблизно.

Ніна зітхнула.

– Середній.

Середній. Звичайний. Чудовисько із пересічною зовнішністю.

Мур повернувся до Фроста.

– Покажіть їй «шість кадрів».

Фрост передав йому альбом з фотографіями злочинців, який у поліції називали «шість кадрів», тому що на кожній сторінці було по шість фотокарток. Мур поклав його на столик біля ліжка і підсунув до Ніни.

Протягом півгодини з тривожною надією вони спостерігали, як вона перегортала сторінки, та на жодній не спинялася. Усі мовчали. Єдиними звуками було шипіння кисню і шурхіт сторінок. Ці фотографії належали злочинцям, які вчинили сексуальні злочини. Ніна перегортала сторінку за сторінкою, і Муру здалося, що їхні обличчя ніколи не скінчаться, що ніколи не скінчиться цей парад світлин, які показували найтемнішу сторону кожного чоловіка, звірячий інстинкт, прихований за маскою людськості.

Він почув, як хтось постукав по склі, що відділяло палату від коридору. Піднявши голову, він побачив Джейн Ріццолі, яка махала йому рукою.

Він вийшов, щоб поговорити з нею.

– Встановили особу? – запитала вона.

– Навряд чи нам це вдасться. На ньому була хірургічна маска.

– Навіщо йому маска? – насупилася Ріццолі.

– Може, це частина його ритуалу. Може, це його збуджує. Гра в лікаря. Він сказав їй, що видалить осквернений орган. Він знав, що її згвалтували. І що він вирізав? Її матку.

Ріццолі зазирнула до палати. І ледь чутно додала:

– Мені спадає на думку інша причина, чому він одягнув маску.

– Чому?

– Він не хотів, щоб вона бачила його обличчя. Він не хотів, щоб вона впізнала його.

– Але це означає...

– Так, я постійно про це кажу. – Ріццолі повернулася і глянула на Мура. – Хірург з самого початку хотів, щоб Ніна Пейтон вижила.

«Як шкода, що ми не можемо зазирнути до людського серця», – подумала Кетрін, розглядаючи рентгенівський знімок грудної клітки Ніни Пейтон. Вона стояла в затіненій кімнаті й вивчала негатив,

прикріплений до підсвіченого екрана, ретельно оглядала тіні, що їх відкидали кістки та внутрішні органи. Ребра, діафрагму і серце, яке розміщувалося вгорі. Не вмістилище душі, а звичайний м'яз, який перекачує кров і наділений аж ніяк не містичнішою місією, ніж легені та нирки. Однак навіть Кетрін, лікаря і науковця, торкав за живе символізм серця Ніни Пейтон.

Це було серце жінки, яка вижила.

У сусідньому приміщенні вона почула голоси. То був Пітер. Він просив асистента знайти рентгенівські знімки свого пацієнта. А вже за мить він ввійшов до кабінету і, побачивши її, спинився.

– Ти досі тут? – запитав Пітер.

– Як і ти.

– Я сьогодні на чергуванні. А ти чому не йдеш додому?

Кетрін повернулася до рентгенівського знімка Ніни.

– Хочу впевнитися, що з цією пацієнткою все гаразд.

Він став у неї за спиною, такий високий і такий статечний, що їй мимоволі захотілося відсунутися від нього. Пітер оглянув знімок.

– Окрім ателектазу^[45] не бачу жодних серйозних проблем. – Він глянув на ім'я пацієнта в кутику знімка. «Невідома». – Це та жінка, що лежить у дванадцятій палаті? Навколо якої постійно крутяться копи?

– Так.

– Я бачу, ти провела їй екстубацію.

– Кілька годин тому, – якимось неохоче відповіла Кетрін. Їй не хотілося говорити про Ніну Пейтон, не хотілося розкривати власну причетність до цієї справи. Але Пітер і далі розпитував:

– Гази крові в нормі?

– На достатньому рівні.

– Її стан стабільний?

– Так.

– Тоді чому ти не йдеш додому? Я пригляну за нею. – Він торкнувся рукою її плеча.

– Відколи це ти не довіряєш своєму партнеру?

Кетрін заціпеніла від його дотику. Він відчув це і забрав руку.

Після тривалої мовчанки Пітер взявся енергійно розвішувати на екрані свої рентгенівські знімки. Він приніс цілу серію знімків черевної порожнини, і вони зайняли ледь не весь вільний простір.

Розвісивши їх, він застиг на місці. Знімки відбивалися в скельцях його окулярів, приховуючи його очі.

– Я тобі не ворог, Кетрін, – тихенько сказав Пітер, не відриваючи погляду від знімків на екрані. – Я б дуже хотів, щоб ти мені повірила. Я постійно думаю, що зробив щось не так чи сказав щось не те і тому наші стосунки змінилися. – Нарешті він глянув на неї. – Колись ми могли покластися одне на одного. Принаймні як партнери. Чорт забирай, нещодавно ми ледь не трималися за руки в грудній порожнині того чоловіка! А зараз ти навіть не хочеш довірити мені догляд за твоєю пацієнткою. Невже за стільки часу, скільки ми з тобою знайомі, ти не пізнала мене достатньо, щоб довіряти?

– Жодному іншому хірургу я не довіряю так, як тобі.

– Тоді в чому річ? Зранку я приходжу на роботу і дізнаюся, що в нас тут було незаконне вторгнення. А ти не хочеш про це говорити. Я запитую про стан твоєї пацієнтки з дванадцятої палати, але ти й про неї не хочеш говорити.

– Поліція попросила мене не обговорювати цю тему.

– Здається, останнім часом поліція керує твоїм життям. Чому?

– Я не можу говорити про це.

– Я не лише твій партнер, Кетрін. Я думав, що я твій друг. – Він підійшов до неї. Пітер був міцної статури, і від його наближення Кетрін відчула раптовий напад клаустрофобії. – Я бачу, що ти налякана. Ти зачиняєшся в кабінеті. Виглядаєш так, наче кілька днів не спала. Я не можу залишатися осторонь і спокійно дивитися на це.

Кетрін зірвала рентгенівський знімок Ніни Пейтон і запхала його до конверта.

– Це не твоя справа.

– Та ні, моя, особливо коли це стосується тебе.

Її настороженість миттєво перетворилася на гнів.

– Дозволь дещо тобі пояснити, Пітере. Так, ми працюємо разом, і так, я поважаю тебе як чудового лікаря. Ти подобаєшся мені як партнер. Але ми живемо своїми окремими життями. І ми не зобов'язані ділитися власними таємницями.

– А чом би й ні? – лагідно відказав Пітер. – Що ти боїшся мені розказати?

Вона дивилася на нього, приголомшена ніжністю в його голосі. Тієї миті їй нестерпно захотілося скинути з серця камінь, розповісти

йому в усіх ганебних подробицях про те, що сталося в Саванні. Але Кетрін знала, які наслідки матиме її сповідь. Вона розуміла, що згвалтування – це довічний сором, довічне тавро жертви. А вона не терпіла жалощів. Тільки не від Пітера, єдиного чоловіка, чия повага була для неї всім.

– Кетрін? – Він простягнув руку.

Крізь сльози вона дивилася на його долоню і, як потопельниця, що обирає темну безодню замість допомоги, не прийняла її.

Натомість розвернулася і вийшла з кабінету.

«Невідому» перевели до іншої палати.

Я тримаю в руці пробірку з її кров'ю і дуже розчарований, що на дотик вона холодна. Занадто довго вона простояла на штативі лаборантки, і тепло тіла, що зберігалось у цій пробірці, просочилося крізь скло й розтануло у повітрі. Холодна кров мертва, у ній немає сили, немає душі, вона не заводить мене. Мою увагу привертає етикетка, білий прямокутник, приклеєний до пробірки, який містить ім'я пацієнта, номер палати і код лікарні. Хоча замість імені зазначено «Невідома», я знаю, кому належить ця кров. Вона вже не лежить в реанімації, її перевели до палати 538 хірургічного відділення.

Я ставлю пробірку на штатив поряд із двома десятками таких же пробірок, накритих гумовими кришечками блакитного, фіолетового, червоного і зеленого кольорів, кожен з яких позначає окрему процедуру, яку мені слід виконати. Фіолетові кришечки – для загального аналізу крові, блакитні – для аналізу на згортання, червоні – для біохімічного аналізу та визначення рівня електролітів. У деяких пробірках з червоними кришечками кров уже згорнулася й перетворилася на згустки темного желатину. Я переглядаю стос лабораторних скерувань і знаходжу папірець для нашої «Невідомої». Сьогодні вранці доктор Корделл замовила два аналізи: загальний аналіз крові та аналіз електролітів сироватки. Я перебираю вчорашні скерування і знаходжу інше замовлення з іменем доктора Корделл.

«Терміновий аналіз рівня газів артеріальної крові після проведення екстубації. 2 літри кисню через носові трубки».

Ніні Пейтон провели екстубацію. Вона дихає самостійно, вдихає повітря без допомоги різних штуковин, без трубки в горлі.

Я сиджу нерухомо на своєму робочому місці й думаю не про Ніну Пейтон, а про Кетрін Корделл. Вона гадає, що виграла цей раунд. Вона гадає, що врятувала Ніну Пейтон. Настав час вказати їй місце. Настав час навчити її покірності.

Я беру телефонну слухавку і набираю номер лікарняної їдальні. Відповідає жінка, вона говорить швидко, десь позаду неї торохтять таці. Незабаром обід, і в неї немає часу на пусті балачки.

– Це з п'ятого західного відділення, – вигадую я. – Здається, ми переплутали рекомендації з харчування для двох наших пацієнтів. Можете сказати, яку дієту призначили для п'ятсот тридцять восьмої палати?

Коротка пауза, поки жінка набирає щось на клавіатурі.

– Чисті рідини, – відповідає вона. – Усе правильно?

– Так, правильно. Дякую. – Я кладу слухавку.

У ранковій газеті було написано, що Ніна Пейтон досі не прийшла до тями і перебуває у критичному стані. Але це неправда. Вона прокинулася.

Кетрін Корделл врятувала її життя. Я навіть не сумнівався, що вона це зробить.

До мене зайшла лаборантка і поставила новий штатив, заповнений пробірками з кров'ю. Ми всміхнулися одне одному, як робили це щодня, – двоє товариських співробітників, які думають одне про одного тільки гарне. Вона молода, з пружними округлими грудьми, що, наче дві дині, випинаються під її білим халатом, і має гарні рівні зуби. Вона забирає новий стос лабораторних скерувань, махає мені і виходить. Мені цікаво, чи її кров солоня на смак.

Апарати гудуть і дзижчать, виводячи свою нескінченну коліскову.

Я сів за комп'ютер і відкрив перелік пацієнтів п'ятого західного відділення. Там є двадцять палат, розміщених у формі літери «Н», а сестринський пост розташовується посередині. Я проглядаю перелік пацієнтів – загалом їх тридцять три, – читаю їхній вік і діагнози. Зупиняюся на дванадцятому пацієнті з 521 палати.

«Містер Герман Гвадовскі, 69 років. Лікар: доктор Кетрін Корделл. Діагноз: екстрена лапаротомія внаслідок численних пошкоджень черевної порожнини».

Палата 521 – у коридорі, паралельному до Ніни Пейтон. Звідти неможливо побачити її палату.

Я натискаю на ім'я Германа Гвадовскі й бачу результати його аналізів. Він перебуває в лікарні два тижні, і в нього вже назбиралося кілька сторінок з аналізами. Я уявив собі його руки з проколотими венами і синцями. Рівень цукру в крові свідчить про те, що він діабетик. Високий рівень лейкоцитів вказує на якусь інфекцію. Я також помітив, що аналізи показують розвиток гангрени в рані на

його нозі. Діабет порушив циркуляцію крові у його кінцівках, і в чоловіка починається некроз. Його судини теж пошкоджені.

Я зосередився на аналізі електролітів. Рівень калію в крові поступово зростає. 4,5 – два тижні тому, 4,8 – минулого тижня, 5,1 – вчора. Він уже старий, і його уражені діабетом нирки щодня виділяють у кров токсини, до яких належить і калій.

Треба зовсім небагато, щоб його рівень став критичним.

Я ніколи не зустрічав містера Германа Гвадовскі, принаймні особисто. Я підходжу до штатива з пробірками і читаю етикетки. Їх двадцять чотири, і всі вони зі східного і західного крила 5-го відділення. Я знаходжу пробірку з червоною кришечкою з палати 521. Вона містить кров містера Германа Гвадовскі.

Я виймаю пробірку зі штатива й уважно розглядаю, обертаючи її на світлі. Кров не згорнулася, але має бридкий темний колір, ніби її набрали не з вени містера Гвадовскі, а із застоюного ставка. Я знімаю кришечку і приношуюсь. Я відчуваю запах старої сечі, затхло-солодкуватий душок інфекції. Я чую тіло, що вже почало розкладатися, хоча мозок і далі заперечує, що його оболонка помирає.

Так я знайомлюся з містером Гвадовскі.

Утім, наша дружба не триватиме довго.

Анджела Роббінс була сумлінною медсестрою, і її нестерпно дратувало те, що досі не принесли чергову дозу антибіотиків для Германа Гвадовскі, які мали бути ще о десятій. Вона підійшла до чергового і сказала:

– Я досі чекаю на ліки для Гвадовскі. Прошу вас іще раз зателефонувати до аптеки.

– Ви перевірили доставлені ліки? Їх привезли о дев'ятій.

– Там не було нічого для Гвадовскі. Я негайно маю ввести йому дозу зосину^[46].

– Ой, щойно пригадав. – Черговий підвівся і підійшов до коробки, що стояла на іншій стійці. – Це нещодавно принесла санітарка з четвертого відділення.

– З четвертого західного?

– Пакунок передали не на той поверх. – Черговий перевірів етикетку. – Гвадовскі. П'ятсот двадцять перша палата.

– Добре, – сказала Анджела, витягаючи пакет із ліками.

Дорогою до палати вона ще раз прочитала етикетку, перевіряючи імена пацієнта і лікаря, а також дозу зосину в соляному розчині. Усе було правильно. Вісімнадцять років тому, коли Анджела тільки почала працювати тут медсестрою, старша медсестра могла сама прийти до аптеки, взяти потрібний розчин для крапельниці і додати до нього необхідну дозу ліків. Кілька помилок, яких припустилися квапливі медсестри, кілька гучних судових справ – і все змінилося. Тепер навіть простий сольовий розчин з додаванням калію проходив сортування в лікарняній аптеці. Ще одна інстанція, додаткова перешкода в роботі й так неповороткої системи охорони здоров'я, і це обурювало Анджелу. Це стало причиною годинного запізнення необхідних ліків.

Вона підвісила до крапельниці містера Гвадовскі свіжий пакет із соляним розчином. Весь цей час пацієнт лежав нерухомо. Він два тижні не приходив до тями і вже почав виділяти запах смерті. Анджела пропрацювала медсестрою не один рік і добре знала його. Цей запах, кислуватий, як піт, був передвісником кінця. Занюхавши його, вона завжди шепотіла іншим медсестрам: «Цей не виживе». Вона подумала про це зараз, регулюючи подачу ліків через крапельницю й перевіряючи життєві показники пацієнта. *«Цей не виживе»*. Хай там що, а вона виконувала свої обов'язки так ретельно, як і з будь-яким іншим пацієнтом.

Настав час обмивати його. Вона принесла таз із теплою водою, поставила біля ліжка пацієнта, намочила губку і почала витирати його обличчя. Містер Гвадовскі лежав із розкритим ротом, його язик був сухим і поморщеним. Краще б вони дозволили йому спокійно відійти. Краще б звільнили його від цих страждань. Та його син наполягав на своєму, і старий продовжував жити, якщо це можна назвати життям, – у помираючому тілі і далі билосся його серце.

Анджела трохи підняла його лікарняну сорочку, щоб оглянути рану. Вона трохи почервоніла, і це занепокоїло медсестру. На руках пацієнта вже не було живого місця, тож для крапельниці їм залишалася тільки центральна вена. Анджела слідкувала за тим, щоб рана була чистою, а пов'язка свіжою. Після омивання вона планувала зробити йому перев'язку.

Вона витерла його тіло, пройшлася губкою по випнутих ребрах. На її погляд, цей чоловік ніколи не вирізнявся розвиненою

мускулатурою, а зараз його шкіра нагадувала пошерхлий пергамент, натягнений на купку кісток.

Вона почула кроки і була зовсім не рада побачити в палаті сина містера Гвадовскі. Єдиний погляд цього чоловіка – і вона одразу насторожилася – таким він був, завжди вказував на чужі помилки та недоліки. І часто поводився так зі своєю сестрою. Якось Анджела почула їхню сварку і ледве стрималася, щоб не кинутися на захист сестри. Зрештою, вона не мала права вчитувати його. Але й не мусила бути з ним надміру люб'язною. Тому просто кивнула і повернулася до роботи.

– Як він? – запитав Іван Гвадовскі.

– Без змін. – Її тон був холодним і діловим. Вона хотіла, щоб він пішов, щоб припинив прикидатися, як сильно дбає про батька, і дав їй змогу робити свою роботу. Вона одразу зрозуміла, що любов до батька була чи не останньою причиною його присутності. Він поводився так, бо звик усіма керувати і не збирався відступати, навіть перед смертю.

– Лікар уже заходив?

– Доктор Корделл приходить щоранку.

– І що вона каже? Чому він досі в комі?

Анджела кинула губку у воду і випросталася, щоб глянути на нього.

– Навіть не знаю, що тут можна сказати, містере Гвадовскі.

– Скільки ще він буде в такому стані?

– Стільки, скільки ви йому дозволите.

– Що ви хочете сказати?

– Вам не здається, що було б людяніше відпустити його?

Іван Гвадовскі витріщився на неї.

– Аякже, і всім одразу стане легше, правда? Звільниться ще одне лікарняне ліжко.

– Я не це мала на увазі.

– Я знаю, як сьогодні фінансуються лікарні. Пацієнт залишається надто довго, й у вас виникають додаткові витрати.

– Я говорю лише про те, що було б краще для вашого батька.

– Для мого батька буде краще, якщо лікарі виконуватимуть свою роботу.

Щоб не сказати чогось, про що потім жалкуватиме, Анджела відвернулася і знову взяла губку. Тремтячими руками відтиснула її.

«Не треба з ним сперечатися. Просто виконуй свою роботу. Він з тих людей, яких неможливо переконати».

Вона поклала вологу губку на живіт пацієнта. І лише тоді збагнула, що він не дихав.

Анджела миттю приклала руку йому до шиї, аби перевірити пульс.

– Що сталося? – запитав його син. – З ним щось не так?

Вона не відповіла. Зірвалася на ноги, проскочила повз нього і вибігла в коридор.

– Синій код! – крикнула Анджела. – Синій код у палаті п'ятсот двадцять один.

Кетрін вилетіла з палати Ніни Пейтон і повернула за ріг у сусідній коридор. До палати 521 вже збіглися лікарі, інший персонал стояв у коридорі. Там була й групка студентів-медиків із широко розплющеними очима, які повитягали шиї, намагаючись роздивитися, що буде далі.

Кетрін прорвалася в палату і вигукнула, перекрикуючи навколишню метушню:

– Що сталося?

Їй відповіла Анджела, медсестра містера Гвадовскі:

– Він просто перестав дихати. Пульсу немає.

Кетрін дісталася до ліжка і побачила, що інша медсестра вже прикріпила пацієнту кисневу маску і закачувала йому в легені кисень. Інтерн поклав обидві руки йому на груди і з кожним натиском на грудину вичавлював кров із його серця, заштовхуючи її до артерій та вен. Підживлював органи, підживлював мозок.

– Підключили дефібрилятор! – крикнув хтось.

Кетрін глянула на кардіомонітор. Він показував фібриляцію шлуночка. Серце більше не скорочувалося. Окремі м'язи ще смикалися, але серце перетворилося на обвислий мішок.

– Який заряд? – запитала Кетрін.

– Сто джоулів.

– Розпочинайте!

Медсестра розмістила електроди дефібрилятора на грудях пацієнта і крикнула:

– Розступіться!

Електроди дали розряд, посилаючи в серце електричні імпульси. Тіло чоловіка підскочило, ніби кіт на розпеченій сковорідці.

– Жодних змін!

– Введіть йому один міліграм епінефрину^[47] і спробуйте знову дати сто джоулів, – сказала Кетрін.

Пацієнту ввели епінефрин.

– Розступіться!

Ще один розряд, тіло чоловіка знову підскочило.

Лінія на кардіомоніторі зірвалася вгору, а тоді знову побігла рівно, ледь посмикуючись. Останні ривки помираючого серця.

Кетрін глянула на пацієнта і подумала: «Як мені повернути до життя цю змарнілу купку кісток?»

– Ви хочете... продовжувати? – запитав захеканий інтерн, який проводив непрямий масаж серця. У нього на обличчі виступив піт, одна краплинка стікала по щоці.

«Я й не збиралася його реанімувати», – подумала Кетрін і вже хотіла припинити, як раптом Анджела шепнула їй на вухо:

– Тут його син. Він спостерігає.

Кетрін кинула погляд на Івана Гвадовскі, що стояв у дверях. Тепер у неї не було вибору. Якщо вона не докладе всіх зусиль, його син примусить лікарню дорого за це заплатити.

Лінія на моніторі тремтіла, як море перед штормом.

– Спробуймо ще раз, – скомандувала Кетрін. – Цього разу двісті джоулів. Хтось візьміть кров для негайного аналізу на електроліти!

Вона почула гуркіт візка лаборантки. З'явилися пробірки і шприци.

– Не можу знайти вену!

– Спробуйте центральну.

– Розступіться!

Усі відійшли, й електроди дали новий розряд.

Кетрін дивилася на монітор, сподіваючись, що такий сильний розряд заведе його серце. Та лінія на моніторі ледве миготіла.

Пацієнту ввели ще одну дозу епінефрину.

Інтерн, спітнілий і червоний, знову почав робити непрямий масаж серця. Нова пара рук підхопила балон і почала закачувати в легені повітря, але це було те саме, що намагатися повернути до життя висушену мумію. Кетрін почула, що голоси навколо неї змінилися,

втратили запал і гарячковість, вимовляли слова якимось мляво й автоматично. Тепер це була звичайна рутинна з неминучим фіналом. Вона роззирнулася і побачила десяток людей, що зібралися навколо ліжка. Вирок пацієнта був для них очевидним. Вони лише чекали її слів.

Вона сказала їм.

– Зафіксуйте час смерті, – промовила Кетрін. – Одинадцять тринадцять.

Усі відійшли від ліжка і мовчки споглядали свою поразку перед смертю, Германа Гвадовскі, який повільно застигав, облутаний дротами і трубками. Медсестра вимкнула кардіомонітор, і екран погас.

– А як же електронний кардіостимулятор?

Кетрін, що якраз підписувала папери, розвернулася і побачила, як до палати ввійшов Іван Гвадовскі.

– Уже немає кого рятувати, – сказала вона. – Мені дуже шкода. Ми не змогли завести його серце.

– Хіба не для цього використовують електронний кардіостимулятор?

– Ми зробили все, що могли...

– Ви використали тільки дефібрилятор.

«Тільки?» Кетрін глянула на обличчя колег, на свідчення їхніх зусиль, на використані шприци та ампули, розірвані пакети від ліків. Медичні відходи, які залишаються після кожної битви за життя. Усі присутні напружено спостерігали, як вона впорається з цією ситуацією.

Вона відклала підписані папери, на язиці вже вертілися різкі слова. Та вона так нічого й не сказала, а просто пішла до дверей.

Десь у коридорі кричала жінка.

Кетрін поспіхом вискочила з палати, медсестра за нею. Завернувши за ріг, вона побачила санітарку, яка схлипувала і вказувала на палату Ніни. На стільці біля дверей нікого не було.

«Тут мав би сидіти поліцейський. Де ж він?»

Кетрін рвучко відчинила двері й залякла.

Перш за все вона побачила кров, яка багряними стрічками заплямувала стіни. Тоді подивилася на пацієнтку. Та лежала на підлозі, обличчям долу. Ніна упала посеред палати, між ліжком і дверима, наче перед смертю їй вистачило сил ступити кілька кроків. Голка

крапельниці вирвалася з її руки, і на підлогу цівкою стікав сольовий розчин, утворивши калюжку прозорої рідини поряд з калюжею яскраво-червоної крові.

«Він був тут. Хірург був тут».

Хоча всі її інстинкти кричали, щоб вона тікала звідти, Кетрін примусила себе переступити поріг та опуститися на коліна біля тіла Ніни. Через її штанину просочилася кров, і вона була досі тепла. Кетрін перевернула Ніну на бік.

Один погляд на її бліде обличчя, на розплющені осклянілі очі – і вона зрозуміла, що Ніна померла.

«Якусь мить тому я чула, як б'ється твоє серце».

Поступово приходячи до тями, вона підняла голову і побачила налякані обличчя, що обступили їх півколом.

– Поліцейський, – сказала Кетрін. – Де поліцейський?

– Ніхто не знає...

Похитуючись, вона підвелася – і присутні розступилися, даючи їй дорогу. Не звертаючи уваги на кривавий слід, що тягнувся за нею, вона вийшла з палати, нестямно роззираючись навколо.

– О Боже! – скрикнула медсестра.

У дальньому кінці коридору підлогою розпливалася темна пляма. Кров. Вона витікала з-під дверей комірчини.

Ріццолі зупинилася перед дверима до палати Ніни Пейтон, заклеєними огорожувальною стрічкою, й зазирнула всередину. Розбризкана повсюди артеріальна кров уже засохла, прикрасивши стіни багряними узорами. Вона пройшла коридором до комірчини, де знайшли тіло поліцейського. Двері теж були заклеєні стрічкою. Комірчина була заставлена крапельницями, на полицях стояли судна, тази і коробки з хірургічними рукавичками, і все було залито кров'ю. Тут убили їхнього побратима, і тепер полювання на Хірурга стало справою честі кожного бостонського полісмена.

Вона повернулася до патрульного, що стояв неподалік.

– Де мені знайти детектива Мура?

– Він внизу, в адміністрації. Переглядає записи лікарняних камер спостереження.

Ріццолі оглянула коридор, але не помітила жодної камери. У них немає записів коридору.

Вона спустилася вниз і зайшла до конференц-зали, де Мур і двоє медсестер переглядали записи з камер. Ніхто не звернув на неї уваги, усі прикипіли очима до екрана.

Камера була спрямована на ліфт п'ятого західного відділення. На відео двері ліфта відчинилися. Мур зупинив на цьому кадрі.

– Ось, – сказав він. – Це перша група людей, які вийшли з ліфта після оголошення синього коду. Я нарахував одинадцять пасажирів, й усі вони виходять поспіхом.

– А як інакше, це ж синій код, – відповіла старша медсестра. – Оголошення передається по всіх лікарняних гучномовцях. Усі вільні на той час працівники мають якомога швидше прийти.

– Прошу вас уважно роздивитися їхні обличчя, – продовжив Мур. – Ви всіх упізнаєте? Чи є серед них хтось, кого б там не мало бути?

– Я не бачу всіх облич. Вони виходять групою.

– А ви, Шерон? – Мур звернувся до іншої медсестри.

Шерон наблизилася до екрана.

– Ось ці троє – медсестри, а двоє молодих чоловіків поруч – студенти-медики. Впізнаю цього чоловіка... – Вона вказала на верхній кут екрана. – Літнього. Інші теж видаються мені знайомими, але я не знаю їхніх імен.

– Добре, – стомлено відказав Мур. – Подивимося решту. А тоді переглянемо запис камери зі сходового майданчика.

Ріццолі підійшла ближче і стала позаду старшої медсестри.

Зображення на екрані почало рухатися у зворотному напрямку, і двері ліфта зачинилися. Мур натиснув кнопку відтворення запису, і двері знову відчинилися. З ліфта вийшли одинадцять людей, рухаючись, наче кваплива істота із безліччю ніг. Ріццолі бачила їхні стривожені обличчя, і навіть без звуку було очевидно, що ситуація критична. Клубок людей зник у лівій частині екрана. Двері ліфта зачинилися. Кілька секунд, і двері знову відчинилися, вивергаючи ще один потік лікарняного персоналу. Ріццолі нарахувала тринадцять людей. Поки що виходило, що за три хвилини на поверх піднялися двадцять чотири людини – і це тільки ліфтом. Скільки ще прибігли сходами? Ріццолі з наростаючим інтересом дивилася на екран. Реакція медиків була бездоганною. Оголошення синього коду можна було порівняти із сигналом до початку забігу. Десятки лікарів з усієї лікарні злетілися до п'ятого західного відділення, і будь-хто в білому халаті міг проскочити непоміченим. Убивця, без сумніву, стояв у кінці ліфта, позаду інших. Він був обачним, ховаючись від камери за спинами інших людей. Вони мали справу з тим, хто добре знав, як працює лікарня.

Вона дивилася, як з екрана зникла друга групка людей. Їй не вдалося розгледіти обличчя двох пасажирів.

Мур поміняв касети, і на екрані з'явилося нове зображення. Тепер вони дивилися на двері, що вели на сходовий майданчик. Якийсь час нічого не відбувалося. Тоді двері відчинилися – і всередину забіг чоловік у білому халаті.

– Я знаю його. Це Марк Нобл, один з інтернів, – сказала Шерон.

Ріццолі вийняла нотатник і записала його ім'я.

Двері знову відчинилися, і з'явилося дві жінки, обидві в білих уніформах.

– Це Вероніка Тем, – сказала старша медсестра, вказуючи на нижчу жінку. – Вона працює в п'ятому західному відділенні. У неї була

перерва, коли оголосили синій код.

– А хто інша жінка?

– Не знаю. Не можу роздивитися її обличчя.

Ріццолі записала:

10: 48, камера зі сходового майданчика:

Вероніка Тем, медсестра, 5-те західне відділення.

Невідома жінка, чорне волосся, лікарняний халат.

Загалом сходами прибігло семеро людей. Медсестри впізнали п'ятьох із них. Ріццолі підсумувала, що ліфтом або сходами на поверх піднялася тридцять одна людина. Якщо додати до цього той персонал, який уже був на поверсі, то вийде не менше сорока людей, які на той час перебували у відділенні.

– А зараз подивіться, будь ласка, що відбувається під час і після завершення тривоги, – сказав Мур. – Тепер вони не поспішають. Можливо, зможете роздивитися ще кілька облич, назвати ще кілька імен? – Він прокрутив плівку вперед. У нижньому куті екрана таймер додав вісім хвилин. Містера Гвадовські досі реанімували, але персонал, допомога якого не знадобилася, уже почав розходитися. Вони йшли до сходового майданчика, і камера знімала лише їхні спini. Першими вийшли двоє студентів-медиків, а за якусь хвилю за ними вийшов невпізнаний чоловік. Після них більше нікого не було, і Мур знову прокрутив плівку. З'явилася групка з чотирьох чоловіків, які разом пішли до сходів. Таймер показував 11: 14. На той час тривога вже завершилася, і Кетрін зафіксувала смерть Германа Гвадовські.

Мур поміняв касети, і вони знову дивилися на ліфт.

Поки вони переглядали записи, Ріццолі встигла списати три сторінки свого нотатника, підраховуючи кількість прибулих. Тринадцять чоловіків і сімнадцять жінок прибігли на сигнал тривоги. Тепер вона рахувала, скільки з них покинули відділення після завершення синього коду.

Цифри відрізнялися.

Нарешті Мур зупинив перегляд, і екран почорнів. Вони вже годину дивилися записи, і дві медсестри виглядали страшенно втомленими.

А тоді їх сполохав голос Ріццолі, що зненацька розірвав тишу:

– Чи є серед персоналу п'ятого західного відділення чоловіки, з якими ви працюєте в одну зміну? – запитала вона.

Старша медсестра глянула на Ріцолі. Здавалося, її вельми здивувало, що ще один коп непомітно для неї прослизнув до кімнати.

– Є медбрат, він завжди приходить о третій. Та на моїй зміні немає чоловіків.

– І жоден чоловік не був на зміні в п'ятому відділенні, коли оголосили синій код?

– Могли бути інтерни. Але медбратів точно не було.

– Які інтерни? Можете їх назвати?

– Вони постійно заходять і виходять, відвідують своїх пацієнтів. Я не слідкую, хто коли приходить. У нас не бракує своєї роботи. – Вона перевела погляд на Мура. – Нам справді час повертатися до відділення.

Він кивнув.

– Можете йти. Дякую.

Ріцолі зачекала, доки обидві медсестри вийшли, а тоді звернулася до Мура:

– Хірург уже був у відділенні. Ще до того, як оголосили код. Хіба ні?

Мур підвівся і підійшов до відеомагнітофона. У його рухах, у тому, як він різко висмикнув одну касету і поставив іншу, вона помітила роздратування.

– Тринадцять чоловіків прийшли до відділення, а чотирнадцять пішли. Один зайвий чоловік. Напевне, він весь час був там.

Мур натиснув кнопку відтворення запису. На екрані знову з'явився сходовий майданчик.

– Чорт забирай, Мур. Кроу відповідав за її охорону. А тепер ми втратили свідка.

Мур нічого не відповів, тільки дивився на екран, спостерігав, як уже знайомі фігури заходили і виходили у двері.

– Цей злочинець проходить крізь стіни, – сказала Ріцолі. – Розчиняється в повітрі. У тому відділенні було дев'ять медсестер, і жодна з них не бачила його. А убивця, хай йому грець, увесь цей час був поруч.

– Це лише припущення.

– Тоді як йому вдалося підкрастися до поліцейського? З якого дива коп послухався його і залишив свій пост біля палати свідка? Чому він

зайшов до комірчини?

– Це мав би бути хтось знайомий. Або ж людина, яка не викликала підозри.

У навколишньому хаосі, коли всі метушилися, аби врятувати життя пацієнту, не було нічого дивного в тому, що хтось із працівників відділення звернувся до єдиної людини, яка не брала участі в загальному сум'ятті, а просто стояла у коридорі – до поліцейського. Приміром, для того, щоб попросити витягти щось важке із комірчини.

Мур зупинив запис.

– Ось, – тихо промовив він. – Гадаю, це він.

Ріццолі придивилася до зображення на екрані. Самотній чоловік прямував до сходового майданчика незадовго після оголошення коду. Вони бачили тільки його спину. На ньому були білий халат і хірургічна шапочка. Під нею проглядалася смужка коротко підстриженого світло-каштанового волосся. Чоловік був худорлявим, вузькоплечим і сутулився. Він нагадував ходячий знак запитання.

– Це єдиний кадр, на якому його видно, – мовив Мур. – Я не зміг розгледіти його на касеті з ліфтом. І не бачив, щоб він підіймався сходами. Але йде саме цим шляхом. Бачите, як він штовхає двері стегном, не торкаючись їх руками? Можу закластися, що він не залишив нам жодного відбитка пальців. Він дуже обережний. Погляньте, як він згорбився, ніби знає, що тут є камера. Він знає, що ми шукаємо його.

– Є якась інформація про його особу?

– Медсестри не знають його імені.

– Чорт забирай, він був у їхньому відділенні.

– І ще купа людей крім нього. Усі кинулися рятувати Германа Гвадовскі. Усі, крім *нього*.

Ріццолі підійшла до екрана, її погляд прикипів до самотньої фігури посеред білого коридору. Хоча вона не бачила його обличчя, її пройняло холодом, ніби вона зазирнула в очі цього чудовиська. «*Ти Хірург?*»

– Ніхто не пригадує, щоб бачив його, – продовжив Мур. – Ніхто не пригадує, щоб їхав з ним у ліфті чи підіймався сходами. Але ось він, перед нами. Примара, яка непомітно з'являється і так само непомітно зникає.

– Він пішов через вісім хвилин після оголошення тривоги, – глянувши на таймер, зауважила Ріццолі. – А за мить перед ним вийшли двоє студентів-медиків.

– Так, я говорив з ними. У них була лекція на одинадцятку. Тому вони пішли так рано. Вони не помітили чоловіка, який спускався за ними.

– Тобто у нас немає свідків.

– Лише ця камера.

Вона не зводила погляд із таймера. Вісім хвилин після оголошення синього коду. Вісім хвилин – це досить довгий проміжок часу. Вона спробувала подумки відтворити всі події. Підійти до копа: десять секунд. Умовити його пройти кілька кроків у кінець коридору і зайти до комірчини: тридцять секунд. Перерізати йому горло: десять секунд. Вийти з комірчини, замкнути двері, зайти до палати Ніни Пейтон: п'ятнадцять секунд. Прикінчити другу жертву і вийти з палати: тридцять секунд. Разом виходить щонайбільше дві хвилини. Отже, у нього залишалось ще шість хвилин. Для чого він використав цей додатковий час? Щоб прибрати за собою? Усюди було повно крові, напевно, його одяг теж забризкало.

Він мав достатньо часу. Санітарка натрапила на тіло Ніни аж за десять хвилин після того, як чоловік на екрані вийшов на сходовий майданчик. На той час він уже міг сісти в автівку і від'їхати на добру милю.

«Усе бездоганно розраховано. Цей убивця рухається з точністю швейцарського годинника».

Зненацька Ріццолі випросталась – ніби удар блискавки, її вразила раптова думка.

– Він знав. Господи, Мур, він *знав*, що буде синій код. – Вона глянула на його спокійну реакцію і збагнула, що Мур уже й сам дійшов такого висновку. – У містера Гвадовскі були якісь відвідувачі?

– Тільки син. Але медсестра увесь час була з ним в палаті. Вона була там, коли оголосили синій код.

– А що було до цього?

– Вона почепила на крапельницю новий сольовий розчин. Ми відправили його на аналіз.

Ріццолі повернулася до екрана, де на ходу застигла постать чоловіка в білому халаті.

– Це якесь безглуздя. Навіщо так ризикувати?
– Він проводив зачистку, скидав баласт, позбувався свідка.
– Але що бачила Ніна Пейтон? Обличчя в масці. Він знав, що вона не зможе його впізнати. Він знав, що вона не становить для нього загрози. Але пішов на такий ризик, щоб убити її. Адже його могли спіймати. Чого він досяг?

– Задоволення. Нарешті він закінчив убивство.

– Але він міг закінчити його ще у неї вдома. Мур, тієї ночі він дозволив Ніні Пейтон вижити. А це означає, що він планував порішити її в такий спосіб.

– У лікарні?

– Так.

– У чому задум?

– Ще не знаю. Але мені видається дуже цікавим той факт, що з усіх пацієнтів відділення він обрав для своєї диверсії саме Германа Гвадовскі. Пацієнта Кетрін Корделл.

Озався пейджер Мура. Він відповів на дзвінок, а Ріццолі тим часом знову повернулася до екрана. Натиснула кнопку відтворення і дивилась, як чоловік у білому халаті підходив до дверей. Штовхнув їх стегном і вийшов на сходовий майданчик. І жодного разу не повернувся обличчям до камери. Ріццолі відмотала назад і ще раз переглянула запис. Цього разу, коли його стегно подалося вперед, вона помітила під халатом якусь випуклість, праворуч, на рівні поясу. Що він ховав? Змінний одяг? Знаряддя убивства?

Вона почула, як Мур сказав у слухавку:

– Нічого не чіпайте. Залиште все як є. Я скоро буду.

Він закінчив розмову, і Ріццолі спитала:

– Хто це?

– Кетрін, – відказав він. – Щойно вбивця надіслав їй нове повідомлення.

– Це надійшло внутрішньою поштою, – сказала Кетрін. – Я побачила конверт і відразу зрозуміла, що це від нього.

Ріццолі дивилася, як Мур натягає гумові рукавички. «Зайва обережність», – подумала вона, адже Хірург ніколи не залишав відбитків пальців чи будь-яких інших зачіпок. То був великий коричневий конверт із застібкою у вигляді гудзика і резинки. Зверху

синім чорнилом було написано: «Кетрін Корделл. Вітання з днем народження від Е. К.».

«Ендрю Капра», – подумала Ріццолі.

– Ви не відкривали його? – запитав Мур.

– Ні. Я поклала його на стіл. І відразу зателефонувала вам.

– Молодчина.

Ріццолі його відповідь здалася фамільярною. Однак Кетрін сприйняла його слова цілком нормально і навіть легенько йому всміхнулася. Якась іскра пробігла між Муром і Корделл. Теплий погляд, якийсь магнетизм, від чого Ріццолі відчула укол болючих ревнощів. *«Їхні стосунки зайшли далі, ніж я думала».*

– Здається, він порожній, – зауважив Мур. У рукавичках він зняв із гудзика резинку. Ріццолі підклала на стіл білий аркуш, щоб упіймати вміст конверта. Він розкрив його і перевернув.

На папір посипалися пасма шовковистого рудого волосся.

Ріццолі пробрало холодом.

– Схоже на людське волосся.

– О Боже. *О Боже...*

Ріццолі озирнулася і побачила, як задкує налякана до смерті Кетрін. Подивилася на її волосся, тоді перевела погляд на пасма, які вилетіли з конверта. *«Це її волосся. Це волосся Кетрін Корделл».*

– Кетрін, – лагідно і заспокійливо сказав Мур, – це може бути і не ваше волосся.

Вона стривожено глянула на нього.

– А що, як моє? Звідки у нього...

– Ви тримаєте щітку у своїй лікарняній шафці? Чи в кабінеті?

– Мур, – озвалася Ріццолі, – погляньте на ці пасма. Їх не зняли зі щітки. Їх відрізали. – Вона повернулася до Кетрін. – Коли ви востаннє стриглися, докторе Корделл?

Кетрін повільно підійшла до столу і глянула на пасма з таким виразом, ніби дивилася на отруйну гадюку.

– Я знаю, коли він їх відрізав, – ледь чутно сказала вона. – Я пам'ятаю.

– Коли?

– Тієї ночі... – Вона дивилася на Ріццолі приголомшеним поглядом. – У Саванні.

Ріццолі покляла слухавку і глянула на Мура.

– Детектив Сінгер підтвердив. У неї справді відрізали пасмо волосся.

– Тоді чому про це не згадується у його звіті?

– Корделл помітила це лише на другий день свого перебування в лікарні, коли дивилася на себе в дзеркало. Капра помер, на сцені злочину не знайшли жодних слідів волосся, і Сінгер припустив, що його відрізали вже в лікарні. Приміром, під час реанімації. Пригадуєте, обличчя Корделл було добряче побите. Можливо, лікарі відрізали пасмо, щоб мати кращий доступ до її голови.

– А Сінгер перевіряв, чи це зробили в лікарні?

Ріццолі впустила на стіл олівець і стомлено зітхнула.

– Ні. Не перевіряв.

– Він просто упустив цю деталь? І не згадував про неї у звіті, тому що не бачив у цьому жодного сенсу?

– Але ж у цьому таки *немає* сенсу! Чому тоді волосся не знайшли поряд із тілом Капри?

– Кетрін не може пригадати більшу частину того, що сталося тієї ночі. Рогіпнол стер чималий шматок її пам'яті. Можливо, Капра кудись виходив. А потім знову повернувся.

– Нехай. А тепер найбільша загадка. Капра мертвий. Тоді яким чином його сувенір потрапив до рук Хірурга?

Відповіді на цю загадку Мур не знав. Двоє убивць: один живий, один мертвий. Що пов'язує між собою цих монстрів? Це, напевно, щось більше за психологічний зв'язок, який тепер набув фізичної форми, яку можна побачити і відчутти на дотик.

Він глянув на два пакети з речовими доказами. Один називався «*Волосся невідомого походження*». В іншому містилися зразки волосся Кетрін для порівняльного аналізу. Він власноруч відрізав кілька її волосин і поклав до пакета. Волосся, без сумніву, було спокусливим сувеніром, адже це така особиста частина людського тіла. Жінка носить його щодня, спить із ним. Волосся має свій унікальний запах, колір і текстуру. Сутність жінки. Тому не дивно, що Кетрін так налякалася, коли дізналась, що якийсь невідомий чоловік володів такою інтимною частинкою її тіла. Що він гладив її волосся, нюхав його, ніби коханець, який не може насититися запахом своєї обраниці.

«*Тепер Хірург добре знає її запах*».

Було вже близько півночі, але в неї ще світилося. Крізь запнуті штори він бачив, як повз вікно проплив її силует, і він знав, що вона досі не спить.

Мур підійшов до патрульної автівки, що стояла неподалік, і схилився, аби перекинутися словом з двома поліцейськими.

– Щось помітили?

– Вона не виходила з будинку, відколи прийшла додому. Ходить туди-сюди. Здається, її чекає безсонна ніч.

– Я поговорю з нею, – сказав Мур і розвернувся, щоб перейти дорогу.

– Залишитесь на всю ніч?

Мур зупинився. Неохоче озирнувся і глянув на копа.

– Перепрошую?

– Ви залишитесь з нею на всю ніч? Якщо так, то ми передамо інформацію наступним патрульним, щоб вони знали, що нагорі один з наших.

Мур проковтнув свою лють. Запитання патрульного було цілком виправданим. То чому він так швидко втратив самовладання?

«Тому що я розумію, як це виглядає збоку. Піднятися до її квартири опівночі. Я знаю, які в них промайнули думки. Ті самі думки, що й у моїй голові».

Він переступив поріг квартири і побачив запитання в її очах. Відповів лишень похмурым кивком.

– На жаль, з лабораторії ми отримали підтвердження. Він надіслав ваше волосся.

Вона прийняла цю новину мовчки.

У кухні засвистів чайник. Вона розвернулася і вийшла з кімнати.

Мур зачинив двері, і його погляд привернув новий відполірований замок. Здавалося, що навіть загартована сталь не зарадить, коли маєш справу із супротивником, який може проходити крізь стіни. Мур пішов за Кетрін до кухні й дивився, як вона вимкнула газ під чайником. Тоді почала незграбно відкривати пачку з чаєм і скрикнула, коли пакетики розсипалися по стільниці. Така дрібниця, яка, схоже, стала для неї останньою краплею. Кетрін оперлася на стільницю й щосили стисла кулаки, аж побіліли суглоби. Вона як могла стримувалась, щоб не заплакати, не втратити самовладання у нього на очах, але програвала

цю битву. Він почув, як вона глибоко вдихнула. Побачив, як напружилися її плечі і вона затремтіла, намагаючись стримати сльози.

Він більше не міг на це дивитися. Він підійшов до неї, пригорнув до себе і міцно тримав у своїх обіймах. Весь день він думав про це, він дуже хотів її обійняти. Але не хотів, щоб це сталося так, як зараз, коли вона опинилася в його обіймах через страх. Він хотів бути для неї чимось більшим, ніж захисником, надійним товаришем, до якого можна звернутися в скруті.

Але зараз вона потребувала саме такої людини. І він пригорнув її, захищаючи від нічних кошмарів за вікном.

– Чому це повторюється? – прошепотіла Кетрін.

– Не знаю.

– Це Капра...

– Ні. Він мертвий. – Він узяв обома руками її мокре від сліз обличчя, зазирнув у її очі. – Ендрю Капра мертвий.

Вона глянула на нього і завмерла в його обіймах.

– То чому Хірург обрав *мене*?

– Якщо хтось і знає відповідь, то це ви.

– Я *не* знаю.

– Можливо, на свідомому рівні. Але ви самі казали, що не пам'ятаєте усього, що сталося тієї ночі в Саванні. Не пам'ятаєте, як зробили другий постріл. Не пам'ятаєте, хто відрізав ваше волосся і коли. Чого *ще* ви не пам'ятаєте?

Вона похитала головою. Тоді кліпнула, здригнувшись від сигналу його пейджера.

«Ну чому вони не дадуть мені спокою?» Він підійшов до телефону, що висів на стіні, і відповів на дзвінок.

Голос Ріццолі прозвучав так, ніби вона в чомусь його звинувачувала.

– Ви у неї вдома.

– Як здогадалися?

– У мене на телефоні визначник номера. Зараз північ. Ви добре подумали про те, що робите?

– Навіщо ви телефонували на мій пейджер? – роздратовано запитав він.

– Вона десь поруч?

Він озирнувся і побачив, що Кетрін вийшла. Без неї кухня раптом опустіла. Втратила для нього будь-який інтерес.

– Ні, – відповів Мур.

– Я тут думала про те волосся. Знаєте, може бути ще одна версія, звідки воно у неї взялося.

– І яка ж це?

– Вона надіслала його сама собі.

– Не можу повірити, що чую таке.

– А я не можу повірити, що таке не спадало вам на думку.

– І який тут мотив?

– Той же, який спонукає людей приходити в поліцію і зізнаватися у злочинах, яких вони не вчиняли. Тільки подумайте про увагу, яка їй дісталася! Вашу увагу. Надворі північ, а ви в її квартирі, трясетеся над нею, заспокоюєте. Я не кажу, що Хірург *не переслідує* її. Але вся ця історія з волоссям примусила мене замислитись. Поглянути на ці події з іншого боку. Звідки в Хірурга те волосся? Невже це Капра *дав* йому два роки тому? Як він міг зробити це, якщо лежав мертвий на підлозі її спальні? Ви ж бачили невідповідності між її свідченнями і протоколом розтину Капри. Ми обоє знаємо, що вона не розказала всієї правди.

– Ці свідчення витягнув з неї детектив Сінгер.

– Гадаєте, він трохи доповнив її розповідь?

– Тільки подумайте, як усі тиснули на Сінгера. Чотири вбивства. Усі вимагають впіймати злочинця. Аж ось у нього з'явилося просте і зручне вирішення проблеми: убивця мертвий, його застрелила власна жертва. Кетрін допомогла йому закрити справу, навіть якщо йому й довелося підказати їй потрібні слова. – Мур перевів подих. – Нам потрібно дізнатися, що насправді сталося тієї ночі в Саванні.

– Вона єдина, хто був там. Але вона стверджує, що всього не пам'ятає.

Мур підняв голову і побачив, що Кетрін знову зайшла до кухні.

– Поки що.

– Ви впевнені, що доктор Корделл хоче цього? – запитав Алекс Полочек.

– Вона вже тут і чекає на вас, – відповів Мур.

– Ви не вмовляли її, правда? Тому що гіпноз не спрацює, якщо людина сама цього не бажатиме. Вона має іти на контакт, інакше це лише марнування часу.

Марнування часу, саме так Ріццолі називала цю затію, і її погляд поділяли майже всі детективи відділення. Вони вважали гіпноз дурисвітством, що його вигадали й активно застосовували фокусники в Лас-Вегасі та різні фальшиві чаклуни. Колись Мур і сам був такої думки.

Та справа Меган Флоренс змінила його ставлення до гіпнозу.

31 жовтня 1998 року десятирічна Меган поверталася зі школи додому, коли біля неї зупинилася автівка. Живою її більше не бачили.

Єдиним свідком викрадення був дванадцятирічний хлопчик, що стояв неподалік. Хоча він добре бачив автівку, міг описати її форму і колір, хлопчик ніяк не міг пригадати номерний знак.

Минуло кілька тижнів, а розслідування так і не зрушило з місця, і батьки дівчинки наполягли на тому, щоб із хлопчиком поговорив гіпнотерапевт.

Поліція вичерпала всі свої ресурси і неохоче, але таки погодилася.

Мур був присутній під час сеансу. Він спостерігав, як Алекс Полочек обережно ввів хлопця в стан гіпнозу, і з подивом слухав, як той ледь чутно називав цифри номерного знаку.

Два дні по тому тіло Меган Флоренс знайшли закопаним на задньому дворі викрадача.

Мур сподівався, що дивовижна магія Полочека, яка відновила пам'ять хлопця, допоможе і Кетрін Корделл.

Обоє чоловіків стояли перед кімнатою для допитів і крізь дзеркальну перегородку дивилися на Кетрін та Ріццолі, які сиділи по той бік. Кетрін здавалася схвильованою. Вона вовтузилася на своєму стільці і кидала погляди на дзеркальне скло, ніби знала, що на неї

дивляться. Вона навіть не торкнулася чашки чаю, що стояла поряд на маленькому столику.

– Вам доведеться викликати болючі спогади, – сказав Мур. – Може, вона й *захоче* піти на контакт, але для неї це буде неприємно. Під час нападу вона ще перебувала під дією рогіпнолу.

– Отруєні наркотиком спогади дворічної давності? А ще ви казали, що ці спогади можуть бути перекручені.

– Детектив із Саванни під час допиту міг підказати їй кілька свідчень.

– Ви ж розумієте, що я не чарівник. Та й інформацію, яку ми отримуємо під час сеансу, навряд чи можна вважати доказом. До того ж це позбавить юридичної сили будь-які покази, які вона у майбутньому може давати в суді.

– Я знаю.

– І все одно хочете продовжувати?

– Так.

Мур відчинив двері, й обоє чоловіків зайшли до кімнати.

– Кетрін, – звернувся до неї Мур, – це чоловік, про якого я вам розповідав, Алекс Полочек. Він гіпнотерапевт і співпрацює з поліцією Бостона.

Вона потисла Полочеку руку й нервово засміялась.

– Вибачте, – сказала Кетрін. – Просто я уявляла вас по-іншому.

– Ви очікували, що я буду в чорній мантиї і з чарівною паличкою, – відказав Полочек.

– Це звучить безглуздо, але так.

– Та замість цього перед вами стоїть лисуватий опецькуватий чоловічок.

Вона знову засміялась, її тіло трохи розслабилось.

– Вас ніколи не вводили у стан гіпнозу? – запитав він.

– Ні. Чесно кажучи, сумніваюся, що зі мною це можливо.

– Чому ви так думаєте?

– Тому що я не вірю в гіпноз.

– Але погодилися спробувати.

– Детектив Мур вважає, що варто це зробити.

Полочек опустився на стілець навпроти неї.

– Докторе Корделл, щоб отримати користь від сеансу гіпнозу, вам не обов'язково в нього вірити. Але ви мусите *захотіти* піти на

контакт. Ви маєте довіритись мені. Ви маєте добровільно розслабитись і відпустити всі думки. Ви маєте дозволити мені завести вас у підсвідомість. Це дуже схоже на початкову фазу сну. Однак ви *не будете* спати. Обіцяю, що ви будете знати, що відбувається навколо. Але вам вдасться розслабитися настільки, щоб проникнути до тих закутків вашої пам'яті, до яких зазвичай у вас немає доступу. Ви ніби відчините шафу, яка міститься у вашому мозку, і врешті зможете висунути шухляди й вийняти з них необхідні файли.

– Саме в це я і не вірю. Що гіпноз примусить мене згадати.

– Він не примусить, а дозволить вам згадати.

– Добре, *дозволить* мені згадати. Та я дуже сумніваюся, що він допоможе мені витягти спогади, до яких я не можу сягнути самотійно.

Полочек кивнув.

– Так, цілком нормально, що ви ставитеся до цього скептично. Адже це здається неможливим, правда ж? Та наведу вам приклад того, як можна заблокувати пам'ять. Це називається «Законом зворотної дії». Чим сильніше ви намагаєтесь щось пригадати, тим більша ймовірність того, що вам це не вдасться. Гадаю, вам уже доводилося зустрічатися з таким явищем. Таке трапляється з усіма. Приміром, ви побачили по телевізору відому акторку, і ви *знаєте* її ім'я, але не можете його пригадати. І це вас страшенно дратує. Ви годину напружуєте мозок, намагаючись пригадати її ім'я. Дивуєтесь, чи у вас, бува, не починається хвороба Альцгеймера. Адже з вами таке траплялося?

– Постійно, – Кетрін знову всміхалася. Було очевидно, що Полочек їй подобався і вона почувалася з ним комфортно. Непоганий початок.

– Та врешті-решт ви пригадуєте ім'я тієї акторки, так? – продовжив Полочек.

– Так.

– І коли це зазвичай стається?

– Коли я припиняю ламати над цим голову. Коли я розслаблююся і думаю про щось інше. Або перед сном, коли я вже лежу в ліжку.

– Точно. Лише тоді, коли ви розслабляєтесь і ваш мозок полишає спроби силою відчинити шухляду. Саме тієї миті шухляда

дивовижним чином відчиняється сама і звідти вилітає потрібний файл. Таке розуміння гіпнозу здається вам правдоподібнішим?

Кетрін кивнула.

– Отож, саме це ми й будемо робити. Я допоможу вам розслабитись. Допоможу відкрити шухляду.

– Не знаю, чи мені вдасться повністю розслабитись.

– Що вам заважає? Ця кімната? Чи, може, стілець?

– Ні, стілець зручний. Це... – Вона схвильовано подивилася на відеокамеру. – Глядачі.

– Детективи Мур та Ріццолі вийдуть. А камера – це лише предмет. Механічна штуковина. Думайте про неї саме так.

– Мабуть, ви маєте рацію...

– Вас іще щось непокоїть?

Кетрін якийсь час мовчала. А тоді тихенько мовила:

– Я боюся.

– Мене?

– Ні. Спогадів. Боюся знову пережити їх.

– Я не буду вас ні до чого примушувати. Детектив Мур казав, що це для вас болюча тема, і я не примушуватиму вас знову через це проходити. Ми підійдемо до цих спогадів з іншого боку. І страх не буде блокувати вашу пам'ять.

– А як мені знати, що ці спогади правдиві? Що я їх не вигадала?

Полочек на мить замислився.

– Справді, є імовірність того, що ваші спогади можуть бути спотворені. Відтоді минуло багато часу. Тому нам доведеться працювати з тим, що є. Мушу зазначити, що майже нічого не знаю про вашу справу. Я намагався не вникати у її суть, щоб не вплинути на ваші спогади. Мені відомо лишень те, що ці події відбувалися два роки тому, що на вас хтось напав і ви були під дією наркотику рогіпнолу. Більше я нічого не знаю. Таким чином, усі спогади, які нам вдасться викликати, виключно ваші. Я тут лише для того, щоб допомогти вам відкрити шухляду.

Кетрін зітхнула.

– Гадаю, я готова.

Полочек глянув на обох детективів.

Мур кивнув, і вони з Ріццолі вийшли з кімнати.

Вони стояли по інший бік дзеркального скла і дивилися, як Полочек вийняв ручку і записник і поклав їх біля себе на стіл. Поставив Кетрін кілька запитань. Що вона зазвичай робила, щоб розслабитися. Чи було в неї якесь особливе місце, якийсь особливий спогад, які б вона вважала заспокійливими.

– Влітку, коли я була ще дитиною, – сказала вона, – я частенько приїздила до дідуся і бабусі в Нью-Гемпшир. Вони мали будиночок біля озера.

– Опишіть мені його. Детально.

– Там було дуже тихо. Маленький будиночок з великим ганком, що виходив до води. Біля будинку росли кущі дикої малини. Я любила збирати ягоди. А вздовж стежки, що вела до озера, бабця висадила лілії.

– Отже, ви пригадуєте ягоди. І квіти.

– Так, а ще озеро. Я люблю воду. Я часто засмагала на пірсі.

– Добре. – Він щось записав і відклав ручку. – Добре. Для початку я попрошу вас тричі глибоко вдихнути. Спокійно. Ось так. А зараз заплющте очі і слухайте мій голос.

Мур дивився, як Кетрін повільно опустила повіки.

– Починайте записувати, – він звернувся до Ріццолі.

Вона натиснула кнопку запису, і касета почала обертатися.

У сусідній кімнаті Полочек допомагав Кетрін повністю розслабитися. Він сказав їй зосередитися на пальцях ніг і відчутти, як напруга покидає їх. Потому відчуття напруги мало покинути її литки, і ноги теж мали розслабитися.

– Ви справді вірите в цю дурню? – запитала Ріццолі.

– Я бачив, як це працює.

– Може, й справді працює. Бо мене вже хилить до сну.

Він глянув на Ріццолі, що стояла, схрестивши на грудях руки. Вона закопилила нижню губу, демонструючи свій скептицизм.

– Просто дивіться, – сказав він.

– То коли вона злетить у повітря?

Полочек продовжував скеровувати Кетрін, розслабляючи інші м'язи її тіла, рухаючись від стегон до спини, а потім до плечей. Тепер її руки безвольно повисли вздовж тіла. Її обличчя було спокійним і безтурботним. Дихання сповільнилось, стало глибоким.

– А зараз ми уявимо те місце, яке ви так любите, – сказав Полочек. – Будиночок дідуся і бабусі біля озера. Я хочу, щоб ви побачили себе, як ви стоїте на тому великому ганку. Дивитесь на воду. Надворі тепло, повітря спокійне і безвітряне. Ви чуєте тільки співи пташок. Тут дуже тихо і затишно. Сонячне проміння виблискує на поверхні води...

На її обличчі з'явився такий умиротворений вираз, що Мур заледве міг повірити, що перед ним та сама Кетрін. Він бачив на її обличчі теплі рожеві мрії юної дівчини. Він ніби дивився на дитину, якою вона була тоді. До того, як втратила свою невинність, до того, як її спіткали всі розчарування дорослого життя. До того, як Ендрю Капра залишив свій слід.

– Вода така приємна, вона так і манить вас, – сказав Полочек. – Ви спускаєтеся східцями з ганку і йдете стежкою до озера.

Кетрін сиділа нерухомо, її обличчя випромінювало спокій, її руки безвольно лежали на колінах.

– Ви ступаєте по м'якій землі. Сонячне проміння гріє вашу спину. На деревах щебечуть пташки. Ви цілковито розслаблені. З кожним кроком ви відчуваєте ще спокійніше. Ви відчуваєте глибоке умиротворення. Обабіч стежки ростуть лілії. Вони огортають вас солодким ароматом, і, минаючи їх, ви на повні груди вдихаєте ці пахощі. Це особливий, чарівний запах, який навіює на вас сонливість. Ви йдете стежкою і відчуваєте, як ноги наливаються втомою. Квіткові пахощі, ніби наркотик, спонукають вас ще більше розслабитись. А сонячне тепло звільняє усі ваші м'язи від напруги. А зараз ви підходите до самої води і бачите невеличкий човен, прив'язаний до пірсу. Ви прямуєте до нього. Озеро спокійне і незворушне, наче дзеркало. Наче скло. Невеличкий човен легенько погойдуються на воді. Це чарівний човен. Він може відвезти вас куди завгодно. Туди, куди вам понад усе хочеться потрапити. Вам лише потрібно сісти в нього. Тож ви підіймаєте праву ногу і стаєте нею на дно човна.

Мур глянув на ноги Кетрін і побачив, як її права нога відірвалась від підлоги й опустилася на кілька дюймів далі.

– Ось так. Ви поставили праву ногу. Човен не хитається. Вам нічого не загрожує. Ви відчуваєтеся упевнено і затишно. А зараз ви стаєте на дно човна лівою ногою.

Ліва нога Кетрін піднялася і повільно опустилася на підлогу.

– Господи, не можу в це повірити, – сказала Ріццолі.

– Але ж ви бачите на власні очі.

– Так, але я не знаю, чи вона робить це під дією гіпнозу. А може, вона прикидається?

– Ні, ви цього не знаєте.

Полочек присунувся до Кетрін, але не торкався її, керуючи нею лише з допомогою свого голосу.

– Ви відв'язуєте човна. Тепер його ніщо не втримує, і човен повільно розсікає воду. Ви контролюєте його. Усе, що вам треба зробити, – просто уявити собі якийсь місце, і човен сам відвезе вас туди. – Полочек повернувся до дзеркального вікна і кивнув.

– Зараз він поверне її в минуле, – сказав Мур.

– Добре, Кетрін. – Полочек зазначив у записнику час, коли Кетрін піддалася гіпнозу. – А зараз ви попливете човном в інше місце. В інший час. Ви досі керуєте його рухом. Ви бачите туман, що стелеться поверхнею води, легенький туман, що ніжно торкається вашого обличчя. Човен плавно рухається вперед, і його теж огортає туман. Ви простягаєте руку і торкаєтесь води. На дотик вона нагадує вам шовк. Тепла і спокійна. Аж раптом туман розсіюється і попереду ви бачите на березі будинок. Будинок з одними дверима.

Мур піймав себе на тому, що підійшов до самісінького скла. Він стиснув кулаки, його серце застукотіло швидше.

– Човен несе вас до берега, і ви виходите з нього. Ідете стежкою до будинку й відчиняєте двері. Усередині лише одна кімната. На підлозі лежить гарний пухнастий килим. Неподалік стоїть крісло. Ви опускаєтесь в нього, і вам здається, що це найзручніше крісло з усіх, у яких ви коли-небудь сиділи. Ви цілком розслаблені. Ви контролюєте ситуацію.

Кетрін глибоко вдихнула і видихнула, ніби щойно примостилася в м'якому кріслі.

– А зараз ви дивитесь на стіну перед собою і бачите екран. Це чарівний екран, тому що він може показувати епізоди з будь-якого періоду вашого життя. Він може показувати все, що вам забажається, навіть далеке минуле. Ви контролюєте цей екран. Ви можете перемотувати записи вперед або назад. Можете в будь-який момент зупинити перегляд. Вам вирішувати. А зараз спробуймо щось подивитися. Повернімося у якийсь щасливий епізод вашого життя. У

той час, коли ви були в будиночку біля озера ваших дідуся і бабусі. Ви збираєте малину. Ви бачите це на екрані?

Кетрін довгий час не відповідала. Коли вона врешті озвалася, її слова прозвучали так тихо, що Мур ледь їх розчув.

– Так. Бачу.

– Що ви робите? На екрані? – запитав Полочек.

– Я тримаю паперовий пакет. Збираю ягоди і кидаю їх до пакета.

– А ви їсте ягоди, поки збираєте їх?

На її обличчі з'явилася замріяна усмішка.

– О, так. Вони такі солодкі. І теплі, нагріті сонцем.

Мур насупився. Такого він не очікував. Кетрін відчувала ягоди на смак і на дотик, а це означало, що вона заново переживала цей епізод. Не просто дивилася його на екрані, вона *сама* була там. Він побачив занепокоєний погляд Полочека. Він обрав екран, щоб відгородити її від болючих спогадів. Але вона заглибилась у своє минуле. Тому він вагався, що робити далі.

– Кетрін, – мовив Полочек. – Я хочу, щоб ви зосередились на кріслі, у якому сидите. Ви перебуваєте в кімнаті, сидите у кріслі і дивитесь на екран. Відчуваєте, яке воно м'яке? Як приємно вашій спині? Ви відчуваєте?

Пауза.

– Так.

– Добре. Ви маєте залишатися в цьому кріслі. Ви не будете підводитись. У вас є чарівний екран, на якому ви можете переглядати різні епізоди свого життя. Ви залишатиметеся в кріслі. Ви відчуватимете, яке воно м'яке, як приємно вашій спині. А те, що ви побачите, – це лише фільм. Домовились?

– Так.

– Отож. – Полочек глибоко вдихнув. – Зараз ми повернемося в Саванну, у ніч п'ятнадцятого червня. У ту ніч, коли Ендрю Капра постукав у ваші двері. Розкажіть, що відбувається на екрані?

Мур напружено спостерігав, не наважуючись навіть дихнути.

– Він стоїть на моєму ганку, – почала Кетрін. – Каже, що хоче зі мною поговорити.

– Про що?

– Про помилки, яких припустився. У лікарні.

Далі її розповідь не відрізнялася від офіційних показів, які вона давала детективу Сінгеру в Саванні. Вона неохоче запросила Капру ввійти. Надворі було спекотно, і він сказав, що хоче пити, тож вона запропонувала йому пиво. Відкрила одне й для себе. Він був схвильований, непокоївся через своє майбутнє. Так, він припустився кількох помилок. Але ж це буває з усіма лікарями, хіба ні? Якщо його витувають з інтернатури, то змарнують його талант. Він знав студента-медика з Еморі, який припустився однієї помилки, яка згубила всю його кар'єру. Це нечесно, що Кетрін має вирішувати, продовжувати йому інтернатуру чи забути про кар'єру лікаря. Усі заслуговують на другий шанс.

Вона вже втомилася щось пояснювати, але бачила, як наростала його лють, як тремтіли його руки. Тоді вона пішла до туалету, щоб дати йому час трохи охолонути.

– Що сталося, коли ви повернулися з туалету? – запитав Полочек. – Що відбувається на екрані? Що ви бачите?

– Ендрю затих. Уже не такий розгніваний. Каже, що розуміє мою позицію. І посміхається, поки я допиваю своє пиво.

– Посміхається?

– Дивна. Дуже дивна посмішка. Як і тоді, коли він посміхався мені в лікарні...

Мур чув, як пришвидшилось її дихання. Навіть у ролі стороннього глядача, переглядаючи цю сцену в уявному фільмі, вона відчувала наближення майбутнього кошмару.

– Що відбувається далі?

– Я засинаю.

– Ви бачите це на екрані?

– Так.

– А після цього?

– Нічого не бачу. Екран почорнів.

«Рогіпнол. Вона не пам'ятає цієї частини».

– Добре, – сказав Полочек. – А тепер перемотаймо цю темну частину трохи вперед, до наступного епізоду. До наступної картинки, яку ви бачите на екрані.

Дихання Кетрін знову пришвидшилось.

– Що ви бачите?

– Я... я лежу на своєму ліжку. У своїй кімнаті. Я не можу поворухнутися, не можу рухати ні руками, ні ногами.

– Чому?

– Мене прив'язали до ліжка. На мені немає одягу. Він лежить на мені. Він всередині. Він рухається всередині мене...

– Ендрю Капра?

– Так. Так... – Її дихання стало уривчастим, у її голосі вчувався страх.

Мур щосили стиснув кулаки, його дихання теж пришвидшилось. Він боровся з бажанням постукати по склі і негайно припинити цей сеанс. Він не міг цього слухати. Вони не можуть примушувати її знову переживати власне згвалтування.

Та Полочек уже відчув небезпеку й поквапився відвернути її увагу від болючих спогадів.

– Ви досі сидите в кріслі, – нагадав він. – Ви в безпеці. Ви в кімнаті з екраном. Це лише фільм, Кетрін. Це відбувається з кимось іншим. Ви в безпеці. Вам нічого не загрожує. Все добре.

Її дихання заспокоїлось, перейшло у звичний ритм. Заспокоївся і Мур.

– Добре. Продовжимо перегляд фільму. Зверніть увагу на те, що робите *ви*. Не Ендрю. Розкажіть, що відбувається далі?

– Екран знову почорнів. Я нічого не бачу.

«Вона ще не відійшла від дії рогіпнолу».

– Знову перемотаймо цю частину, до наступної сцени. Що ви бачите?

– Світло. Я бачу світло...

Полочек зупинився.

– Кетрін, я попрошу вас розирнутися навколо. Відкиньтесь на спинку крісла, щоб оглянути всю кімнату. Що ви бачите на екрані?

– Предмети. Вони лежать на тумбочці біля ліжка.

– Які предмети?

– Інструменти. Скальпель. Я бачу скальпель.

– Де Ендрю?

– Не знаю.

– Його немає в кімнаті?

– Він пішов. Я чую, як тече вода.

– Що відбувається далі?

Її дихання знову пришвидшилось, у голосі відчувалася тривога.

– Я натягну мотузки. Намагаюся звільнитися. Не можу поворухнути ногами, але на правій руці... мотузку зав'язано не дуже туго, вона метеляється на моєму зап'ясті. Я кручу рукою. Намагаюся витягти її. Зап'ястя в крові.

– Ендрю досі немає в кімнаті?

– Ні. Та я чую, як він сміється. Я чую його голос. Але це десь далі, в іншій кімнаті.

– Що відбувається з мотузкою?

– Мені вдається вивільнити руку. Від крові зап'ястя стає слизьким, і рука проходить...

– Що ви робите після цього?

– Беру скальпель. Відрізаю мотузку на іншій руці. Це забирає багато часу. Мене страшенно нудить. Руки не слухаються. Я рухаюся дуже повільно, кімната раз-по-раз поринає в темряву, тоді знову з'являється світло. Я досі чую його голос, він щось говорить. Я нахиляюся й перерізаю мотузку на лівій щиколотці. Тепер я чую кроки. Я намагаюся злізти з ліжка, але моя права щиколотка досі прив'язана. Я перекочуюсь на бік і падаю на підлогу. На обличчя.

– Що відбувається далі?

– Заходить Ендрю, він стоїть на порозі. Виглядає здивованим. Я простягаю руку під ліжко і намагаюся пістолет.

– Під вашим ліжком є пістолет?

– Так. Батьків. Але мої руки незграбні, я ледве можу його втримати. А кімната знову темніє.

– Де Ендрю?

– Він іде до мене...

– Що далі, Кетрін?

– Я тримаю пістолет. Тоді чую якийсь звук. Гучний звук.

– Ви почули постріл?

– Так.

– Це ви вистрелили з пістолета?

– Так.

– Що робить Ендрю?

– Він падає. Притискає руки до живота. Крізь його пальці витікає кров.

– Що відбувається після цього?

Довга пауза.

– Кетрін, що ви бачите на екрані?

– Усе почорніло. Екран почорнів.

– Коли на екрані з’являється наступна сцена, що ви бачите?

– Людей. У кімнаті багато людей.

– Яких людей?

– Поліцейських...

Мур ледь не застогнав від розчарування. У її пам’яті був величезний провал. Рогіпнол у поєднанні з наслідками сильного удару головою призвів до втрати свідомості. Кетрін не пам’ятала, як зробила другий постріл. Вони досі не знали, як куля опинилася в мозку Ендрю Капри.

Полочек дивився на них крізь скло, у його очах читалося запитання. Чи вони отримали всі відповіді?

На подив Мура, Ріццолі зненацька відчинила двері й махнула Полочечу, щоб він вийшов до них. Він так і зробив, залишивши Кетрін усередині.

– Скажіть їй повернутися назад, до того моменту, коли вона вистрелила. Коли вона ще лежала на ліжку, – сказала Ріццолі. – Я хочу, щоб вона зосередилась на тому, що чує з сусідньої кімнати. Звук води. Сміх Капри. Я хочу знати про кожен звук, який вона чує.

– Є якась причина?

– Просто зробить це.

Полочек кивнув і повернувся до кімнати.

Кетрін не рухалася, вона сиділа на місці, ніби перед виходом Полочек заморозив її.

– Кетрін, – лагідно мовив він, – я попрошу вас відмотати фільм. Ми повернемося назад, до того, що відбувалося перед пострілом. До того, як ви звільнили руки і впали на підлогу. До того моменту, коли ви ще лежите на ліжку, а Ендрю немає в кімнаті. Ви казали, ніби чули, як тече вода.

– Так.

– Розкажіть мені про все, що ви чули.

– Вода. Я чую, як вона тече трубами. Шипить. Я чую, як вона булькає, стікаючи в каналізацію.

– Вода стікає в раковину?

– Так.

– А ще ви казали, що чули сміх.

– Ендрю сміється.

– Він щось говорить?

Пауза.

– Так.

– Що він каже?

– Я не знаю. Він далеко.

– Ви впевнені, що це Ендрю? Може, це телевізор?

– Ні, це він. Це Ендрю.

– Добре. А зараз сповільнимо перегляд. Секунда за секундою, розповідайте мені, що ви чуєте.

– Досі тече вода. Ендрю каже: «Легко». Слово «легко».

– І все?

– Він каже: «Дивись і повторюй за мною».

– «Дивись і повторюй за мною»? Він це каже?

– Так.

– Що ви чуєте далі?

– «Тепер моя черга, Капра».

Полочек зупинився.

– Можете повторити?

– «Тепер моя черга, Капра».

– Це каже *Ендрю*?

– Ні. Не Ендрю.

Мур заціпенів і не зводив погляду з жінки на стільці.

Полочек різко повернувся до скла, на його обличчі застиг здивований вираз.

– Хто сказав «Тепер моя черга, Капра»?

– Я не знаю. Я не знаю цього голосу.

Мур і Ріццолі переглянулися.

«У будинку був *іще хтось*».

«Зараз він з нею».

Ріццолі незграбно вистукувала ножем по дошці, й шматочки цибулі раз-у-раз падали на підлогу. У сусідній кімнаті її батько і двоє братів намагалися перекричати телевізор. У їхньому домі телевізор завжди працював на повну гучність, тому зазвичай їм доводилося не говорити, а кричати. Вас ніхто не почує, якщо говоритимете тихо в будинку Френка Ріццолі, тому навіть звичайна сімейна розмова нагадувала запальну суперечку. Джейн висипала нарізану цибулю до миски і взялася за часник. Від цибулі в неї сльозилися очі, а її думки постійно бентежив образ Мура поряд із Кетрін Корделл.

Після сеансу доктора Полочека саме Мур повіз Корделл додому. Ріццолі бачила, як вони разом ішли до ліфта, як Мур обійняв її за плечі, і цей його жест був чимось більшим, ніж звичайною спробою заспокоїти і захистити. Вона бачила, як він дивився на Корделл, з яким виразом, з яким блиском в очах. Він більше не був копом на сторожі громадянина, він був чоловіком, який закохався.

Ріццолі розділила голівку часнику на зубці і один за одним почала чавити їх ножем.

Вона щосили гамселила ножем по дошці, аж її мама, що стояла біля плити, здивовано глянула на неї, але нічого не сказала.

«Зараз він з нею. У її квартирі. Може, й у її ліжку».

Вона чавила зубці часнику, і гнів поступово покидав її. Вона й сама не знала, чому думка про Мура і Корделл так її дратувала. Може, тому, що у світі було мало святих, так мало людей, які грали за правилами, і їй здавалося, що Мур був одним із них. Раніше він вселяв у неї надію, що не все людство порочне, і ось тепер він розчарував її.

А може, тому, що вона вбачала у їхніх стосунках загрозу для розслідування. Чоловік, особисто зацікавлений у цій справі, не може думати чи діяти логічно.

«А може, ти просто заздриш їй». Заздриш жінці, яка єдиним поглядом може звести чоловіка з розуму. Чоловіки завжди западають на жінок у скрутті.

У сусідній кімнаті її батько і брати щось схвально вигукували під акомпанемент телевізора. Вона прагнула якомога швидше повернутися до своєї тихої квартири і вже почала вигадувати різні приводи, щоб піти раніше. Відбуде вечерю, але довше не залишиться. Її мама не втомлювалася повторювати, що Френк-молодший украй рідко буває вдома, і чому це Джейн *не* хоче провести час зі своїм братом? Попереду на неї чекав цілий вечір його армійських історій. Якими жалюгідними були цьогорічні новобранці, якою млявою стала американська молодь і скількох зусиль йому доводилось докладати, щоб вимуштрувати цих матусиних синочків. Мама з татом слухали його з роззявленими ротами. Та найбільше її дратувало те, що родичі майже не цікавилися її роботою. Френкі, мачо морської піхоти, лише грався у війну. А вона йшла у бій кожного дня, боролася зі справжніми людьми, зі справжніми убивцями.

Френкі поважно зайшов до кухні і вийняв з холодильника пляшку пива.

– То коли там уже вечеря? – запитав він, відкорковуючи пляшку. Він поведився так, ніби вона була тут прислужницею.

– За годину, – відповіла мама.

– Чорт забирай, ма. Уже пів на восьму. Я помираю з голоду.

– Не лайся, Френкі.

– А знаєш, – сказала Ріццолі, – вечеря була б уже готова, якби чоловіки нам трохи допомогли.

– Нічого, я почекаю, – відказав Френкі і розвернувся, щоб вийти, але у дверях зупинився. – Ой, мало не забув, тобі тут залишили повідомлення.

– Що?

– Телефонували на мобільний. Якийсь хлопець на ім'я Фрост.

– Баррі Фрост?

– Так, щось таке. Він просив, щоб ти йому перетелефонувала.

– Коли це було?

– Ти була надворі й переставляла автівки.

– Щоб тобі, Френкі! Це ж було годину тому!

– Джені, – із докором озвалась мама.

Ріццолі зняла фартуха і кинула його на стільницю.

– Це моя робота, ма! Чому, в біса, ніхто цього не вважає? – Вона схопила кухонний телефон і набрала номер Баррі Фроста.

Він одразу відповів.

– Це я, – сказала Ріццолі. – Щойно отримала ваше повідомлення.

– Ви пропустите затримання.

– Що?

– Ми отримали стовідсоткову відповідність зразків ДНК, які знайшли в Ніни Пейтон.

– Ви маєте на увазі сперму? Вона є в базі даних КОДІС?

– Так, і належить злочинцю на ім'я Карл Пачеко. Був заарештований у 1997 році за обвинуваченням у зґвалтуванні, але його виправдали. Він стверджував, що все відбулося за взаємною згодою. Присяжні повірили йому.

– Він зґвалтував Ніну Пейтон?

– І у нас є аналіз ДНК, щоб це довести.

Вона тріумфально стисла кулак.

– Яка адреса?

– Коламбус-авеню, 4578. Бригада вже там.

– Виїжджаю.

Вона вже вибігала надвір, коли її окликнула мама:

– Джені! А як же вечеря?

– Мушу йти, ма.

– Але ж це останній день Френкі в місті!

– Ми затримуємо злочинця.

– Вони не можуть обійтися без тебе?

Ріццолі зупинилася, тримаючись за дверну ручку, от-от готова вибухнути люттю. Тепер вона добре затирила: хай би чого вона досягнула в житті, хоч би якою блискучою була б її кар'єра, вона завжди буде для них непомітною дочкою і сестрою. *Дівчиськом.*

Без жодного слова вона вийшла і грюкнула за собою дверима.

Коламбус-авеню лежала в північній частині Роксбері, якраз у центрі території, на якій полював Хірург. Південніше розташувався район Джамайка Плейн, де жила Ніна Пейтон. На південному сході – квартира Елени Ортіз, на північному сході – район Бек-Бей, де мешкали Діана Стерлінг і Кетрін Корделл. Ріццолі минала обсаджені деревами вулиці, дивилася на вишикувані рядами цегляні будинки. Цей район населяли переважно студенти і працівники тутешнього Південно-Східного університету.

Безліч гарної здобичі.

Попереду світлофор загорівся жовтим. Відчувши приплив адреналіну, Ріццолі щосили натисла на педаль газу і промчала перехрестям. Саме їй належала почесна місія затримати цього злочинця. Адже вона тижнями жила і дихала заради Хірурга, він навіть снівся їй. Він проник у кожную мить її життя, і вві сні, і наяву. Ніхто не доклав стільки зусиль, аби спіймати його, як вона, і зараз Ріццолі квапилась, щоб забрати свою нагороду.

За квартал від квартири Пачеко вона різко зупинилася позаду патрульної автівки. Чотири інших автомобілі були розкидані вздовж дороги.

«Я запізнилася, – подумала Ріццолі, коли бігла до будинку, – вони вже зайшли».

Усередині вона почула тупіт і чоловічі вигуки, що відлунювали на сходах. Вона пішла на звук, вибігла на другий поверх і ввірвалася до квартири Пачеко.

У помешканні був страшенний безлад. Біля порогу лежали уламки дерева від розтрощених дверей. Перевернуті стільці, розбиті лампи, ніби квартирою пробігло стадо буйволів, руйнуючи все на своєму шляху. Повітря наповнював запах тестостерону, оскаженілі копи вийшли на слід того, хто кілька днів тому вбив їхнього побратима.

На підлозі обличчям донизу лежав чоловік. Темношкірий, а значить, не Хірург. Кроу брутально тиснув йому на шию своїм черевиком.

– Я поставив тобі запитання, виродку, – крикнув Кроу. – Де Пачеко?

Чоловік почав скиглити і необачно спробував підняти голову. Кроу щосили придушив його шию, так що той аж стукнувся підборіддям об підлогу. Чоловік закашлявся і почав задихатися.

– Підніміть його! – вигукнула Ріццолі.

– Він буде вириватися!

– Злізьте з нього, і може, тоді він буде говорити! – Ріццолі відштовхнула Кроу. Чоловік перекотився на спину, хапаючи ротом повітря, ніби викинута на берег риба.

– Де Пачеко? – знову гаркнув Кроу.

– Не... Не знаю...

– Ти в його квартирі!

– Пішов. Він пішов...

– Коли?

Чоловік зайшовся глибоким оглушливим кашлем, і здавалося, що його легені от-от розірвуться. Навколо зібралися інші копи і з неприхованою ненавистю дивилися на свого бранця. Друга убивці поліцейського.

Ріццолі з огидою відвернулася і пішла коридором до спальні. Найближчі двері були відчинені навстіж, а одяг, що висів на вішаках, тепер був розкиданий на підлозі. Квартиру обшукували ретельно і безцеремонно, не минаючи жодних дверей і закутків. Вона натягнула рукавички і взялася нищпорити по шухлядах і кишнях, вишукуючи щоденник чи адресну книгу, будь-яку річ, що могла б підказати їм, куди втік Пачеко.

Вона підняла голову, коли до кімнати зайшов Мур.

– Ви відповідаєте за цей безлад? – запитала Ріццолі.

Він похитав головою.

– Маркетт дав команду. Нас поінформували, що Пачеко всередині.

– То де ж він?

Вона із ляскотом зачинила шухляду і підійшла до вікна. Воно було зачинене, але не замкнене на засув. Поряд була драбина пожежного виходу. Ріццолі відчинила вікно і висунула голову. На алеї під ними стояла патрульна автівка, вчувалися скреготливі звуки рацій, а один з патрульних світив ліхтариком у сміттєвий бак.

Вона вже збиралася повернутися всередину, коли відчула, як щось упало їй на голову і почула, як металевими сходинками драбини зашурхотів гравій. Вона здивовано глянула вгору. Нічне небо мінилося вогнями міста, і зірок майже не було видно. Якусь мить вона розглядала обриси даху, що виділялися на фоні однорідного чорного неба, але не помітила жодного поруху.

Тоді вибралася через вікно на пожежну драбину і піднялася до третього поверху. Зупинилася на наступному сходовому майданчику й зазирнула до вікна квартири над Пачеко. Москітна сітка була на місці, всередині було темно.

Вона знову підняла голову і глянула на дах. Нічого не побачила, не почула жодного звуку, але спиною пробіг холодок.

– Ріццолі? – гукнув Мур, висунувшись у вікно. Вона не відповіла, тільки вказала на дах – подала беззвучний сигнал про свої наміри.

Витерла спітнілі долоні об штани і почала тихенько підніматися на дах. На останній сходинці зупинилась, перевела подих і повільно підняла голову, щоб зазирнути через край.

Під безмісячним небом дах нагадував зарості чорних тіней. Вона розгледіла обриси столу і стільців, сплетіння навислих гілок. Сад на даху. Вона перелізла через край, легенько приземлилась на гравій і витягла пістолет. Ступила два кроки і наштотхнула на перешкоду. Почула якесь торохтіння. Відчула гострий запах герані і збагнула, що навколо розставлені глиняні горщики з вазонами. Така собі смуга перешкод.

Ліворуч щось поворухнулося.

Ріццолі примружилась, намагаючись розгледіти в навколишніх тінях обриси людини. Побачила його, він сидів, зіщулившись, і скидався на темного карлика.

Вона підняла зброю і скомандувала:

– Ані руш!

Вона не бачила, що він тримав у руці. Що збирався кинути в неї.

За частку секунди їй в обличчя полетіла садова лопатка – і вона відчула, як засвистіло повітря, ніби з темряви вирвався лиховісний вітер. Удар прийняла її права щока, і то такий сильний, що їй аж в очах заіскрило.

Вона впала навколішки, її накрило хвилею болю, від якого перехопило подих.

– *Ріццолі?* – То був Мур. Вона навіть не чула, як він видерся на дах.

– Усе добре. Усе добре... – Вона метнула погляд у той бік, де, зіщулившись, сидів злочинець. Його не було. – Він тут, – прошепотіла Ріццолі. – Я мушу дістати того сучого сина.

Мур кинувся в темряву. Вона обхопила руками голову, чекаючи, коли мине нудота, і кляла себе за власну необачність. Трохи отямившись, вона, похитуючись, підвелася. Лють мала страшенну силу, вона допомогла їй встояти на ногах, втримати в руках зброю.

Мур був за кілька ярдів^[48] праворуч. Вона розгледіла його силует, що рухався поміж столом і стільцями.

Ріццолі пішла ліворуч, щоб зайти з іншого боку. Кожен новий укол болю нагадував їй, що вона зазнала невдачі. «*Але не цього разу*». Її очі розглядали тіні від кущів і деревець у горщиках.

Раптовий гуркіт примусив її повернутись праворуч. Вона почула, як хтось біжить, і побачила тінь, що мчала прямисінько на неї.

Мур крикнув:

– Ані руш! Поліція!

Та чоловік продовжував бігти.

Ріццолі присіла і виставила вперед пістолет. Пульсуючий біль у щоці переріс у напад гніву. Усе приниження, яке їй довелося пережити, усі насмішки, образи і вічні глузування від таких типів, як Даррен Кроу, здавалося, зійшлися в цьому гнівному пориві.

«Цього разу, мерзотнику, ти не втечеш». Навіть коли чоловік перед нею зненацька став, як укопаний, навіть коли він підняв руки догори, Ріццолі не змінила свого рішення.

Вона натисла на курок.

Чоловік сіпнувся. Відступив на крок назад.

Вона вистрелила вдруге, втретє, і з кожним ривком пістолета відчувала задоволення.

– *Ріццолі! Припиніть вогонь!*

Нарешті крики Мура пробилися крізь шум у її вухах. Вона заціпеніла, досі тримаючи перед собою зброю, її руки боліли від напруження.

Злочинець лежав нерухомо. Вона підвелася і повільно підійшла до його скоцюрбленого тіла. З кожним кроком вона із наростаючим жахом усвідомлювала, що накоїла.

Мур вже опустився навколішки біля тіла чоловіка і перевіряв, чи є в того пульс. Тоді глянув на неї і, хоча вона й не могла побачити в темряві його виразу, Ріццолі й так зрозуміла, що він дивився на неї з осудом.

– Він мертвий, Ріццолі.

– Він щось тримав... у руці.

– Він нічого не тримав.

– Я бачила. Я знаю, що бачила!

– Він підняв руки вгору.

– Чорт забирай, Мур. Це був самозахист! Ви мусите підтримати мене в цьому!

Почулися інші голоси, і кілька копів видерлися на дах. Мур та Ріццолі більше нічого одне одному не сказали.

Кроу посвітив ліхтариком на чоловіка. Ріцоллі помітила його широко розплющені сповнені страху очі, залиту кров'ю сорочку.

– Агов, це Пачеко! – сказав Кроу. – Хто його застрелив?

– Я, – млявим голосом відказала Ріцоллі.

Хтось поплескав її по спині.

– А дівчинка не промах!

– Замокніть, – випалила Ріцоллі. – Просто *замокніть!* – Вона відійшла від них, спустилася драбиною донизу і сховалася у своїй автівці. Так і сиділа, поклавши руки на кермо, а її біль поступово перетворювався на нудоту. Вона прокручувала в голові ту сцену на даху. Що зробив Пачеко, що зробила вона. Вона бачила, як він біг, як його чорна тінь наближалась до неї. Бачила, як він зупинився. Так, зупинився. Бачила, що він дивився на неї.

«Зброя. Господи, нехай у нього знайдуть зброю».

Але вона не бачила жодної зброї. За секунду до пострілу її мозок зафіксував картину. Чоловік, що стояв на місці. Із піднятими вгору руками, на знак покори.

Хтось постукав у вікно. Баррі Фрост. Вона опустила скло.

– Вас шукає Маркетт, – сказав він.

– Добре.

– Щось сталося? Ріцоллі, з вами все добре?

– Таке відчуття, ніби по обличчю проїхала вантажівка.

Фрост нахилився і глянув на її підпухлу щоку.

– Ого. Цей негідник отримав по заслугі.

Ріцоллі теж хотілося в це вірити. Що Пачеко заслуговував смерті. Так, заслуговував, і в неї немає причин для докорів сумління. У них же є незаперечні докази, хіба ні? Він напав на неї. Він був чудовиськом, і, застреливши його, вона здійснила швидке правосуддя. Елена Ортіз, Ніна Пейтон та Діана Стерлінг, без сумніву, зараз би аплодували. Ніхто не буде оплакувати такого покидька.

Вона вийшла з автівки, почувуючись краще завдяки співчуттю Фроста. Почувуючись сильнішою. Вона пішла до будинку і побачила Маркетта, що стояв біля парадного входу. Він розмовляв з Муром.

Обоє чоловіків повернулися до неї. Ріцоллі помітила, що Мур уникав її погляду і дивився кудись убік. Виглядав він кепсько.

– Віддайте вашу зброю, Ріцоллі, – сказав Маркетт.

– Я вистрелила в цілях самозахисту. Він напав на мене.

– Я розумію. Але ви знаєте процедуру.

Вона подивилася на Мура. *«Ти мені подобався. Я довіряла тобі»*. Вона відстебнула кобуру і кинула Маркетту.

– Хто тут, у біса, злочинець? – роздратовано мовила вона. – Цікаво дізнатися. – Тоді розвернулася і пішла до автівки.

Мур вдивлявся в шафу Пачеко і подумав: «Це зовсім не те». На підлозі валялося кілька пар черевиків сорок четвертого розміру, та ще й досить широких. На полицях – купка стареньких светрів, взуттєва коробка, заповнена використаними батарейками і дрібними монетками, та стосик журналів «Пентхаус».

Він почув, як відкрилась шухляда, й, озирнувшись, побачив Фроста, що в рукавичках перебирав шкарпетки Пачеко.

– Щось є? – запитав Мур.

– Ні скальпеля, ні хлороформу. Не знайшли навіть рулону скотчу.

– Дзень-дзелень! – озвався Кроу, виходячи з ванни й розмахуючи пластиковим пакетом, у якому містилися ампули з бурюю рідиною. – Із сонячної Мексики, фармацевтичного раю.

– Це рогіпнол? – запитав Фрост.

Мур глянув на етикетку, написану іспанською.

– Гамма-гідроксibuтират. Має той же ефект.

Кроу струсонув пакет.

– Тут вистачить на сотню згвалтувань. Мабуть, у Пачеко дуже енергійний член. – Він реготнув.

Цей звук роздратував Мура. Він подумав, скільки шкоди завдав цей «енергійний член», і не тільки фізичної, але й моральної. Скільки душ розколосилося навпіл. Він пригадав, що йому казала Кетрін: для кожної жертви згвалтування життя ділиться на *до* і *після*. Сексуальне насильство перетворює життя жінок на похмуру і зачухлу пустку, і для них кожна усмішка, кожна яскрава мить отруєна розпачем. Кілька тижнів тому він навіть не звернув би уваги на сміх Кроу. Але сьогодні він сам почув, який той сміх огидний.

Мур вийшов до вітальні, де темношкірого чоловіка допитував детектив Сліпер.

– Я ж кажу, що просто зайшов до нього в гості, – сказав чоловік.

– Зайшов у гості з шістьма сотнями баксів?

– А що такого, я завжди ношу при собі гроші.

– Що ви збиралися купляти?

– Нічого.

– Звідки ви знаєте Пачеко?

– Просто знаю.

– Ага, одразу видно – дуже *близький* друг. Що він продавав?

«Наркотики», – подумав Мур. Які можна підсипати жінці, щоб потім звалтувати її. Ось за чим він сюди прийшов. Ще один «енергійний член».

Він вийшов надвір, і його засліпило миготливе світло патрульних автівок. Автомобіля Ріццолі вже не було. Він дивився на порожнє місце, і тягар його вчинку, нехай навіть він знав, що був зобов'язаний це зробити, раптом усією вагою опустився на плечі, аж він не міг зрушити з місця. Жодного разу за всі роки роботи в поліції йому не доводилося робити такий жахливий вибір, і, хоча в глибині серця він знав, що вчинив правильно, цей вчинок усе одно терзав його. Він намагався змиритися з тим, що Ріццолі зробила на даху. Може, ще не пізно звернутися до Маркетта і все спростувати. Було *темно*, тіні від різних предметів, розставлених на даху, збивали їх з пантелику. Може, Ріццолі справді здалося, що Пачеко тримав у руці зброю. Може, вона бачила якийсь жест, якийсь рух, якого Мур не помітив. Утім, хай як він старався, йому не вдалося пригадати бодай однієї деталі, яка б могла виправдати дії Ріццолі. Те, що він бачив, було звичайним холоднокривним убивством.

Коли він побачив її знову, вона сиділа, згорбившись, за своїм столом і притискала до щоки пакет із льодом. Було вже за північ, і Мур не мав натхнення для розмови. Але Ріццолі підняла голову, коли він проходив повз, і її погляд пришпилював його до підлоги.

– Що ви сказали Маркетту? – запитала вона.

– Те, що він хотів знати. Як загинув Пачеко. Я розказав усе, як було.

– Сучий ви сину.

– Ви думаєте, я хотів розповідати йому правду?

– У вас був вибір.

– У вас теж він був, там, на даху. Але ви прийняли неправильне рішення.

– Але ви ніколи не приймаєте неправильних рішень, правда? Ви *ніколи* не припускаєтесь помилок.

– Якщо й припускаюся, то несучу за них відповідальність.

– Аякже. До біса вас, Святий Томас.

Він підійшов до її столу і подивився їй в очі.

– Ви один з найкращих копів, з якими мені доводилося працювати. Але сьогодні ви холонокровно застрелили людину, і я бачив це на власні очі.

– Ви не мали цього бачити.

– Але я бачив.

– Що ви насправді бачили, Мур? Якісь тіні, якісь рухи. Грань між правильним і хибним рішенням ось така тонесенька. – Вона підняла руку і показала це на пальцях, що майже торкалися одне одного. – І ми допускаємо це. Ми даємо кожному право на сумнів.

– Я пробував.

– Отже, погано пробували.

– Я не буду брехати через іншого копа. Навіть якщо це мій друг.

– Не варто забувати, хто в цій ситуації злочинці. Точно не *ми*.

– Якщо будемо брехати, то чим *ми* будемо кращі за *них*? Де межа?

Вона відняла від щоки пакет з льодом і вказала пальцем на своє обличчя. Одне око підпухло так, що майже не розплющувалось, і вся ліва сторона була схожа на строкату повітряну кульку. Жахливий вигляд її синців приголомшив Мура.

– Ось що Пачеко зробив зі мною. Не схоже на легенького ляпаса, правда ж? Ви говорите про *них* і про *нас*. На чиєму боці був *він*? Я зробила всім послугу, застреливши того покидька. Ніхто не оплакуватиме Хірурга.

– Карл Пачеко не був Хірургом. Ви застрелили не того злочинця.

Ріцолі витріщилася на нього, її вкриті синцями обличчя скидалося на одну з моторошних картин Пікассо, де одна половина гротескна, а інша нормальна.

– А як же відповідність зразків ДНК? Це ж він...

– Згвалтував Ніну Пейтон? Так. Але у нього немає нічого спільного з Хірургом. – Він кинув на стіл звіт лабораторії з аналізами волосся і волокон.

– Що це?

– Аналіз волосся Пачеко. Інший колір, інший завиток, інша товщина кутикули, нічого не відповідає тій волосині, яку знайшли в рані Елени Ортіз. Жодних ознак «бамбукового волосся».

Вона сиділа нерухомо і не зводила погляду з лабораторного звіту.

– Я не розумію.

– Пачеко згвалтував Ніну Пейтон. Поки що це єдине, що ми знаємо про нього напевне.

– Стерлінг та Ортіз теж згвалтували...

– У нас немає доказів, що це зробив Пачеко. А тепер, коли він мертвий, ми ніколи про це не дізнаємось.

Вона глянула на нього, і підпухла частина її обличчя скривилася від люті.

– Це мусить бути він. Оберіть трьох випадкових жінок у цьому місті, і яка ймовірність того, що їх було згвалтовано? Але Хірургу вдалося це визначити. Він обрав трьох – і тричі поцілів у яблучко. Якщо не він їх гвалтує, то звідки він знає, кого обрати, кого убити? Якщо це не Пачеко, то, значить, той його дружок. Якийсь стерв'ятник підбирає падаць, яку залишає після себе Пачеко. – Вона кинула йому лабораторний звіт. – Може, я й не застрелила Хірурга. Але той, *кого* я застрелила, був покидьком. Та чомусь усі про це забувають. *Пачеко був покидьком*. То коли я отримаю свою медаль? – Вона зірвалася на ноги і щосили гепнула стільцем об стіл. – Та замість цього я маю виконувати адміністративні обов'язки. Маркетт зробив із мене дівчинку на побігеньках. Щиро вдячна.

Він мовчки дивився, як вона вийшла, і не зміг знайти жодного слова, щоб склеїти до купи їхню розбиту дружбу.

Він пішов до свого столу і важко опустився на стілець. «Я динозавр, – подумав він, – що незграбно ступає по землі, де зневажають тих, хто каже правду». Він більше не міг думати про Ріццолі. Справа проти Пачеко розвалилася, і вони знову повернулися на початок – до полювання на безіменного злочинця.

Три згвалтовані жінки. Це мало щось означати. Але як Хірург їх знаходив? Лише Ніна Пейтон заявила в поліцію про своє згвалтування. Елена Ортіз і Діана Стерлінг не розказували нікому. У них була особиста травма, відома тільки гвалтівнику, його жертвам і медичним працівникам, які лікували їх. Але три жінки зверталися по допомогу до різних клінік. Стерлінг ходила до гінеколога у Бек-Бей. Ортіз звернулася до лікарні «Пілгрім», а Ніна Пейтон – до жіночої клініки «Форест Гілз». Вони спілкувалися з різними лікарями, з різними медсестрами й адміністраторами, вони ніде не перетиналися.

Але Хірургу звідкись було відомо про травми цих жінок, його принадажував їхній біль. Маніяки і гвалтівники обирають своїх жертв серед найвразливіших членів суспільства. Вони шукають жінок, яких можна контролювати, принижувати, які не лякають їх. А яка жінка може бути вразливішою за ту, що стала жертвою згвалтування?

При виході з кабінету Мур затримався, щоб глянути на фото Стерлінг, Ортіз і Пейтон, приклеєні до стіни. Три жінки, три жертви згвалтування.

«І четверта». Кетрін згвалтували в Саванні.

Він кліпнув, коли несподівано у нього перед очима з'явилося її обличчя, яке, хоч як йому не хотілося, він теж додав до галереї жертв на стіні.

«Чомусь усе повертається до тієї ночі в Саванні. Усе повертається до Ендрю Капри».

«Колись у самому серці Мехіко кров текла рікою. Під фундаментом нових будівель столиці лежать руїни Темпло Майор, великого храму ацтеків, що здіймався над стародавнім Теночтітланом. Саме тут десятки тисяч нещасних було принесено в жертву богам.

Того дня, коли я ступав тією, колись священною землею, мене здивувало і навіть трохи розсмішило, що поряд спорудили собор, де католики палять свічки й звертаються з молитвами до милосердного Бога. Вони падають навколішки на тому місці, де колись камені були слизькими від крові. Я прийшов у неділю, бо не знав, що цього дня вхід до руїн храму безкоштовний, і музей Темпло Майор заповнили діти, їхні голоси дзвінко відлунювали від стін. Мені начхати на дітей і той гармидер, який вони влаштовують. Але якщо колись сюди повернуся, більше не відвідуватиму музеїв у неділю.

Але то був мій останній день у місті, тому довелося стерпіти цей набридливий гамір. Я хотів подивитися на розкопки і побачити другу залу. Залу ритуалів та жертвопринесення.

Ацтеки вірили, що смерть необхідна для життя. Щоб підтримувати священну енергію світу, щоб запобігти катастрофі, щоб кожного дня на небі з'являлося сонце, богам треба приносити в жертву людські серця. Я стояв посеред зали ритуалів і розглядав у скляній вітрині жертвний ніж, який розрізав людську плоть. У нього була назва: „Тесратл Іхсиаһиа“ – „Ніж із широким чолом“. Його лезо було зроблено з кремнію, а держак виготовлено у формі чоловіка, що стояв навколішки.

Як, дивувався я, хтось міг вирізати людське серце, орудуючи самим лише кремнієвим ножем?

Це запитання цілком поглинуло мене, коли я пізніше того дня прогулювався парком Аламеда Сентрал, не звертаючи уваги на малих шибеників, які пленталися за мною, випрошуючи монетки. За якийсь час вони втямили, що мене не розчулити карими очима й широкими усмішками, і відчепилися. Нарешті я отримав бодай трохи спокою – якщо таке взагалі можливо в какофонії Мехіко. Я знайшов кафе і сів за

столиком надворі, потягуючи міцну каву. Я був єдиним відвідувачем, який у таку спеку зважився сидіти надворі. Я потребую спеки, вона заспокоює мою розтріскану шкіру. Я наче рептилія, що шукає гарячий камінь. Отож, того задушливого дня я попивав каву і думав про грудну клітку людини, ламаючи голову над тим, як найкраще видобути пульсуючий скарб, захований усередині.

Жертвопринесення ацтеків описувались як швидкі й майже безболісні для жертви, і саме це збивало мене з пантелику. Адже я знаю, як важко пробитися крізь грудину і роз'єднати кістки, які, ніби щит, захищають серце. Кардіохірурги здійснюють вертикальний надріз посередині грудної клітки і розрізають грудину навпіл за допомогою спеціальної пили. Асистенти притримують розрізані кістки, та й, крім цього, вони використовують різноманітні сучасні інструменти, що допомагають їм розширити поле діяльності. Усі ці інструменти зроблено з лискучої відполірованої сталі.

А жрець ацтеків, озброєний лише кремнієвим ножем, ніяк не зміг би скористатися такою методикою. Щоб розколоти грудну клітку, йому б довелося використовувати зубило, і жертва б, непевно, виривалася. Та ще й несамовито б кричала.

Ні, серце мали витягати якимось іншим способом.

Горизонтальний надріз, що проходив між ребрами? Ні, це теж досить проблематично. Людський скелет напрочуд міцний, і для того, аби розтягнути два ребра так, щоб між ними помістилася людська рука, потрібна неабияка сила і спеціальні інструменти. Може, спробувати спіднизу? Один глибокий поріз живота відкриє черевну порожнину, і жерцеві потрібно лишень просунути руку через діафрагму і вирвати серце. Ет, цей варіант спричинив би велику кровотечу, та ще й усі нутрощі вивалилися б на віттар. Але на жодному різьбленні ацтеків не зображено жертви з петлями звисаючих кишок.

Книжки – це дивовижні джерела інформації: вони можуть розповісти вам що завгодно, навіть те, як з мінімальними зусиллями вирізати серце кремнієвим ножем. Я знайшов відповідь у книзі під назвою „Людські жертви та способи ведення війни“, що її написав професор (направду, сьогодні в університетах вивчають вельми цікаві речі) на ім'я Шервуд Кларк, з яким би я був дуже радий коли-небудь познайомитись.

Гадаю, ми могли б багато чого один одного навчити.

Ацтеки, стверджує містер Кларк, для вирізання серця використовували поперечну торакотомію. Надріз здійснюється на передній стороні грудної клітки, починається з одного боку між другим і третім ребрами і тягнеться до протилежного боку. Кістки ламаються поперечно, імовірно за допомогою сильного удару зубилом. Утворюється зяюча діра. Легені, відкриті зовнішньому повітрю, одразу відмовляють. Жертва швидко непритомніє. Серце ще продовжує битися, і жрець пропускає руку всередину, щоб перерізати артерії та вени. Хапає орган, що досі пульсує, виймає його із закривавленого вмістилища і підіймає до неба.

Так це описував Бернардіно де Саагун у „Флорентійському кодексі“ та „Загальній історії Нової Іспанії“:

„Верховний жрець приніс оздоблену пір'ям тростину, устромив її до грудей бранця, туди, де було його серце, вимадав її кров'ю, глибоко занурив її у кров.

Тоді підняв закривавлену тростину на знак підношення сонцю.

І сказав: „Оцей бо напій він дає для сонця“.

Слідом за тим він узяв кров бранця у зеленій чаші, оздобленій пір'ям, що її туди налив для нього інший жрець, устромив до чаші тростину, теж оздоблену пір'ям, а тоді відійшов, щоб наситити демонів“.

Пожива для демонів.

Яке велике значення має кров.

Я думаю про це, споглядаючи, як цівочка крові всмоктується в тонюсіньку піпетку. Куди не глянь, навколо мене розставлені штативи з аналізами крові, а повітря сповнює гул апаратів. Стародавні люди вважали кров священною речовиною, вмістилищем життя, поживою для монстрів, і тут я поділяю їхнє захоплення нею, хоча й знаю, що це лишень біологічна рідина, суспензія клітин у плазмі. Те, з чим я щодня працюю.

Середньостатистичне людське тіло вагою сімдесят кілограмів містить лише п'ять літрів крові. З них 45 % становлять клітини, решта – плазма, що являє собою хімічну сполуку, яка на 95 %

складається з води, а решта – це протеїни, електроліти та поживні речовини. Хтось скаже, що розкладання крові на складники позбавляє її божественної сутності, та я не погоджуся. Саме тоді, коли дивився на ті „цеглинки“, з яких складається кров, можна побачити її чудодійні властивості.

Апарат пікає, сповіщаючи мене, що аналіз завершився, а принтер видруковує детальний звіт. Я відриваю аркуш і вивчаю результати.

Один погляд – і я чимало дізнаюся про місис Сьюзан Кармайл, яку ніколи не зустрівач. У неї низький гематокрит – лише 28 при нормі 40. Вона страждає від анемії, нестачі червоних кров'яних тілець, які насичують кров киснем. Саме білковий гемоглобін, скупчений у цих дископодібних клітинах, робить нашу кров червоною, зафарбовує в рожевий колір нігтьове ложе й заливає таким гарним рум'янцем дівочі щоки. Нігтьові ложа місис Кармайл мають землисте забарвлення, а якщо підняти її повіки, то можна помітити, що кон'юнктива блідо-рожевого кольору. Оскільки у неї анемія, її серце змушене працювати швидше, щоб перекачувати розріджену кров артеріями, тому вона спиняється на кожному сходовому майданчику, аби перевести подих, аби заспокоїти пришивидшений пульс. Я уявляю, як вона згинається, схопившись рукою за горло, її груди надимаються, як ковальські міхи. Будь-хто, минаючи її на сходах, розуміє, що в неї проблеми зі здоров'ям.

А я зрозумів це, лишень прочитавши її аналіз.

Та це ще не все. На її піднебінні є червоні цятки – точкові крововиливи в тих місцях, де луснули капіляри і кров проникла до слизової оболонки. Мабуть, вона й сама не знає про ці малесенькі крововиливи. Можливо, вона помічала подібні у себе під нігтями чи десь на шкірі. Можливо, вона знаходить на собі синці, які з'явилися невідомо звідки, сині островці на руках або стегнах, і ніяк не може пригадати, коли це вона могла поранитися. Вдарилась дверима автівки? Дитина, що вчепилася в ногу, щосили її стисла? Вона шукає якісь зовнішні чинники, коли насправді причина криється в її крові.

Її кров налічує двадцять тисяч тромбоцитів, хоча їх мало би бути вдсятеро більше. Без тромбоцитів, дрібненьких клітин, які сприяють згортанню крові, вона отримує синці від найлегшого удару.

Однак цей нікудишній папірець може розказати ще більше.

Я дивлюсь на рівень лейкоцитів і бачу пояснення її страждань. Апарат виявив мієлобласти – незрілих попередників білих кров'яних тілець, яких не має бути у крові. Сьюзан Кармайкл має гострий мієлобластний лейкоз.

Я уявляю, яким буде її життя протягом наступних місяців. Я бачу, як вона лежить на операційному столі, її очі заплющені, їй проводять пересадку кісткового мозку.

Я бачу, як жмутами випадає її волосся, а тоді вона вришті здається і підставляє голову під електробритву.

Я бачу ранки, коли вона згинається над унітазом, довгі дні, коли вона лежить і дивиться у стелю, її світ обмежується чотирма стінами спальні.

Кров дає життя, це дивовижна рідина, яка живить нас. Але кров Сьюзан Кармайкл обернулася проти неї, вона тече її жилами, ніби отрута.

Я знаю всі ці подробиці її життя, а мені навіть не довелося з нею зустрічатися.

Я негайно передаю результати факсом її лікарю, відкладаю аркуш до кошика з доставкою, і беру інший зразок. Ще один пацієнт, ще одна пробірка з кров'ю.

Зв'язок між кров'ю і життям був відомий людям ще з прадавніх часів. Стародавні люди не знали, що кров виробляється у кістковому мозку і переважно складається з води, однак звеличували її силу в ритуалах і жертвопринесеннях. Ацтеки використовували кістяні свердла та голки з агави, щоб проколювати свою шкіру і випускати кров. Вони проколювали губи, язики або шкіру на грудях, і кров, що витікала, була їхнім особистим підношенням для богів. Сьогодні такі ушкодження власного тіла вважалися б збоченими, таких людей нарекли би психічно хворими.

А от мені цікаво, що б ацтеки подумали про нас.

Ось я сиджу в стерильному приміщенні, одягнений у все біле, на моїх руках рукавички, що захищають від випадкових бризок крові. Наскільки ми віддалилися від своєї природи. Хтось може знепритомніти від самого вигляду крові, люди квапляться захвати її від чужих очей, вимивають тротуари, на яких вона пролилася, затуляють дітям очі, коли по телевізору показують сцени насильства. Люди втратили зв'язок із собою, забули, ким вони є насправді.

Утім, не всі.

Ми ходимо поміж іншими людьми і фактично нічим від них не відрізняємося. Мабуть, ми навіть нормальніші за інших, адже не дозволяємо загорнути себе в стерильні бинти цивілізації, не даємо перетворити себе на мумій. Ми бачимо кров і не відводимо погляду. Ми бачимо її блискучу красу, ми відчуваємо її первісний поклик.

Усі, хто, минаючи місце аварії, шукає очима кров, зрозуміють це. За відразу, за бажанням відвернутися ховається і пульсує велика сила. Потяг.

Кожен хоче подивитися. Але не кожен визнає це.

Мені дуже самотньо ходити поміж зазомбованих людей. Вечорами я гуляю містом і вдихаю повітря, таке густе, що я майже бачу його. Воно наповнює теплом мої легені, наче підігрітий сироп. Я вдивляюся в обличчя людей і гадаю, хто із них може бути моїм близьким братом по крові, яким колись був ти. Чи є тут ще хтось, кому вдалося зберегти зв'язок із тою древньою силою, що тече в наших жилах? Мені цікаво, чи зможемо ми впізнати одне одного, якщо зустрінемось, і я боюсь, що не зможемо, бо ми занадто глибоко заховали свою справжню природу, натягнувши маски нормальних людей.

Тому я йду на самоті. І думаю про тебе, єдиного, хто мене розумів».

Як лікар Кетрін уже не раз зустрічалася зі смертю, тож їй було не звикати. Їй доводилося бачити, як життя повільно покидає очі пацієнтів, як вони стають пустими і скляними. Їй доводилося бачити, як шкіра набуває землистого кольору, як душа витікає з тіла, ніби кров із рани. Медицина пов'язана зі смертю не менше, ніж із життям, і Кетрін уже давно познайомилася зі Смертю, споглядаючи разом з нею застигаючі тіла своїх пацієнтів. Вона не боялась покійників.

Та все ж, коли Мур звернув на вулицю Олбані і вона побачила цегляну будівлю моргу, у неї спітніли долоні.

Він поставив автівку на стоянці позаду будинку, поряд із білим фургоном з написом «Штат Массачусетс. Управління судово-медичної експертизи». Вона не хотіла виходити з автівки, і лише тоді, коли Мур підійшов, щоб відчинити їй дверцята, вона нарешті спромоглася вийти.

– Ви готові? – запитав він.

– Не те, щоб мені дуже хотілося, – зізналася Кетрін. – Але краще якнайшвидше з цим покінчити.

Хоча вона бувала на десятках розтинів, Кетрін не була цілком готова до запаху крові та розкладання, що вдарили в ніздрі, коли вони з Муром зайшли до лабораторії. Уперше за всю свою медичну практику доктор Корделл подумала, що її може вивернути від вигляду мертвого тіла.

До них повернувся літній чоловік у пластикових окулярах, що служили йому для захисту очей. Вона упізнала патологоанатома, доктора Ешфорда Тірні, з яким бачилась на конференції судово-медичних експертів півроку тому. Після невдалих операцій хірургів пацієнти зазвичай опинялися на столі доктора Тірні, і востаннє вона розмовляла з ним близько місяця тому щодо незрозумілих обставин смерті дитини внаслідок розриву селезінки.

Лагідна усмішка доктора Тірні викликала дисонанс із його заплямованими кров'ю рукавичками.

– Радий знову вас бачити, докторе Корделл. – Він замовк, збагнувши іронію своїх слів. – Хоча краще б ми зустрілися за приємніших обставин.

– Ви вже почали розтин, – схвильовано зауважив Мур.

– Лейтенант Маркетт вимагає негайних результатів, – сказав Тірні.

– Самі розумієте, журналісти напосідаються на нього щоразу, коли поліцейські стріляють.

– Але я зателефонував заздалегідь, щоб домовитися про нашу зустріч.

– Доктор Корделл уже бувала на розтинах. Тут для неї немає нічого нового. Дозвольте мені закінчити цей надріз, і вона зможе подивитися на його обличчя.

Тірні повернувся до черевної порожнини чоловіка. Він відрізав скальпелем тонкий кишечник, вийняв петлі кишок і кинув їх до металевого таза. Тоді відійшов від столу і кивнув Муру.

– Прошу.

Мур торкнувся руки Кетрін. Неохоче вона наблизилась до трупа. Спершу її погляд привернув розріз. Відкрита черевна порожнина була їй знайомою, органи і шматки тканин були безликими, вони могли належати будь-кому. Органи не мали емоційного забарвлення, не несли жодної інформації про свого власника. Вона могла холоднокровно вивчати їх як професіонал і помітила, що шлунок, підшлункова залоза і печінка досі були на місці й чекали своєї черги для видалення одним блоком. Y-подібний розріз, що проходив від горла до лобкової кістки, відкривав грудну клітку й черевну порожнину. Серце і легені уже видалили, і грудна порожнина нагадувала пусту чашу. У її стінках виднілися дві рани від куль: одна зайшла над лівим соском, а друга – на кілька ребер нижче. Обидві кулі ввійшли до грудної порожнини, пробивши серце або легені. У лівій верхній частині черевної порожнини була третя рана від кулі, яка, швидше за все, потрапила в селезінку. Ще одне смертельне поранення. Жодних сумнівів, той, хто стріляв у Карла Пачеко, хотів його вбити.

– Кетрін? – сказав Мур, і вона зрозуміла, що надто довго мовчала.

Вона глибоко вдихнула, втягуючи ніздрями запах крові і холодної плоті. Вона вже ознайомилась із внутрішніми патологіями Карла Пачеко. Настав час глянути на його обличчя.

Вона побачила чорне волосся. Вузьке обличчя і гострий, як лезо, ніс. Відвислу щелепу, широко відкритий рот. Рівні зуби. Врешті вона зважилась подивитися йому в очі. Мур майже нічого не розповідав їй

про цього чоловіка, лише його ім'я і те, що його застрелив поліцейський при спробі опору під час затримання. «*Ти Хірург?*»

Очі, затуманені смертю, не викликали у неї жодних спогадів. Вона уважно розглядала його обличчя, намагаючись побачити лиховісні ознаки, які ще не покинули тіла Пачеко, але нічого не відчула. Ця смертна оболонка була порожньою, не залишилося й сліду від її колишнього власника.

– Я не знаю цього чоловіка, – сказала Кетрін і вийшла з лабораторії.

Вона чекала його біля автівки, коли Мур врешті теж вийшов. Сморід моргу заповнив її легені, й вона глибоко вдихала гаряче літнє повітря, ніби хотіла очистити їх від тієї зарази. Вона обливалася потом, але холод кондиціонованого приміщення пробрав її до самого мозку кісток.

– Ким був цей Карл Пачеко? – запитала вона.

Мур глянув у напрямку лікарні «Пілгрім», прислухаючись до наростаючого завивання карети «швидкої допомоги».

– Сексуальним хижаком, – сказав Мур. – Він полював на жінок.

– Це він був Хірургом?

Мур зітхнув.

– Виходить, що ні.

– Але ви думали, що це міг бути він.

– Аналіз ДНК підтвердив його причетність до справи Ніни Пейтон. Два місяці тому він згвалтував її. Але у нас немає доказів його зв'язку з Еленою Ортіз та Діаною Стерлінг. Нічого, що свідчило б про його появу в їхньому житті.

– Чи в моєму.

– Ви впевнені, що ніколи не бачили його?

– Я впевнена тільки в тому, що не пригадую його.

Сонце так напекло автівку, що всередині було мов у духовці, і вони стояли, відчинивши двері, й чекали, доки в салоні стане прохолодніше. Кетрін дивилася на Мура, що стояв навпроти, і помітила, який він утомлений. Його сорочка промокла від поту. Чудовий спосіб провести суботу – поїздка зі свідком до моргу. Здебільшого копи і лікарі вели схожий спосіб життя. Вони затримувались допізна і ніколи не йшли з роботи о шостій, як офісні працівники. Вони бачили людей в найтемніші і найкошмарніші

моменти їхнього життя. Вони були свідками жахів і навчилися жити з цими спогадами.

«А які спогади у нього?» – подумала Кетрін, коли вони під'їжджали до її будинку. Обличчя скількох жертв, сцени скількох злочинів, як фотокартки в альбомі, зберігає його пам'ять? Вона була лише частинкою чергового розслідування і гадала, скільки інших жінок, живих чи мертвих, потребували його уваги.

Він зупинився перед її домом і вимкнув двигун. Кетрін глянула на вікна своєї квартири, і чомусь їй не хотілося виходити з автівки. Залишати його.

За останні кілька днів вони так багато часу провели разом, що тепер вона не могла обійтися без його сили і доброти. Якби вони зустрілися за кращих часів, його приємна зовнішність неодмінно привернула б її увагу. Однак зараз важливою була не його зовнішність і навіть не його розум, а те, що було у його серці. Він був тим чоловіком, якому вона могла довіритись.

Вона зважувала свої наступні слова і наслідки, до яких вони могли призвести. Тоді вирішила – до біса ті наслідки, і тихенько запитала:

– Не хочете зайти чого-небудь випити?

Він відповів не одразу, і Кетрін відчула, як зашарілася, коли його мовчання нестерпно затягнулося. Він ламав голову над правильним рішенням, адже теж розумів, що між ними відбувалося, і гадки не мав, що з цим робити.

Врешті, коли він глянув на неї і сказав: «Залюбки», обоє вже не сумнівалися, що мають на увазі щось більше, ніж напої.

Вони підійшли до парадного входу, і він обійняв її за плечі. То було щось більше, ніж захисний жест, – надто вільно його рука лежала на її плечі, але тепло його дотику і власна реакція на цей дотик завадили їй з першого разу впоратися з кодовим замком. Від хвилюючого передчуття її рухи були повільні й незграбні. Нагорі вона тремтячими руками відімкнула двері, й вони увійшли всередину, занурилися в приємну прохолоду її квартири. Мур зупинився тільки для того, щоб замкнути двері на засув.

А тоді обійняв її.

Вона вже давно не дозволяла чоловікам нічого такого. Колись сама думка про дотик чоловічої руки до її тіла викликала у неї паніку. Та в обіймах Мура вона не відчувала нічого подібного. Вона

відповідала на його поцілунки з такою жагою, що вони обоє здивувалися. Вона так довго була позбавлена любові, що тепер не могла нею насититись. Тільки зараз, коли кожна клітина її тіла ожила, Кетрін згадала, що таке бажання, вона, наче спрагла, шукала його губ. Вона сама потягла його коридором до спальні, ні на секунду не випускаючи з обіймів. Сама розстебнула його сорочку і пряжку ремня. Він розумів, він добре розумів, що йому не можна бути агресором, інакше він налякає її. Нехай сьогодні, їхнього першого разу, усім керує вона. Але не зміг приховати свого збудження, і вона відчула це, коли розстебнула блискавку і його штани впали на підлогу.

Він почав розстібати гудзики її блузки і зупинився, шукаючи її очі. Її погляд, її пришвидшене дихання, не залишили йому жодних сумнівів, що це саме те, чого вона хотіла. Блузку повільно розстебнуто, і вона сповзла донизу. Бюстгальтер полетів на підлогу. Він робив це дуже обережно, не зривав із неї одяг, а ніби звільняв її від нього. Вона заплющила очі і з насолодою видихнула, коли він опустив голову і почав цілувати її груди. Не грубе насильство, а жест глибокої поваги.

Уперше за два роки Кетрін дозволила чоловіку займатися з нею коханням. Коли вони з Муром лежали в ліжку, у її думках жодного разу не з'являвся Ендрю Капра. Не було паніки чи болючих спогадів, коли вони зняли одне з одного останній одяг і він притис її до матрацу вагою свого тіла. Те, що зробив із нею Капра, була брутальним і жорстоким і не мало нічого спільного з цією миттю, із цією новою Кетрін. Насильство – це не секс, а секс – це не кохання. Кохання вона відчувала тоді, коли Мур увійшов у неї, обхопивши обома руками її обличчя, і дивився в її очі. Вона вже забула, яку насолоду може подарувати чоловік, вона розчинилася в цій миті, відчуваючи блаженство, ніби вперше в житті.

Було темно, коли вона прокинулася в його обіймах. Почула, як він поворухнувся і запитав:

- Котра година?
- Восьма п'ятнадцять.
- Ого. – Від подиву він засміявся і перекинувся на спину. – Навіть не віриться, що ми проспали весь день. Здається, я нарешті відіспався.
- Ти теж недосипав останнім часом.
- Та кому потрібен той сон?
- Говориш як лікар.

– Це у нас спільне, – сказав він, погладжуючи рукою її тіло. – Ми обоє вже довгий час були позбавлені...

Якийсь час вони лежали мовчки. Тоді він тихенько запитав:

– Як це було?

– Питаєш, чи хороший ти коханець?

– Ні, я маю на увазі для тебе. Те, що я торкався тебе.

Вона всміхнулася.

– Мені було приємно.

– Я не зробив нічого поганого? Не налякав тебе?

– З тобою я почуваюся в безпеці. Саме цього я найбільше потребую. Почуватися в безпеці. Мені здається, що ти єдиний чоловік, який розуміє це. Єдиний чоловік, якому я можу довіряти.

– Деякі чоловіки заслуговують на довіру.

– Так, але які? Я ніколи не знаю.

– Ти й не дізнаєшся, доки не опинишся у скруті. Саме тоді такий чоловік буде поряд.

– Мабуть, мені ніколи не щастило натрапити на такого. Я чула від інших жінок, що варто тільки розповісти чоловікові про те, що сталося, варто тільки сказати слово «зв'алтування», і чоловік одразу відвернеться від тебе. Як від зіпсованого товару. Чоловіки не хочуть про це чути. Для них краще мовчання, аніж відверте зізнання. Але мовчання підступне. Воно поширюється далі, й одного дня ти не можеш розказати ні про що інше. Усе життя перетворюється на табу.

– Ніхто не має так жити.

– Але тільки так інші люди можуть бути поряд з такими жінками, як я. Якщо ми будемо мовчати. Та навіть тоді, коли я не розказую про це, воно все одно є в мені.

Він поцілував її, і цей маленький поцілунок був сповнений безмежного кохання, адже він був поряд навіть після її болючого зізнання.

– Ти залишишся зі мною сьогодні? – прошепотіла Кетрін.

Його теплий подих торкався її волосся.

– Якщо дозволиш запросити тебе на вечерю.

– Ой, я зовсім забула про їжу.

– Ось у чому різниця між чоловіками і жінками. Чоловіки ніколи не забувають про їжу.

Усміхаючись, вона сіла на ліжку.

– Тоді доручаю тобі напої. А я нагодую тебе.

Мур приготував два мартіні, і вони потягували їх, доки Кетрін робила салат і смажила стейки. «Чоловіча їжа», – радісно подумала вона. Червоне м'ясо для нового чоловіка у її житті. Приготування їжі ніколи не приносило їй стільки задоволення, як сьогодні, коли Мур усміхався, подаючи їй сіль та перець, а в самої від алкоголю трішки запаморочилося в голові. Вона не пригадувала, коли ще їжа здавалася їй такою смачною. Було відчуття, ніби її щойно випустили із закоркованої пляшки й вона нарешті змогла насолодитися всіма відтінками смаків і запахів.

Вони вечеряли на кухні і потягували вино. Її кухня, з білою плиткою і білими меблями, раптово сповнилася яскравих кольорів. Червоне вино, хрусткий зелений салат, блакитні в клітинку серветки. І Мур, що сидів навпроти. Колись він здавався їй безбарвним, як інші нічим не примітні чоловіки, з якими ви минаєтесь на вулиці. Вона побачила його тільки зараз, помітила його теплий рум'янець, павутинки зморщок навколо очей. Усі ті милі недоліки обличчя, якого торкнулися радість і смуток.

«У нас попереду ціла ніч», – подумала Кетрін, і думка про те, що чекає на неї, викликала усмішку. Вона підвелася і простягнула йому руку.

Доктор Цукер зупинив запис сеансу гіпнозу доктора Полочека і повернувся до Мура і Маркетта.

– Це можуть бути хибні спогади. Корделл вигадала другий голос, якого насправді не було. Бачте, у цьому й полягає проблема гіпнозу. Спогади – дуже непостійна річ. Їх можна змінити, переписати, підлаштовуючи під певні очікування. Вона пішла на сеанс, *вірячи*, що Капра мав спільника. Вуаля, ось вам і спогад! Другий голос. Другий чоловік у будинку. – Цукер похитав головою. – Це не достовірна інформація.

– Але теорію про другого убивцю підтверджують не тільки її спогади, – сказав Мур. – Хірург надіслав їй пасма волосся, які він міг відрізати тільки в Саванні.

– Вона *каже*, що волосся їй відрізали у Саванні, – зауважив Маркетт.

– Ви теж їй не вірите?

– Лейтенант зробив слухне зауваження, – сказав Цукер. – Ми маємо справу з емоційно вразливою жінкою. Навіть враховуючи те, що після нападу минуло два роки, ми не можемо бути цілком упевнені, що у неї стабільна психіка.

– Вона працює хірургом.

– Так, і на робочому місці проявляє себе бездоганно. Але вона *травмована*. І ви це знаєте. Той напад залишив глибокий слід у її житті.

Мур замовк, пригадуючи той день, коли він уперше зустрів Кетрін. Якими точними і впевненими були її рухи. Зовсім не схожа на ту безтурботну дівчинку, яка з'явилася під час сеансу гіпнозу, на молоду Кетрін, що засмагала на сонці біля озера поряд з будиночком дідуся і бабусі. А минулої ночі та щаслива молода Кетрін знову ожила в його обіймах. Вона весь цей час була там, ув'язнена всередині товстої шкаралущі, і чекала, поки її визволять.

– То що нам дав цей сеанс гіпнозу? – запитав Маркетт.

– Я не кажу, що вона не вірить у це, – відказав Цукер. – Що вона не пам'ятає тих деталей, про які розповіла. Але знаєте, це те саме, що сказати дитині, ніби на задньому дворі є слон. За якийсь час дитина настільки повірить у це, що зможе описати його хобот, соломинки на спині і зламаний бивень. Спогад стає реальністю. Навіть якщо такого ніколи не було.

– Ми не можемо зовсім відкидати її спогади, – заперечив Мур. – Ви можете не вірити, що вони достовірні, але саме Корделл є об'єктом цікавості нашого убивці. Те, що розпочав Капра – переслідування, убивства, – нічого не припинилося. Тепер це продовжується тут.

– Імітатор? – озвався Маркетт.

– Або партнер, – сказав Мур. – Такі випадки уже бували.

Цукер кивнув.

– Партнерство убивць не таке вже й рідкісне явище. Ми думаємо, що серійні убивці – це вовки-одинаки, але майже чверть серійних убивств здійснили партнери. Партнер був у Генрі Лі Лукаса^[49] і в Кеннета Б'янкі^[50]. Це спрощувало їхню роботу. Викрадення, утримання жертв. Спільне полювання завжди мало більший успіх.

– Вовки полюють разом, – сказав Мур. – Можливо, у Капри теж був партнер.

Маркет узяв пульт дистанційного керування, відмотав запис назад і натиснув кнопку відтворення. На екрані з'явилася Кетрін, вона сиділа із заплющеними очима, її руки повисли вздовж тіла.

«Хто сказав ці слова, Кетрін? Хто сказав: „Тепер моя черга, Капра“?»

«Я не знаю. Я не знаю цього голосу».

Маркет зупинив запис, і обличчя Кетрін застигло на екрані. Він глянув на Мура.

– Минуло вже два роки після того нападу в Саванні. Якщо Хірург був партнером Капри, то чому він чекав так довго, щоб нагадати їй про себе? Чому це відбувається саме зараз?

Мур кивнув.

– Мене теж це здивувало. Але, здається, я знаю відповідь. – Він відкрив папку, яку приніс зі собою, і вийняв звідти вирізку з газети «Бостон Глоуб». – Ця стаття вийшла за сімнадцять днів до убивства Елени Ортіз. Тут написано про бостонських жінок-хірургів. Третину статті присвячено Корделл. Її успіхам. Її досягненням. До того ж є її кольорова фотографія. – Він передав вирізку Цукеру.

– Оце вже цікаво, – сказав той. – Кого ви бачите, коли дивитесь на це фото, детективе Мур?

– Привабливу жінку.

– А ще? Що випромінює її постава, вираз її обличчя?

– Упевненість. – Мур на мить замислився. – І недосяжність.

– Це те саме, що бачу я. Жінку на вершині п'єдесталу. Жінку, до якої нелегко підступитися. Руки схрещені на грудях, високо підняте підборіддя. Недосяжна для більшості смертних.

– До чого ви ведете? – запитав Маркетт.

– Подумайте, що збуджує нашого убивцю. Зранена жінка, осквернена звалтуванням. Жінка, яку символічно знищили. А тут він бачить Кетрін Корделл, яка вбила його партнера, Ендрю Капру. Вона не схожа на жертву. Ні, на цій фотографії вона виглядає переможцем. Як думаєте, що він відчув, коли побачив це? – Цукер глянув на Мура.

– Гнів.

– Не просто гнів, детективе. Бурхливу, неконтрольовану лють. Коли вона покинула Саванну, він слідом за нею приїхав до Бостона, але не може підібратися до неї, бо вона добре подбала про свій захист. Тож йому доводиться вичікувати, убиваючи тим часом інших жінок.

Напевно, він уявляє Корделл травмованою, неповноцінною жінкою, яка чекає своєї черги як наступна жертва. Та одного дня він розгортає газету і бачить перед собою не жертву, а успішну *сучку* з виглядом переможця. – Він повернув вирізку Муру. – Хлопчина намагається стягнути її з п'єдесталу. І використовує для цього залякування.

– Яка його кінцева мета? – поцікавився Маркетт.

– Опустити її до такого рівня, коли він знову зможе з нею впоратися. Він нападає тільки на тих жінок, які поводяться як жертви. Він не боїться тільки тих жінок, яких принизили і залякали. І якщо Ендрю Капра *справді* був його партнером, Хірург має ще одну мотивацію. Помста за того, кого вона убила.

– То що нам робити з цією теорією про партнера? – запитав Маркетт.

– Якщо у Капри був партнер, – сказав Мур, – то це приводить нас назад у Саванну. Ми вже опитали понад тисячу свідків, але досі не маємо підозрюваного. Гадаю, варто взятися за тих, хто бодай якимсь був пов'язаний із Капрою. Перевірити, чи хтось із цих людей з'явився в Бостоні. Фрост уже на зв'язку з детективом Сінгером, який керував розслідуванням у Саванні. Він може полетіти туди і ще раз переглянути докази.

– Чому Фрост?

– А чом би й ні?

Маркетт глянув на Цукера.

– Ми шукаємо невидимку?

– Іноді невидимка *перетворюється* на справжню людину.

Маркетт кивнув.

– Гаразд, опрацюємо ще й Саванну.

Мур підвівся, щоб іти, але Маркетт зупинив його.

– Залиштеся на хвилинку. Мені треба з вами поговорити.

Вони зачекали, поки Цукер вийшов, а тоді Маркетт зачинив двері і сказав:

– Я не хочу, щоб їхав детектив Фрост.

– Можна поцікавитись, чому?

– Бо я хочу, щоб до Саванни поїхали ви.

– Але Фрост уже спакував речі. Він готовий вилітати.

– Справа не у Фрості, а у вас. Вам треба трохи дистанціюватися від цієї справи.

Мур напружено заговк, він уже зрозумів, до чого вів лейтенант.
– Ви проводили багато часу з Кетрін Корделл, – мовив Маркетт.
– Але ж вона – головна фігура в цьому розслідуванні.
– Забагато вечорів у її компанії. У вівторок опівночі ви теж були у неї.

«Ріццолі. Ріццолі знала про це».

– А в суботу ви провели у неї цілу ніч. Що, врешті-решт, відбувається?

Мур нічого не відповів. А що він міг сказати? *«Так, я перейшов межу. Я нічого не міг з собою вдіяти».*

Маркетт важко опустився на стілець і глянув на нього з неприхованим розчаруванням.

– Не можу повірити, що мені доводиться говорити про це з *вами*. Я б ніколи не міг подумати, що це будете ви. – Він зітхнув. – Вам час відступити. Нехай нею займеться хтось інший.

– Але вона довіряє мені.

– І це все, що є між вами? *Довіра*? Бо я чув, що все зайшло набагато далі. Гадаю, ви й самі розумієте, що це неприйнятно. Послухайте, ми обоє бачили, як схоже траплялося з іншими копами. І нічого доброго з цього не вийшло. І у вас не вийде. Зараз вона потребує вас – і ви одразу з'являєтесь поруч. Порозважаєтесь разом кілька тижнів, нехай місяць. А тоді, одного дня ви прокинетесь вранці і бац! – усе минуло. Або їй, або вам буде боляче. І ви обоє жалкуватимете, що таке взагалі сталося. – Маркетт зупинився, очікуючи відповіді.

Мур не знав, що сказати.

– Окрім особистих проблем, – продовжив Маркетт, – ваші стосунки ускладнюють розслідування. Чорт забирай, ви ще й дискредитуєте увесь наш відділ. – Він різко махнув рукою в напрямку дверей. – Їдьте до Саванни. І тримайтеся подалі від Корделл.

– Я мушу пояснити їй...

– Навіть не смійте їй телефонувати. Ми подбаємо про те, щоб її повідомили. Я призначу Кроу замість вас.

– Тільки *не* Кроу, – різко відказав Мур.

– Кого тоді?

– Фроста, – зітхнув Мур. – Краще Фроста.

– Добре, нехай буде Фрост. А тепер поспішайте на літак. Вам піде на користь ця поїздка, допоможе трохи охолонути. Мабуть, ви зараз страшенно сердитесь на мене. Але ви й самі розумієте, що це тільки на краще.

Мур справді це розумів, і йому було боляче дивитися на свою поведінку в дзеркало. Він бачив у ньому Порочного Святого Томаса, який упав так низько через свій потяг і бажання. Ця правда розлютила його, бо він не мав для себе жодного виправдання. Він не міг заперечувати, не міг нічого спростувати. Він опанував себе і мовчки вийшов з кабінету Маркетта, але побачив Ріццолі, що сиділа за своїм столом, і більше не міг стримувати свій гнів.

– Вітаю, – сказав він. – Ваша помста вдалася. Вам було приємно встромити мені ножа в спину, правда ж?

– Невже це була я?

– Ви розказали Маркетту.

– Навіть якщо й сказала, то я була не першим копом, який доніс на свого колегу.

Ця уїдлива відповідь спрацювала. Він холодно глянув на неї, мовчки розвернувся і вийшов.

Уже надворі він зупинився, підставляючи обличчя вітерцю. Його гнітила думка, що цього вечора він не побачиться з Кетрін. Утім, Маркетт таки мав рацію. Так і має бути. Так би *мало* бути з самого початку – він повинен триматися осторонь, не зважати на свої бажання і почуття. Але вона була такою вразливою, і він, як останній дурень, спокусився. Він стільки років тримався однієї дороги, а зараз опинився на геть незнайомій території, що нею керувала не логіка, а пристрасть. Він почувався незатишно в цьому новому світі. Але й не знав, як звідти вибратися.

Кетрін сиділа в автівці і збирала всю свою сміливість, щоб зайти до «Шредер Плаза». Весь день вона зі звичною люб'язністю оглядала своїх пацієнтів, давала поради колегам і вирішувала дрібні проблеми, які завжди виникали під час роботи. Та її усмішки були фальшивими, а під життєрадісною маскою вона ховала гіркий розпач. Мур не відповідав на її дзвінки, і вона не розуміла чому. Лише одна ніч разом, а між ними вже пробігла чорна кішка.

Врешті вона зважилася вийти з автівки і зайшла до Бостонського відділу поліції.

Хоча одного разу вона вже була тут на сеансі гіпнозу доктора Полочека, будівля все одно здавалася їй грізною фортецею, куди краще не потикатися. Це враження підсилив черговий полісмен, який сидів за столом при вході і міряв її прискіпливим поглядом.

– Чим я можу вам допомогти? – запитав він без жодних емоцій, ані вороже, ані по-дружньому.

– Я шукаю детектива Томаса Мура з відділу розслідування убивств.

– Я зателефоную нагору. Ваше ім'я?

– Кетрін Корделл.

Вона чекала у вестибюлі, поки черговий телефонував, і почувалася ніяково від помпезного вигляду лискучого граніту, від присутності всіх тих чоловіків, у формі і в штатському, що проходили повз, кидаючи на неї зацікавлені погляди. То був світ Мура, і вона була тут чужою, ніби пробралася на заборонену територію, де її розглядали суворі чоловіки з пістолетами в кобурах. Раптом вона усвідомила, що припустилась помилки, що їй узагалі не варто було приходити, і розвернулася, прямуючи до виходу. Вона якраз взялася за дверну ручку, коли її окликнув чоловічий голос:

– Докторе Корделл?

Вона озирнулася і впізнала світловолосого чоловіка з приємним і добрим обличчям, який щойно вийшов з ліфта. То був детектив Фрост.

– Чому б нам не піднятися нагору? – запропонував він.

– Я прийшла до детектива Мура.

– Так, я знаю. Я спустився, щоб забрати вас. – Він вказав на ліфт. – Ходімо?

Вони вийшли на другому поверсі, і Фрост повів її коридором до відділу розслідування убивств. Вона раніше не бувала в цьому крилі й дуже здивувалася, що приміщення нагадує звичайнісінький офіс з комп'ютерними терміналами і розділеними скляними перегородками кабінками працівників. Він підвів її до крісла і запропонував сісти. У нього були добрі очі. Він бачив, що вона почувається ніяково в цьому незнайомому середовищі, і спробував бодай якось її відволікти.

– Чашечку кави? – запитав Фрост.

– Ні, дякую.

– Чи можу я запропонувати вам щось інше? Содову? Склянку води?

– Не треба, дякую.

Він теж сів.

– Отже, про що ви хотіли поговорити, докторе Корделл?

– Я сподівалася побачити детектива Мура. Я весь ранок провела в операційній і подумала, що раптом він намагався зі мною зв'язатися...

– Насправді... – Фрост затнувся, по очах було видно, що він схвильований. – Близько полудня я залишив повідомлення вашому секретареві. Віднині з будь-якого приводу ви маєте звертатися до мене.

– Так, я отримала повідомлення. Просто мені цікаво... – Вона насилу стримувалася, щоб не розплакатись. – Мені цікаво, чому все змінилося?

– Розумієте, ем, це пов'язано із розгортанням слідства.

– Що ви маєте на увазі?

– Нам необхідно, щоб Мур зосередився на інших аспектах цієї справи.

– Хто прийняв таке рішення?

Фрост усе більше ніяковів.

– Насправді я не знаю, докторе Корделл.

– Це Мур так вирішив?

Фрост якийсь час мовчав.

– Ні.

– Тобто справа не в тому, що він не хоче мене бачити?

– Я впевнений, що ні.

Кетрін не знала, чи говорив він правду, чи просто намагався її заспокоїти. Вона помітила, що двоє інших детективів витріщалися на них зі своїх кабінок, і несподівано це її розлютило. Невже всі, крім неї, знають правду? Це часом не жалість вона побачила у їхніх очах? Весь ранок вона смакувала спогади про минулу ніч. Вона чекала на дзвінок Мура, як їй хотілося почути його голос і знати, що він думав про неї... Але він так і не зателефонував.

А опівдні їй передали повідомлення Фроста, що надалі з усіма питаннями вона має звертатися до нього.

Тепер їй залишалося хіба високо підняти голову й опанувати себе, щоб не розплакатись.

– Чи є якась причина, чому я не можу з ним поговорити?

– Боюся, зараз його немає в місті. Він поїхав сьогодні після обіду.

– Зрозуміло. – Вона втямила без зайвих слів, що він не може розказати їй більше. Кетрін не цікавилась, куди поїхав Мур, не питала, як можна з ним зв'язатися. Вона вже достатньо осоромилась, прийшовши сюди, і зараз гору взяла гордість. Протягом двох останніх років саме гордість додавала їй сили. День у день вона примушувала її рухатися вперед, забороняла приміряти на себе роль жертви. Дивлячись на неї, усі бачили холоднокровний професіоналізм та емоційну стриманість, бо вона не дозволяла їм бачити нічого іншого.

«Тільки Мур бачив справжню мене. Зранену і вразливу. І ось до чого це призвело. Тому я більше не дозволю собі такої слабкості».

Коли вона підвелася, її спина знову була прямою, погляд випромінював упевненість. Дорогою до виходу вона минула стіл Мура. Вона зрозуміла, що це його стіл, побачивши табличку з іменем. Вона затрималась на мить, щоб роздивитися фотографію в рамці – усміхнена жінка, сонце заплуталося в її волоссі.

Вона вийшла, залишаючи позаду світ Мура і з жалем повертаючись до свого.

Мур думав, що це в Бостоні нестерпна спека, та він і гадки не мав, що чекало на нього в Саванні. Коли пізніше того дня він вийшов з аеропорту, мав відчуття, ніби його занурили в гарячу ванну. Повітря було таким густим, що здавалося, наче він продирається крізь нього. Він ледве переставляв ноги і мляво плентався до стоянки, де на нього чекала орендована автівка, а бруківка аж парувала під підошвами. Коли він врешті дістався до свого номеру в готелі, його сорочка була мокрісінькою від поту. Він зняв її, ліг на ліжку, щоб трохи відпочити, і проспав цілий вечір.

Він прокинувся, коли вже було темно, і дрижав від увімкненого на всю потужність кондиціонера. Сів на ліжку, у голові гуло.

Мур вийняв з валізи чисту сорочку, вдягнувся і вийшов з готелю.

Навіть уночі повітря нагадувало пару, але він їхав із опущеним вікном, вдихаючи вогкі запахи Півдня. Хоч він ніколи раніше не бував у Саванні, але чув, яким чарівним було це місто з його старими традиційними будинками і лавочками з кованого заліза, точнісінько як у «Півночі в саду добра і зла»^[51]. Та сьогодні він не мав наміру оглядати місцеві цікавинки. Він шукав конкретну адресу в північно-східній частині міста. То був гарний район, здебільшого з маленькими охайними будиночками із затишними ганками, загородженими квітниками і крислатими деревами. Він знайшов вулицю Ронда і зупинився навпроти одного з будинків.

Усередині світилося, і він навіть розгледів блакитне мерехтіння телевізора.

Йому стало цікаво, хто зараз там мешкає, і чи знають теперішні власники про історію свого дому. Коли вночі вони вимикають світло і лягають у ліжку, чи думають про те, що колись сталося у їхній кімнаті? Чи прислухаються в темряві до відголосків жаху, що досі відлунюють у цих стінах?

Повз вікно проплив силует стрункої жінки з довгим волоссям. Вона нагадала йому Кетрін.

Тепер він уявив цю картину. Молодий чоловік стоїть на ганку і стукає у двері. Двері відчиняються, темряву пронизує яскрава смуга

золотистого світла. На порозі стоїть Кетрін, осяяна тим світлом, і запрошує увійти молодого колегу, знайомого їй з лікарні, навіть не підозрюючи, які жахіття він для неї готує.

«Інший голос, інший чоловік – коли приходить він?»

Мур якийсь час сидів у автівці, розглядаючи будинок, вивчаючи розташування вікон і зарості чагарників. Тоді вийшов з автівки і пройшовся тротуаром, оглядаючи будинок з боків. Чагарник був густий і досить високий, тому він не зміг роздивитися, що було на задньому дворі.

У будинку навпроти засвітилося.

Він озирнувся і побачив у вікні огрядну жінку, що дивилася на нього. Біля вуха вона тримала телефонну слухавку.

Він повернувся до автівки і поїхав звідти. Був ще один будинок, який він хотів побачити. Неподалік від Державного університету, на кілька миль південніше. Він гадав, скільки разів Кетрін проїздила цією дорогою, чи частенько вона навідувалась до невеличкої піцерії ліворуч або хімчистки на правому боці вулиці. Хай би куди він глянув, йому всюди ввижалося її обличчя, і це бентежило. Це означало, що він вплутав до цього розслідування свої почуття, а таке не віщувало нічого доброго.

Він потрапив на вулицю, яку шукав. За кілька кварталів він зупинився і був упевнений, що адреса правильна. Однак побачив лише пусту ділянку, зарослу густим бур'яном. Він же сподівався, що тут стоятиме будинок місіс Стелли Пол, п'ятдесятивосьмилітньої вдови. Три роки тому хірург-інтерн Ендрю Капра, спокійний молодий чоловік, який вчасно сплачував орендну плату, винайняв у місіс Пол горішню квартиру.

Мур вийшов з автівки і якийсь час стояв на тротуарі, по якому колись ходив Ендрю Капра. Роззирнувся вулицею, на якій колись мешкав Капра. Цей район лише за кілька кварталів від університету, і Мур припустив, що більшість будинків тут винаймали студенти – тимчасові жильці, які могли й не здогадуватись про історію свого сумнозвісного сусіда.

Вітер розмішував густе повітря, і йому не сподобався запах, який вловили його ніздрі. То був вогкий сморід руйнування. Він глянув на одиноке дерево у колишньому дворі Ендрю Капри і помітив довгий іспанський мох, що звисав з гілок. Він здригнувся і подумав: *«Дивна*

рослина», пригадавши похмурий Гелловін зі свого дитинства, коли їхній сусід, гадаючи, що це добряче налякає малих прохачів цукерок, накинув мотузку на шию опудала і підвісив його на дереві. Батько Мура, побачивши це, страшенно розлютився. Він одразу ж кинувся до сусіда і, пропускаючи повз вуха його протести, обрізав мотузку і зняв те опудало.

Зараз у Мура виникло таке саме бажання – видертися на дерево і зняти той висячий мох.

Але він повернувся до автівки і поїхав до готелю.

* * *

Детектив Марк Сінгер поставив на стіл картонну коробку й обтрусив із рук пилюку.

– Це остання. Ми всі вихідні збирали їх, зате тепер усе разом.

Мур окинув поглядом десяток коробок із доказами, що вишикувалися на столі, і сказав:

– Треба принести собі спальний мішок чи й узагалі перебратися з готелю сюди.

Сінгер засміявся.

– Може, й так, якщо хочете переглянути кожен папірець у цих коробках. Нічого не виносити, домовились? Фотокопії можна зробити трохи далі коридором, просто введіть своє ім'я та відділ поліції. Туалет он там. Зазвичай у конференц-залі можна знайти каву і пончики. Якщо будете брати пончики, хлопці були б вдячні, якби ви залишили кілька баксів у загальній скарбничці. – Хоча все це було сказано з усмішкою, Мур добре зтямив попередження, висловлене характерною для жителів Півдня протяжною вимовою: *«У нас тут свої правила, і навіть такі діловиті полісмени з Бостона повинні їх дотримуватись»*.

Кетрін не подобався цей коп, і він розумів чому. Сінгер був молодшим, ніж він думав, йому ще не було сорока, і цей мускулистий зазнайко навряд чи спокійно сприймав критику. У зграї може бути лише один альфа-самець, і Мур наразі погодився, щоб ним був Сінгер.

– У цих чотирьох коробках містяться основні матеріали розслідування, – сказав Сінгер. – Гадаю, вам краще почати з них. Файли з перехресними посиланнями в цій коробці. – Він обходив стіл,

плескаючи рукою коробки, про які розповідав. – А тут у нас документи з Атланти у справі Дори Чікконе. Але це лише фотокопії.

– Оригінали зберігаються у відділенні Атланти?

Сінгер кивнув.

– Його перша і єдина убита там жертва.

– Оскільки тут фотокопії, чи можу я взяти цю коробку з собою і переглянути документи в готелі?

– Якщо повернете назад. – Сінгер зітхнув, оглядаючи коробки. – Чесно кажучи, я не розумію, що ви хочете тут знайти. Тут усе очевидно. У кожній жертви ми знайшли ДНК Капри. Зразки волокон теж відповідають. І в часі все теж збігається. Капра жив у Атланті, і в Атланті убили Дору Чікконе. Він переїхав до Саванни, і мертві жіночки почали з'являтися тут. Він завжди був у потрібному місці у потрібний час.

– Я не маю жодного сумніву, що убивцею був Капра.

– То навіщо вам знову все перетрушувати? Більшості з цих матеріалів уже три-чотири роки.

У голосі Сінгера Мур почув роздратування і добре знав, що треба бути обережним. Будь-який натяк, що в розслідуванні цієї справи Сінгер припустився помилки, що він упустив важливу деталь, пов'язану з партнером Капри, – і він може не сподіватися на допомогу поліції Саванни.

Мур дібрав такі слова, які б у жодному разі не звучали докірливо.

– Ми підозрюємо, що маємо справу з імітатором, – сказав він. – Скидається на те, що наш бостонський убивця – палкий шанувальник Капри. Він ретельно, до найменшої деталі, відтворює його злочини.

– Звідки він може знати всі деталі?

– Може бути, що вони спілкувалися, доки Капра ще був живий.

Здавалося, що Сінгер заспокоївся. І навіть засміявся.

– Фан-клуб збоченого убивці, еге ж? Нічогенько.

– Оскільки наш убивця так близько знайомий з роботою Капри, я теж мушу про неї дізнатися.

Сінгер вказав рукою на стіл.

– Тоді не буду вас затримувати.

Коли Сінгер вийшов, Мур взявся оглядати етикетки на коробках. Він відкрив одну, що була позначена «ОМ № 1». Основні матеріали розслідування поліцейського відділення Саванни. У середині лежали

три товсті папки на спіралі, напхані паперами. І це була лише одна з чотирьох таких коробок. У першій папці містилися документи, пов'язані з трьома нападами в Саванні, заяви свідків та судові постанови. В іншій папці були дані про підозрюваних, інформація про наявні у них судимості і висновки з лабораторії. Щоб переглянути папери тільки з цієї коробки, йому знадобився б цілий день.

Та крім неї у нього було ще одинадцять інших.

Він почав зі звіту Сінгера і ще раз подивувався, якими беззаперечними були докази проти Ендрю Капри. Загалом у звіті йшлося про п'ять нападів, чотири з яких були смертельними. Першою жертвою була Дора Чікконе, він убив її в Атланті. Рік по тому убивства почалися в Саванні. Три жінки за рік: Ліза Фокс, Рут Ворхез та Дженніфер Торрегросса.

Убивства закінчилися, коли Капру застрелила у своїй спальні Кетрін Корделл.

У всіх випадках у піхві жертв виявили сперму, й аналіз ДНК підтвердив, що вона належала Капрі. Волосини, які знайшли в будинках Фокс і Торрегросси, теж належали Капрі. Першу жертву, Чікконе, було вбито в Атланті того року, коли Капра закінчував медичну школу університету Еморі.

Слідом за Капрою убивства перемістилися до Саванни.

Кожна ниточка доказів акуратно впліталася до узору, утворюючи цілісну картину, яка не викликала жодних сумнівів. Однак Мур добре знав, що читає остаточний звіт по справі, де всі свідчення складені до купи так, щоб підтвердити висновки Сінгера. Він міг упустити суперечливі деталі. І саме ці маленькі, але такі важливі невідповідності Мур сподівався віднайти серед цих коробок з доказами. «Десь тут, – подумав він, – Хірург залишив свій слід».

Він розгорнув першу папку і почав читати.

Коли Мур підвівся через три години, аби розім'яти втомлену спину, уже був полудень, а він тільки-но почав розбирати цю гору паперів. Більше того, йому не вдалося натрапити бодай на найменшу згадку про Хірурга. Він обійшов стіл, читаючи етикетки на коробках, яких ще не торкався, і запримітив одну з назвою «№ 12 Фокс/Торрегросса/Ворхез/Корделл/Вирізки з газет/Відео/Різне».

Мур відкрив коробку і знайшов там з півдесятка відеокасет, що лежали на купці товстих папок. Він вийняв касету під назвою «Житло

Капри». Її було датовано 16 червня. Наступний день після нападу на Корделл.

Він застав Сінгера за його робочим столом, той якраз їв сандвіч із великими шматками смаженої яловичини. Стіл теж багато розповідав про свого власника. Бездоганний порядок, папери лежали рівними стосиками, ніде не було нічого зайвого. Одразу видно, що Сінгер – перфекціоніст, але, мабуть, колегам було з ним несолодко.

– Чи є у вас відеомагнітофон, яким я міг би скористатися? – запитав Мур.

– Він у нас під замком.

Мур вичікувально глянув на нього, його наступне прохання було таким очевидним, що навіть не потребувало озвучення. Удавано зітхнувши, Сінгер потягнувся до шухляди, узяв ключі й підвівся.

– Я так розумію, він потрібен вам просто зараз?

Сінгер викотив із комірчини візок із відеомагнітофоном і телевізором, і повіз його до кімнати, у якій працював Мур. Увімкнув у розетку, натиснув кнопку живлення і щось задоволено буркнув, коли все запрацювало.

– Дякую, – сказав Мур. – Мабуть, позичу на кілька днів.

– Уже натрапили на якісь грандіозні відкриття? – У його голосі прозвучала нотка сарказму, і Мур добре її почув.

– Я лише нещодавно розпочав.

– Я бачу, ви взяли відео з дому Капри. – Сінгер похитав головою. – Господи, чого там тільки не було.

– Учора я проїжджав тією вулицею. Але замість будинку там лише пуста ділянка.

– Той дім згорів близько року тому. Після Капри власниця не могла знайти наймачів для горішньої квартири. Тоді вона почала проводити платні екскурсії, і, вірите чи ні, у неї було багацько відвідувачів. Знаєте, оті бісові схиблені на кошмарах фанати Енн Райс^[52], які приходили, аби подивитися на лігво звіра. Чорт забирай, стара й сама була трохи божевільна.

– Мені треба з нею поговорити.

– Жодних проблем, якщо, звичайно, ви вмієте говорити з мерцями.

– Пожежа?

– Перетворилася на вуглинку. – Сінгер реготнув. – Недарма кажуть, що куріння шкідливе для здоров'я. Вона це довела.

Мур зачекав, доки Сінгер вийшов, а тоді поставив касету «Житло Капри».

Перші кадри було знято ще за дня, і вони показували фасад будинку, у якому колись мешкав Капра. Мур упізнав дерево, обвішане іспанським мохом. Сам будинок був геть непривабливим, звичайна двоповерхова коробка, що вже давно потребувала свіжої фарби. Голос оператора назвав дату, час і місце зйомки, а також відрекомендувався як детектив Спіро Патакі з поліції Саванни. Судячи з освітлення, Мур припустив, що зйомку проводили раннього ранку. Камера захопила вулицю, і він побачив, як пробіг чоловік у спортивному костюмі, зацікавлено повернувши обличчя до камери. На дорозі було багато автомобілів (ранковий час пік?), а на тротуарі стояло кілька сусідів, які теж витріщалися на камеру.

Тоді камера знову повернулася до будинку і, підстрибуючи, попрямувала до дверей. Усередині детектив Патакі поспіхом обійшов перший поверх, де жила господиня місіс Пол. Мур запримітив вицвілі килими, темні меблі, повну недопалків попільничку. Фатальна звичка майбутньої «вуглинки». Камера піднялася вузькими сходами і крізь двері з масивним замком потрапила до горішньої квартири Ендрю Капри.

Вигляд цього місця викликав у Мура клаустрофобію. Другий поверх було поділено на маленькі кімнатки, і хай би хто робив його «ремонт», мабуть, дуже вигідно придбав дерев'яні панелі, бо всі стіни були оббиті темним шпоном. Камера рухалася таким вузьким коридором, що здавалося, ніби то був якийсь темний тунель. «Спальня праворуч», – сказав Патакі, повертаючи камеру до відчинених дверей, щоб зняти акуратно застелене двоспальне ліжко, тумбочку і комод. То були всі меблі, що помістилися до тієї тьмяно освітленої печерки.

– Прямуємо до задньої частини житлової зони, – сказав Патакі, і камера знову повернулася до вузького тунелю-коридору. Тоді потрапила до більшої кімнати, де зібралася групка людей. Усі вони були насупленими і похмурими. Біля дверей комірчини Мур побачив Сінгера. Ось тут і було найцікавіше.

Камера зосередилася на Сінгері.

– Ці двері було замкнено на висячий замок, – сказав Сінгер, вказуючи на зламаний замок. – Нам довелося зривати їх із завіс. Всередині ми знайшли ось це. – Він відчинив двері комірчини і потягнув за висячий ланцюжок.

На мить зображення пропало, а тоді знову виринуло, заповнивши екран навдивовижу чіткою картинкою. То була чорно-біла фотографія обличчя жінки з широко розплющеними неживими очима. На її шії був глибокий поріз і виднівся трахейний хрящ.

– Гадаю, що це Дора Чікконе, – сказав Сінгер. – Гаразд, тепер наведіть камеру на цю.

Камера посунулася праворуч. З'явилася фотографія іншої жінки.

– Виходить, що це посмертні фотографії чотирьох жертв. Очевидно, перед нами фото Дори Чікконе, Лізи Фокс, Рут Ворхез та Дженніфер Торрегросса.

То була приватна галерея Ендрю Капри. Сховок, у якому він міг заново отримати задоволення від своїх убивств. Та страшнішим за це було порожнє місце на стіні поряд з чотирма фотографіями і купка кнопок, що лежали на полиці. Достатньо місця для нових фотокарток.

Камера, посмикуючись, відвернулася від комірчини і знову знімала кімнату. Патакі повільно обвів нею все навколо, показуючи канапу, телевізор, письмовий стіл, телефон. Книжкові полиці, заставлені медичними книжками. Нарешті камера дійшла до кухонної зони. І зупинилася на холодильнику.

Мур подався вперед, йому раптово пересохло у горлі. Він уже знав, що зберігалося в тому холодильнику, та його пульс таки пришвидшився, а живіт скрутило від передчуття чогось жахливого. Він дивився, як Сінгер підійшов до холодильника. Тоді зупинився і глянув на камеру.

– Ось що ми знайшли всередині, – сказав він і відчинив дверцята.

Мур вирішив трохи прогулятися і цього разу майже не помічав спеки, адже його досі морозило від побаченого на касеті. Йому полегшало уже від того, що він вийшов з тієї конференц-зали, яка тепер асоціювалася для нього з жахіттями. Та й Саванна з її густим повітрям і м'яким зеленим мерехтінням тепер викликала у нього тривогу. Бостон був сповнений гострих кутів і какофонії голосів, кожна будівлю, кожне похмуре обличчя можна було чітко роздивитися. У Бостоні ви знали, що живете, навіть якщо все навкруги вас страшенно дратувало. А Саванна була ніби загорнена в серпанок, він не міг добре роздивитися це місто удавано люб'язних посмішок і заспаних голосів, не міг розгадати, який морок ховався від його погляду.

Коли він повернувся до відділку, Сінгер щось друкував на своєму ноутбучі.

– Заждіть, – сказав він і натиснув «Перевірку орфографії». Не дай Боже, щоб у його звіті бодай одне слово було написано неправильно. Задоволений результатом, він підняв очі на Мура. – Слухаю.

– Ви знаходили записну книжку Капри?

– Яку ще записну книжку?

– Більшість людей тримають свої записні книжки біля телефону. Я не бачив такої на відео з його квартири і не знайшов згадок про щось подібне у вашому переліку його особистих речей.

– Ви говорите про події дворічної давності. Якщо записної книжки немає в переліку, отже, він її не мав.

– Або хтось забрав її з квартири до приходу поліції.

– На що це ви натякаєте? Я думав, що ви приїхали, аби вивчити техніку Капри, а не заново розслідувати цю справу.

– Мене цікавлять друзі Капри. Усі, хто добре його знав.

– Чорт забирай, та ніхто його не знав. Ми опитали лікарів і медсестер, з якими він працював. Його господиню, сусідів. Я їздив до Атланти, щоб поговорити з його тіткою. Його єдиною живою родичкою.

– Так, я читав її свідчення.

– Тоді ви знаєте, що він увів їх усіх в оману. Я постійно чув одне й те ж: «Чуйний лікар! Такий *ввічливий* молодий чоловік!» – Сінгер пирхнув.

– Вони й гадки не мали, ким насправді був Капра.

Сінгер повернувся до свого ноутбука.

– Дідько, та ми ніколи не знаємо, хто насправді виявиться чудовиськом.

Настав час переглянути останню касету. Мур відклав її насамкінець, тому що не був готовий до того, що міг там побачити. Записи з іншими жертвами він спромігся переглянути без емоцій і навіть робив якісь записи, розглядаючи спальні Лізи Фокс, Дженніфер Торрегросси та Рут Ворхез. Він кілька разів оглядав бризки крові на стінах, вузли мотузок, що ними були прив'язані зап'ястя жертв, позначені смертю скляні очі. Він зміг відмежуватися від будь-яких емоцій, тому що не знав цих жінок, у його пам'яті не відлунювали їхні голоси. Він звертав увагу не на жінок, а на ознаки злочинця, який побував у їхніх спальнях. Він вийняв касету зі сценою злочину в будинку Ворхез і відклав її на стіл. Неохоче взяв останню касету. На етикетці було написано дату, номер кримінальної справи і слова: «Житло Кетрін Корделл».

Мур подумав, що краще її відкласти, переглянути вже наступного ранку, зі свіжими силами. Годинник показував дев'яту вечора, і він провів у цій кімнаті весь день. Він тримав касету в руці, міркуючи, як йому краще вчинити.

Він не одразу помітив Сінгера, що стояв у дверях, спостерігаючи за ним.

– Господи, ви досі тут, – сказав Сінгер.

– Треба ще стільки всього переглянути.

– Ви вже подивилися всі касети?

– Усі, крім цієї.

Сінгер глянув на етикетку.

– Корделл.

– Ага.

– Ну ж бо, вмикайте. Раптом я зможу докинути кілька подробиць.

Мур поставив касету і натиснув кнопку відтворення.

Вони дивилися на фасад будинку Кетрін. Надворі було темно. На ганку світилося, та й всередині всюди горіло світло. Оператор оголосив дату та час – друга година ночі – та назвав своє ім'я. Це, знову-таки, був Спіро Патакі, який, схоже, був штатним оператором поліції Саванни. Мур чув якісь фонові звуки: голоси, стихаючі завивання сирен. Патакі, як завжди, обвів камерою вулицю, і Мур побачив гурт сусідів із похмурими обличчями, що зазирали на подвір'я, обгороджене поліційною стрічкою. Їхні обличчя вихоплювали з темряви спалахи мигавок кількох патрульних автовок, що стояли вздовж тротуару. Це здивувало його, зважаючи на таку пізню годину. Мабуть, в околиці здійснюється нічогенький гармидер, якщо вдалося розбудити стількох сусідів.

Патакі повернувся до будинку і пішов до дверей.

– Постріли, – озвався Сінгер. – Таке повідомлення ми тоді отримали. Жінка, що мешкала навпроти, почула один постріл, тоді була тривала пауза, і ще один постріл. Вона зателефонувала до поліції. Перші патрульні прибули за сім хвилин. Через дві хвилини викликали «швидку».

Мур пригадав жінку з будинку навпроти, що дивилася на нього крізь вікно.

– Я читав свідчення сусідки, – сказав Мур. – Вона не бачила, щоб хтось виходив з дому.

– Саме так. Тільки чула два постріли. Вона прокинулася після першого і визирнула у вікно. Тоді, десь, може, за п'ять хвилин, вона почула другий постріл.

«П'ять хвилин, – подумав Мур. – Що відбувалося в цей час?»

Камера увійшла у двері й тепер знімала будинок зсередини. Мур побачив шафу з відчиненими дверима, у якій висіло кілька пальт на вішаках, лежала парасоля і стояв пилосос. Тоді камера перемістилася до вітальні. На журнальному столику біля канапи стояло дві склянки, і в одній із них досі була рідина, що нагадувала пиво.

– Корделл запросила його всередину, – сказав Сінгер. – Вони трохи випили. Вона вийшла до туалету, повернулася і допила своє пиво. За годину почав діяти рогіпнол.

Канапа була персикового кольору із вибитим на тканині квітковим візерунком. Кетрін не скидалася на жінку, яка любила квітковий дизайн, але камера показувала те, що було. Квіточки на шторах, на

подушках і навіть на кріслах. Різнобарвні. У Саванні життя Кетрін було сповнене кольорами. Він уявив її на цій канапі поряд з Капрою, як вона співчутливо слухала його скарги і тривоги, пов'язані з роботою, а рогіпнол тим часом повільно проникав у її кров, молекули наркотичної речовини підступали до її мозку. І голос Капри віддалявся...

Тепер камера перейшла до кухні, перед цим знявши всі інші кімнати такими, якими вони були о другій ночі, відразу після нападу. В умивальнику стояла порожня склянка.

Раптом Мур подався вперед.

– Ця склянка... Ви брали на аналіз ДНК фрагменти слини?

– Навіщо?

– Ви ж не знаєте, хто з неї пив.

– Коли приїхали перші патрульні, у будинку було тільки двоє людей. Капра і Корделл.

– Дві склянки стояло на журнальному столику. А хто пив з цієї третьої склянки?

– Чорт забирай, та вона могла стояти в тому умивальнику цілий день. Вона не мала жодного стосунку до нашої справи.

Оператор закінчив зйомку кухні і знову вийшов у коридор.

Мур схопив пульт дистанційного керування і натиснув кнопку перемотування назад. Зупинився на фрагменті, коли камера тільки увійшла до кухні.

– Що таке? – запитав Сінгер.

Мур не відповів. Він підсунувся до екрана і ще раз уважно оглядав кухню. Холодильник, прикрашений барвистими магнітиками у формі фруктів. Скляні ємності з цукром і борошном на стільниці. Умивальник з однісінькою склянкою. Тоді камера минула кухонні двері й перемістилася в коридор.

Мур знову відмотав запис.

– Та що ви там шукаєте? – не вгавав Сінгер.

Камера знову показувала склянку. Тоді почала повертатися до коридору. Мур зупинив зображення.

– Ось, – сказав він. – Кухонні двері. Куди вони ведуть?

– Гм... на задній двір. Вони виходять на галявину за домом.

– А що за тією галявиною?

– Сусідній двір. Ще один ряд будинків.

– Ви говорили з власником сусіднього двору? Він чув постріли?

– Яка різниця?

Мур підвівся і наблизився до телевізора.

– Кухонні двері, – сказав він, стукаючи пальцем по екрану. – На них ланцюжок. І він не затягнутий.

Сінгер на мить замислився.

– Але двері замкнені. Бачите розташування кнопки на дверній ручці?

– Так, але цю кнопку можна затиснути при виході, зачиняючи за собою двері.

– Що ви хочете сказати?

– Чому б вона затиснула кнопку, але не затягнула ланцюжок? Люди, які зачиняють двері на ніч, замикаються на всі можливі замки. Натискають кнопку на ручці, затягують ланцюжок. А Корделл чомусь цього не зробила.

– Може, вона просто забула?

– У Саванні вже вбили трьох жінок. Вона й так була налякана, адже тримала під ліжком пістолет. Не думаю, що вона би про таке забула. – Він глянув на Сінгера. – Може, хтось виходив *крізь* ті кухонні двері?

– У будинку було тільки двоє людей. Корделл і Капра.

Мур обдумував свої наступні слова. Виграє він чи, навпаки, програє, якщо відверто про все розповість?

Але Сінгер уже й сам здогадався, до чого він вів.

– Ви хочете сказати, що Капра мав партнера.

– Так.

– Це збіса серйозне припущення для самого лише ланцюжка.

Мур глибоко вдихнув.

– Це ще не все. Тієї ночі, коли на неї напали, Кетрін Корделл чула в будинку ще один голос. Якийсь чоловік розмовляв з Капрою.

– Вона ніколи про це не казала.

– Ці спогади з'явилися під час сеансу гіпнозу.

Сінгер голосно розреготався.

– Може, ви ще й екстрасенса залучили, щоб підтвердити її слова? Тоді я точно повірю.

– Це пояснює, чому Хірург знає так багато про техніку Капри. Вони були партнерами. І Хірург продовжує його справу, переслідуючи єдину жертву Капри, яка вижила.

– Та навколо ціла купа жінок. Чого він причепився саме до неї?

– Незавершене убивство.

– Еге ж, саме так. А знаєте, у мене є краща теорія. – Сінгер підвівся. – Корделл забула затягнути ланцюжок. Ваш хлопчина з Бостона повторює те, що прочитав у газетах. А ваш гіпнотизер викликав у неї фальшиві спогади. – Він похитав головою і пішов до дверей, а тоді озирнувся і з сарказмом кинув на прощання: – Дайте знати, коли впіймаєте *справжнього* убивцю.

Мур не брав його слова близько до серця. Він розумів, що Сінгер намагався захистити свою позицію, і не міг картати його за скептицизм. Він уже й сам починав сумніватися у власних припущеннях. Він приїхав до Саванни, аби підтвердити або спростувати теорію про партнера Капри, і поки що не знайшов жодного доказу.

Він знову зосередився на екрані й натиснув кнопку відтворення.

Камера покинула кухню і пішла коридором. На мить зупинилась, аби оглянути ванну з рожевими рушниками і шторкою для душу з різнобарвними рибками. У Мура спітніли руки. Він із жахом чекав на наступну картину, але не міг відвести погляду від екрана. Камера відвернулася від ванни і знову рушила коридором, минаючи картину в рамці, на якій було зображено букет рожевих піонів. Сліди крові на дерев'яній підлозі вже порозмазували перші патрульні, а за ними й медики «швидкої», які квапилися до потерпілої. Залишився абстрактний малюнок багрового кольору. Попереду виднілися двері, камера затремтіла в руках оператора.

Тепер він побачив спальню.

У Мура всередині все перевернулося, і не лише тому, що побачене було значно жахливішим за попередні сцени злочину. Ні, цей кошмар був його особистим кошмаром, тому що він не просто знав, він кохав жінку, яка тут страждала. Він уже бачив фотографії цієї кімнати, але вони не передавали всіх моторошних подробиць так, як це відео. Хоча Кетрін у спальні не було – на час зйомки її уже доправили до лікарні, – свідчення її мук кричали йому в обличчя з екрана телевізора. Він бачив нейлонову мотузку, якою були зв'язані її зап'ястя і щиколотки, обрізки досі висіли на бильцях ліжка. Він бачив хірургічні інструменти – скальпель та ретрактор, що лежали на тумбочці. Побачене мало такий

ефект, що Мур відкинувся на спинку крісла, наче хтось щосили зацідив йому в обличчя.

Коли камера нарешті повернулася до тіла Ендрю Капри, яке лежало на підлозі, він майже нічого не відчув. Він досі не міг оговтатись від побаченого кількома секундами раніше. Через рану на животі Капри витекло чимало крові, і під його тулубом розпливлася величезна калюжа. Друга куля, випущена в око, викликала миттєву смерть. Мур пригадав п'ятихвилинний проміжок між обома пострілами. Тепер усе стало на свої місця. Судячи з розміру калюжі, протягом цих п'яти хвилин Капра лежав іще живий і стікав кров'ю.

Запис завершився.

Мур якийсь час дивився на чорний екран, тоді стрепенувся і вимкнув відеомагнітофон. Він почувався виснаженим, у нього не було сили навіть підвестися зі стільця. Коли таки спромігся, то одразу вийшов з конференц-зали, прихопивши коробку з фотокопіями документів з Атланти. Оскільки то не були оригінали, він міг переглянути їх і деінде.

Повернувшись до готелю, Мур прийняв душ і повечеряв гамбургером зі смаженою картоплею, які замовив у номер. Кілька годин подивився телевизор, щоб трохи розслабитись. Та увесь час, поки він перемикав канали, його рука так і тягнулася до телефону, щоб набрати номер Кетрін. Перегляд останнього відео абсолютно переконав його, що на неї полюб'яє справжній монстр, і ця думка не давала йому спокою.

Він двічі брав телефон і знову відкладав. Тоді знову взяв його, а пальці самі бігали клавіатурою, набираючи такий знайомий номер. Після чотирьох гудків увімкнувся автовідповідач Кетрін.

Він відключився, не залишивши повідомлення.

Мур сидів, не відводячи погляду від телефону, присоромлений тим, як швидко він відступився від свого рішення. Він пообіцяв собі дотримуватись правил, погодився на вимогу Маркетта до кінця розслідування триматися подалі від Кетрін. *«Коли все закінчиться, я постараюся якось спокутувати перед нею свою провину».*

Він кинув погляд на стоси паперів з Атланти, що лежали на столі. Було вже за північ, а він ще навіть не почав їх читати. Зітхнувши, Мур розгорнув першу папку.

Справу Дори Чікконе, першої жертви Ендрю Капри, важко було назвати цікавим читивом. Йому вже були відомі загальні деталі, їх навів у своєму звіті Сінгер. Однак він не читав основних матеріалів розслідування в Атланті і зараз мав можливість повернутися в часі, вивчаючи ранню діяльність Капри. Адже все почалося саме там, в Атланті.

Він перечитав розгорнутий звіт, тоді перейшов до показів свідків – сусідів Чікконе, бармена місцевого бару, де її востаннє бачили живою, і подруги, яка знайшла її тіло. Там також був документ із переліком підозрюваних та їхніми фотографіями. Капри серед них не було.

Дора Чікконе була двадцятидволітньою студенткою останнього курсу університету Еморі. У ніч її смерті дівчину востаннє бачили близько опівночі, коли вона потягувала «Маргариту» в барі «Ла Кантіна». Сорок годин по тому її мертвою знайшли в її домі, голою, прив'язаною до ліжка нейловою мотузкою. Їй видалили матку і перерізали горло.

Мур узяв підсумковий звіт. Його було написано поспіхом, майже нерозбірливим почерком, ніби детектив з Атланти склав усі свідчення і докази до купи лише для того, щоб виконати свій обов'язок. Нещасні закарлючки цього детектива свідчили, що звіт написаний абияк. Мур і сам часом відчував цю важкість на серці, коли минала доба, за нею тиждень, тоді місяць, а поліції ніяк не вдавалося вийти на слід злочинця. Детектив з Атланти потрапив у таку ж ситуацію. Убивця Дори Чікконе залишався невідомим.

Мур відкрив протокол розтину.

Різнику, який убив Дору Чікконе, бракувало точності і вправності, притаманних останнім убивствам Капри. Рвані краї рани свідчили про те, що Капри не вистачало впевненості, щоб зробити швидкий і рівний надріз нижньої частини живота. Наче він вагався, а лезо в його руці тремтіло, шматуючи шкіру. Після розрізу шкіри його подальші дії нагадували аматорство. Вирізаючи свій трофей, він добряче зачепив скальпелем сечовий міхур і кишечник. Цій своїй першій жертві він не накладав швів, щоб перев'язати артерії. Кровотеча була сильною, і Капри довелося працювати всліпу, адже всі органи, за якими він міг орієнтуватися, були затоплені кров'ю.

Лише смертельний поріз було виконано з певним знанням справи. То була глибока і рівна рана, що тягнулася зліва направо. Складалося

враження, що, тільки втамувавши голод й задовольнивши свої бажання, він врешті опанував себе і зміг холоднокривно закінчити свою роботу.

Мур відклав протокол розтину і глянув на залишки вечері, що стояли на таці поряд. Раптово відчувши нудоту, він виніс тацю в коридор. Знову сів за стіл і взявся за наступну папку, у якій містилися результати аналізів із кримінальної лабораторії.

Перший запис був дуже коротким: *«У мазку, взятому із піхви жертви, виявлено сперматозоїди».*

Він знав, що пізніше аналіз ДНК підтвердив, що сперма належала Капрі. Перед тим, як убити Дору Чікконе, він згвалтував її.

Мур перегорнув сторінку і побачив кілька аналізів волосся і волокон. Лобкове волосся жертви вичесали і виявили світло-каштанові волосини, які відповідали волосся Капри. Він проглянув кілька наступних сторінок, які містили результати аналізів інших волосин, знайдених на місці злочину. Більшість із них належали самій жертві. Серед них також було знайдено довгу біляву волосину, яку згодом, після вивчення її складної структури, ідентифікували як нелюдську. У написаному від руки додатку до звіту було зазначено: *«Мати жертви має золотистого ретривера. Такі ж волосини було знайдено на задньому сидінні автомобіля жертви».*

Мур перегорнув останню сторінку і зупинився на ній. Там був результат аналізу ще однієї волосини, людської, власника якої так і не визначили. Її знайшли на подушці. У будь-якому домі можна знайти різноманітні волосини. Щодня в людини випадає кілька десятків волосин і, незалежно від того, як ретельно ви прибираєте у себе вдома, як часто користуєтесь пілососом, на подушках, килимах і канапах залишаються мікроскопічні сліди всіх відвідувачів, які певний час провели у вас удома. Цю волосину, знайдену на подушці, міг залишити коханець, гість або родич. Але вона не належала Ендрю Капрі.

«Одна людська волосина, з голови, світло-каштанового кольору, А0 (завиток), довжина стрижня: 5 сантиметрів. Фаза телогену. Виявлено вузлувату трихоклазію. Походження невідоме».

«Вузлувата трихоклазія». Бамбукове волосся.

Там був Хірург.

Вражений, Мур відкинувся на спинку крісла. Раніше того дня він читав результати аналізів у справах Фокс, Ворхез, Торрегросси та Корделл. На жодній зі сцен злочину не було виявлено волосся із вузлуватою трихоклазією.

Але партнер Капри увесь цей час був там. Він був невидимкою, не залишав сперми чи інших зразків свого ДНК. Єдиним свідченням його присутності була ця волосина і згадка про його голос, захована десь у закутках пам'яті Кетрін.

«Їхнє партнерство розпочалося при першому убивстві. Ще в Атланті».

Пітер Фалько був по лікті в крові. Він підняв очі на двері, коли Кетрін увірвалась до операційної. Непорозуміння, які між ними виникали, і навіть та ніяковість, що її Кетрін відчувала у його присутності, – усе відійшло на другий план. Зараз вони були двома професіоналами, які разом боролися за людські життя.

– Зараз привезуть ще одного! – сказав Пітер. – Це вже четвертий. Вони досі вирізають його з автівки.

З розрізу бухнула кров. Він схопив з таці затискач і встромив його до черевної порожнини.

– Я допоможу, – сказала Кетрін і надірвала стерильну упаковку хірургічного халата.

– Не треба, я впораюсь. Ти потрібна Кімбаллу. Він у другій операційній.

Ніби на підтвердження його слів навколишній гамір пронизало виття сирени «швидкої».

– Цей пацієнт для тебе, – сказав Фалько. – Розважайся.

Кетрін побігла до вантажної платформи, куди під'їжджала карета «швидкої». Доктор Кімбалл і дві медсестри вже були там, чекаючи, поки вона зупиниться. Вони почули страшні крики пацієнта ще до того, як Кімбалл відчинив задні дверцята автомобіля.

Там був молодий чоловік, його руки і плечі були вкриті татуваннями. Він кидався і лаявся, коли його виносили на ношах. Кетрін глянула на просочене кров'ю простирадло, що накривало нижню частину його тулуба, і зрозуміла, чому він так кричав.

– Ми ще на місці дали йому величезну дозу морфію, – сказав один з медиків «швидкої», поки вони везли його на каталці до другої травматології. – А йому хоч би що!

– Скільки? – запитала Кетрін.

– Сорок-сорок п'ять міліграмів внутрішньовенно. Ми припинили вводити, коли в нього почав падати тиск.

– Перекладаємо за моєю командою! – гукнула медсестра. – Один, два, три!

– Ісус, клятий, ХРИСТОС! БОЛЯЧЕ!

– Я знаю, любий, я знаю.
– НІЧОРТА ви не знаєте!
– За хвилину тобі стане краще. Як тебе звати, синку?
– Рік... О Боже, моя нога...
– А прізвище?
– Рональд!
– У тебе є на щось алергія, Рік?
– Люди, та що ви, В БІСА, собі думаєте?
– Які у нас життєві показники? – перебила його Кетрін, натягуючи рукавички.

– Тиск сто два на шістдесят. Пульс сто тридцять.
– Десять міліграмів морфію, внутрішньовенно, – скомандував Кімбалл.

– ДІДЬКО! ДАЙ СТО!

Поки інші брали кров на аналіз і ставили крапельницю, Кетрін підняла закривавлене простираadlo. Їй перехопило подих, коли вона побачила кровоспинний джгут, накладений на кінцівку, у якій важко було розпізнати ногу.

– Дайте йому тридцять, – сказала Кетрін.

Нижня частина лівої ноги трималася на кількох шматках шкіри. Майже відірвана кінцівка перетворилася на закривавлене місиво, а ступня взагалі була вивернута в інший бік.

Вона торкнулася його пальців і відчула, що вони холодні. Воно й не дивно, кров сюди вже не доходила.

– Мені казали, що кров з артерії била фонтаном, – сказав медик зі «швидкої». – Перший коп, який прибув на місце аварії, наклав йому джгут.

– Цей коп врятував йому життя.

– Ввели морфій!

Кетрін направила лампу на рану.

– Схоже, перерізало підколінний нерв і артерію. Кров не доходить до судин. – Вона глянула на Кімбалла, і обоє зрозуміли, що мають робити.

– Треба перевезти його до операційної, – сказала Кетрін. – Його стан стабільний, можна транспортувати. А тут з'явиться вільне місце.

– Якраз вчасно, – зауважив Кімбалл, коли вони почули протяжне виття ще однієї карети «швидкої». І він розвернувся, щоб вийти їй

назустріч.

– Сій. *Сій!* – Пацієнт схопив Кімбалла за руку. – Ти хіба не лікар? Чорт забирай, мені *боляче!* Скажи цим сучкам, нехай *щось* роблять!

Кімбалл скося глянув на Кетрін і мовив:

– Хлопче, поведься гарно. Ці сучки рятують тебе.

Рішення про ампутацію завжди давалося Кетрін нелегко. Якщо кінцівку можна було врятувати, вона робила для цього все, що могла. Однак, коли півгодини по тому вона стояла в операційній зі скальпелем у руці і дивилася на те, що залишилось від правої ноги її пацієнта, рішення було очевидним. Литка перетворилася на криваве місиво, велика і мала гомілкові кістки були роздроблені. Судячи з уцілілої лівої ноги, права колись була гарно сформованою і мускулистою, вкритою бронзовою засмагою. На босій стопі – дивовижно, що вона не була пошкоджена, навіть попри те, що її неприродньо вивернуло, – виднілися незасмагли смужки від ремінців сандалій, а під нігтями був пісок. Їй не подобався цей пацієнт і те, як від болю він лаявся та ображав її й медсестер, але, проникаючи скальпелем у плоть, обрізаючи шматки шкіри, підпилюючи гострі краї розтрощених кісток, Кетрін сумувала і жаліла його.

Медсестра забрала зі столу ампутовану кінцівку і накинула на неї простирадло. Нога, яка нещодавно ступала по нагрітому сонцем піску, незабаром мала перетворитися на попіл, її мали спалити разом з іншими видаленими органами й ампутованими кінцівками.

Після операції Кетрін почувалася виснаженою і пригніченою. Коли врешті стягнула з себе рукавички і халат і вийшла з операційної, вона геть не втішилась, побачивши Джейн Ріццолі.

Кетрін підійшла до умивальника і змила зі своїх рук запах тальку і латексу.

– Уже за північ, детективе? Ви що, ніколи не спите?

– Мабуть, не більше, ніж ви. У мене є до вас кілька запитань.

– Я думала, що ви більше не ведете це розслідування.

– Я ніколи не полишу цього розслідування. Хай би хто що там говорив.

Кетрін витерла руки і повернулася до Ріццолі.

– Я вам не дуже подобаюся, правда?

– Подобається чи ні, це не має жодного значення.

- Може, я щось не так сказала? Не так зробила?
- Послухайте, ви вже закінчили свою роботу?
- Це все через Мура, хіба ні? Ось у чому причина.

Ріццолі стисла зуби.

- Особисте життя детектива Мура мене аж ніяк не стосується.
- Але ви цього не схвалюєте.
- Його ніколи не цікавила моя думка.
- Ваша думка й так зрозуміла.

Ріццолі дивилася на неї з неприхованою ворожістю.

– Раніше я захоплювалася Муром. Я думала, що він не такий, як усі. Коп, який ніколи не переходить межі. Але виходить, що він нічим не кращий за інших. От тільки ніяк не можу повірити, що все це сталося через жінку.

Кетрін зняла хірургічну шапочку і кинула її до смітника.

– Він знає, що це була помилка, – сказала вона і, різко відчинивши двері операційного відділення, вийшла в коридор.

Ріццолі пішла за нею.

– Відколи це?

– Відтоді, як він, не сказавши ні слова, поїхав з міста. Гадаю, я була для нього лише тимчасовим винятком із його правил.

– А ким він був для вас? Винятком із ваших правил?

Кетрін стояла в коридорі, щосили намагаючись не заплакати. *«Я не знаю. Я не знаю, що й думати».*

– Здається, ви потрапили у вир подій, докторе Корделл. Ви ніби на сцені, в центрі уваги. І Мура, і Хірурга.

Кетрін розгнівано глянула на Ріццолі.

– Ви думаєте, я цього хочу? Я ніколи не напрошувалася бути жертвою!

– Однак це сталося і ніяк не дає вам спокою. Між вами і Хірургом існує якийсь незрозумілий зв'язок. Спершу я цього не помічала. Я думала, що він убив тих жінок, аби задовольнити якісь свої хворі фантазії. А тепер я упевнена, що це стосується вас. Він ніби кіт, який убиває пташок і приносить своїй господині, щоб довести, який він управний мисливець. Ті жертви були для вас, щоб справити на вас враження. Чим більше він вас лякає, тим упевненішим стає. Саме тому він відклав убивство Ніни Пейтон, аж доки її привезли до лікарні, під вашу опіку. Він одержимий вами. І я хочу знати чому.

– На це запитання може відповісти тільки він.

– А ви не знаєте?

– Звідки? Я навіть не знаю, хто він.

– Він був у вашому домі разом з Ендрю Капрою. Якщо, звичайно, ви розповіли правду під час сеансу гіпнозу.

– Тієї ночі я бачила тільки Ендрю. І тільки Ендрю... – Кетрін затнулася. – Може, насправді він одержимий не мною, детективе. Ви ніколи про це не думали? Може, він одержимий *Ендрю*.

Ріццолі насупилась, захоплена зненацька таким припущенням. Несподівано Кетрін зрозуміла, що так воно й було. Центром Усесвіту Хірурга була не вона, а Ендрю Капра. Чоловік, якого він наслідував, а може, навіть звеличував. Партнер, якого Кетрін забрала у нього.

Вона стрепенулася, коли почула своє ім'я, що прозвучало з найближчого гучномовця.

– Докторе Корделл, вас негайно викликають до відділення швидкої допомоги. Докторе Корделл, вас негайно викликають до відділення швидкої допомоги.

«Господи, невже мені ніколи не дадуть спокій?»

Вона натисла кнопку виклику ліфта.

– Докторе Корделл?

– У мене немає часу на ваші запитання.

Двері ліфта відчинилися, і Кетрін зайшла всередину – втомлений солдат, якого знову викликали на передову.

– Моя зміна тільки розпочинається.

«Я упізнаю їх за їхньою кров'ю.

Я дивлюся на штативи з пробірками, як дивляться на цукерки в коробці, гадаючи, котра з них смачніша. Наша кров така ж особлива, як і ми самі, і навіть неозброєним оком я розрізняю безліч її відтінків – від яскраво-червоного до темно-вишневого. Я знаю, від чого кров забарвлюється в таку палітру кольорів. Я знаю, що червоною кров робить гемоглобін із різним ступенем насичення киснем. Жодних фокусів, це проста хімія, і саме ця хімія може вас шокувати або налякати до смерті. Ми всі небайдужі до вигляду крові.

Хоча я й бачу її щодня, вона завжди мене збуджує.

Я пожадливим поглядом вивчаю пробірки. Їх доставляють мало не з усього Бостона, привозять з лікарських кабінетів, клінік і

сусідньої лікарні. У нас найбільша діагностична лабораторія в місті. Хоч би де ви були у Бостоні, підставивши свою руку під голку лаборанта, можете навіть не сумніватися, що ваша кров, найімовірніше, потрапить сюди. До мене.

Я перебираю пробірки на першому штативі. Усі вони мають етикетки з іменами пацієнтів та їхніх лікарів і датою здачі аналізу. Біля штатива лежать стоси супровідних скерувань. Я беру ці скерування і читаю написані на них імена.

Десь на середині стосу я зупиняюся. Я дивлюся на скерування для Карен Собел, двадцятип'ятилітньої жінки, що мешкає за адресою Кларк Роуд, 7536, у Брукліні. Біла, неодружена. Усі ці відомості я читаю на скеруванні. Там також зазначений її ідентифікаційний код, місце роботи та номер страховки.

Її лікар замовив два аналізи крові: на ВІЛ та сифіліс.

У графі „Діагноз“ написано „Згвалтування“.

Я знаходжу на штативі пробірку з кров'ю Карен Собел. Вона темно-багряного кольору – кров пораненої тварини. Я тримаю її в руці, кров ще тепла в моїй долоні, і я бачу її, відчуваю її, цю жінку на ім'я Карен. Зламану і нажахану. Вона чекає, поки я по неї прийду.

Зненацька я чую голос, який вириває мене із задуми.

Щойно до моєї лабораторії зайшла Кетрін Корделл.

Вона стоїть так близько, що я можу її торкнутися, варто лише простягнути руку. Я приголомшений, я не очікував побачити її тут, особливо в таку пізню годину – між темрявою і світанком. Лікарі нечасто спускаються до нашого підземного світу, і, побачивши її тут, я відчув раптове збудження. Це те саме, що побачити Персефону, яка спускається до царства Аїда.

Я гадаю, що привело її сюди. Тоді бачу, як вона передає лаборанту за сусіднім столом кілька пробірок із жовтуватою рідиною, чую слова „плевральний вилів“ і розумію, чому вона зволила навідатись до нас. Як і більшість лікарів, вона не довіряє кур'єрам надто цінні аналізи, тому особисто принесла пробірки до лабораторії „Інтерпас“, що підземним тунелем з'єднується з лікарнею „Пілгрім“.

Я дивлюсь, як вона виходить. Вона минає мій робочий стіл. Її плечі опущені, вона важко переставляє ноги, ніби продирається крізь в'язку багнюку. Втома і штучне освітлення роблять її шкіру

неприродно блідою, підкреслюють її гострі вилиці. Вона виходить у двері, навіть не здогадуючись, що я спостерігав за нею.

Я дивлюся на пробірку з кров'ю Карен Собел, яку весь цей час тримав у руці, і раптом її кров здається мені безбарвною і неживою. Здобич, навіть не варта мисливця. Не до порівняння із тією, яка щойно пройшла поряд зі мною.

Я досі відчуваю запах Кетрін.

Я повертаюсь до комп'ютера, і в стрічці „Ім'я лікаря“ вводжу „К. Корделл“. На екрані з'являються результати всіх аналізів, які вона замовляла протягом останнього дня. Я бачу, що вона перебуває в лікарні з десятої вечора. Зараз пів на шосту ранку, п'ятниця. Попереду на неї чекає цілий робочий день.

А моя зміна невдовзі закінчується.

О сьомій ранку я виходжу з будівлі, і сонячне світло пропікає мені очі. Надворі вже тепло. Я йду до підземної стоянки лікарні, їду ліфтом на п'ятий рівень і підходжу до місця номер 541, де стоїть її автівка. Це лимонно-жовтий „Мерседес“ нової моделі. Він у неї такий чистий, аж блищить.

Я виймаю з кишені в'язку ключів, які ношу з собою вже два тижні, і встромляю один до замка багажника.

Кришка багажника підіймається.

Я зазираю всередину і бачу внутрішній важіль для відімкнення замка. Чудове пристосування для дітей, які можуть випадково замкнутися в багажнику.

Пандусом із гуркотом підіймається якась автівка. Я зачиняю багажник „Мерседеса“ і йду геть».

«Десять довгих років вирувала Троянська війна. Кров незайманої Іфігенії, пролита на вівтар в Авліді, повернула бистрі вітри, і тисячі грецьких кораблів мчали до берегів Трої, однак вони марно сподівалися швидкої перемоги, адже боги на Олімні розділилися. На бік Трої стали Афродіта з Аресом та Аполлон з Артемідією. На бік греків стали Гера, Афіна та Посейдон. Перемога, така ж мінлива, як вітер, схилялася то на один, то на інший бік. Герої вбивали і падали мертвими, а поет Вергілій пише, що землею текли ріки крові.

Та зрештою Трою було взято не силою, а хитрістю. На світанку останнього дня Трої її воїни, прокинувшись, побачили біля воріт міста

величезного дерев'яного коня.

Коли я думаю про Троянського коня, мене дивує дурість троянських солдатів. Коли вони заковували цього велета до міста, як могли не здогадатися, що всередині зачаїлися їхні вороги? Навіщо вони взагалі затягнули його до міста? Чому тієї ночі вони бенкетували, напиваючись до нестями, святкуючи перемогу? Мені подобається думати, що на їхньому місці я б не припустився такої помилки.

Можливо, це їхні неприступні стіни переконали троянців, що їм нічого не загрожує? Коли браму зачинено, а мури укріплено, який ворог зможе проникнути до міста? Він стоїть там, за стіною.

І ніхто навіть не міг подумати, що ворог уже всередині. Що він так близько.

Я думаю про дерев'яного коня, доливаючи до кави вершки і розмішуючи цукор.

Витягаю свій телефон.

– Відділення хірургії. Мене звати Гелен, – відповідає секретарка.

– Чи можу я сьогодні після обіду прийти на прийом до доктора Корделл? – питаю я.

– Це щось термінове?

– Та ні, не дуже. У мене на спині якась м'яка гуля. Вона не болить, але я б хотів, щоб лікар подивилася на неї.

– Я зможу записати вас на прийом хіба що за два тижні.

– А сьогодні після обіду? Може, після її останнього прийому?

– Вибачте, містере... як вас звати?

– Містер Трой.

– Мені шкода, містере Трой, але доктор Корделл буде зайнята аж до п'ятої, а потім вона йде додому. За два тижні, це найшвидше, що я можу вам запропонувати.

– Нічого. Я звернуся до іншого лікаря.

Я кладу слухавку. Тепер я знаю, що після п'ятої вона вийде зі свого кабінету. Вона буде стомлена і, без сумніву, поїде прямісінько додому.

Зараз дев'ята ранку. Цей день я проведу в чеканні, у приємному передчутті.

Десять клятих років греки тримали в облозі Трою. Десять років вони завзято кидалися в бій і розбивалися об ворожі стіни, а волею богів удача то всміхалася їм, то знову відверталася.

А мені, щоб отримати свій трофей, довелося прочекати лише два роки.

Але й це було нестерпно довго».

Секретарем відділу у справах студентів Медичної школи університету Еморі була схожа на Доріс Дей^[53] світловолоса жінка, яка з віком перетворилася на доброзичливу південну матрону. У кабінеті Вінні Блісс поряд із поштовими скриньками студентів завжди стояв гарячий кавник, а на столі була скляна чаша, наповнена ірисками, і Мур уявив, як сюди приходили втомлені студенти-медики, аби знайти розраду чи просто відпочити. Вінні працювала тут уже двадцять років і, оскільки не мала власних дітей, усю свою материнську ласку віддавала студентам, які заходили сюди забирати пошту. Вона пригощала їх печивом, повідомляла про вільні квартири для найму, допомагала залікувати розбите серце і втішала тих, хто провалював іспити. І щороку на випускному вона втирала сльози, бо сто десять дітей покидали її назавжди. Усе це вона розповіла Муру з легким південним акцентом, припрошуючи його скуштувати печива й наливаючи кави, і він охоче їй вірив. Вінні Блісс була дуже приємною і турботливою жінкою.

– Я не могла повірити своїм вухам, коли два роки тому мені зателефонували з поліції Саванни, – вона граційно примостилася на свій стілець. – Я сказала їм, що це якась помилка. Я щодня бачила Ендрю, коли він приходив забирати свою пошту, і він був дуже приємним юнаком. Завжди ввічливий, жодного разу не чула від нього лайливих слів. Знаєте, я завжди дивлюся людям в очі, детективе Мур, щоб вони зрозуміли, що я *бачу* їх. В очах Ендрю я бачила гарного хлопця.

«Ось вам і свідчення того, – подумав Мур, – як легко нас можна обдурити».

– За ті чотири роки, поки Капра тут навчався, чи пригадуєте, щоб у нього були якісь близькі друзі? – запитав Мур.

– Ви маєте на увазі, чи була у нього дівчина?

– Ні, мене цікавлять його друзі-чоловіки. Я говорив із жінкою, яка здавала йому квартиру в Атланті. Вона казала, що час від часу його відвідував якийсь молодий чоловік. Вона подумала, що він теж був студентом-медиком.

Вінні підвелася, підійшла до картотечної шафи і вийняла звітти роздрукований з комп'ютера документ.

– Це список студентів з курсу Ендрю. Тут сто десять осіб, і половина з них чоловіки.

– Серед них у нього були якісь близькі друзі?

Вона проглянула три сторінки з іменами і похитала головою.

– Мені шкода, але я не пригадую, щоб хтось із них був із ним у близьких стосунках.

– Тобто у нього не було друзів?

– Я лише кажу, що *не знаю*, хто міг бути його другом.

– Можна мені подивитися цей список?

Вона передала йому документ. Мур переглянув усі імена, але не знайшов жодного знайомого, окрім імені Капри.

– Ви знаєте, де зараз мешкають усі ці студенти?

– Так. Я оновлюю їхні поштові адреси для розсилання листівок випускникам.

– Чи хтось із них мешкає поблизу Бостона?

– Зараз гляну. – Вона повернулася до комп'ютера, і клавіатурою застукотіли її нігті, вкриті рожевим лаком. Своєю простодушністю Вінні Блісс скидалася на жінку з якоїсь минулої епохи, і йому навіть здалося дивним, що вона так вправно користується комп'ютером. – Так, один зі студентів живе у Ньютоні, штат Массачусетс. Це близько до Бостона?

– Так. – Мур подався вперед, його пульс раптово пришвидшився. – Як його звати?

– Це не він, а вона. Латіша Грін. Дуже мила дівчина. Вона завжди приносила мені солодоші. Це, звісно, було нечесно з її боку, адже вона добре знала, що я стежила за фігурою, але, думаю, вона просто любила пригощати інших. Така вже була в неї вдача.

– Вона заміжня? Може, у неї є хлопець?

– Ой, у неї *дивовижний* чоловік. Я таких високих ще ніколи не бачила. Понад шість футів заввишки, з такою гарною чорною шкірою.

– Чорною, – повторив Мур.

– Так. Лискучою, як лакована шкіра.

Мур зітхнув і знову глянув на список.

– Тобто ви більше не знаєте, хто ще з колишніх однокурсників Капри зараз мешкає поблизу Бостона?

– Якщо вірити моєму списку, то ні. – Вінні повернулася до нього. – Ох, ви виглядаєте розчарованим. – Вона сказала це замученим голосом, ніби відчувала провину за те, що нічим не змогла йому допомогти.

– Останнім часом мені не щастило натрапити бодай на якусь зачіпку, – зізнався він.

– Ось, візьміть цукерку.

– Ні, дякую.

– Ви також стежите за фігурою?

– Я не дуже люблю солодощі.

– Тоді ви справді *не* південець, детективе.

Він не міг стримати усмішки. Вінні Блісс, з її великими очима і лагідним голосом, просто зачарувала його, як, без сумніву, й усіх студентів, хлопців і дівчат, які заходили до її кабінету. Він перевів погляд на стіну за її спиною, де висіло кілька групових фотографій.

– Це тутешні студенти-медики?

Жінка обернулася до стіни.

– Мій чоловік робить такі фотографії на кожному випускному. Їх усіх, звісно, нелегко зібрати до купи. Це ніби скликати зграю котів, як любить казати мій чоловік. Але мені хочеться мати такі фотографії, і я *примушую* їх згуртуватися. Вони всі тут такі милі, хіба ні?

– А де курс Ендрю?

– Я покажу вам альбом. Там також є імена. – Вона підвелася і підійшла до заскленої книжкової шафи. Трепетно вийняла з полиці тоненький альбом і лагідно провела рукою по його палітурці, наче змахувала пилку. – Це випускний альбом однокурсників Ендрю. Тут є фотографії всіх студентів, а також зазначено, куди їх направили для проходження інтернатури. – Вона зупинилась, а тоді простягнула альбом Муру. – Це мій особистий примірник. Тому, будь ласка, подивіться його тут, добре?

– Я сяду он там у куточку і не буду вам заважати. А ви зможете приглядати за мною, домовились?

– Ой, та я не кажу, що не довіряю вам!

– А даремно, – мовив Мур і підморгнув їй. Вінні зашарілася, як школярка.

Він узяв альбом і сів у кутку, поряд із кавником і тарілочкою печива. Вмостився на старенькому, але дуже зручному кріслі, і

розгорнув випускний альбом студентів медичної школи університету Еморі. Був якраз полудень, і до кабінету потягнулася вервечка молодих людей у білих халатах, які хотіли забрати свою пошту. Відколи це діти стали лікарями? Він би нізащо не довірив своє уже немолоде тіло цим юнакам і дівчатам. Він помічав їхні зацікавлені погляди, чув, як Вінні шепотіла: «Це детектив з *відділу розслідування убивств*, з Бостона». Так, оцей-от підстаркуватий чоловік, що сидів у кутку.

Мур втиснувся в крісло і зосередився на фотографіях. Біля кожної фотокартки було ім'я студента, рідне місто і заклад, куди його чи її прийняли на інтернатуру. Він дійшов до фотографії Капри і затримався. Капра дивився прями́сінько в камеру. Усміхнений молодий чоловік із серйозним поглядом, якому нічого приховувати. Саме це й стривожило Мура найбільше – хижак, який ходив поряд зі своєю здобиччю і, фактично, нічим від неї не відрізнявся.

Поряд з іменем Капри було зазначено місце його інтернатури. *«Хірургія, медичний центр „Ріверленд“, Саванна, штат Джорджія».*

Тоді Мур почав шукати тих студентів, які разом з Капрою проходили інтернатуру в Саванні, які разом з Капрою жили в тому місті, коли він жорстоко убивав жінок. Він перегортав сторінки, вчитуючись у слова, і виявив, що окрім Капри до Саванни було скеровано ще трьох студентів. Двоє з них були жінками, третій – чоловіком-азійцем.

Ще один глухий кут.

Розчарований, Мур відкинувся на спинку крісла. Альбом лежав у нього на колінах і перегорнувся на сторінку, з якої всміхався декан медичної школи. Під його фотокарткою було надруковано послання випускникам: «Зцілити світ».

«Сьогодні 108 чудових молодих людей дають урочисту обітницю, яка завершує їхню довгу і непросту мандрівку. Для лікаря і цілителя ця обітниця – не пусті слова, адже вона супроводжує його до кінця життя».

Мур випростався і ще раз прочитав слова декана.

«Сьогодні 108 чудових молодих людей...»

Він підвівся і підійшов до столу Вінні.

– Місіс Блісс?

– Слухаю вас, детективе.

– Ви казали, що на першому курсі разом з Капрою навчалися сто десять студентів.

– Ми щороку набираємо сто десять студентів.

– Ось тут, у промові декана, йдеться про сто вісім випускників.

Що сталося з двома іншими?

Вінні сумовито похитала головою.

– Я досі не можу оговтатись від того, що сталося з тією бідолашною дівчиною.

– Якою дівчиною?

– Лаурою Гатчинсон. Вона працювала в клініці на Гаїті. Я чула, що дороги там, м'яко кажучи, погані. Вантажівка вилетіла в кювет і перекинулась.

– Тобто, це був нещасний випадок.

– Вона їхала в кузові вантажівки. Десять годин її не могли звідти дістати.

– А що сталося з другим студентом, який не закінчив медичної школи?

Вінні опустила очі, і Мур зрозумів, що вона не хотіла говорити на цю тему.

– Місіс Блісс?

– Таке іноді трапляється, – сказала вона. – Студенти кидають школу. Ми намагаємось допомогти їм з навчанням, але в деяких із них *справді* є проблеми із засвоєнням матеріалу.

– То цей студент... Як його звали?

– Воррен Гойт.

– Він кинув медичну школу?

– Ну, можна і так сказати.

– Він мав проблеми з навчанням?

– Ем... – Вона роззирнулася, ніби шукала чиєїсь допомоги, але так і не знайшла її. – Гадаю, вам краще поговорити з одним із наших викладачів, доктором Каном. Він зможе відповісти на ваші запитання.

– А ви не знаєте відповіді?

– Це дещо... особисте. Вам краще поговорити про це з доктором Каном.

Мур глянув на свій годинник. Він планував сьогодні встигнути на літак до Саванни, але схоже, йому випало трохи затриматися.

- Де я можу знайти доктора Кана?
- У кабінеті анатомії.

Ще в коридорі Мур відчув запах формаліну^[54]. Він зупинився перед дверима з написом «КАБІНЕТ АНАТОМІЇ» і приготувався до того, що чекало всередині. Хоча він вважав, що його ніщо не здивує, переступивши поріг, Мур на мить остовпів. Уздовж кімнати в чотири ряди було розміщено двадцять вісім столів. На столах лежали трупи на різних етапах розтину. На відміну від трупів, які Муру доводилося бачити в лабораторії патологоанатома, ці виглядали штучними, їхня шкіра скидалася на вініл, забальзамовані судини були забарвлені в синій і червоний колір. Цього дня студенти вивчали голову, розсікаючи лицьові м'язи. Біля кожного столу було по четверо студентів, а кімнату сповнював багатоголосий гомін. Хтось читав уголос із підручника, хтось ставив запитання, хтось давав поради. Якби не моторошний предмет на столі, цих студентів можна було прийняти за працівників заводу, що копирсаються в механізмах.

Якась дівчина із цікавістю глянула на Мура – незнайомця в діловому костюмі, що забрів до них на заняття.

– Ви когось шукаєте? – запитала вона, тримаючи руку зі скальпелем над щокою трупа.

– Доктора Кана.

– Він в іншому кінці аудиторії. Бачите високого чолов'ягу з білою бородою?

– Так, бачу. Дякую. – Він рушив поміж рядами столів, мимоволі дивлячись на кожен труп, який минав. Жінку зі зморщеними і сухорлявими, як гілочки, кінцівками, що лежала на холодному металевому столі. Темношкірого чоловіка із розрізом на животі, що демонстрував тугі м'язи його пресу. У кінці ряду група студентів уважно прислухалася до схожого на Санта Клауса чоловіка, який показував їм тоненькі волокна лицьових нервів.

– Доктор Кан?

Кан підняв голову – і від Санта Клауса не залишилося й сліду. У нього були темні прискіпливі очі без жодного натяку на веселість.

– Так?

– Я детектив Мур. Місіс Блісс із відділу в справах студентів порадила мені звернутися до вас.

Кан випростався – і тепер перед Муром стояв чоловік-гора. Маленький скальпель виглядав недоладно у його величезній руці. Він відклав його і стягнув рукавички. Коли він відвернувся, аби помити руки, Мур побачив, що його біле волосся зібране у хвостик.

– То чого ви від мене хочете? – запитав Кан, простягнувши руку, щоб узяти паперовий рушник.

– Маю до вас кілька запитань про студента-першокурсника, який навчався тут сім років тому. Про Воррена Гойта.

Кан стояв до нього спиною, але Мур побачив, як його величезна мокра рука на півдороги застигла над умивальником. Тоді він шарпнув паперовий рушник і мовчки витер руки.

– Ви пам'ятаєте його? – запитав Мур.

– Так.

– Добре пам'ятаєте?

– Такого студента важко забути.

– Не хочете розказати мені більше?

– Не дуже. – Кан викинув зіжмаканого рушника до смітцевого відра.

– У нас кримінальне розслідування, докторе Кан.

На них уже витріщалися кілька студентів. Їхню увагу привернуло слово «кримінальне».

– Ходімо до мого кабінету.

Мур пішов за ним до сусідньої кімнати. Крізь скляну перегородку вони могли бачити лабораторію і всі двадцять вісім столів. Ціле селище трупів.

Кан зачинив двері й повернувся до Мура.

– Чому ви запитуєте про Воррена? Що він зробив?

– Нічого, наскільки нам відомо. Але мені потрібно знати про його стосунки з Ендрю Капрою.

– Ендрю Капра? – пирхнув Кан. – Наш найвідоміший випускник. Далеко не той, ким може пишатися медична школа. А потім кажуть, що ми вчимо всіляких психів, як правильно потрошити людей.

– Ви думаєте, що Капра був божевільним?

– Не впевнений, що в психіатрії є діагноз для такої людини, як Капра.

– А яке враження він справляв на вас?

– Я не бачив у ньому нічого надзвичайного. Ендрю здавався мені цілком нормальним.

Опис, від якого мороз біг по спині щоразу, коли Мур його чув.

– А що ви можете сказати про Воррена Гойта?

– Чому ви запитуєте про Воррена?

– Мені треба знати, чи вони з Капрою були друзями.

Кан замислився над його запитанням.

– Я не знаю. Мені невідомо, що відбувається за стінами лабораторії. Я бачу лише те, що відбувається всередині. Студенти намагаються заповнити свої перерезані мізки величезними об'ємами інформації. Та не всі дають собі раду з таким стресом.

– Саме це й трапилося з Ворреном Гойтом? Саме тому його відрахували з медичної школи?

Кан повернувся до скляної перегородки і задумливо дивився на лабораторію.

– Ви ніколи не думали, звідки у нас беруться трупи?

– Перепрошую?

– Звідки вони беруться в медичних інститутах? Як вони опиняються на цих столах, щоб потім їх розтинали?

– Гадаю, що люди самі заповідають свої тіла медицині.

– Саме так. Кожен із цих трупів був людиною, яка прийняла надзвичайно шляхетне рішення. Вони заповіли свої тіла нам. Замість того, щоб цілу вічність лежати у труні з червоного дерева, вони вирішили віддати свої останки для корисної справи. Вони навчають наступні покоління цілителів. А це неможливо без справжніх трупів. Студенти мають бачити у трьох вимірах усі варіації людського тіла. Зі скальпелем у руці вони мають досліджувати сонну артерію і лицьові м'язи. Звісно, щось із цього можна вивчати і на комп'ютері, але це не те саме, що власноруч розрізати шкіру. Витягати тонесенькі волокна нервів. Тут не обійтися без людського тіла. Потрібні люди, неймовірно щедрі і благородні, які погодились пожертвувати найособистіше – своє власне тіло. Я вважаю, що кожен із тих трупів був надзвичайною людиною. Я ставлюся до них з повагою і вимагаю, щоб мої студенти теж їх поважали. Ніяких жартів і дурощів у тій кімнаті. Вони мають ставитися з повагою до тіл і всіх їхніх частин. Коли розтин завершено,

останки кремують і ховають з відповідними почестями. – Він повернувся і глянув на Мура. – Такі порядки в моїй лабораторії.

– Який це має стосунок до Воррена Гойта?

– Прямий.

– Через це він покинув медичну школу?

– Так. – Кан знову повернувся до скляної перегородки.

Мур дивився на широку спину професора і чекав, поки той добере потрібні слова.

– Розтин, – сказав Кан, – це тривалий процес. Деякі студенти не встигають закінчити його протягом заняття. Хтось потребує додаткового часу, щоб добре вивчити складну анатомію людини. Тому я дозволяю їм у будь-який час приходити до лабораторії. У кожного студента є ключ, тому, якщо треба, вони можуть приходити навіть уночі. Дехто так і робить.

– Воррен теж приходив?

Кан якийсь час мовчав.

– Так.

Мур відчув, як від жахливої підозри його пробирає холодом.

Кан підійшов до картотечної шафи, витяг одну із забитих ущертв шухляд і почав перебирати якісь папери.

– Це було в неділю. Цілі вихідні мене не було в місті, тому я мусив уночі прийти до лабораторії, аби підготувати екземпляр для понеділкового заняття. Ви ж знаєте, якими бувають ці діти, більшість із них незграбно поводить ся зі скальпелем і перетворює свої екземпляри на фарш. Тому я завжди маю один хороший експонат, щоб показати їм ті частини тіла, які вони могли зіпсувати на своїх трупах. Ми якраз проходили репродуктивну систему, і студенти вже почали вивчати ці органи. Я пригадую, що було досить пізно, уже за північ, коли я заїхав на подвір'я школи. Я побачив світло у вікнах лабораторії і подумав, що це якийсь дуже старанний студент, який вирішив обігнати своїх однокурсників. Я зайшов до школи, пройшов коридором і відчинив двері лабораторії.

– Там був Воррен Гойт, – здогадався Мур.

– Так. – Кан знайшов те, що шукав у шухляді. Він витяг папку і повернувся до Мура. – Коли я побачив, що він робив, я... ну, я втратив самовладання. Я захопив його за барки і швиргонув до умивальника. Я поведився грубо, визнаю, але я був такий лютий, що не тямив себе. Я

досі лютою, від самої лише думки про це. – Він важко перевів подих, але навіть зараз, сім років по тому, не міг заспокоїтись. – Після... після того, як я викричався на нього, я притягнув його сюди, до свого кабінету. Посадив за стіл і примусив написати заяву про те, що наступного ранку о восьмій він забере документи з медичної школи. Я не вимагав, щоб він називав причину, але він мав забратися звідси, інакше б я написав доповідь про те, що бачив. Він, звісно, погодився. У нього не було вибору. Утім, складалося враження, що все це його аніскільки не хвилювало. Ось це й здалося мені дуже дивним – виключення зовсім його не хвилювало. Він поставився до цього спокійно і розсудливо. Але це був Воррен. Завжди розсудливий. Ніколи нічим не переймався. Він був наче... – Кан зупинився. – Наче робот.

– Що ви побачили? Що він робив у лабораторії?

Кан передав папку Муру.

– Усе написано тут. Я тримав її в себе всі ці роки на випадок, якби Воррен подав до суду. Знаєте, сьогодні студенти можуть за будь-що подати на вас до суду. Якби він спробував поновитися в медичній школі, у мене напоготові були б ці документи.

Мур узяв папку. Вона називалася просто: «*Гойт Воррен*». Всередині було три друковані аркуші.

– Воррен працював із трупом жінки, – сказав Кан. – Він разом з партнерами почав розтин малого таза для вивчення сечового міхура і матки. Органи не підлягали видаленню, їх потрібно було просто роздивитися. Тієї недільної ночі Воррен прийшов, щоб закінчити роботу. Але навчальний розтин перетворився в розчленування. Ніби він узяв у руку скальпель і втратив контроль. Він не просто надрізав шкіру, щоб можна було роздивитися органи, він вирізав їх. Спочатку він видалив сечовий міхур і помістив його між ногами трупа. Тоді вирізав матку. Він робив це без рукавичок, ніби хотів *відчутти* органи на дотик. Ось на цьому я й застав його. В одній руці він тримав закривавлений орган, а другою... – Від огиди Кан замовк.

Те, що Кан не міг примусити себе сказати, було надруковано на сторінці, яку читав Мур. Він закінчив речення за нього.

– Він мастурбував.

Кан підійшов до столу і важко опустився на стілець.

– Ось чому я не міг дозволити йому залишитись. Господи, яким би лікарем він став? Якщо він зробив таке з трупом, боюся навіть уявити,

що він міг зробити з пацієнтом.

«Я знаю, що він робить. Я на власні очі бачив його роботу».

Мур дійшов до третьої сторінки і прочитав останній абзац, написаний доктором Каном.

«Містер Гойт погодився добровільно забрати документи зі школи завтра о восьмій ранку. Натомість я зобов'язуюсь зберігати конфіденційність стосовно даного інциденту. Оскільки труп було пошкоджено, його партнери за столом 19 будуть розподілені до інших команд для проведення цього етапу розтину».

Партнери.

Мур глянув на Кана.

– Скількох партнерів мав Воррен?

– За кожним столом закріплено четверо студентів.

– Хто були ці троє інших студентів?

Кан насупився.

– Я не пам'ятаю. Минуло вже сім років.

– Хіба ви не ведете записів таких завдань?

– Ні. – Кан замовк, а тоді додав: – Хоча я пригадую одного.

Дівчину. – Він підійшов до комп'ютера і знайшов списки своїх студентів-першокурсників. На екрані з'явився список однокурсників Воррена Гойта. Кілька секунд Кан читав імена, а тоді мовив:

– Ось вона. Емілі Джонстон. Я пам'ятаю її.

– Чому?

– Ну, по-перше, вона була дуже гарненька. Схожа на Мег Райан. По-друге, після того як Воррен пішов, вона хотіла знати чому. Я не хотів називати їй причину. Тоді вона підійшла до мене і запитала, чи це якось пов'язано з жінками. Здається, Воррен переслідував її і вона його боялась. Не варто й казати, що вона втішилася, коли він пішов зі школи.

– Як гадаєте, вона пам'ятає своїх партнерів?

– Цілком можливо. – Кан узяв слухавку і набрав номер відділу у справах студентів. – Слухайте, Вінні, у вас є контактний телефон Емілі Джонстон? – Він узяв олівця, записав номер і поклав слухавку. – Вона працює в приватній лікарні в Г'юстоні, – сказав він, знову набираючи

номер. – У них зараз одинадцять, тому вона має бути на роботі... Вітаю, Емілі?.. Це голос з твого минулого. Доктор Кан з Еморі... Так, заняття з анатомії. Давно це було, еге ж?

Мур подався вперед, його пульс пришвидшився.

Коли Кан врешті поклав слухавку і глянув на нього, Мур побачив відповідь у його очах.

– Вона справді пам'ятає двох своїх інших партнерів, – підтвердив Кан. – Однією була дівчина на ім'я Барб Ліппман. А іншим...

– Капра?

Кан кивнув.

– Четвертим партнером був Ендрю Капра.

Кетрін зупинилася на порозі Пітерового кабінету. Він сидів за столом, навіть не здогадуючись, що вона дивиться на нього, його ручка шкряботіла в чийсь медичній картці. Вона ніколи не спостерігала за тим, як він працює, і те, що вона бачила, викликало в Кетрін легеньку усмішку. Він був зосереджений на роботі, і його можна було б назвати зразковим лікарем, от тільки була одна дещо незвична деталь: на підлозі лежав паперовий літачок. Пітер і його любов до літальних апаратів.

Вона постукала по одвірку. Він глянув поверх окулярів і був неабияк здивований, побачивши її.

– Чи можу я з тобою поговорити? – запитала Кетрін.

– Звісно. Проходь.

Вона опустила на стілець навпроти нього. Він мовчав, терпляче чекаючи, поки вона заговорить. У Кетрін склалося враження, що, хай би скільки часу їй знадобилося, Пітер був готовий чекати навіть цілу вічність.

– Останнім часом у нас були... певні непорозуміння, – почала вона.

Він кивнув.

– Я знаю, що це непокоїть тебе так, як і мене. А для мене це дуже неприємно, тому що ти завжди мені подобався, Пітере. Може, збоку це виглядає по-іншому, але я кажу правду. – Вона перевела подих, намагаючись дібрати потрібні слова. – Ці непорозуміння, вони не мають до тебе жодного стосунку. Це все через мене. Зараз у моєму житті відбувається стільки всього, і мені важко це пояснити.

– Ти не повинна нічого пояснювати.

– Просто я бачу, що наші стосунки розвалюються. Не тільки наше партнерство, але й дружба. Дивно, що я ніколи не замислювалася про нашу дружбу. Ніколи не розуміла, якою важливою вона є для мене, доки все не почало мінатися. – Вона підвелася. – Хай там що, мені дуже шкода. Ось що я хотіла сказати. – Вона обернулася, щоб іти.

– Кетрін, – лагідно мовив він, – я знаю про Саванну.

Вона озирнулася і глянула на нього. Він не відвів очей.

– Мені розказав детектив Кроу, – додав Пітер.

– Коли?

– Кілька днів тому, коли я розпитував його про незаконне проникнення до твого кабінету. Він думав, що я все знаю.

– Ти нічого не казав.

– Я вважав, що не варто запитувати тебе про таке, і чекав, поки ти будеш готова сама про все розповісти. Я знав, що тобі потрібен час, і був готовий чекати, скільки знадобиться.

Вона різко видихнула.

– Тоді ти знаєш про мене все найгірше.

– Ні, Кетрін. – Він підвівся. – Я знаю про тебе *найкраще!* Я знаю, яка ти сильна і хоробра. Увесь цей час я й гадки не мав, що тобі доводилося переживати кожного дня. Треба було сказати мені. Ти могла мені довіритись.

– Я думала, що після мого зізнання наші стосунки зіпсуються.

– Чого б це?

– Я не хочу, щоб ти мене жалів. Я не хочу нічиєї жалості.

– Жалів? За те, що ти не здалася? За те, що вижила наперекір усьому? З якого б це дива я мав тебе жаліти?

Вона змахнула сльози.

– Інші чоловіки жаліли б.

– Тоді вони тебе зовсім не знають. Принаймні так, як я. – Він вийшов з-за столу і став перед нею. – Ти пам'ятаєш той день, коли ми зустрілися?

– Я тоді прийшла на співбесіду.

– Що тобі пригадується?

Вона спантеличено похитала головою.

– Ми говорили про медичну практику. Про те, що я буду тут робити.

– Тобто, у твоїх спогадах це лише ділова зустріч.

– А хіба це було щось інше?

– Дивно. Бо мені все пригадується зовсім по-іншому. Я майже не пам'ятаю ні своїх, ні твоїх запитань. Але добре пам'ятаю ту мить, коли підняв очі і побачив, як ти заходиш у двері. Я був приголомшений. Я не міг придумати, що сказати, на язиці вертілися різні банальності й дурниці. Я подумав: «Ось жінка, у якої є все. Вона розумна, красива. І вона стоїть прямисінько переді мною».

– О Боже, як ти помилявся. У мене не було всього. – Вона знову змахнула сльози. – Ніколи не було. Я ледве тримаю себе в руках...

Без зайвих слів він обійняв її. Усе сталося так природньо, так легко, що жоден з них не почувався ніяково. Він просто обіймав її, не вимагаючи нічого взамін. Один друг заспокоював іншого.

– Скажи, чим я можу допомогти? – запитав Пітер. – Я зроблю що завгодно.

Вона зітхнула.

– Я так втомилася, Пітере. Можеш провести мене до автівки?

– І все?

– Це те, чого я зараз потребую. Щоб хтось, кому я довіряю, провів мене до автівки.

Він випустив її з обіймів і всміхнувся.

– Ти звернулася за адресою.

П'ятий ярус лікарняної стоянки пустував, і бетон відлунював їхні кроки, ніби шурхіт двох привидів. Якби Кетрін була сама, вона б усю дорогу озиралася. Але поряд ішов Пітер, і вона нічого не боялася. Він провів її до самого «Мерседеса». Почекав, доки вона сяде за кермо. Тоді зачинив її дверцята і вказав на замок.

Кивнувши, вона натиснула кнопку і почула заспокійливе клацання, коли всі дверцята автівки замкнулися.

– Я зателефоную пізніше, – сказав Пітер.

Вона від'їжджала і бачила його у дзеркалі заднього огляду, він махав їй рукою. Тоді вона повернула – і він зник із виду.

Вона їхала додому, до Бек-Бей, і всю дорогу всміхалася.

«Деякі чоловіки заслуговують на довіру», – якось сказав їй Мур.

«Так, але які? Я ніколи не знаю».

«Ти їй не дізнаєшся, доки не опинишся у скруті. Саме тоді такий чоловік буде поряд».

Як друг чи коханець Пітер точно буде поряд.

Скинувши швидкість на Коммонвелс-авеню, вона під'їхала до свого будинку і натиснула на кнопку пульта, щоб відчинити гаражні двері. Вони із гуркотом піднялися, і Кетрін заїхала всередину. У дзеркалі заднього огляду вона побачила, як двері опустилися. Лише після цього вона зупинилася на своєму звичному місці. Вона завжди була обачною і ніколи не забувала про цю свою звичку. Вона оглянула ліфт перед тим, як зайти всередину. Роздивилася коридор перед тим, як

вийти. Замкнулася на всі замки, щойно переступила поріг своєї квартири. Її дім був її фортецею. Лише після цього вона дозволила собі розслабитись.

Кетрін стояла біля вікна і маленькими ковтками пила холодний чай, насолоджуючись прохолодою своєї квартири, і дивилася вниз, на людей, що проходили вулицею – у всіх на чолі блищали краплинки поту. З останніх тридцяти шести годин вона спала тільки три. «Я заслужила на цей відпочинок, – подумала Кетрін і притисла прохолодну склянку до щоки. Я заслужила на те, щоб лягти спати раніше і нічого не робити всі вихідні». Вона вирішила не думати про Мура, вона вирішила, що не дозволить собі страждати. Тільки не зараз.

Вона допила чай і поставила склянку на стільницю, як раптом подав сигнал її пейджер. Їй тільки бракувало повідомлення з роботи. Вона набрала оператора лікарні «Пілгрім» і не могла приховати роздратування у голосі:

– Це доктор Корделл. Ви щойно надіслали повідомлення на мій пейджер, але зараз не моя зміна. Насправді я збираюся негайно його вимкнути.

– Дуже шкода, що довелося вас потурбувати, докторе Корделл, але нам телефонував син містера Гвадовскі. Він наполягає, щоб ви зустрілися з ним сьогодні ввечері.

– Це неможливо. Я вже вдома.

– Так, я казав йому, що ви вже пішли і будете аж у понеділок. Але він сказав, що це його останній день у місті й він хоче побачитися з вами до того, як піде до свого адвоката.

Адвоката?

Кетрін втомлено прихилилася до стільниці. Боже, вона не мала сили займатися ще й цим. Тільки не зараз. Не тоді, коли вона була така втомлена, що в неї плуталися думки.

– Докторе Корделл?

– Містер Гвадовскі казав, о котрій годині хоче зустрітися?

– Він казав, що чекатиме на вас у лікарняному кафетерії до шостої.

– Дякую. – Кетрін поклала слухавку і безсило дивилася на стіну, викладену лискучою білою плиткою. Як же ретельно вона мила цю плитку, щоб та завжди сяяла! Та хай які зусилля вона докладала, хоч як старанно намагалася організувати кожнісінький аспект свого життя,

вона аж ніяк не сподівалась, що їй траплятимуться такі, як Іван Гвадовські.

Вона взяла сумочку і ключі від автівки і знову залишила свою безпечну квартиру.

Вже в ліфті вона глянула на годинник і не на жарт стурбувалася, коли побачила, що уже за чверть шоста. Їй ніяк не вдасться приїхати вчасно, і містер Гвадовські подумає, що вона його проігнорувала.

Сівши до «Мерседеса», Кетрін одразу схопила автомобільний телефон і набрала оператора лікарні.

– Це знову доктор Корделл. Мені потрібно зв'язатися з містером Гвадовські й попередити, що я спізнюся. Ви знаєте, звідки він телефонував?

– Зараз перевірю... Ось воно. Він телефонував не з лікарні.

– То, може, з мобільного?

Повисла пауза.

– А це вже дивно.

– Що таке?

– Він телефонував із того ж номера, що й ви зараз.

Кетрін заклала, їй за плечима пробіг мороз. *«Моя автівка. Телефонували з мосі автівки».*

– Докторе Корделл?

Вона побачила його у дзеркалі, він, наче кобра, підіймався із заднього сидіння. Вона вдихнула повітря, щоб закричати, але горло їй обпекло різким запахом хлороформу.

Слухавка випала з руки.

Джеррі Сліпер чекав на нього на узбіччі біля відділу видачі багажу. Мур закинув свою валізу на заднє сидіння, сів до автівки і щосили з ляскотом зачинив дверцята.

– Ви знайшли її? – Було його перше запитання.

– Ще ні, – відповів Сліпер, рушаючи з місця. – Її «Мерседес» зник, а у квартирі немає жодних слідів злому. Хай би що це було, усе сталося дуже швидко і, ймовірно, біля або всередині її автівки. Останнім її бачив Пітер Фалько, приблизно п'ятнадцять по п'ятій, на стоянці лікарні. Десь за півгодини на її пейджер зателефонував оператор лікарні, а потім Корделл розмовляла з ним по телефону. Потім вона знову зателефонувала йому вже з автівки. Ця розмова

майже одразу обірвалася. Оператор стверджує, що спершу з того номера телефонував син Германа Гвадовскі.

– Є підтвердження?

– О дванадцятій дня Іван Гвадовскі був у літаку до Каліфорнії. Він не телефонував до лікарні.

Обоє без зайвих слів зрозуміли, *хто* телефонував оператору. Мур схвильовано вдивлявся в червоні вогні задніх фар, що мигтіли в темряві, ніби хтось висипав жменю яскравих пурпурових намистин.

«Вона у нього ще з шостої вечора. Хтозна, що він міг зробити з нею за ці чотири години».

– Я хочу подивитися, де мешкає Воррен Гойт, – сказав Мур.

– Ми якраз їдемо туди. Ми знаємо, що його зміна в лабораторії «Інтерпас» закінчилася сьогодні о сьомій ранку. О десятій він зателефонував своєму керівнику і сказав, що у нього якісь сімейні проблеми і він не зможе вийти на роботу щонайменше протягом тижня. Відтоді його ніхто не бачив. Ні в квартирі, ні в лабораторії.

– І що це за сімейні проблеми?

– У нього немає родичів. Його єдина тітка померла в лютому.

Вогні задніх фар злилися в суцільну червону смугу. Мур закліпав і відвернувся, щоб Сліпер не побачив його сліз.

Воррен Гойт жив у Північному районі. То був вигадливий лабіринт вузьких вуличок і будиночків з червоної цегли і вважався найстарішим районом Бостона. Цю частину міста називали досить безпечною – дякувати Богу, що там мешкали і вели бізнес пильні італійці. Ось тут, на вулиці, де без тіні страху прогулювалися туристи і місцеві, жив монстр.

Квартира Гойта розташовувалася на третьому поверсі старого цегляного будинку. За кілька годин до цього поліцейські обнишпорили все в пошуках доказів, тож Мур, зайшовши, побачив небагато меблів і майже пусті полиці. Йому здалося, що він стояв посеред кімнати, яку вже покинула душа її власника, і він не знайде нічого, що могло б належати Воррену Гойту.

Зі спальні вийшов доктор Цукер і звернувся до Мура:

– Тут щось не так.

– То це Гойт наш убивця чи ні?

– Я не знаю.

– Що у нас є? – Мур глянув на Кроу, який стояв у дверях.

– Розмір взуття відповідний. Сорок другий, як і в тих слідів, що ми знайшли біля квартири Ортіз. На подушці ми виявили кілька волосин – коротких, світло-каштанового кольору. Схоже, це теж відповідає нашим попереднім знахідкам. До того ж на підлозі у ванній ми знайшли довгу чорну волосину. Довжиною до плеча.

Мур насупився.

– Тут була жінка?

– Може, подруга.

– Або ще одна жертва, – зауважив Цукер. – Про яку нам поки невідомо.

– Я говорив із його господинею, що мешкає внизу, – сказав Кроу. – Востаннє вона бачила Гойта сьогодні вранці, коли він повертався з роботи. Вона не знає, де він зараз. Але можете здогадатися, що вона про нього каже. *«Гарний наймач. Тихий чоловік, ніколи не виникало з ним жодних проблем».*

Мур глянув на Цукера.

– Що ви мали на увазі, коли казали, що тут щось не так?

– Немає знарядь убивства. Немає інструментів. Його автівка стоїть біля будинку, і там теж нічого немає. – Цукер вказав на майже пусту вітальню. – Ця квартира виглядає так, ніби тут майже не жили. У холодильнику лише кілька продуктів. У ванній мило, зубна щітка і бритва. Ніби це кімната в готелі. Ніби він тут тільки ночував. Ні, це не те місце, де він насолоджується своїми фантазіями.

– Але він мешкає *тут*, – сказав Кроу. – Сюди приходять його пошта. Тут його одяг.

– Однак у цій квартирі немає найважливішого, – зауважив Цукер. – Його трофеїв. Тут немає його трофеїв.

Страх пробрав Мура аж до кісток. Цукер мав рацію. У кожної жертви Хірург вирізав частину тіла, свій трофей. Він точно зберігав їх, вони нагадували йому про скоєні убивства. Втамовували його спрагу між полюваннями.

– Ми не бачимо цілісної картини, – продовжив Цукер. Він повернувся до Мура. – Я хочу подивитися, де працював Воррен Гойт. Я мушу побачити лабораторію.

Баррі Фрост сів за комп'ютер і надрукував ім'я пацієнта: *«Ніна Лейтон»*. На екрані з'явилося нове вікно з інформацією.

– Ось ця база даних і є його середовищем для полювання, – сказав Фрост. – Саме тут він знаходить своїх жертв.

Мур вдивлявся в екран, приголомшений тим, що бачив. Десь далі в лабораторії гуділи апарати, дзвеніли телефони, а лаборанти брязкали скляними пробірками. Тут, у цьому стерильному світі відполірованого металу і білих халатів, у світі, присвяченому цілительству, Хірург непомітно для інших вистежував свою здобич. У цій базі даних він міг знайти імена всіх жінок, чию кров відправляли на аналіз до лабораторії «Інтерпас».

– Це основна діагностична лабораторія в місті, – продовжив Фрост. – Здайте свою кров на аналіз у будь-якого лікаря чи в будь-якій амбулаторії Бостона – і швидше за все, вона потрапить саме сюди.

«Саме сюди, до Воррена Гойта».

– Він знав її адресу, – сказав Мур, вивчаючи інформацію про Ніну Пейтон. – Знав, де вона працювала. Її вік і сімейний стан...

– І її діагноз, – додав Цукер. Він вказав на слово на екрані: *«згвалтування»*. – Хірург полює саме на таких жінок. Ось що його збуджує. Емоційно вразливі жінки, які стали жертвами сексуального насильства.

Мур почув нотку захоплення в голосі Цукера. Для нього це була гра, інтелектуальне змагання, яке йому дуже подобалося. Нарешті він зміг побачити всі ходи свого супротивника, оцінити його геніальність.

– Ось як усе було, – мовив Цукер. – Він тримав у руках їхню кров. Воррен знав їхні найганебніші таємниці. – Він випростався й окинув оком лабораторію, ніби бачив її вперше. – Ви коли-небудь замислювались над тим, що про вас знають у медичній лабораторії? – запитав він. – Про всю ту особисту інформацію, яку ви надаєте їм, коли підставляєте вену під голку лаборанта? Ваша кров відкриває ваші найпотаємніші секрети. Ви помираєте від лейкемії чи СНІДу. Ви викурили цигарку чи випили келих вина за останні кілька годин. Ви приймаєте прозак, тому що у вас депресія, або віагру, бо вам бракує чоловічої сили. Він тримав у своїх руках саму *сутність* цих жінок. Він міг вивчати їхню кров, торкатися її, нюхати. А вони про це навіть не здогадувалися. Вони ніколи не знали, що частинку їхнього ества пестив якийсь незнайомець.

– Жертви не знали його, – сказав Мур. – Вони ніколи його не зустрічали.

– Але Хірург знав їх. Знав їх дуже близько. – Очі Цукера схвильовано загорілися. – Стиль полювання Хірурга не схожий на стиль жодного іншого серійного убивці, яких я зустрічав раніше. Він унікальний. Він залишається непомітним, він обирає свою здобич, навіть не бачивши її. – Цукер зачудовано розглядав штатив із пробірками, що стояв на столі. – Територія його полювання – ця лабораторія. Тут він знаходить свою здобич. За їхньою кров'ю. За їхнім болем.

Коли Мур вийшов з медичного центру, нічне повітря здалося йому прохолоднішим, свіжішим, ніж за всі тижні до того. А це означало, що менше вікон у Бостоні залишатимуть відчиненими і менше жінок будуть під загрозою нападу.

«Але сьогодні Хірург не вийде на полювання. Сьогодні він насолоджуватиметься своїм нещодавнім уловом».

Біля автівки Мур зненацька зупинився, паралізований безсилим відчаєм. Навіть зараз Воррен Гойт може брати в руку скальпель. Навіть зараз...

Він почув чийсь кроки. Зібрався на силі, щоб повернути голову, і побачив чоловіка, який зупинився в тіні за кілька футів від нього.

– Вона у нього, правда? – запитав Пітер Фалько.

Мур кивнув.

– Боже. О Боже. – Пітер приречено підвів очі до темного неба. – Я провів її до автівки. Вона була там, прямисінько біля мене, і я відпустив її додому. Я дозволив їй поїхати...

– Ми робимо все, щоб знайти її. – То була банальна фраза, звична для поліцейських. Сказавши це, Мур і сам відчув, якими порожніми були його слова. Таке кажуть, коли справи зовсім кепські, коли ти знаєш, що, навіть доклавши всіх зусиль, навряд чи зможеш чимось зарадити.

– Що саме ви робите?

– Ми знаємо, хто він.

– Але ви не знаєте, куди він її відвіз.

– Щоб вистежити його, потрібен час.

– Скажіть, що я можу зробити. Я готовий на все.

Мур намагався говорити спокійно, намагався приховати власні страхи і тривоги.

– Я знаю, як важко залишатися осторонь і лише спостерігати. Але це робота поліції.

– Звісно, ви ж *професіонали!* То що, в біса, пішло не так?

Мур не знав, що відповісти.

Фалько схвильовано рушив до нього і зупинився під вуличним ліхтарем. Світло впало на його виснажене і стривожене обличчя.

– Я не знаю, що між вами обома сталося, – сказав він. – Але я знаю, що вона вам довіряла. Сподіваюся, що для вас це щось означає. Сподіваюся, що вона для вас щось більше, ніж чергова жертва. Чергове ім'я в списку.

– Так, – сказав Мур.

Двоє чоловіків дивились одне на одного, мовчки визнаючи те, що обоє добре знали. Що обоє відчували.

– Ви навіть не уявляєте, наскільки вона мені дорога, – мовив Мур.

– Мені теж, – ледь чутно додав Фалько.

– Якийсь час він триматиме її живою, – сказав доктор Цукер. – Так, як він цілий день тримав живою Ніну Пейтон. Зараз він повністю контролює ситуацію. І має у своєму розпорядженні купу часу.

Ріццолі здригнулася від самої думки про «*кupu часу*». Вона замислилась про незліченну кількість нервових закінчень у людському тілі і те, скільки болю може натерпітися людина до того, як Смерть зглянеться. Вона роззирнулася конференц-залою і побачила Мура, що сидів, обхопивши голову руками. Він виглядав страшенно виснаженим. Було вже після опівночі, і обличчя за столом були схвильованими і блідими. Ріццолі стояла збоку, прихилившись спиною до стіни. Невидима жінка, якої ніхто не помічав. Їй дозволили слухати, але не втручатись у розмову. Обмежили адміністративними обов'язками, позбавили табельної зброї, перетворивши на звичайного глядача у справі, яку вона знала чи не найкраще з усіх присутніх.

Мур підняв на неї очі, але він дивився крізь неї. Ніби *не хотів* її бачити.

Доктор Цукер підсумував, що їм було відомо про Воррена Гойта. Про Хірурга.

– Він довгий час ішов до цієї мети, – сказав він. – І зараз, коли йому вдалося досягти свого, він розтягуватиме свою насолоду так довго, як тільки зможе.

– То значить, його основною ціллю завжди була Корделл? – запитав Фрост. – Інші жертви... він убивав їх лише для того, аби вдосконалити свої навички?

– Ні, вони теж приносили йому задоволення. Вони втамовували його спрагу, допомагали зняти сексуальну напругу, поки він рухався до своєї кінцевої мети. Для будь-якого хижака найзахопливішим є полювання на важкодоступну здобич. І Корделл, мабуть, була чи не єдиною жінкою, до якої він не міг підступитися. Вона завжди була насторожі, дбала про свою безпеку. Ховалася за кількома замками і системою сигналізації. Уникала близьких стосунків. Рідко кудись виходила, особливо ввечері, за винятком нічних змін у лікарні. Вона була найнедоступнішою для нього здобиччю, і він будь-що хотів її

вполювати. Він навіть ускладнив собі роботу, *повідомивши* Корделл, що полює на неї. Залякування було частиною його гри. Він хотів, щоб вона відчувала його наближення. Інші жінки допомагали йому відволіктися. Та головною здобиччю завжди була Корделл.

– Є, – виправив Мур, його голос бринів від люті. – Вона ще не померла.

Раптом у кімнаті повисла тиша, усі, як по команді, відвернули погляди від Мура.

Цукер кивнув і незворушно відповів:

– Дякую, що виправили мене.

– Ви читали його досьє? – озвався Маркетт.

– Так, – сказав Цукер. – Воррен був єдиною дитиною. Напевно, батьки його дуже любили. Він народився в Г'юстоні. Його батько розробляв космічні апарати, а це вам не жарти. Його матір походила з давньої сім'ї нафтовиків. Обоє померли. Отож Воррену пощастило отримати в спадок гарні гени і чимало грошей. У дитинстві не чинив нічого кримінального. Жодних арештів, штрафів за неправильне паркування, нічого, що могло б викликати підозри. За винятком того інциденту в лабораторії медичної школи, я не бачу ніяких тривожних ознак. Ніщо не вказує на те, що він міг стати чудовиськом. Загалом, цілком нормальний хлопець. Ввічливий і надійний.

– Нічим не примітний, – тихенько додав Мур. – Звичайний.

Цукер кивнув.

– Хлопець, який ніколи не виділявся, ніколи нікого не насторожував. Це найстрашніший з усіх убивць, тому що в нього немає патологій, немає психічних захворювань. Він як Тед Банді. Розумний, врівноважений і зовнішньо цілком дієздатний. Але у нього є одне захоплення: йому подобається катувати жінок. Це людина, з якою ви можете щодня зустрічатися на роботі й ніколи не запідозрите, що, усміхаючись до вас, він вигадує нові оригінальні способи, як випустити вам кишки.

Здригнувшись від шиплячого голосу Цукера, Ріццолі роззирнулася довкола. *«Він каже чистісіньку правду. Я щодня бачу Баррі Фроста. Він здається досить милим. Щасливим у шлюбі. Завжди в гарному настрої. Але я й гадки не маю, про що він насправді думає».*

Фрост упіймав на собі її погляд і почервонів.

Цукер продовжив.

– Після інциденту в медичній школі Гойта змусили покинути навчання. Він вивчився на лаборанта і слідом за Капрою переїхав до Саванни. Скидається на те, що їхнє партнерство тривало кілька років. Інформація про авіаперельоти і виписки з кредитних карток свідчить про те, що вони часто подорожували разом. До Греції та Італії. До Мексики, де обоє були волонтерами в сільській лікарні. То був союз двох мисливців. Братів по крові, яких об'єднували спільні насильницькі фантазії.

– Ось звідки кетгут, – озвалася Ріццолі.

Цукер спантеличено глянув на неї.

– Що?

– У країнах третього світу хірурги досі використовують кетгут. Ось звідки у нього взяли ці нитки.

Маркетт кивнув.

– Напевне, вона має рацію.

«Я точно маю рацію», – подумала про себе Ріццолі, закипаючи від обурення.

– Коли Корделл убила Ендрю Капру, – сказав Цукер, – вона знищила їхню бездоганну команду убивць. Вона забрала в Гойта єдину близьку йому людину. Ось чому вона стала його головною ціллю. Головною жертвою.

– Якщо Гойт був у будинку тієї ночі, коли вона застрелила Капру, чому він не убив її? – запитав Маркетт.

– Не знаю. Тієї ночі в Саванні була багато такого, про що нам зможе розповісти хіба сам Воррен Гойт. Але нам відомо, що два роки тому він переїхав до Бостона, незадовго після того, як сюди перебралася Кетрін Корделл. За рік він убив Діану Стерлінг.

Урешті глухим голосом озвався Мур:

– Як нам його знайти?

– Ви можете наглядати за його квартирою, але сумніваюся, що він скоро туди повернеться. Це не його лігво. Це не те місце, де він задовольняє свої фантазії. – Цукер відкинувся назад, дивлячись кудись удалину, намагаючись скласти всі відомості про Воррена Гойта в одну картину. – Його лігво – це місце, зовсім не пов'язане з його повсякденним життям. Місце, куди він приїжджає інкогніто, можливо,

на певній відстані від його квартири. Найімовірніше, він знімає його під чужим іменем.

– Якщо знімаєш помешкання, треба його оплачувати, – сказав Фрост. – Треба прослідкувати за рухом коштів на його рахунок.

Цукер кивнув.

– Коли знайдете це місце, ви знатимете, що це його лігво, бо там будуть трофеї. Сувеніри, зібрані після кожного убивства. Може бути, що він спеціально підготував це місце, аби привозити туди своїх жертв. Щось на кшталт катівні. Це має бути таке місце, де його ніхто не потурбує, ніхто йому не заважатиме. Якась відділена самотня будівля. Або шумоізольована квартира.

«Щоб ніхто не почув криків Корделл», – подумала Ріццолі.

– У тому місці він стає тим чудовиськом, яким є насправді. Він розслаблений і розкутий. На жодній зі сцен злочину він не залишив слідів сперми, а це означає, що він може стримувати еякуляцію, доки не потрапить до безпечного місця, до свого лігва. Мабуть, він час до часу заїздить туди, аби заново відчувати задоволення від своїх убивств. Щоб втамовувати свою спрагу між убивствами. – Цукер оглянув кімнату. – Туди він і повіз Кетрін Корделл.

«Греки називають її dere – передню частину шиї або горла, найкрасивішу, найвразливішу частину жіночого тіла. У горлі пульсують життя і дихання, а під білосніжною шкірою Іфігенії пульсували сині вени, коли лезо батькового ножа торкнулося її шиї. Коли Іфігенія лежала на жертovníку, чи Агамемнон зупинився на мить, аби помилуватися витонченими лініями доньчиної шиї? Чи він розглядав її, обираючи найкраще місце для ножа? Нехай він навіть відчував провину за це жертвопринесення, хіба в той момент, коли лезо розсікло її шкіру, він не відчув бодай найменшого трепету, бодай миттєвого сексуального задоволення, коли встромляв ножа у її ніжну плоть?»

Навіть давні греки, з усіма тими мерзенними оповідками про батьків, що пожирали своїх дітей і синів, що злягалися зі своїми матерями, жодним словом не згадують таких збочень. А їм і не треба. Це одна з тих таємних істин, яку всі розуміють і без слів. З тих воїнів, що стояли із закам'янілими обличчями і незворушно слухали дівочі крики, з усіх тих, хто дивився, як з Іфігенії зірвали одіж, а її

лебедину шию підставили під лезо ножа, – скільки з тих солдатів відчули, як у паху розливається приємне тепло? Скільки з них відчули, як затверділи їхні члени?

Скільки з них, глянувши на жіночу шию, знову відчують нестерпне бажання встромити у неї ножа?

Її горло таке ж білосніжне, як, мабуть, було в Іфігенії. Вона ховала свою шкіру від сонця, як і всі рудоволосі, тож лише кілька веснянок псують її алебастрову шию. Усі ці два роки вона берегла свою шию для мене. І я вдячний їй за це.

Я терпляче чекав, доки вона прийде до тями. Я знаю, що вона уже прокинулася і відчуває мою присутність, тому що її пульс пришвидшився. Я торкаюся її горла, впадинки над грудною кліткою, і вона різко видихає. Тоді затамовує подих, коли я проводжу рукою по її шиї, вздовж сонної артерії. Її пульс гунає, її шкіра ритмічно здригається. Я відчуваю на пальцях краплинки її поту. Він, наче серпанок, вкриває її тіло, її обличчя теж блищить. Коли я торкаюся її щелепи, вона нарешті видихає. Я чую схлипування, приглушене скотчем на її губах. Це не схоже на мою Кетрін, вона ніколи не скиглить. Інші були дурненькими газелями, а Кетрін тигриця, єдина з них усіх, хто боровся, хто пролив кров.

Вона розплющує очі і дивиться на мене, і я знаю, що вона все розуміє. Зрештою, я переміг. Її, найдостойнішу з них усіх, нарешті переможено.

Я виймаю свої інструменти. Вони приємно побрязкують, коли я розкладаю їх на металевій таці біля ліжка. Я відчуваю, що вона спостерігає за мною, і знаю, що її погляд притягує власне відображення у відполірованій до блиску сталі. Вона знає, що кожен інструмент для неї, і вона сама неодноразово їх використовувала. Ретрактор – щоб розширити краї надрізу. Затискач – щоб затискати тканини і кровоносні судини. І скальпель – зрештою, ми обоє знаємо, для чого його використовують.

Я ставлю тацю біля її голови, щоб вона могла дивитися, могла думати про те, що з нею станеться. Мені навіть не треба нічого казати. Блиск інструментів говорить сам за себе.

Я торкаюся її живота – і м'язи напружуються. Це незайманий живіт, без єдиного шраму, який би псував його гладеньку шкіру. Лезо

пройде по ньому, як по маслу.

Я беру скальпель і притискаю лезо до її живота. Вона різко видихає, її очі широко розплющені.

Колись я бачив фотографію зебри, зроблену тієї миті, коли ікла лева тільки впилися у її шию, і вона закотила очі, сповнені смертельного жаху. Я ніколи не забуду цієї картини. Те саме я бачу зараз в очах Кетрін».

«О Боже, о Боже, о Боже».

Повітря зі свистом залетіло і вилетіло з легенею Кетрін, коли вона відчула на своїй шкірі лезо скальпеля. Обливаючись потом, вона заплющила очі, із жахом очікуючи болю. У її горлі застрягло ридання, німе прохання до Бога змилюватись над нею, подарувати їй швидку смерть, тільки не це катування. Тільки не розрізання плоті.

Зненацька скальпель забрали.

Вона розплющила очі й глянула йому в обличчя. Таке звичайне, нічим не примітне. Чоловік, якого вона могла бачити не один раз, але ніколи не звертала на нього уваги. Але він знав її. Він тримався на самому краєчку її світу, помістивши її в центрі власного, і завжди залишався у тіні.

«А я навіть не здогадувалась, що він увесь цей час був там».

Він поклав скальпель на тацю. Посміхнувся і сказав:

– Іще не час.

Лише тоді, коли він вийшов, Кетрін усвідомила, що її тортури на якийсь час відклали, і вона важко перевела подих.

Виходить, це у нього така гра. Розтягнути її страждання, розтягнути своє задоволення. Поки що він триматиме її живою, дасть їй час уявити, що буде далі.

«Кожна хвилина життя – це додаткова можливість врятуватися».

Дія хлороформу вже закінчилася, і вона була при цілковитій тямі, паніка спонукала її думки метатися в пошуках порятунку. Вона лежала розпростерта на ліжку з металевим каркасом. На ній не було одягу. Її зап'ястя і щиколотки були приклеєні до билець скотчем. Хоч вона й виривалася зі своїх пут, доки руки і ноги не затекли від утоми, їй ніяк не вдавалося вивільнитися. Чотири роки тому в Саванні Ендрю Капра

прив'язав її зап'ястя нейлоною мотузкою, і їй вдалося витягти одну руку. Але Хірург не мав наміру повторювати його помилок.

Обливаючись потом, занадто виснажена, щоб вириватися, Кетрін зосередилася на кімнаті, у якій перебувала.

Над ліжком висіла одна-єдина лампочка. Запах землі та вогкого каміння підказував, що вона в підвалі. Повернувши голову, у тьмяному світлі вона розгледіла обриси кам'яного фундаменту.

Над головою прорипіли кроки, і вона почула, як відсунули стілець. Дерев'яна підлога. Старий будинок. Нагорі увімкнувся телевізор. Вона не могла пригадати, як потрапила до цієї кімнати і скільки часу сюди їхала. Вони можуть бути за кілька десятків миль від Бостона, у якомусь місці, де ніхто навіть не подумає її шукати.

Її погляд притягувала блискача таця. Вона дивилася на інструменти, дбайливо викладені для майбутньої операції. Скільки разів вона сама орудувала такими інструментами, вважала їх знаряддями зцілення. За допомогою скальпеля і затискача вона вирізала ракові пухлини і витягала кулі, зупиняла кровотечі пошкоджених судин та очищала грудні порожнини, заповнені кров'ю. А зараз вона дивилася на інструменти, які використовувала, щоб рятувати життя, і бачила в них свою смерть. Він поставив їх біля ліжка, щоб вона могла розглядати і думати про гостре лезо скальпеля, сталеві зубці затискача.

«Не панікуй. Думай. Думай».

Кетрін заплющила очі. Страх був схожий на восьминога, що присмоктався своїми щупальцями до її горла.

«Ти вже перемагала їх раніше. Ти зможеш зробити це знову».

Вона відчула, як крапля поту скотилася по її грудях і всоталася у вологий матрац. Був якийсь вихід. Мусив бути якийсь спосіб здолати його. Думати про альтернативу було надто страшно.

Розплющивши очі, вона дивилася на лампочку над головою і зосередила свій гострий, як скальпель, розум, обмірковуючи подальші дії. Вона пригадала, що їй казав Мур: Хірург живився страхом. Він нападав на жінок, які були зранені, які були жертвами. На жінок, з якими він почувався всемогутнім.

«Він не уб'є мене, доки не скорить».

Кетрін глибоко вдихнула, усвідомлюючи, що має зіграти в його гру. *«Борися зі страхом. Лютуй. Покажи йому, що він може зробити з*

*тобою що завгодно, але йому ніколи не вдасться тебе перемогти.
Навіть убивши».*

Ріццолі різко прокинулась, її шию пронизало гострим болем. «Господи, невже потягнула ще якийсь м'яз», – подумала вона, повільно підіймаючи голову, і закліпала, коли їй в очі вдарило яскраве сонячне світло, що зазірало до офісного вікна. Інші столи офісу пустували, вона була тут сама. Близько шостої ранку вона лише на хвилику опустила голову на стіл, аби трішки поспати. Зараз було пів на десяту. Стосик роздруківок, який слугував їй подушкою, був мокрим від слини.

Вона глянула на стіл Фроста і побачила, що на спинці стільця висів його піджак. На столі Кроу лежала коробка з пончиками. Виходить, її співробітники прийшли, коли вона ще спала, і бачили, як вона пускала слину. Яким захопливим мало бути це видовище.

Вона підвелась і випросталася, покрутила шиєю, але це нічого їй не дало. Отже, доведеться весь день ходити зі скрученою шиєю.

– Здоров, Ріццолі. Виспалася?

Обернувшись, вона побачила детектива з іншої команди, який усміхався їй з-за скляної перегородки.

– Хіба не видно? – буркнула вона. – Куди всі поділися?

– Твоя команда в конференц-залі ще з восьмої.

– Що?

– Гадаю, нарада щойно закінчилася.

– І ніхто не сказав *мені*. – Лютуючи, вона рушила коридором, і від сну не залишилося й сліду. Ох, вона знала, що тут відбувалося. Ось так вони викидають її з команди – не кажуть цього прямо, а раз-у-раз принижують. Не кличуть на наради, відсторонюють від усіх справ. Нічого не розповідають.

Вона влетіла до конференц-зали. Там був тільки Баррі Фрост, він забирав зі столу свої папери. Він підняв голову, побачив її, і його обличчя злегка почервоніло.

– Дякую, що повідомили мене про нараду, – сказала Ріццолі.

– Ви виглядали страшенно виснаженою. Тому я подумав, що розповім вам основні новини пізніше.

– Коли? Наступного тижня?

Фрост опустив очі, уникаючи її погляду. Вони були партнерами досить довго, тож вона одразу розгледіла на його обличчі почуття провини.

– То мене вже викинули з команди, – мовила вона. – Це Маркетт так вирішив?

Фрост сумовито кивнув.

– Я був проти цього. Я переконував, що ви потрібні команді. Але він сказав, що зі стрільбою та всім іншим...

– Що він сказав?

Неохоче Фрост закінчив речення.

– Що ви більше не вестимете розслідувань.

Більше не вестиме розслідувань. А це означало, що її кар'єру завершено.

Фрост вийшов із конференц-зали. Раптом від недосипання і недоїдання в Ріццолі підкосилися ноги, вона важко опустилась на стілець і якийсь час сиділа, дивлячись на пустий стіл. На мить у її голові промайнув спогад про той час, коли їй було дев'ять. Брати не звертали на неї уваги, а вона аж зі шкіри пнула, аби її прийняли до хлопчачої компанії. Але вони, як завжди, проганяли її. Вона знала, що справжньою причиною її усунення була аж ніяк не смерть Пачеко. Подібна стрілянина не нашкодила роботі інших копів. Але детективу-жінці, до того ж кращій за інших детективів, єдина помилка з Пачеко могла перекреслити всю кар'єру.

Коли вона повернулася до свого столу, у кабінеті вже нікого не було. Піджак Фроста зник зі стільця, не було видно й коробки з пончиками на столі Кроу. Мабуть, їй теж варто було піти, от тільки залишалося забрати зі столу свої речі, адже її і так тут більше не потребували.

Вона відчинила тумбочку в столі, аби забрати свою сумку, і зупинилася. Посмертна фотографія Елени Ортіз дивилася на неї зі стосика паперів. *«Я теж його жертва»*, – подумала Ріццолі. Нехай вона й гнівалася на своїх колег, але не могла заперечувати того факту, що всі її проблеми почалися через Хірурга. Це він принизив і зганьбив її.

Вона різко зачинила дверцята тумбочки. *«Ще ні. Я ще не готова здаватися»*.

Вона глянула на стіл Фроста і побачила папери, які він приніс із конференц-зали. Ріццолі роззирнулася, аби упевнитись, що за нею ніхто не спостерігає. Детективи з іншої команди були у своєму кабінеті в дальньому кінці офісу.

Вона схопила папери Фроста, перенесла на свій стіл і взялася їх переглядати.

То були дані про фінансові операції Воррена Гойта. Ось до чого дійшло розслідування – перевірка паперів. Знайдете гроші – знайдете і Гойта. Вона бачила його платежі, банківські чеки, інформацію про внесення і зняття коштів. Великі цифри. Батьки Гойта залишили йому чималий спадок, тож він міг собі дозволити кожної зими відпочивати на Карибських островах і в Мексиці. Вона не знайшла жодних відомостей про інше помешкання, жодних квитанцій про сплату оренди, жодних фіксованих місячних платежів.

Воно й не дивно. Він не дурний. Якщо у нього є якесь лігво, то він оплачує його готівкою.

Готівка. Ніколи не знаєш, коли вона скінчиться. Зняття грошей у банкоматі завжди незаплановане і спонтанне.

Ріццолі гортала сторінки, вишукуючи всі випадки зняття грошей у банкоматі, і виписувала їх на окремому аркуші. У більшості випадків Гойт знімав гроші поблизу своєї квартири або медичного центру, місцях своєї повсякденної діяльності. Вона ж шукала щось незвичне, щось не притаманне йому.

Вона натрапила на дві такі операції. Одного разу він знімав готівку в банку в місті Нашуа, що в Нью-Гемпширі, 26 червня. Іншого разу він скористався банкоматом у «Гоббз ФудМарт» у Літії, штат Массачусетс, 13 травня.

Ріццолі відкинулася на спинку стільця, міркуючи, чи Мур уже почав відслідковувати ці два напрямки. Враховуючи інші, не менш важливі деталі, і безліч колег Гойта з лабораторії, яких вони мали опитати, два випадки зняття коштів могли загубитися в переліку пріоритетних завдань команди.

Вона почула кроки і різко підняла голову, стривожившись, що її спіймають на гарячому за читанням документів Фроста, але то був лише кур'єр з лабораторії. Він усміхнувся їй, поклав папку на стіл Мура, і вийшов з кабінету.

За хвилину Ріццолі підвелась і підійшла до столу Мура, щоб зазірнути до тієї папки. На першому аркуші були результати аналізу світло-каштанової волосини, яку знайшли на подушці Воррена Гойта.

«Вузлувата трихоклазія. Відповідає зразку волосся, знайденому в рані Елени Ортіз». У яблучко. Підтвердження, що Гойт був їхнім убивцею.

Вона перегорнула наступну сторінку. Це також були результати аналізу, але тієї волосини, яку знайшли на підлозі у ванній Гойта. Тут було щось незрозуміле.

Вона закрила папку і пішла до лабораторії.

Ерин Волчко сиділа за столом і розглядала під призмою мікрофотографії. Коли Ріццолі зайшла до лабораторії, Ерин піднесла одну з фотографій і вигукнула:

– Швидше! Що це?

Ріццолі насупилась, розглядаючи чорно-білу фотографію лускатої стрічечки.

– Щось огидне.

– Так, але *що* це?

– Напевно, щось бридке. Якась ніжка таргана.

– Це волосина оленя. Круто, правда ж? Зовсім не схожа на людську.

– Коли вже мова зайшла про людське волосся. – Ріццолі передала їй результати аналізу, які щойно читала. – Можете розказати щось більше?

– Це з квартири Воррена Гойта?

– Так.

– Коротка світло-каштанова волосина з його подушки показує «вузлувату трихоклазію». Схоже, він справді той, кого ви шукаєте.

– Ні, я про іншу волосину. Про ту чорну, яку знайшли на підлозі у ванній.

– Дозвольте показати вам фото. – Ерин взялася нишпорити поміж своїми мікрофотографіями. Вона перебирала їх, наче гральні карти, і врешті знайшла потрібну. – Ось це волосина з ванної. Бачите цифрові коди?

Ріццолі глянула на аркуша. Акуратним почерком Ерин було написано: «A00-B00-C05-D33».

– Угу. Хай би що там воно означало.

– Два перші коди, A00 та B00, означають, що волосина пряма і чорного кольору. Під складним мікроскопом можна роздивитися додаткові деталі. – Вона передала фотографію Ріццолі. – Погляньте на стрижень. Він досить товстий. Бачите, за формою він майже круглий.

– Тобто?

– Це одна з особливостей, які допомагають розрізнити раси. Приміром, волосина африканця майже плоска, ніби стрічка. А тепер погляньте на пігментацію, вона дуже глибока. Бачите, яка товста кутикула? Усе це вказує на єдиний висновок. – Ерін підняла на неї очі. – Ця волосина характерна для жителів Східної Азії.

– Що ви маєте на увазі під Східною Азією?

– Китайці або японці. Або ж вихідці з Індійського півострова. Не виключено, що ця волосина належить корінному американському індіанцю.

– Це можна якось підтвердити? Чи достатньої цієї волосини для проведення тесту ДНК?

– На жаль, ні. Ця волосина не випала сама, її відрізали. На ній немає фолікулярної тканини. Але я впевнена, що ця волосина належить не європейцю і не африканцю.

«Отже, жінка-азіатка», – роздумувала Ріццолі, повертаючись до офісу. Який стосунок вона має до їхньої справи? Ріццолі зупинилась у застланому коридорі, що вів до північного крила, і, мружачи втомлені очі від яскравого денного світла, оглядала околиці Роксбері. Невже була ще одна жертва, тіла якої вони досі не знайшли? Може, Гойт відрізав пасмо її волосся на згадку, як колись відрізав волосся Кетрін Корделл?

Вона озирнулася і неабияк здивувалася, побачивши Мура, який прямував до південного крила. Мабуть, він і не звернув би на неї уваги, якби вона сама не озвалася до нього.

Він зупинився й неохоче обернувся до неї.

– Та довга чорна волосина, яку знайшли у ванній Гойта, – сказала Ріццолі. – У лабораторії кажуть, що вона належить жителю Східної Азії. Може бути ще одна жертва, якої ми не знайшли.

– Ми розглядали таку можливість.

– Коли?

– Вранці, на нараді.

– Чорт забирай, Мур! Чому ви нічого мені не розкажете?

Його холодне мовчання лише підсилювало різкий спалах її емоцій.

– Я теж хочу його впіймати, – сказала вона. Повільно, але непохитно, вона підійшла до нього і зупинилася за кілька міліметрів від його обличчя. – Я хочу впіймати його не менше за вас. Дозвольте вам допомогти.

– Це не моє рішення, а Маркетта. – Він розвернувся, щоб іти.

– Мур?

Він знову неохоче зупинився.

– Я більше так не можу, – мовила Ріццолі. – Я більше не витримаю цієї ворожнечі між нами.

– Зараз не час про це говорити.

– Послухайте, мені *дуже шкода*. Я розсердилася на вас через ту історію з Пачеко. Знаю, що це нікчемне вибачення за те, що розказала Маркетту про вас із Корделл.

Він повернувся до неї.

– Навіщо ви це зробили?

– Я ж кажу, що розсердилася на вас.

– Ні, справа не лише в Пачеко. Це все через Кетрін, хіба ні? Ви незлюбили її з першого дня. Вам не давало спокою...

– Що ви у неї закохалися?

Повисла тривала пауза.

Коли Ріццолі знову заговорила, вона не могла приховати свого сарказму.

– А знаєте, Мур, попри всі ці ваші пишномовності про цінність жіночого *розуму* і *вмінь*, ви все одно спокушаєтесь на те, що й інші чоловіки. На цицьки і гарний зад.

Він побілів від люті.

– То значить, ви ненавидите її за те, що вона гарно виглядає? І ви сердитесь на мене, що я спокусився на це. Знаєте що, Ріццолі? Який чоловік спокуситься на вас, якщо ви самі себе не любите?

Вона ображено дивилася йому вслід. Лише кілька тижнів тому вона думала, що Мур – остання людина на цій планеті, яка може сказати щось настільки жорстоке. Його слова жалили сильніше, ніж із вуст будь-кого іншого.

Вона навіть не хотіла думати про те, що насправді він міг мати рацію.

Унизу, минаючи вестибюль, вона зупинилася біля меморіальної дошки загиблим бостонським поліцейським. Їхні імена було викарбувано на стіні в хронологічному порядку, починаючи із Єзекіїля Годсона, який загинув у 1984 році. На гранітній підлозі стояла ваза із квітами. Загинеш при виконанні – й одразу станеш героєм. Як просто, а головне – навіки. Вона нічого не знала про тих людей, чиї імена стали безсмертними. Вона лише здогадувалась, що деякі з них могли бути не такими уже й безгрішними, але смерть зробила їхні імена і репутацію недоторканими. Ріццолі стояла перед тією меморіальною дошкою і майже заздрила їм.

Вона вийшла надвір і сіла до своєї автівки. Обнишпоривши ящикок з усілякими дрібницями, вона таки видобула звідти карту Нової Англії. Розклала її на сидінні і глянула на два можливі напрямки: Нашуа, Нью-Гемпшир, або ж Літія, на заході штату Массачусетс. Воррен Гойт скористався банкоматом в обох місцях. Вона мала поцілити пальцем у небо. Залишалось тільки підкинути монетку.

Вона завела двигун. Годинник показував пів на одинадцять. Вона дістанеться Літії не раніше опівдня.

Вода. Це все, про що могла думати Кетрін. Як прохолодна і така приємна на смак вода змочує її горло. Вона пригадувала всі питні фонтанчики, з яких колись пила, усі ті відполіровані залізні оази в коридорах лікарні, що випускали холоднющу воду, яка текла їй по губах, по підборіддю. Вона пригадувала кубики льоду і те, як пацієнти щойно після операції витягували свої шиї та, наче маленькі пташенята, розтулювали пересохлі губи, аби лише отримати кілька дорожочіних крапель води.

А ще вона пригадала Ніну Пейтон. Прив'язана до власного ліжка, вона розуміла, що от-от помре, та її думки заповнила нестерпна спрага.

«Ось так він мучить нас. Ось так він примушує нас скоритися. Він хоче, щоб ми благали про ковток води, благали про помилування. Він прагне цілковитого контролю над нами. Він хоче, щоб ми визнали його владу».

Усю ніч вона була сама й дивилася на ту одну лампочку. Кілька разів засинала, а тоді різко прокидалася, охоплена панікою. Але паніка не тривала довго, година минала за годиною, а їй ніяк не вдавалося вирватися зі своїх пут, і поступово вона поринула в стан тривожного очікування. Вона перебувала у якомусь кошмарному сні, лежала в напівтемряві, на межі забуття і реальності, а її думками заволоділа нестерпна потреба втамувати свою спрагу.

Вона почула кроки. Зі скрипом відчинилися двері.

Кетрін миттю отямилася. Раптом її серце загупало так сильно, ніби хотіло вирватися з грудей. Вона вдихнула вологе і прохолодне повітря, що тхнуло підвалом, землею і вогким камінням. Вона ковтала повітря ривками, а кроки вже рипіли на сходах, і вона побачила *його*, він схилився над нею. Світло самотньої лампочки відкидало на його обличчя химерні тіні, він скидався на усміхнений череп із пустими чорними очницями.

– Ти хочеш пити, правда? – озвався він. Такий тихий голос. Такий лагідний голос.

Вона не могла говорити через заклеєний скотчем рот, та він міг побачити відповідь у її безтямних очах.

– Поглянь, що я маю, Кетрін. – Він простягнув їй склянку, і вона почула такий приємний дзенькіт кубиків льоду, побачила блискучі краплинки води, що стікали по холодному склі. – Хочеш ковточок?

Вона кивнула, не відриваючи погляду від склянки. Спрага зводила її з розуму, але вона вже думала про те, що буде далі, після ковтка цієї чудової рідини. Планувала свої дії, зважувала свої шанси.

Він збовтав воду, і кубики льоду із дзенькотом вдарилися об скло.

– Тільки за умови, що ти будеш гарно поводитися.

«Буду», – пообіцяли її очі.

Болючим ривком він відірвав скотч. Вона не рухалась, дозволивши йому встромити їй до рота соломинку. Вона жадібно потягнула воду, але цього ковтка заледве чи вистачило, аби погасити палючу спрагу, що вирувала в її горлі. Вона пила і пила, аж закашлялась, розбризкуючи такі дорогоцінні краплинки води.

– Не можу... не можу пити лежачи, – видихнула Кетрін. – Будь ласка, дозволь мені сісти. Будь ласка.

Він відставив склянку і пильно дивився на неї, його очі здавалися бездонними чорними озерцями. Він бачив жінку, що от-от

знепритомніє. Жінку, яку треба привести до тями, якщо він хоче отримати задоволення від своєї операції.

Він почав перерізати скотч на її правому зап'ясті.

Серце Кетрін несамовито гупало, і вона налякалась, що він помітить, як воно виривається з її грудей. Він звільнив її праву руку, і вона безвольно опустилась на ліжко. Кетрін не рухалась, не напружувала жоден м'яз.

Тиша видавалась безкінечною. *«Ну ж бо. Звільни мою ліву руку. Ріж!»*

Занадто пізно вона зрозуміла, що увесь цей час лежала, затамувавши подих, і він помітив це. У відчаї вона почула, як він зі скрипом відмотує новий шматок скотчу.

«Зараз або ніколи».

Кетрін наосліп потягнулася до таці з інструментами. Вона перекинула склянку з водою, і кубики льоду розлетілися по підлозі. Її пальці відчували холодну сталь. Скальпель!

Тієї миті, коли він кинувся до неї, вона замахнулася скальпелем і відчула, що лезо різонуло його шкіру.

Він з криком відсахнувся, стискаючи свою руку.

Вона вивернулася і розрізала скальпелем скотч, який стримував її ліву руку. Друга рука теж вільна!

Вона різко сіла, і зненацька їй потемніло в очах. День без води ослабив її, і вона щосили намагалася зосередитись, спрямувати лезо на скотч, яким було прив'язано її праву щиколотку. Вона різонула наосліп і відчула гострий біль. Ще один змах скальпелем – і її нога звільнена.

Вона простягнула руку, аби перерізати останній шматок скотчу.

Важкий ретрактор ударив її у скроню. Удар був такої сили, що їй з очей полетіли іскри.

Другий удар припав на щоку, і вона відчула, як тріснула кістка.

Вона не пам'ятала, як випустила скальпель.

Коли Кетрін знову прийшла до тями, її обличчя пульсувало від болю і вона не могла розплющити праве око. Вона спробувала поворушити кінцівками, але зап'ястя і щиколотки знову були прив'язані до билець ліжка. Та він ще не заклеїв їй рота. Вона могла говорити.

Він нависав над нею. Вона розгледіла плями на його сорочці. *Його* кров, зловтішно подумала Кетрін. Його здобич відбивалася і пролила

його кров. *«Йому не вдасться здолати мене так легко. Він живиться страхом, та я не покажу йому, що боюсь».*

Він узяв скальпель і наблизився до неї. Хоч її серце виривалося з грудей, Кетрін лежала нерухомо, вона дивилася прямисінько йому в очі. Ніби глузувала, ніби кидала йому виклик. Вона знала, що тепер ніщо не врятує її від смерті, вона змирилася і більше не відчувала страху. Мужність приреченої. Два роки вона ховалася від світу, як поранена тварина. Два роки вона дозволяла привиду Ендрю Капри отруювати їй життя. Досить.

«Ну ж бо, ріж. Але ти все одно не переможеш. Я помру нескореною».

Він торкнувся лезом її живота, і вона мимовільно напружила м'язи. Він чекав, він хотів побачити її страх.

Та її очі кидали йому виклик.

– Ти не можеш зробити цього без Ендрю? – сказала Кетрін. – У тебе навіть не встає без нього. Це Ендрю гвалтував. А ти стояв і дивився.

Він притиснув скальпель, розтинаючи її шкіру. Незважаючи на біль, незважаючи на перші краплі крові, по виступили з рани, вона не відводила свого погляду від його очей, не показувала йому страху, позбавляла його задоволення.

– Ти навіть не міг нікого згвалтувати! Ні, усе мав робити твій герой Ендрю. Але не забувай, що він був невдахою.

Скальпель здригнувся у його руці. Він підняв його. Кетрін бачила його над собою, у відблисках тьмяного світла.

«Ендрю. Вся справа в Ендрю. Він його кумир. Його бог».

– Невдахою. Ендрю був невдахою, – сказала вона. – Ти знаєш, чого він приходив до мене того вечора? Він приходив благати мене.

– Ні. – Це слово було тихішим за шепіт.

– Він благав мене не виганяти його. Він молив мене. – Вона засміялась. Різкий і несподіваний звук у цьому місці смерті, що поринуло в морок. – Це було жалюгідно. Ось який він, Ендрю. Твій герой. Благав мене допомогти йому.

Він стиснув скальпель. Лезо знову торкнулося її живота, з рани витекла нова цівка крові. Кетрін насилу стримала тремтіння і крик болю. Замість цього вона продовжувала говорити, її голос був твердим і упевненим, ніби це вона тримала скальпеля.

– Він розказував мені про тебе. Ти не знав, правда ж? Він казав, що ти не міг навіть *заговорити* з жінкою, ось який ти боягуз. *Він* мусив шукати їх для тебе.

– Ти брешеш.

– Ти був для нього ніким. Простим паразитом. Черв'яком.

– *Ти брешеш.*

Лезо заглибилося в її шкіру і, хоч вона й стримувалась з усіх сил, з її горла вирвався стогін. *«Ти не переможеш, покидьку. Тому що я не боюся тебе. Я не боюся нічого».*

Вона широко розплющила очі, які горіли презирством, а він продовжував різати її тіло.

Ріццолі дивилася на полиці з пудингами і думала, у скількох із них уже завелися черв'яки. «Гоббз ФудМарт» був старою затхлою бакалійною крамницею, типовим сімейним бізнесом, якщо уявити, що його власники – дивакуваті чоловік із дружиною, які продають школярам зіпсоване молоко. «Чоловіком» був Дін Гоббз, старий янкі з підозріливим поглядом, який прискіпливо розглядав отримані від покупців двадцятки, перш ніж прийняти їх до оплати. Він знехотя простягнув два пенні решти і захряснув шухляду касового апарату.

– Я не слідкую, хто там що знімає в тому банкоматі, – сказав він у відповідь на питання Ріццолі. – Це банк його там почепив для зручності моїх покупців. Я не маю до нього ніякого стосунку.

– Готівку знімали в травні. Двісті доларів. У мене є фото чоловіка, який...

– Я вже казав тим копам зі штату. То було в травні. А зараз серпень. Ви думаєте, я пам'ятаю покупця, який приходив кілька місяців тому?

– Тут була поліція штату?

– Сьогодні вранці, питали про те саме, що й ви. Хіба ви, копи, не говорите одне з одним?

То виходить, що цю операцію з банкоматом уже перевіряли, але не бостонські копи, а поліція штату. Дідько, вона марнувала тут свій час.

Раптом погляд містера Гоббза метнувся до підлітка, який розглядав полиці із солодощами.

– Агов, ти. Збираєшся платити за цей «Снікерс»?

– Ем... так.

– То витягни його з кишені, чуєш?

Хлопець поклав батончик назад на полицю і миттю вилетів з крамниці.

– З тим малим завжди якісь проблеми, – буркнув Дін Гоббз.

– Ви знаєте його? – запитала Ріццолі.

– Знаю його батьків.

– А як щодо інших ваших покупців? Ви знаєте більшість із них?

– Ви бачили місто?

– Мигцем.

– Так, *мигцем* якраз і вистачить, щоб побачити всю Літію. Тисяча двісті людей. І нема на що подивитися.

Ріццолі вийняла фотографію Воррена Гойта. Це найновіша, яка у них була, зроблена два роки тому для його водійського посвідчення. Він дивився прямо в камеру, чоловік з вузьким обличчям, акуратно підстриженим волоссям і дивною посмішкою. Хоча Дін Гоббз уже бачив її, вона ще раз простягнула йому фотокартку.

– Його звуть Воррен Гойт.

– Так, я вже це бачив. Поліція штату показувала його фотографію.

– Ви не впізнаєте його?

– Не впізнав його вранці. Не впізнаю зараз.

– Ви впевнені?

– А я говорю впевнено?

Таки так. Він говорив як чоловік, який ніколи не змінює свого рішення, хай там що.

Задзвеніли дзвоники, відчинилися двері, і до крамниці зайшли дві дівчини-підлітки з русявим волоссям і довгими засмаглими ногами в коротеньких обтислих шортиках. Вони миттєво прикували до себе погляд Діна Гоббза, коли минули прилавок і, хіхікаючи, пішли у дальній кінець крамниці.

– Оце вони підросли, – зачудовано пробурмотів чоловік.

– Містере Гоббз.

– Га?

– Якщо побачите чоловіка на фото, прошу негайно мені зателефонувати. – Вона простягнула йому свою візитку. – Можете телефонувати в будь-який час. На пейджер або мобільний.

– Так, так.

Дівчата, тримаючи в руках пакет картопляних чіпсів і ящикок із шістьма банками дієтичної пепсі-коли, підійшли до каси. Вони стояли у всій своїй юній красі – без ліфчиків, їхні соски проступали під тоненькими майками. Дін Гоббз мав на що подивитися, і Ріццолі подумала, що він, мабуть, уже забув про її існування.

«Історія мого життя. Заходять гарненькі дівчата – і я стаю невидимкою».

Вона вийшла з крамниці і підійшла до своєї автівки. Навіть за такий короткий час сонце встигло нагріти салон, тож вона відчинила

дверцята і чекала, поки всередині стане трохи прохолодніше. На головній вулиці Літії було безлюдно. Вона побачила заправну станцію, крамницю з побутовою технікою, кафе, але жодної людини. Спека не випускала людей надвір, і вулицю заповонило гудіння кондиціонерів. Навіть у маленьких містечках Америки люди вже не сиділи надворі з віялами. Із винаходом кондиціонерів відпала потреба в ганках.

Вона почула передзвін, двері крамниці відчинилися, і дві дівчини ліниво вийшли на пекуче сонце – єдині люди на всю вулицю. Вони рушили вздовж дороги, і Ріццолі побачила, як в одному з вікон розсунулися штори. У маленьких містах люди помічали все. Особливо гарненьких дівчат.

Чи помітили б вони, якби одна з них пропала?

Вона зачинила дверцята автівки і повернулася до крамниці.

Містер Гоббс був у відділі з овочами, підступно ховаючи свіжі головки капусти під зів'ялими.

– Містере Гоббз?

Він озирнувся.

– Знову ви?

– Маю ще одне запитання.

– Не факт, що я маю на нього відповідь.

– У цьому містечку живе азійка?

Такого питання він не очікував і спантеличено витріщився на Ріццолі.

– Що?

– Китайка або японка? Може, індіанка?

– У нас тут є кілька темношкірих сімей, – зауважив він, наче вони могли зійти за азійців.

– Можливо, пропала жінка. З довгим чорним волоссям, прямим, до плечей.

– То ви кажете, що вона азійка?

– Можливо, індіанка.

Він засміявся.

– Дідько, та вона ні те, ні інше.

Ріццолі нашорошила вуха. Він знову повернувся до овочів і почав розкладати старі кабачки поверх нової партії.

– Хто вона, містере Гоббз?

– Не азійка, це точно. Та й на індіанку не схожа.

– Ви її знаєте?
– Заходила кілька разів. Вона винаймає стару ферму Старді. Висока. Не дуже гарна.
Аякже, це він добре запримітив.
– Коли ви бачили її востаннє?
Він повернувся і крикнув:
– Агов, Маргарет!
Відчинилися двері до задньої кімнати, і вийшла місіс Гоббс.
– Чого тобі?
– Ти минулого тижня відвозила продукти до ферми Старді?
– Так.
– З тою дівкою все було добре?
– Так, вона мені заплатила.
– Відтоді ви її не бачили, місіс Гоббз? – запитала Ріццолі.
– Та ні, з якого дива?
– Де ця ферма?
– Там, на Вест Форк. Останній будинок біля дороги.
Ріццолі глянула на сигнал пейджерів.
– Чи можу я скористатися телефоном? – запитала вона. – Мій мобільний щойно розрядився.
– Це ж не міжміський дзвінок?
– До Бостона.
Він щось буркнув і знову повернувся до своїх кабачків.
– Платний телефон надворі.
Лаючись про себе, Ріццолі знову вийшла на спеку, знайшла телефон і закинула монетку.
– Детектив Фрост.
– Ви щойно телефонували на мій пейджер.
– Ріццолі? Що ви робите на заході Массачусетсу?
Вона роздратовано подумала, що за номером він визначив її місце перебування.
– Я вирішила трохи проїхатись.
– Ви досі ведете розслідування, хіба ні?
– Я просто трохи розпитую місцевих. Нічого такого.
– Чорт забирай, якщо... – Фрост зненацька стихив голос. – Якщо Маркетт дізнається...
– Ви ж не скажете йому, правда?

– Нізащо. Але ви мусите негайно повернутися. Він шукає вас, і він дуже злий.

– Мені треба перевірити ще одне місце.

– Послухайте, Ріццолі. *Облиште цю справу*, інакше вам узагалі нічого не світить у нашому відділі.

– Хіба ви не розумієте? Я вже зіпсувала все, що могла! Моїй кар'єрі й так кінець! – Стримуючи сльози, вона відвернулася до безлюдної вулиці, якою вітер гнав гарячу, як попіл, пилюку. – Хірург – це все, що в мене залишилось. Я мушу його спіймати.

– Поліцейські штату вже були там. Вони нічого не знайшли.

– Я знаю.

– То що *ви* там досі робите?

– Питаю про те, про що не питали *вони*. – Ріццолі поклатала слухавку.

Тоді сіла до своєї автівки і вирушила на пошуки чорноволосої жінки.

Ферма Старді була єдиним будинком у кінці довгої брудної дороги. То була стара хатина з облущеною білою фарбою і ганком, що вже прогинався під вагою навалених дров.

Ріццолі якийсь час сиділа в автівці, почувуючись страшенно втомленою і геть деморалізованою від того, що сталося з її колись такою блискучою кар'єрою. Ось де вона тепер була: самотньо сиділа в кінці брудної дороги і роздумувала про марність своїх намірів. Навіщо їй узагалі підійматися тими сходами і стукати в ті двері. Тривожити якусь спантеличену жінку, яка випадково має чорне волосся. Вона подумала про Еда Гейгера, іншого бостонського копа, який одного дня зупинив свою автівку посеред запилюженої вулиці і вирішив, що у віці сорока дев'яти років він уже *дійшов* до кінця своєї дороги. Ріццолі першою приїхала на виклик. У той час, як інші копи оточили автівку із залитим кров'ю вітровим склом, сумовито хитали головою і щось бурмотіли про бідного Еда, Ріццолі майже не відчувала співчуття до цього жалюгідного полісмена, який сам прострелив собі мізки.

«Це ж так легко», – подумала вона, зненацька пригадавши, що й сама має в кобурі пістолет. Не службовий, який вона віддала Маркетту, а власний – вона прихопила його вдома. Пістолет може бути найкращим другом або найгіршим ворогом. Іноді обома водночас.

Але вона не була Едом Гейгером. Вона не була невдахою, готовою запхати собі до рота пістолет. Вона вимкнула двигун і знехотя вийшла з автівки, щоб виконати свій обов'язок.

Ріццолі все життя прожила в місті, і довколишня тиша здавалася їй моторошною. Вона піднімалася на ганок, а поскрипування кожної сходинки розлягалася довгою луною. Навколо неї дзижчали мухи. Вона постукала у двері й трохи зачекала. Взялася за дверну ручку і побачила, що двері замкнено. Постукала знову і гукнула, її голос прозвучав неймовірно голосно:

– Тут є хтось?

Її вже оточили москити. Вона ляснула рукою по обличчю – і побачила на долоні темну пляму від крові. До біса це сільське життя,

принаймні в місті кровопивці ходили на двох ногах і ви могли бачити, як вони наближаються.

Вона постукала ще кілька разів, прибила ще кілька москітів і вирішила, що це марна затія. Очевидно, нікого не було вдома.

Вона обійшла будинок збоку, вишукуючи ознаки незаконного проникнення, але всі вікна було зачинено, усі москітні сітки були на місці. Вікна були розміщені занадто високо, щоб дотягнутися до них без драбини, тому що будинок стояв на високому кам'яному фундаменті.

Вона завернула за ріг, щоб оглянути задній двір. Там була стара стайня і невеличкий ставок, порослий жабуринням. Ставком ліниво плавала самотня дика качка – мабуть, відбилася від зграї. Стан городу свідчив про те, що його давно занедбали – бур'яни і трава сягали колін, а в заростях роїлися москіти. Багато москітів.

До стайні вели сліди від шин. Трава була прим'ятою, а це означало, що зовсім нещодавно тут проїздила автівка.

Їй залишалося перевірити ще цю стайню.

Ріццолі пройшла по слідах від шин до дверей стайні і, завагавшись, зупинилася. У неї не було ордеру на обшук, але хто про це дізнається? Вона просто зазирне всередину, аби пересвідчитись, що там немає автомобіля.

Вона взялася за ручки і відчинила важкі двері.

Усередину полилося сонячне проміння і прорізало густий морок. У зненацька зрушеному повітрі закружляли пилинки. Ріццолі залякла і, не вірячи власним очам, витріщалася на автівку.

То був жовтий «Мерседес».

На її обличчі виступили краплинки холодного поту. Так тихо, тут було занадто тихо, лише вчувалося дзижчання мух.

Вона не пам'ятала, як витягла з кобури пістолет. Але він несподівано опинився в її руці, і вона покралася до автівки. Зазирнула на сидіння водія і побачила, що там нікого не було. Тоді уважно роздивилася салон, і її погляд привернув якийсь темний предмет, що лежав на передньому пасажирському сидінні. Перука.

«Звідки береться волосся для більшості чорних перук? З Азії».

Чорноволоса жінка.

Вона пригадала запис із камери спостереження лікарні того дня, коли вбили Ніну Пейтон. На жодній з касет вони не бачили, як Воррен

Гойт прийшов до п'ятого західного відділення.

«Тому що він прийшов під виглядом жінки, а пішов уже чоловіком».

Крик.

Ріццолі розвернулася до будинку, її серце гупало в грудях.
«Корделл?»

Вона миттю вискочила зі стайні, пробігла високу траву і кинулася до задніх дверей.

Зачинено.

Її легені надималися, як ковальські міхи. Вона відступила на крок, оглядаючи двері й одвірки. Аби вибити двері, не обов'язково мати гору м'язів, вистачить сильної дози адреналіну. Як новачку і єдиній жінці в команді, Ріццолі вже доводилося вибивати двері до помешкання підозрюваного. То був для неї свого роду іспит, й інші копи очікували, навіть сподівалися, що вона його провалить. Поки вони стояли обабіч і чекали, що вона зараз осоромиться, Ріццолі спрямувала всю свою лють, усі свої образи на ті кляті двері. Їй вистачило двох ударів, щоб розбити їх, а тоді вона, ніби тасманійський диявол^[55], кинулася всередину.

Не менший заряд адреналіну вирував у ній і зараз, коли вона направила пістолет на замок і зробила три постріли. Тоді щосили вдарила у двері ногою. Дерево затріщало. Вона вдарила ще раз. Цього разу двері розчахнулись, і Ріццолі рушила вперед. Пригнувшись, тримаючи наготові зброю, вона оглянула кімнату. Зазирнула до кухні. Жалюзі були опущені, але світла вистачало, аби побачити, що там порожньо. Лише брудний посуд в умивальнику. І гуркотливий холодильник.

«Він тут? Чи в іншій кімнаті, уже підстерігає мене?»

Боже, краще б вона надягнула бронезилет. Але ж вона зовсім не сподівалася на таке.

Її заливав піт, затікав під її спортивний ліфчик. Вона побачила на стіні телефон. Підійшла до нього і зняла слухавку. Гудків не було. Жодної можливості викликати підмогу.

Вона залишила її висіти і боком підійшла до дверей. Зазирнула до сусідньої кімнати і побачила, що то була вітальня зі старенькою потертою канапою і кількома стільцями.

Де ж Гойт? Де він?

Ріццолі зайшла до вітальні. За кілька кроків вона скрикнула, коли раптово озвався її пейджер. Чорт забирай. Вона вимкнула його і рушила далі.

У передпокої вона зупинилась і роззирнулася. Вхідні двері були відкриті навстіж.

«Отже, він утік».

Вона вийшла на ганок. На неї знову налетіли москити, але Ріццолі не зважала, пильно оглядаючи подвір'я, брудну дорогу, де стояла її автівка, високу траву і невеликий лісочок, що підступав майже до самого будинку. Безліч місць, де можна сховатися. Поки вона, наче шалений бик, виламувала задні двері, він вийшов через передні і заховався в лісі.

«Корделл у будинку. Треба її знайти».

Вона повернулася назад і кинулася сходами нагору. На другому поверсі було спекотно, навіть задушливо, з неї градом лив піт, поки вона поспіхом перевіряла три спальні і ванну. Корделл ніде не було.

Господи, та тут можна задихнутися.

Вона спустилася на перший поверх, і від моторошної тиші у неї волосся стало дибки. Раптом вона зрозуміла, що Корделл мертва. Що той крик, який вона чула у стайні, був її передсмертним криком, останнім звуком, що вилетів з її перерізаного горла.

Ріццолі повернулася до кухні. Крізь вікно біля умивальника вона могла добре роздивитися стайню.

«Він бачив, як я продерлася крізь траву і пішла до стайні. Він бачив, як я відчинила двері. Він знав, що я побачу там її „Мерседес“.
Він знав, що у нього обмаль часу.

Тому він закінчив свою справу. І втік».

Холодильник гуркнув кілька разів і замовк. Вона чула власне серцебиття, таке гучне, ніби хтось бив у барабан.

Озирнувшись, вона помітила двері до підвалу. Єдине місце, яке вона ще не оглянула.

Ріццолі відчинила двері і побачила перед собою непроглядну темряву. Дідько, їй це страшенно не подобалось – спускатися в цей морок, ступати цими непевними сходишками, коли вона й так знала, яке жахіття чекає на неї внизу. Їй не хотілося цього робити, але вона була переконана, що внизу лежить Корделл.

Вона сягнула до кишені і вийняла маленький ліхтарик. Освітлюючи дорогу тонесеньким промінчиком, вона ступила крок, тоді ще один. Повітря тут було прохолодним і вогким.

Їй у носа вдарив запах крові.

Зненацька щось зачепило її обличчя і вона відсахнулась. Із полегшенням видихнула, коли зрозуміла, що то лише ланцюжок для вмикання світла, який висів над сходами. Вона підняла руку і потягнула за нього. Нічого не сталося.

Доведеться обійтися ліхтариком.

Ріццолі знову спрямувала його на сходи. Однією рукою вона освітлювала собі дорогу, а в другій міцно стискала пістолет. Після задушливої спеки нагорі повітря внизу здавалося їй ледь не крижаним, заморожувало краплинки поту, що вкривали її шкіру.

Вона спустилася донизу, її ноги відчували втрамбовану землю. Тут було ще холодніше, відчувався сильний запах крові. Повітря було густим і вогким. Тиша, непорушна, як сама смерть. Найгучнішим звуком було її власне дихання, що зі свистом виривалося з легень.

Ріццолі присвітила ліхтариком вгору і ледь не скрикнула, побачивши власне відображення. Вона стояла з пістолетом наготові і дивилась на те, що вихоплював із темряви ліхтарик.

Скляні банки. На полиці рядочком стояли великі аптечні банки. Їй не треба було дивитися, що плавало всередині, вона й так знала.

«Його сувеніри».

На полиці стояло шість банок, на всіх були етикетки з іменами. Виявляється, жертв більше, ніж було відомо поліції.

Остання банка була порожньою, однак на етикетці уже було написано ім'я. Вмістилище чекало свій приз. Найкращий з усіх.

«Кетрін Корделл».

Ріццолі повернулась, її ліхтарик пробігся стелею, минаючи масивні колони і камені фундаменту, і різко зупинився в дальньому кінці. На стіні була якась темна пляма.

Кров.

Вона опустила ліхтарик, і світло впало прямисінько на тіло Корделл. Її зап'ястя і щиколотки були прив'язані скотчем до ліжка. На боці виблискувала свіжа, ще тепла кров. На її білому стегні виднівся червоний відбиток долоні, ніби Хірург притиснув руку, аби залишити

на ній свій слід. Біля ліжка стояла таця з хірургічними інструментами. Знаряддями тортур.

«Господи, я ж могла тебе врятувати...»

Не тямлячи себе від гніву, Ріццолі посвітила ліхтариком уздовж заляпаного кров'ю тіла Корделл і зупинилася на її шиї. Вона не побачила зяючої рани, він не завдав їй смертельного удару.

Світло раптом затремтіло. Ні, не світло, це здійнялися груди Корделл!

«Вона ще дихає».

Ріццолі зірвала з її рота скотч і відчула на своїй долоні її теплий подих. Побачила, як ворухнуться повіки.

«Дякувати Богу!»

Вона раділа, однак її не покидало якесь незрозуміле відчуття, що тут щось було не так. Та в неї не було часу про це думати. Вона мала витягти звідси Корделл.

Тримаючи ліхтарика в зубах, вона швиденько перерізала скотч, який утримував її руки, і нащупала пульс. Слабенький, але він був.

Та їй ніяк не вдавалося позбутися відчуття, що тут щось не те. Навіть коли вона взялася перерізати скотч на правій щиколотці Корделл, а потім потягнулася до її лівої ноги, у неї в голові безперестанно спрацьовував сигнал тривоги. Аж раптом вона збагнула, у чому річ.

Крик. Вона почула крик Корделл аж зі стайні.

Але знайшла її із заклеєним ротом.

«Він зняв скотч. Він хотів, щоб вона кричала. Він хотів, щоб я почула її крик».

«Це пастка».

Її рука миттю кинулася до пістолета, який вона поклала на ліжку. Але так і не дісталася до нього.

Шматок дошки ударив її у скроню. Удар був такої сили, що Ріццолі полетіла обличчям на землю. Вона спробувала звестися на коліна.

Він знову замахнувся дошкою і вдарив її у бік. Вона почула, як тріснули ребра, і зі свистом видихнула. Перекотилася на спину, але біль був такий нестерпний, що вона не могла вдихнути і відчула, що задихається.

Він увімкнув світло, однісіньку лампочку, що розгойдувалась у неї над головою.

Він навис над нею, у скупому світлі його обличчя було темним овалом. Хірург дивився на свою нову здобич.

Ріццолі перекотилась на свій неушкоджений бік і спробувала відштовхнутися рукою від землі.

Він копнув її руку, і вона знову впала на спину, приземлившись на свої поламані ребра. Вона скрикнула від страшного болю і більше не могла поворухнутися. Навіть тоді, коли він наблизився до неї. Навіть тоді, коли побачила, як він заніс дошку для наступного удару.

Він став черевиком на її зап'ястя, втискаючи його в землю.

Вона закричала.

Він потягнувся до таці з інструментами і взяв скальпель.

«Ні. Господи, тільки не це».

Він сів навпочіпки, досі притискаючи її руку черевиком, заніс скальпель і безжалісно опустив його до її руки.

Ріццолі пронизливо скрикнула, коли сталь протнула її плоть і пришпилила долоню до земляної підлоги.

Він взяв із таці ще один скальпель. Схопив її праву руку, знову став на зап'ястя своїм черевиком. Знову заніс скальпель. Знову опустив його, пронизуючи наскрізь долоню аж до самої землі.

Цього разу її крик був слабким. Крик переможеного.

Він випростався і якусь мить стояв над нею, розглядаючи з такою насолодою, як колекціонер розглядає нового метелика, якого щойно пришпилив до дошки.

Він пішов до таці з інструментами і взяв третій скальпель. Ріццолі лежала розпластана на землі, її руки були прибиті до підлоги, і єдине, що їй залишалося, – спостерігати і чекати фінального акту. Він обійшов її і сів навпочіпки біля її голови. Схопив за волосся і щосили потягнув, щоб випнулася її шия. Вона дивилася прямісінько на нього, але не могла розгледіти його обличчя, воно й далі скидалося на темний овал. Чорну діру, що поглинула все світло. Вона відчувала, як з кожним ударом серця пульсує її сонна артерія. Кров давала життя, вона текла її артеріями і венами. Вона подумала про те, як довго залишатиметься при тямі після того, як лезо зробить свою справу. Чи смерть буде поступовим зануренням у темряву. Вона розуміла, що приречена. Усе своє життя вона боролася, ніколи не приймала поразки, але зараз її

перемогли. Її шия вигнулась, її горло було відкритим для останнього удару. Вона бачила, як блищало лезо, як воно наближалося і торкнулося її шкіри.

«Божже, нехай усе швидко скінчиться».

Вона почула, як він втягнув повітря, його рука сильніше натягнула її волосся.

Оглушливий звук пострілу приголомшив її.

Ріццолі розплющила очі. Він досі сидів біля неї навпочіпки, але вже не тримав її за волосся. Скальпель випав з його руки. Щось тепле тоненькою цівкою полилося їй на обличчя. Кров.

Не її. Його.

Він упав на спину і зник з її поля зору.

Уже змирившись із наближенням смерті, Ріццолі не могла повірити в те, що вижила. Її думки плуталися, намагаючись охопити безліч деталей. Вона бачила, як лампочка розгойдувалась, наче яскравий місяць на мотузці. На стіні рухались якісь тіні. Повернувши голову, вона побачила, як рука Кетрін Корделл сповзла з ліжка.

Побачила, як з її руки вислизнув пістолет і впав на підлогу.

Здалеку долинало завивання сирени.

Ріццолі сиділа на своєму лікарняному ліжку і сердито дивилася на увімкнений телевізор. Її долоні були повністю забинтовані і скидалися на боксерські рукавиці. Біля скроні було виголено чималий шмат волосся – у тому місці лікар накладав шви на її розсічення. Вона намагалася дати собі раду з пультом від телевізора і не одразу помітила Мура, який стояв у дверях. Тоді він постукав. Коли вона повернулася і глянула на нього, на мить в її очах він побачив слабку вразливу жінку. Тоді з'явилася її звична самовпевненість і він упізнав стару добру Ріццолі, що підозріливо спостерігала за ним, коли він зайшов до палати і сів на стілець біля її ліжка.

По телевізору показували черговий набридливий серіальчик.

– Можете вимкнути цю дурню? – роздратовано кинула вона і вказала забинтованою рукою на пульт. – Мені не вдається натиснути на кнопку. Вони, певно, думають, що я можу перемикати носом чи ще чимось.

Він узяв пульт і вимкнув телевізор.

– Дякую, – буркнула вона і скривилася від болю в трьох зламаних ребрах.

Телевізор замовк, і між ними повисла довга тиша. Крізь відчинені двері вони почули, як оголосили ім'я якогось лікаря, а коридором, побрязкуючи тарілками, проїхав візок із їжею для пацієнтів.

– За вами тут добре доглядають? – запитав Мур.

– Нормально як для провінційної лікарні. Мабуть, навіть краще, ніж у місті.

У той час, як Кетрін і Гойта, зважаючи на їхні серйозні поранення, медичним гелікоптером доставили до медичного центру «Пілгрім» у Бостоні, Ріццолі привезли каретою «швидкої» до цієї невеликої місцевої лікарні. Хоча вона й розташовувалася досить далеко від міста, ледь не всі детективи Бостонського відділу розслідування убивств уже приїздили сюди, аби її провідати.

І всі приносили квіти. Букет троянд, який приніс Мур, загубився серед усіх цих кошчків і ваз, що стояли на столиках, тумбочках і навіть на підлозі.

– Нічого собі, – сказав він. – Бачу, у вас багато шанувальників.

– Ага. Ви можете в це повірити? Навіть Кроу надіслав мені квіти. Ті лілії он там. Гадаю, він намагається щось мені сказати. Хіба вони не схожі на похоронний букет? Бачите ці гарні орхідеї? Їх приніс Фрост. Чорт забирай, та це я мала б надіслати йому квіти за те, що врятував мене.

Саме Фрост зв'язався з поліцією штату і попросив про допомогу. Коли Ріццолі не відповіла на його дзвінок і вимкнула пейджер, він зателефонував Діну Гоббзу з «ФудМарту», щоб запитати, де вона, і дізнався, що Ріццолі поїхала на ферму Старді поговорити з чорноволосою жінкою.

Ріццолі далі перелічувала свою колекцію квітів:

– Ту велику вазу з тропічними рослинами надіслала сім'я Елени Ортіз. Гвоздики від Маркетта, ото скнара. А дружина Сліпера привезла вазон з гібіскусом.

Мур зачудовано похитав головою.

– Ви запам'ятали, хто приніс усі ці квіти?

– Ну, знаєте, мені ніколи не надсилають квітів. Тому я збережу цей момент у пам'яті.

Він знову помітив, як під маскою незворушності на мить показалася вразлива жінка. Та він побачив ще дещо, чого ніколи раніше не помічав, – як блищали її темні очі. Вона була в синцях, із забинтованими руками і чималою лисиною на голові, однак, якщо не зважати на недоліки її зовнішності, на квадратну щелепу і широке чоло, можна було побачити, які гарні у Джейн Ріццолі очі.

– Я щойно розмовляв із Фростом. Він у лікарні «Пілгрім», – сказав Мур. – Лікарі кажуть, що Воррен Гойт видужає.

Вона нічого не відповіла.

– Сьогодні вранці з його горла вийняли трубку для дихання. Ще одна трубка досі в його грудній клітці, бо в нього пошкоджені легені, але він уже може дихати самостійно.

– Він при тямі?

– Так.

– Говорить?

– Не з нами. Зі своїм адвокатом.

– Боже, якби в мене була можливість прикінчити того сучого сина...

– Ви б цього не зробили.
– Думаєте, я б не змогла?
– Я думаю, що ви занадто розумний коп, щоб знову припуститися такої помилки.

Вона глянула йому в очі.

– Хтозна.

«Ти й сама цього не знаєш. Ніхто не знає, доки не постане перед таким вибором».

– Я просто подумав, що ви захочете знати, – почав Мур і підвівся, щоб іти.

– Мур.

– Що?

– Ви нічого не сказали про Корделл.

Насправді він навмисне уникав цієї теми. Адже саме через Кетрін вони з Ріццолі посварилися, і він не хотів ятрити цю ще не загоєну рану в їхніх стосунках.

– Я чула, що їй уже краще, – сказала Ріццолі.

– Вона добре перенесла операцію.

– А він... Гойт...

– Ні. Він не встиг закінчити свою операцію. Ви завадили йому.

Вона із полегшенням відкинулася на подушку.

– Я зараз їду до лікарні, щоб провідати її, – мовив Мур.

– А що буде далі?

– А далі ви повернетесь на роботу і врешті самі почнете відповідати на свої клятві дзвінки.

– Ні, я маю на увазі вас із Корделл.

Він зупинився і поглянув у вікно, спостерігаючи, як сонце, що падало на вазу з квітами, ніби підпалювало пелюстки лілій.

– Я не знаю.

– Маркетт досі не дає вам спокою через цю історію?

– Він застеріг мене, щоб я не вплутував у роботу свої почуття. І він мав рацію. Не варто було цього робити. Але я нічого не міг зі собою вдіяти. Це наштовхує мене на думку, чи...

– Чи ви не такий уже й Святий Томас?

Він сумовито посміхнувся і кивнув.

– Немає нічого нуднішого за бездоганність, Мур.

Він зітхнув.

- Мені доведеться прийняти рішення. Непросте рішення.
- Важливі рішення завжди непрості.
- Якусь мить він обмірковував її слова.
- Може, це й не я буду приймати рішення, – озвався Мур, – а вона.
- Він рушив до дверей, а Ріццолі додала:
- Коли побачите Корделл, передайте їй дещо від мене, добре?
- Що я маю сказати?
- Наступного разу нехай цілиться вище.

«Я не знаю, що буде далі».

Він їхав на схід у напрямку Бостона, і повітря, що вривалося крізь опущене скло, здавалося значно прохолоднішим, ніж раніше. Уночі з боку Канади до них наблизився холодний фронт, і цього ранку повітря в місті було свіжішим і чистішим. Він подумав про Мері й усі ті речі, які навіки пов'язали його з нею. Двадцять років шлюбу і незліченна кількість спогадів. Шепіт серед ночі, їхні особисті жарти, ціла історія. Так, історія. Шлюб складається з таких, здавалось би, незначних моментів, як підгоріла вечеря і нічні запливи, але саме ці миттєвості поєднують двох людей в одне ціле. Вони були разом у молодості і в зрілому віці. Усе його минуле належало єдиній жінці – Мері.

А от майбутнє поки що пустувало.

«Я не знаю, що буде далі. Але я точно знаю, що зробило б мене щасливим. Я думаю, що теж міг би зробити її щасливою. Після всього, що ми пережили, хіба можна хотіти чогось більшого?»

З кожною милею, що наближала його до Бостона, він шар за шаром скидав із себе всі сумніви. Коли нарешті вийшов з автівки біля лікарні «Пілгрім», його крок був упевнений, як у чоловіка, який знає, що прийняв правильне рішення.

Він піднявся ліфтом на п'ятий поверх, відмітився в адміністратора і рушив довгим коридором до палати 523. Легенько постукав у двері і зайшов.

Біля ліжка Кетрін сидів Пітер Фалько.

Її палату, як і палату Ріццолі, сповнював запах квітів. Крізь вікно пробивалося ранкове сонце, огортаючи ліжку і пацієнтку золотистим сьайвом. Кетрін спала. Біля ліжка стояла крапельниця, і крапельки соляного розчину переливався на сонці, ніби діаманти.

Мур стояв напроти Фалько, і якийсь час обоє чоловіків мовчали.

Тоді Пітер нахилився і поцілував чоло Кетрін. Потому підвівся і зустрівся поглядом з Муром.

– Подбайте про неї.

– Обов'язково.

– А я прослідкую, щоб ви дотримали свого слова, – сказав Фалько і вийшов з палати.

Мур зайняв його місце на стільці поряд з Кетрін і взяв її руку. Ніжно притулив до своїх губ. І тихенько повторив:

– Обов'язково.

Томас Мур завжди дотримував свого слова.

Епілог

«У моїй камері холодно. Надворі нуртують лютневі вітри, а ще мені сказали, що знову пішов сніг. Я сиджу на своєму ліжку, накинувши на плечі ковдру, і пригадую приємну спеку, що огортала нас того дня, коли ми блукали вуличками Лівадії. На північ від того грецького міста б'ють два джерела, що їх стародавні греки називали Лета і Мнемосіна. Забуття і пам'ять. Ми з тобою напилися води з обох джерел, а тоді заснули під густою тінню крилатих олив.

Я думаю про це зараз, бо мені не до вподоби тутешній холод. Від нього моя шкіра робиться сухою і лущитьється, і хоч скільки крему я наношу, він усе одно мені не допомагає. Тільки милі моєму серцю спогади про спеку, про нас, коли ми гуляли Лівадією, коли розпечені сонцем камені приємно гріли наші ступні, – тільки вони можуть мене розрадити.

Дні тут минають дуже повільно. Я сиджу в одиночній камері, мене відгородили від інших в'язнів через мою погану славу. Зі мною спілкуються лише психіатри, але й вони вже втрачають інтерес, бо я не можу потішити їх якимось вражаючим відхиленням. У дитинстві я не знущався над тваринами, нічого не підпалював, ніколи не мочився в ліжку. Я ходив до церкви. Поважав старших.

Завжди наносив сонцезахисний крем.

Я не божевільніший від них, і вони це добре знають.

Я відрізняюся від них лише своїми фантазіями, і саме ці фантазії привели мене до цієї камери в цьому холодному місті, де завжди дме білий від снігу вітер.

Я щільніше закутуюся в ковдру, і мені важко повірити, що на світі є місце, де бронзові тіла, вкриті крапельками поту, лежать на теплому піску, а легенький бриз колише пляжні парасолі. Саме до такого місця поїхала й вона.

Я сягаю рукою під матрац і виймаю звідти клаптик аркуша. Я відірвав його від сьогоднішньої газети, яку, за винагороду, мені люб'язно просунув охоронець.

Це оголошення про весілля. О третій дня 15 лютого доктор Кетрін Корделл вийшла заміж за Томаса Мура.

Наречену вів до віттаря її батько, полковник Роберт Корделл. На ній була сукня з високою талією кольору слонової кості, розшита намистинами. Наречений був у чорному костюмі.

Святкування весілля відбувалося в готелі „Коплей Плаза“ у Бек-Бей. Після тривалого медового місяця на Карибських островах подружжя мешкатиме у Бостоні.

Я складаю цей огризок паперу і кладу його під матрац, у безпечне місце.

Тривалий медовий місяць на Карибських островах.

Вона вже там.

Я бачу її, як вона із заплющеними очима лежить на пляжі, на її тілі виблискують піщинки. Її волосся, що розметалося по рушнику, скидається на червоний шовк. Вона дрімає, розморена спекою, її руки розслаблені.

А тоді, зненацька, вона різко прокидається. Її очі широко розплющені, її серце мало не вистрибує з грудей. Від страху вона вкривається холодним потом.

Вона думає про мене. Так, як я думаю про неї.

Ми пов'язані навіки, як двоє коханців. Вона відчуває мої фантазії, що постійно кружляють навколо неї. Вона ніколи не зможе вирватися з моїх пут.

У камері вимикають світло. Починається довга ніч, сповнена відлуннями сплячих у клітках чоловіків. Їхнього хрипіння, кашлю і дихання. Їхнього бурмотіння уві сні. Та щойно все стихає, у моїх думках уже не Кетрін Корделл, а ти. Ти – причина мого найглибшого болю.

Аби втамувати його, я б залюбки напився з Лети, джерела забуття. Аби лише стерти зі своєї пам'яті нашу останню ніч у Саванні. Останню ніч, коли я бачив тебе живим.

Переді мною проносяться картини, вони вперто лізуть мені в очі, коли я вдивляюся в темряву своєї камери.

Я дивлюся на твої плечі, милуюся твоєю засмагою, що так контрастує з її білою шкірою, захоплююся тим, як напружуються м'язи твоєї спини, коли ти раз за разом входив у неї. Я спостерігаю, як ти оволодіваєш нею, як до цього оволодівав іншими жінками. Коли ти закінчуєш, коли твоє сім'я проникає в неї, ти обертаєшся до мене і всміхаєшся.

І кажеш:

– Ось і все. Тепер вона твоя.

Але дія наркотику ще не скінчилася, і коли я притискаю лезо до її живота, вона лише легенько здригається.

Без болю нема задоволення.

– У нас іще вся ніч попереду, – кажеш ти. – Трохи почекаємо.

Мені хочеться пити, тож ми йдемо до кухні і я набираю в склянку води. Ніч щойно розпочалась, і мої руки тремтять від приємного передчуття. Думка про те, що буде далі, збуджує мене, і я потягую воду, нагадуючи собі, що треба розтягнути своє задоволення. У нас попереду ціла ніч, і ми хочемо, щоб вона тривала якомога довше.

Ти завжди казав: „Дивись і повторюй за мною“. Ти пообіцяв, що цього разу довіриш скальпель мені.

Але мене мучить спрага, і я затримуюсь на кухні, а ти повертаєшся до спальні, щоб перевірити, чи вона вже прийшла до тями. Я стою біля умивальника, аж раптом лунає постріл.

Час зупиняється. Я пригадую, яка тоді запала тиша. Її розривало лише цокання годинника на кухні. І стук мого власного серця, що відлунював у вухах. Я прислухаюся, намагаючись розчутити кроки. Чекаю, що ти скажеш мені якнайшвидше ушиватися звідси. Я боюсь поворухнутись.

Нарешті я примушую себе вийти в коридор і зайти до її спальні. Я зупиняюся на порозі.

Я не одразу усвідомлюю, що сталося щось жахливе.

Вона лежить, перехилившись через край ліжка, намагаючись вибратися назад на матрац. Пістолет випав з її руки. Я підходжу до ліжка, хапаю ретрактор і завдаю їй удар у скроню. Вона вже не ворухиться.

Я розвертаюся і кидаюсь до тебе.

Твої очі розплющені, ти лежиш на спині і дивишся на мене. Під тобою розпливається калюжа крові. Твої губи ворухаються, але я не чую жодного слова. Ти не рухаєш ногами, і я розумію, що куля пошкодила твій хребет. Ти знову намагаєшся щось сказати, і цього разу я розумію, що ти кажеш:

– Зроби це. Давай.

Ти говориш не про неї, а про себе.

Я хитаю головою, нажаханий твоїм проханням. Я не можу. Будь ласка, не проси мене зробити це! Я метаюся між твоїм відчайдушним проханням і панічною потребою негайно втекти.

Зроби це, зараз, благають твої очі.

– Доки вони не прийшли.

Я дивлюся на твої нерухомі ноги, розпластані на підлозі. Я уявляю, який кошмар чекає на тебе, якщо ти все-таки виживеш. Я можу позбавити тебе всіх страждань.

– Будь ласка.

Я дивлюсь на жінку. Вона не рухається, вона не знає про мою присутність. За те, що вона зробила з тобою, мені хочеться схопити її за волосся, задерти голову, вигнути її шию і встромити лезо глибоко в її горло. Але вони мають знайти її живою. Тільки тоді я зможу втекти непоміченим.

Мої руки спитніли в латексних рукавичках, і коли я беру пістолет, він незграбно лежить у моїй руці.

Я стою біля самого краєчка червоної калюжі і дивлюся на тебе. Я думаю про той чарівний вечір, коли ми прогулювались околицями храму Артеміди. Усе навколо було оповите туманом, й у вечірніх сутінках я бачив лише твій силует, що час до часу вигулькував поміж дерев. Раптом ти зупинився і посміхнувся мені. І наші погляди зустрілися на тому рубежі, що розділяє світ живих і світ мертвих.

Я дивлюся на той рубіж зараз і відчуваю на собі твій погляд.

Це все заради тебе, Ендрю, думаю я. Я роблю це заради тебе.

У твоїх очах я бачу вдячність. Вона не зникає навіть тоді, коли я тремтячою рукою підіймаю пістолет. Навіть тоді, коли натискаю на гачок.

Твоя кров забризкує мені обличчя, тепла, як мої сльози.

Я повертаюся до жінки, що досі непритомна наполовину звисає з ліжка. Кладу пістолет біля її руки. Хапаю її за волосся і скальпелем відрізаю пасмо біля потилиці, щоб не було дуже помітно. Це пасмо не дасть мені її забути. Запах її волосся нагадуватиме мені про її страх, такий же п'яний, як запах крові. Я буду жити ним, доки ми не зустрінемося знову.

Я виходжу через задні двері й розчиняюся в нічній темряві.

У мене більше немає того дорогоцінного пасма її волосся. Але воно мені й не потрібне, бо я вже знаю її запах так добре, як власний. Я знаю смак її крові. Я бачив, як переливалися на світлі крапельки поту, що вкривали її тіло. Усі ці спогади наповнюють мої сни, де задоволення кричить жіночим голосом і залишає по собі криваві сліди. Не всі сувеніри можна втримати в руці, не всіх можна торкнутися чи погладити. Деякі з них ми можемо зберігати хіба в найтемніших закутках свого мозку, під лускою рептилії, з якої ми всі колись вивільнились.

Хоча більшість із нас не хоче визнавати цієї частини себе.

Та я ніколи не заперечував. Я прийняв свою справжню сутність, змирився із нею. Я такий, яким мене створив Господь, як він створив нас усіх.

Якщо благословенне ягня, то благословенний і лев.

І мисливець теж».

---

notes

Примітки

1

Клостерс – швейцарський гірськолижний курорт. *(Тут і далі прим. пер.)*

Чіанг-Май – велике місто на півночі Таїланду, відомий центр пішого туризму.

3

Поверхнева фасція – оболонки м'язів, судин, нервів, внутрішніх органів, утворені волокнистою сполучною тканиною.

4

Очеревина – серозна оболонка, що вистеляє стінки черевної порожнини й огортає розміщені в ній органи.

5

Рогіпнол – вид транквілізатора.

6

Лактат Рінгера – розчин для корекції порушень електролітного балансу, зазвичай використовується при підготовці пацієнтів до оперативного втручання та в післяопераційний період.

Систолічний тиск – верхня цифра параметру кров'яного тиску. Показує рівень тиску, коли серцевий м'яз стискається і виштовхує кров в артерії. Систолічний тиск залежить від сили скорочення серця.

Лапаротомія – хірургічне втручання, яке виконується з метою відкриття повного або часткового доступу до органів черевної порожнини.

9

Гематокрит – відношення об'єму формених елементів крові (еритроцити, лейкоцити, тромбоцити) до об'єму крові.

10

Тахікардія – прискорене серцебиття.

11

Екстрасистоля – порушення утворення імпульсу в міокарді. Це найпоширеніший вид аритмії серця.

Приєм Прінгла полягає в перетисканні ворітної вени, печінкової артерії та загальної жовчної протоки. З його допомогою спинити печінкову кровотечу можна приблизно на годину.

Малий сальник являє собою два листки очеревини, які з'єднують шлунок з воротами печінки і верхньою частиною дванадцятипалої кишки.

Брижа – складка очеревини. За допомогою брижі внутрішньоочеревинні органи прикріплюються до стінок черевної порожнини.

Протромбіновий час – це час утворення згустку фібрину в плазмі при додаванні до неї хлориду кальцію і тромбопластину. Протромбіновий час виражають у секундах. У нормі він дорівнює 11–15 секунд.

Фібрин – високомолекулярний білок. Має форму гладких або поперечно-смугастих волокон, згустки яких складають основу тромбу при згортанні крові.

Синусова тахікардія – стан, що характеризується прискореним ритмом серцевих скорочень – понад дев'яносто ударів на хвилину.

Миля – британська та американська міра довжини, приблизно дорівнює 1,6 км.

Мікропрепарат – предметне скло, на якому розташовується об'єкт для вивчення під мікроскопом.

Кондомініум – будинок, у якому квартири належать власникам як приватна власність.

Клод Ашиль Дебюссі – французький композитор, піаніст, диригент і музичний критик.

Womanhelp – можна перекласти як «жіноча допомога» (*англ.*).

Лорена і Джон Боббіти – подружжя, яке стало відомим після того, як у 1993 році жінка у відповідь на насильство з боку свого чоловіка відрізала його статевий орган. Їх судили за звинуваченнями у взаємному насильстві й обох виправдали.

Джон Малкович – американський актор, продюсер і режисер.

Фут – британська й американська міра довжини, приблизно дорівнює 30 см.

Дюйм – британська й американська міра довжини, приблизно дорівнює 2,5 см.

Фунт – британська й американська одиниця виміру ваги, приблизно дорівнює 450 г.

Органомегалія – аномальне збільшення внутрішніх органів.

Музичні тарілки – ударний музичний інструмент, що являє собою два диски, викувані зі спеціального сплаву міді, латуні і бронзи.

Доктор Генрі «Індіана» Джонс-молодший – вигаданий персонаж, герой серії пригодницьких фільмів, книг та комп'ютерних ігор. Однією з відмінних рис персонажа була патологічна відраза до змій.

Пісня Конні Френсіс, американської співачки, популярної у 1950—1960-х роках.

Девід Майкл Леттерман – американський комік, ведучий популярної програми «Вечір з Девідом Леттерманом» на каналі CBS.

Торакотомія – хірургічна операція розкриття плевральної порожнини через грудну стінку. Проводиться при захворюваннях та пошкодженнях органів грудної порожнини.

Інтубація – медична маніпуляція, що полягає у вставленні трубки в тіло, до прикладу, для штучної вентиляції легень.

Ретрактор – хірургічний інструмент, який використовують під час операції для розтягнення країв розрізу з метою отримання доступу до потрібних органів.

Шунтування – кардіохірургічна операція на коронарних артеріях серця.

Анастомоз – з'єднання між собою кровоносних чи лімфатичних судин або волокнистих утворів (нервів, м'язів, відділів кишечника) при хірургічному втручанні.

Тед Банді (Теодор Роберт Ковелл) – американський серійний убивця, гвалтівник і некрофіл, визнаний винним у вбивстві в 1974–1979 роках 30 жінок, хоча справжня кількість жертв залишається невідомою і, ймовірно, сягає за 100. Вважається одним з найгірших серійних убивць в історії США. Страчений на електричному стільці в 1989 році

ЕКГ – електрокардіографія.

Елізабет Герлі – англійська акторка, модель, продюсер, дизайнер одягу.

Джеффри Дамер – американський серійний убивця, некрофіл і канібал. У 1978–1991 роках із надзвичайною жорстокістю вбив щонайменше 17 чоловіків і підлітків, котрих піддавав тортурам і гвалтував. Після арешту 22 липня 1991 року був засуджений до 937 років ув'язнення. 28 листопада 1994 року помер від травми голови, завданої іншим в'язнем.

Едмунд Кемпер – американський серійний убивця. Він убив шістьох жінок, власну матір та її подругу. У підлітковому віці убив своїх дідуся і бабусю, застреливши їх з рушниці.

Екстубація – видалення інтубаційної трубки з гортані або трахеї.

Трахеотомія – хірургічна операція, що полягає в розтині передньої стінки трахеї з подальшим уведенням у неї спеціальної трубки.

Ателектаз легені – стан, при якому внаслідок закупорки бронхів та наступного розсмоктування повітря нижче місця закупорки відбувається спадання легеневої тканини, зазвичай частки або сегменту легені, та її ущільнення.

Зосин – препарат для лікування інфекцій.

Епінефрин (адреналін) – належить до природних гормонів.
Застосовується при зупинці серця.

Ярд – британська та американська міра довжини, приблизно дорівнює 91,4 см.

Генрі Лі Лукас – найвідоміший американський серійний убивця, людожер. На його рахунку щонайменше 11 доведених слідством убивств, а також більше 300 не доведених.

Кеннет Б'янкі разом з двоюрідним братом Анджело Буоно, відомі як «Душителі з пагорбів», були відповідальні за викрадення, зґвалтування, тортури і вбивства жінок у 1977–1979 роках.

«Північ у саду добра і зла» – художній фільм режисера Клінта Іствуда за однойменним романом Джона Берендта, заснованим на реальних подіях, що відбувалися в Саванні.

Енн Райс – американська письменниця, сценарист і продюсер, найбільшу славу якій приніс роман «Інтерв'ю з вампіром».

Доріс Дей – американська акторка й співачка.

Формалін – безбарвна прозора рідина з подразнюючим запахом, що використовується для дезінфекції.

Тасманійський диявол – хижий сумчастий ссавець, нині поширений винятково на австралійському острові Тасманія. Він відомий характерним чорним хутром і люттю, з якою пожирає їжу. Погану репутацію тасманійський диявол здобув за свій неприємний зловісний голос, який наганяв жах на перших європейських колоністів.